

tamen, si cui etymum illud, quod ad cetera attinet, admitti posse videatur, illius inusitati gen. causa rejici debet, cum et alia quædam derivata videamus non declinationem eam s. declinationis terminationem quæ usitata est, sed illam quam analogia pasceret, sequi. Verum si nunc quoque divinandi libertatem concedere mihi auderem, a μὺς potius deductum esse μυχὸς dicerem; atque ut jocosa divinatio illa esset, adderem μυχὸς dici quasi μὺς οἶκος, mutata tenui in aspiratam. Multas quidem certe ab Etym. derivationes afferri dico, non jocante itidem, sed serio loquente, quæ multo minus non solum veræ, sed etiam verisimiles esse possunt.

ΜΥΧΟΣ, δ, Penetrabile, Intimus locus, s. Intima pars, Recessus. Apud Hom. μυχὸς δόμου Locus domus s. Pars domus quæ est ἐνδοτάτω, ut docet Eust. Apud eund. Poëtam, nec non ap. Eur. Med., μυχὸς ἀντρον, Recessus Antri s. speluncæ: (cf. Hel. 431.) cui Ovid. itidem recessum tribuit. Convenitque optime quod de propria nominis μυχὸς signif. traditur, cum epithetis quæ antro dari solent a Poëtis: vocantibus sc. abditum, item cæcum, nec non obscurum: ut alia hujusmodi omittam. Communis autem est hujus nominis usus solutæ orationi cum carmine, ut Ὁ μυχὸς τοῦ λιμένος, Thuc. (7, 52.): sed ante illum μυχὸς λιμένος Hom. dixerat. Et Πάντας τῆς γῆς τοὺς μυχούς, Aristid. Et Μυχὸς τῆς Ἑλλάδος, Plut. (9, 432.) Apud Lucian. autem (2, 696.) Ἐν μυχῷ τοῦ σκάφους, In ima navigii parte, In imo navigii, In fundo, sicut μυχὸν τῆς σταγῆνης Idem dixit (1, 136.) Ὁ ὕψος ἐκ μυχῷ τῆς σταγῆνης διέφυγε. Idem dicitur et κύτος. || Sinus: μυχὸς Ἀδριατικὸς, Sinus Adriaticus, ap. Polyb. et Strab., qui passim ita utitur. Sed et aliam nominis Sinus signif. habere potest μυχὸς, veluti si ap. Lucian. Ἑλλάδος ἐν μυχῷ vertas In sinu Græciæ. [Poëtice Μυχολὸς dicitur Horrea civitatis, ap. Athen. 414. et Penu, ubi de domo hominis privati agitur, ut ap. Eund. 360.] Schw. Mss. "Ruhnk. Ep. Cr. 102. Fischer. Ind. Palæph. v. Ἀδης, Valck. Phœn. p. 491. Dawes. M. Cr. 50. 357. ad Hesiod. Θ. (119.) p. 142. 158. Wolf, Wessel. Obs. 89. Musgr. Hec. 1040. Or. 331. Ion. 226. Toup. Opusc. 1, 158. 542. Emendd. 3, 124. ad Charit. 265. (424. 435.) Wakef. S. Cr. 2, 49. Ion. 241. Herc. F. 400. Phil. 1013. Lennep. ad Phal. 111. P. Abresch. Paraphr. 272. Diod. S. 1, 205. Heyn. Hom. 5, 633. Markl. Suppl. 545. Abresch. Æsch. 2, 5. Jacobs. Anim. 154. Anth. 7, 11. 8, 396. 12, 322. ad Lucian. 1, 655. Μυχῷ, Heyn. Hom. 5, 215. Plur. μυχὰ, Musgr. Iph. T. 1270." Schæf. Mss. Dionys. P. 117. Compar. * Μυχάτερος, Herodian. Epimer. 166.] SUPERL. Μυχάτατος, ET Μυχολάτος, Penitissimus, Intimus, pro μυχότατος. Hoc ap. Hom., illud ap. Aristot. extat, de Mundo (3.) ubi scribit, Τοῦ Πόντου τὸ μυχάτατον, Μαυῖως καλεῖται. [Ad Od. φ. 145. Heyn. Hom. 8, 448. Musgr. Alc. 438. Μυχάτατος, Schol. Apoll. Rh. p. 484. Buttm. A. Gr. I, 278. * Μυχόστατον, Phot. ἑσώτατον.] [* Μυχόνους, Photio κρυψίνους, * Μυχόπεδον, Eid. γῆς βάθος, ἄδης. * Μυχόρημων Eid. βαθύγλωσσος, δεινὰ λέγων. * " Μυχότροπος, Brunck. Aristoph. 1, 102. Kuster. 219. (Θ. 399.)" Schæf. Mss. * Μυχάλλη, Phot. βύθος θαλάσσης. * Μύχοιρος, Lycophr. 373.]

A [* Ἐπτάμυχος, inscribatur ita Anaximandri Liber quidam. * Πολύμυχος, Schol. Callim. H. in Del. 65.]

[* Μυχολὸς adv., pro μυχῷ, Koen. ad Greg. Cor. 168. * Μυχόθεν, Æsch. Ag. 96. * Μυχόνδε, Empedocles.]

Μύχιος, δ, ἡ, VEL Μυχιαῖος, Qui est ἐν μυχῷ, venit s. erumpit ἐκ τοῦ μυχῷ. Redditur Intimus, Abstrusus. Aristot. de Mundo, Πνεῦμα εἰς μυχίους σὺριγγας γῆς παρεξωσθὲν, Spiritus qui in abstrusos quosdam terræ atque cæcos meatus se insinuat. Ex Apoll. Rh. 2, (742.) πνοήσιν μυχίῃσι, Flatibus occultis. At μυχιαῖος minus est usitatum: cujus exemplum in VV. LL. afferitur, Μυχιαῖος στεναγμὸς, qui dicitur esse δ ἐκ βάθους ἀναπεμπόμενος. Additurque, καὶ ἅπαν τοιούτων, μυχιαῖον ἐπομένως λέγοιτο: sed hæc absque Auctoris nomine. [* Μύχιος, Toup. Opusc. 2, 243. Wolf. ad Hesiod. p. 140. Græv. Lectt. Hes. 569. Hushk. Anal. 127. Brunck. Apoll. Rh. 83. ad Lucian. 1, 655. Jacobs. Anth. 12, 322. Conf. c. μόχιος, 11, 47. Μυχιαῖος, Boeckh. ad Sim. p. xxxvii. * Μυχάδης, (Gl. Latebrosus,) Musgr. Ion. 494." Schæf. Mss.]

Μύχατος, Poëtice, idem, ut ἐκ μυχάτων σπλάγγνων, Epigr. Ex imis visceribus s. intimis. Apoll. Rh. 1, (170.) μυχάτη ἐνέκρυψε καλῆ, In intima domus parte, In penetralibus domus. Sic μυχάτους προλελοιπότες οἶκος, Phocyl. (152.) Legimus et ap. Opp. K. 3, (350.) Οὐδ' ὕπνον μυχάτοιςιν ἔχει παρὰ τέρμασι πέτρης. [* Musgr. Hel. 190. Epigr. adesp. 472." Schæf. Mss.]

Μυχῇ, pro μυχὸς, ut legimus ap. Suid. μυχῇ Herodoto esse καταδύσεις et τὰ ἔρδον. [* Sed Μυχολ leg. ap. Suid., sicut legitur in Glossario Herodoteo, quæ glossa pertinet ad Herod. 2, 11." Schw. Mss. Vide Schn. Lex. Suppl.]

[* Μυχεύω, unde * Ὑπομυχεύω, e quo * Ἐνπομυχεύω, Intimis partibus sublateo, Pseudo-Chrys. Serm. 64. T. 7. p. 429. 3. Τὴν ἐνπομυχεύουσαν ἁμαρτίαν καὶ κατὰ τῆς ψυχῆς νεομένην ἡ στυπτικωτάτη ὑπείσχεσθαι ἡστέα ἀναζητᾷν." Seager. Mss.]

Μύχων, Dorica lingua esse dicitur Palearum acervus, pro quo ap. Hes. μύκων. [Μύχων, δ, i. q. σωρὸς, ἀχυρὼν, θημῶν, Greg. Cor. 362. Schæf.] * Μύκων, ὡς, δ, Hes. σωρὸς, θημῶν, "Acervus, Cumulus. J. Polluci vero est Pars auris, sc. τὸ κατὰ τὴν ῥίζαν ὑπὸ τὸν λοβόν. Dicitur esse et Piscis, Gazæ dictus "Muco, ap. Aristot. H. A. 6. Sed perperam procudubio; nam "μύζων pro eo legitur, 17.: itidemque reponendum pro μύζων, "5, 11."

Nomen Μῶμος, (de quo nunc verba faciam, simulque de iis quæ ab eo derivata sunt,) quam originem habeat, nondum ap. ullum e Græcis Lexicographis aut Scholiastis legi, quod quidem meminerim. Sunt autem et scriptura et significatione valde affinia μῶμος et μῶκος: adeo ut vel eandem ambo originem habere, vel unum ex altero factum esse, verisimile judicari possit. Quod si unum ex altero factum esse dicatur, utrum illud sit, non minus dubium fuerit: siquidem hoc tantum constat, multo majorem ap. Græcos Scriptt. esse usum hujus nominis μῶμος et derivatorum, quam nominis μῶκος et eorum quæ inde deducta sunt. Jam vero et hoc controversum esse possit, utri μῶμος prior locus dari debeat, sc. an illi quod est Nomen appellativum, an contra, ei quod est proprium; ego appellativum potius priore loco constituendum esse censui.

ΜΩΜΟΣ, δ, Dedecus, Probrum, Infamia, Ignominia, Vituperatio, Reprehensio. Od. B. (86.) Τηλέμαχ' ὑφαγὼρη, μένος ἄσχετέ, ποῖον εἶπες, Ἡμέας αἰσχύνων; ἐθέλεις δέ κε μῶμον ἀνάσαι. Ab Hes. μῶμος exp. ψόγος, itidemque brevium Scholl. Auctor μῶμον illo in loco exp. ψόγον. Sed vocab. Μῶμα ab eod. Lexicographo dicitur esse μέμψις, et θνείδος, item αἰσχος. Quod postremum vocab. αἰσχος optime convenit cum partic. αἰσχύνων, quod in illo Hom. loco eadem de re dicitur de qua et μῶμος. Usurpari autem a Lycophr. nomen istud μῶμα, tradit Eust. Verum hic silentio prætereundum non est quod de voce Momar ap. Festum legimus: Siculos sc. Momar vocare Stultum. Ad μῶμος autem ut redeam, (unde esse factum μῶμα constat, quemadmodum μῆχαρ e μῆχος,) Poëticum potius est quam Oratorium; atque adeo ubi solutæ orationis Scriptores eo utuntur, de homine potius quam de re ab illis dici existimo, (de qua signif. mox disseram,) sic tamen ut de re quoque usurpatum alicubi inveniat: veluti in isto Plut. loco, (9, 263.) Λέγοντες ἐν ἑαυτοῖς χρυσὸν ἔχειν, ἀδιάφορον καὶ ἀκράτητον καὶ ἀχραντὸν ὑπὸ φθόνου καὶ μῶμου τιμῇ. || Μῶμος, Latine itidem Momus, Deus quidam reliquorum omnium deorum irrisor et reprehensor. Lucian. Hermot. (5, 20.) Ὁ γοῦν Μῶμος, ἀκρίκοας, οἶμαι, ἃ τινα ἡτιάσατο τοῦ Ἡφαίστου: Q. H. Scr. (5, 33.) Καὶ δ οὐδεὶς ἐν, ἀλλ' οὐδ' ὁ Μῶμος, μωμήσασθαι δύναται. Cui plane simile est istud Platonis dictum, de Rep. 6. p. 77. Οὐδ' ἂν δ Μῶμος, ἔφη, τὸν γε τοιοῦτον μέψαιτο. Ab Eod. variis in ll. hujus dei fit mentio. De eo disserit et Erasmi. Prov. Momos satisfacere: quo te remitto. In Epigr. mentio fit et cujusdam μῶμον στυγίου, ubi Gramm. dicuntur esse Μῶμον στυγίου τέκνα, σῆτες ἀπάντων, Τελχῆνες βίβλων, Ζηροδότου σκύλακες. Dicitur porro μῶμος et Quicumque deum illum imitatur, eodemque modo facta hominum, quo ille deorum, irridet: (nisi forte μῶμος de homine dictum prius quam de illo deo fuit:) ut ap. Aristot. legimus junctum

C cum nomine εἰρων. Μῶμον καὶ εἰρωνος σημείον, quo in loco redditur Derisor. [* Wolf. ad Hesiod. p. 86. Jacobs. Anth. 7, 348. 9, 98. ad Lucian. 2, 210." Schæf. Mss.]

Μωμοσκοπία, δ, ἡ, Qui reprehensoris animo observat s. considerat; itidemque verb. Μωμοσκοπεῖω, Reprehensoris animo considero. Bud. ap. Greg. Nyss. de Homine, vel potius in Præfatione, ita scribentem, Ἡμεῖς δ' ἂν ἐκόντως ὑπεβουνοῖς δόξαμεν τοῖς μωμοσκοποῦσιν, ὡς οὐ χωρήσαντες ἐν τῷ μικροφύει τῆς καρδίας ἡμῶν τοῦ καθηγητοῦ τὴν σοφίαν. Affert vero et pass. vocem e Chrys. Comm. in Ep. ad Rom. Διὸ χρὴ πανταχόθεν ὡμὸν θυσιῶν ζῶσαν τῷ Θεῷ. In VV. LL. habetur duntaxat nomen illud "μωμοσκοπία, quod exp. Curiose observans reprehendenda. [* Cotelier. ad Eccles. Gr. Mæum. 3, 520. * Μωμοπρίβλητης. Tzetz. Exeg. in II. p. 21, 24." Schæf. Mss.]

"Αμώμος, Reprehensioni non obnoxius, Omni reprehensione "major, i. q. ἀμώματος. Hesiod. φησὶν τ' ἐρατὴ καὶ εἶδος ἄμωμος, Et "irreprehensa quoad oris speciem, i. e. Forma præstans. [Hesiod. 2, 177. "Gesner. Ind. Ophi." Schæf. Mss. * Ἀμώμος, S. Ignat. Epist. p. 36. "Cyrill. Alex. p. 22." Kall. Mss. * "Αμωμότης, q. d. Inculpabilis, Irreprehensibilis, Chrys. Hom. 153. T. 5. p. 928, 33. Τοῦ προβάτου τὴν ἀμωμότητα καὶ τελειότητα ἐπεδυσάμενος ἔση πρόβατον Θεοῦ." Seager. Mss. Symm. Ps. 26, 1. * Ἀνάμωμος, unde * Ἀναμώμος, Amphil. p. 42." Kall. Mss.] Πανάμωμος, Qui est omnino ἄμωμος: onod ἄμωμος in Ind. explicari dixi. In VV. LL. redditur Orani culpa et reprehensione vacans. [* Heyn. Hom. 5, 910." Schæf. Mss. "Plat. Hymno Ms. in Diomedem. Deipara Virgo, Theod. Studt. Testam. p. 178. * Ὑπεράμωμος, S. Hieron. Dial. de S. Trin. p. 34." Boiss. Mss. "Andr. Cr. 3, 132." Kall. Mss. "Anna C.

105. 170. 501." Elberling. Mss. *Ἐμωμος, Aqu. et Symm. Malach. 1, 14. *Ἐπιμωμος, Orac. Sibyll. 1. p. 182. Heliod. 7, 2.] Φιλόμωμος, Qui vituperationis s. reprehensionis est amator, libenter vituperat s. reprehendit. Pro eod. dicitur φιλόφογος, sicut μῶμον dixi exponi φύγον. Exp. etiam Reprehensor, et Maledictus, a Bud., sicut et φιλόφογος: utroque autem usum esse Platonem tradit.

Μωμέομαι, VEL Μωμάομαι, Vitupero, Reprehendo, Deridico. Il. Γ. (412.) Τρωαὶ δέ μ' ὀπίσω Πᾶσαι μωμήσονται. Lucian. Q. H. Scr. (§. 33.) Καὶ ὁ οὐδεὶς ἂν, ἀλλ' οὐδ' ὁ μῶμος, μωμήσασθαι δύναται. Possunt autem hæc vel a μωμέομαι vel a μωμάομαι deduci. Illius usus est in hoc Proverbiali dicto, Πολλὰ μωμείσθαι βᾶν ἔστιν ἡ μμείσθαι. Quod dictum alioqui et per aoristum infinitivi exprimitur, hoc modo, Πολλὰ μωμήσασθαι βᾶν ἔστιν ἡ μμείσθαι. Sed olim hoc potius modo efferebatur, μωμήσεται τις μᾶλλον ἢ μμείσεται: quæ verba senarium versuum efficiunt. Manavit autem hoc Proverbiale dictum e Theognide fortasse, ap. quem extant hi versus, (369.) Μωμύνται δέ με πολλοὶ ὁμῶς κακοὶ ἢ δὲ καὶ ἑσθλοί. Μμείσθαι δ' οὐδεὶς τῶν ἀσφόνων δύναται. Qui etiam locus aperte illud μωμέομαι primæ conjugationis comprobatur, cum sit μωμύνται pro μωμέονται, non pro μωμαονται. Verum affertur etiam μωμά ex Aristoph. Ὅρν. (171.) Νῆ τὸν Διόνυσον, εἰ γε μωμά ταυτάγῃ, ubi μωμά exp. ψέγει. ["Ruhnck. Ep. Cr. 148. Toup. Opusc. 2, 254. ad Callim. 1. p. 135. ad Charit. 431. ad Lucian. 2, 45. Heyn. Hom. 4, 540." Schæf. Mss.] Μώμημα, Reprehensio, Irrisio, Sanna; s. potius, Dictum ipsum quo aliquem reprehendimus s. irridemus, q. d. Reprehensorium dictum, Irrisorium. In VV. LL. μωμήματα exp. Segmenta, Ramenta, et additur, ψέγματα: quasi vero ψέγματα, quo Hes. exp. illud μωμήματα, i. significet q. ψήγματα: ac non sit a ψέγω, sicut ψεκτά, quod idem Lexicogr. exp. μωμητά. Atque ut verbale μωμήμα est a prima persona præteriti, sic [a secunda est VERBALE * Μώμησις, Schol. Ven. II. B. 199. et] a tertia sunt duo VERBALIA, Μωμητής et Μωμητός. Est autem Μωμητής, Vituperator, Reprehensor, Irrisor: qui alioqui dicitur potius μῶμος. At Μωμητός, Vituperabilis, Vituperatione s. Reprehensione dignus. ["Conf. c. μεμπτός, ad Lucian. 2, 210." Schæf. Mss.] Cui contrarium signif. habet comp. *Ἀμώμητος, Irreprehensus, Inculpatus, Momi morsibus non obnoxius, i. q. ἀμύμων. Il. M. (109.) Πουλιδάμαντος ἀμώμητοιο. Hesiod. A. (102.) Ἀμώμητος Ἰδλαος. "Magis proprie Parrhas. ap. Athen. 12. in quodam de se Epigr.

A "ἀμώμητον δ' οὐδὲν ἔγεντο βροτοῖς." ["Ad Phalar. 369. Jacobs. Anim. 290. Anth. 6, 151. Toup. Opusc. 2, 237. Gesner. Ind. Orph." Schæf. Mss. *Ἀμώμητος, Inculpate, Herod. 3, 62. Cyrill. in Esai. 53. p. 752. 808. "Method. 402." Kall. Mss. *Παναμώμητος, Psell. in Cantic. Cant. 6, 7." Dv ss. Mss. *Μωμητέος, Theod. Prodr. in Notit. Mss. 8, 93." Elberling. Mss. Erot. ap. Hippocr.]

Ἐπιμωμέομαι, VEL Ἐπιμωμάομαι, i. q. μωμέομαι s. μωμάομαι, de quibus dictum modo fuit. Potest tamen dici præp. ἐπὶ significationem augere. Ἐπιμωμητός, i. q. μωμητός, Vituperabilis, Vituperatione s. Reprehensione dignus, Hesiod. ["Erg. 1, 13. "Schol. Apoll. Rh. 1, 102." Boiss. Mss. "Ad Ammon. 42." Schæf. Mss. *Καταμωμάομαι, Cyrill. c. Jul. 2. p. 59. "Σταυροταμωμάομαι, Schol. Apoll. Rh. 3, 790.]

"Μωμένω, Carpo, Reprehendo, i. q. μωμάομαι s. μωμείσθαι, "Od. Z. (273.) Τὼν ἀλείων φῆμιν ἀδυνεκέα μή τις ὀπίσσω μωμείη. Sic Hesiod. "Erg. 2, (374.) Μωμύνειν αἰθέρα, C. m. "carpere et reprehendere." "Μωπέυν, Hes. μέμψασθαι. C. m. "queri, Incusare."

["* Μωμηλός. Dicitur μμηλός, ἡ, ὄν, et μμητός, ἡ, ὄν, Vid. Schæf. ad Long. 382. In Herodiani Epimer. Ms. legitur Μώμας, ὁ φύγος, * μωμαίνω, τὸ ψέγω, μωμηλόν, (sic,) τὸ μεμπτόν. Μωμηλός facile emendari posset μωμητός, sed videndum an non extet vox μωμηλός. Similes sunt ὕψηλός, τρυφήλός, σιγήλός. Vide Herod. Epimer. p. 172(=88.) His adde ἡγληλός. Mæris notat pp. 27. 343. Atticos dixisse αἰσχυντηλός et σιγήλός, κοινῶς αἰσχυντηρός, σιγήρός. Plato habet ἀπατηλός. Hic adijunge χαμηλός a χαμαί, γυμνηλός, Inops." Bast. de VV. nihil vel dub. ad calcem Scap. Oxon.]

"Μυμώω, affertur pro Reprehendo. Et Μυμών pro Reprehensibilis; sed sine ullo testimonio." "Ἐπιμωμός, Reprehendo, VV. LL."

"Μύμαρ, Hes. αἰσχος, ψόγος, φόβος. At VERB. Μυμαρίζω, "Eid. γελοιάζει."

¶ Μωμίσκος, de Ea dentium molarium parte quæ gingivæ proxima est. Cam. ex J. Poll., In utraque maxilla æquales et similes s. oppositos dentes numerari oportet: ut supra et infra, quatuor τομείς et duos caninos. Sed μύλαι sunt latiores, quas duplices vocat Plin. Harum igitur et parvius nomina Græci indiderunt; qua enim gingivæ proximi sunt, μωμίσκον dixerunt: qua cibis manditur, τράπεζαν: qua concavi sunt, δάμσκον.

Quæ traditur vocabuli Μωρός, quo Stultus significatur, etymologia, videri stulta itidem posset, (ut certe multas habet Etym. quæ hoc nomine dignæ judicari possint,) nisi Eustathii quoque testimonio confirmaretur. Is enim de hujus vocis accentu loquens, μωρός dictum esse quasi μήροπος, s. potius inde factum esse; ideoque magis rationi consentaneum videri, ut μῶρος, propter crasin, quam patitur, scribatur, circumflexa priore syllaba, quam μωρός oxytone. Meminitque hujus derivationis tanquam minime controversæ, duobus in locis. Etym. itidem, cum scribit μωρός dictum esse παρὰ τὸ μὴ δρᾶν, ad illud μήροπος respicit: sed addit, τὸ σπ. φέρον. Prædeditque ap. eum hanc deductionem alia, secundum quam μωρός a nomine ὥρα, significante φροντίδα, originem habet: dicendum fuerit, præfixa sc. particula μῆ, deinde facta syncope: ut sonet μωρός perinde ac si diceretur ὁ μῆδὲν φροντίζων. Neque certe etymologia mihi satis placet: si tamen alterutram eligere oporteat, illam qua μῶρος quasi μήροπος dictus traditur, longè prætulerim.

ΜΩΡΟΣ, VEL Μῶρος Attice, Stultus, Fatuus. Aristoph. N. (398.) Καὶ πᾶς, ὃ μῶρε σὺ, καὶ κρονίων ὄζων, καὶ βεκκεσέληνε. Apud Eund. B. (910.) μῶρους λαβὼν παρὰ Φρυγίχῃ τραφέντας. Sic vero et ap. Soph. atque Eur. μῶρος pleraque exempli habent προπερισπωμένους. Unde etiam confirmatur quod de Attica illa scriptura modo dictum fuit. Sed argumentum, quo nititur Eust. ad asserendam hanc scripturam, non satis firmum est. Cur enim μῶρος tanquam e μήροπος per crasin factum esse dicemus, ideoque magis consentaneam rationi hanc Atticam scripturam esse quam alteram censebimus, cum Atticos ὁμοῖος itidem pro ὅμοιος, et ἑτοῖμος pro ἑτοιμός, nec non ἔρημος pro ἔρημος, dicere, ubi nulla ejusmodi ratio afferri potest, scianus? Apud Matth. 25, (2.) virgines μωραὶ opp. ταῖς φρονίμοις, ubi μωραὶ redditur Fatuæ. Ceterum aliquid etiam dicitur esse μωρόν, s. μῶρον, ut legimus ap. Eur. (Bacch. 369.) μῶρα γὰρ μῶρος λέγει: vel, μωρὰ et μωρός, ut alii Codd. habent: apud Soph. Aj. (594.) p. 35. μετὰ Edd. μῶρά μοι δοκεῖς φρονεῖν. Sunt autem ipsius Ajacis ad Tecmessam verba. Μωρότερος gradu comp. in Prov. Μωρότερος Μορύχου, Stultior Morycho. Ceterum ut hic Morychus inter μωρός, et Μωρύχης, et Μωμάκουθος, et Σάννας, et Ἀμφιετίδης, et Πολύωρος. Quibus addi potest et Βουταλίων e Schol. Aristoph. et e Suida. Sed unum ex istis nominibus propriis, nimirum Μωμάκουθος, [s. rectius Μωμμάκουθος,] appellativum aliquando esse existimatur, et de Quolibet stulto s. fatuo dici. Afferturque in exemplum h. Aristoph. I. B. (989.) Τῶς δ' ἀβελτερότεροι Κεχρηγότες μωμάκουθοι καὶ Μελετίδαι κάθητο. ["Vide Schol.: et Athen. 355. 571. ibique Animadv." Schw. Mss.] Sed quod de nomine Μωμάκουθος, idem et de nomine Μελετίδης dicendum fuerit, hunc quidem Aristoph. locum sequendo, sc. de Quolibet stulto itidem usurpari. Nec vero dubium esse debet quin et reliquorum unumquodque eundem usum habere queat; sed nominatim de nom. Σάννας et de nom. Κόροιβος id testatur Eust., sc. his nominibus quælibet μωρόν appellari: scribens, Ἐκεῖθεν (sc. e veteribus) τὸν μωρόν οἰδαμεν σάνναν καλεῖσθαι, ὡς ἀπὸ κυρίου ὀνόματος καὶ παράγεται Κρατίνος κωμῶδων τοιοῦτον, τὸν Θεοδοσίδην Σάνναν. Quibus subjungit, Ἐξ ἐκείνων δὲ καὶ Κόροιβόν τινα ἀποσκώπτουσι μαθόντες τινὰ Κόροιβον εἰρήνη Μυγδόνα, Φρύγα τὸ

γένος, ὕστατον τῶν ἐπικουρῶν ἀφικόμενον τῷ Πριάμῳ δι' εἰρήνην. Observa autem, quod ad nomen Sannas attinet, hinc esse sumtam a Latinis vocem Sanna, Sannio; sed et verbum Subsummare, ex illo nomine Sanna sumtum, quidam usurparunt. Probos tamen Sanniones a Sanna significante Os distortum cum vultu, dictos existimavit: Nonius a Saniis. Sed suspicor repetendum esse Sannis. Ceterum et hanc ipsam vocem μωρος in Latina nomenclone usurpatam habemus, mutatis duntaxat literis Græci in Latinas una cum terminatione. Legimus enim ap. Plaut. Trinumo, Ita est amor, balista ut jacitur, nihil sic celere est, neque volat, Atque is moros hominum moros et morosos efficit. Hic enim Moros nemo (ut opinor) aliter accipiendum dixerit quam pro μωρούς. Apud Eund. extat comp. Morologus, ut docebo in Μωρολόγος. Jam vero et verbum Morari prima longa, ab hoc μωρός deductum, aut certe a verbo μωραίνειν, quod ex isto nomine factum est. Utitur autem illo Morari Næto ap. Sueton. Certe omnibus rerum verborumque contumeliis mortuum insectatus est, modo stultitiæ, modo sævitia arguens. Nam et morari eum inter homines desiisse producta prima syllaba jocabatur, multaque decreta ut insipientis atque deliri, pro iis habuit. Hic non dubium est quin verbo Morari significationem Græci μωραίνειν dare voluerit, de quo dicitur aliquanto post. At nomen Morio, quod et ipsum hinc ortum est, longe præcedentibus usitatius est, sed ap. minus veteres Latinæ linguae Auctores. Neque enim prisco sæculo tales homines, quales sunt ii qui Moriones appellati postea fuerunt, tanto honore digni putabantur, ut unusquisque principum s. magnatum aliquos etiam eorum in comitatu suo atque adeo in deliciis haberet. Bud. dimin. esse existimavit hoc nomen Morio, et factum e Græco μωρίων: ita enim scribit, Μωρός Græce stultus dicitur, unde μίμιν, Μωρίων, quo etiam Lat. utuntur. Sed donec aliquod usus nominis μωρίων exemplum ap. idoneum Auctorem invenero, an verum sit quod Bud. scribit, dubitabo. ¶ Μωρός, Cujus gustus est fatuus, s. insipidus. Diosc. 4. Ῥίζα γευσάμενη μωραί, ubi quidam interpret. Radices gustu fatuo; quidam, Radices sapore insipido. ¶ Μωρος, Nomen propr., Epigr. ["Μωρός, Casaub. Athen. 1. p. 25. Eust. Med. 60. Musgr. Bacch. 314. Brunck. 310. Aristoph. 1, 240. Fr. 257. Jacobs. Anth. 9, 422. Wakef. S. Cr. 5, 129. Acutus,

Heyn. Hom. 4, 603. De accentu, ad Lucian. 3, 655. 667. Lo-
beck. Aj. p. 348. Erfurdt. p. 200. Eur. Phœn. 1661. Pois. Μω-
ρος scribitur, Soph. Œd. T. 433. 436. Valck. Callim. p. 112." Schæf. Mss.]

[* Μωρόθεος, δ, ἡ, Orac. Sibyll. 14, 321. * Μωρόκακος, Procl. Paraphr. Ptol. 223. * "Μωροκακότης, δ, κακοῦργός τε καὶ εὐ-
παράγωγος, Procop. Hist. Arcad. p. 38." Boiss. Mss.] Μωρολό-
γος, Morologus, cum Plauto; Stultiloquus, Qui stulta s. inepta
loquitur, aut etiam loqui solet, Qui insulse blaterat. Aristot.
"Ὅσοι δὲ ἐκ τῶν πλευρῶν περίοργοι εἰσιν, οἷον πεφυσμημένοι, λάλοι
καὶ μωρολόγοι. Plautus autem in Pseudolo composito pro sim-
plici usus est, diceus, Sermonibus morologis uti: i. e. λόγοις μω-
ροῖς χρῆσθαι. [Manetho 4, 446. "Mæris p. 384. et n." Schæf.
Mss.] Hinc nomen Μωρολογία, ἡ, Stultiloquium, Plauto. Qui-
dam usi sunt et nomine Stultiloquentia. Redditur etiam Stultus
sermo, s. Fatuus, Ineptus, item Ineptiæ. Utitur Paulus Ep. ad
Ephes. 5, (4.) ubi redditur Stultiloquium. ["Thom. M. 897." Schæf. Mss.] Item verbum Μωρολογέω, Stulta loquor s. Inepta,
aut Insulsa, Insulse blatero, s. Inepte, Stulta deblatero. Plut.
(6, 669.) Μωρολογεῖς, ὧ Διονύσιε. Quidam ap. Athen. 6. (p.
270.) Τέτλαθι δὴ πενὴ καὶ ἀνάσχει μωρολογούντων. Archestr.
ap. Eund. 4. (p. 163.) cum accus. ὅθόσοι τὰδε μωρολογούσι.
[* Μωρολόγημα, Plut. 10, 470. * "Μωρονήπιος, Const. Manass.
Chron. p. 81." Boiss. Mss. * Μωροποιός, Glossa Cod. Vict. Arist.
stroph. 198. in Thierschii Actis 1, 3. p. 373. * Μωροποιέω, Schæf.
ad Greg. Cor. 528. "Ad Charit. 238." Schæf. Mss. * Μωροπύρρος,
Polemio et Adamant. Physiogn. 294.] Μωρό-
σοφος, Stulte sapiens, Fatue salsus, Insulse sapiens; E. stulto
et sapiente concretus; Inter stultum et sapientem anceps: quæ
interpr. sunt Budaj, afferentis hoc vocab. e Luciano (5, 100.)
Sed addit, videri ab Eod. accipi pro Eo qui sapienter desipit,
h. e. qui se dissimulat, et stultum simulat. Addit autem et ver-
bum Μωροσοφείν, (nescio an a se fictum, an ex aliquo Scriptore
Græco depromptum,) quod vertit Stulte sapere. Equidem et
nomine Μωροσοφία posse nos haud minus quam illo μωρόσοφος
uti, dubium esse non potest. Erit autem μωροσοφία, Stulta sa-
pientia. Μωρόσκιος, vide in Μωρον. [* Μωροφιλόσοφος, Ana-
stasii Contempl. Anagog. Med. Fragm. in Wolfii Casaubonianis
p. 78.]

[* Παντόμωρος, Polemio Phys. 1, 11. p. 250. Fr. * "Υπόμω-
ρος, Suid. vv. Βησῆς, Ἡδύς." Boiss. Mss. "Ad Timæi Lex.
132." Schæf. Mss. Lucian. 739.]

Μωρότης, ἡ, Stultitia, Fatuitas; sed usitatius est μωρία.

Μωρία, Stultitia, Fatuitas. Eur. Med. (1227.) Τούτους μεγί-
στην μωρίαν ὀφλισκάνειν. Demosth. Philipp. 3. "Ἀλλ' εἰς τοῦτο
ἀφίχθε μωρίας, ἡ παρανοίας, ἡ οὐκ ἔχω τί λέγω. Apud Herod.
(1, 146.) Μωρίη πολλή λέγειν, (est autem μωρία Ionice pro μω-
ρία,) ad verbum Stultitia est dicere. Sed Græcum illud genus
loquendi melius Gallico interpretabimur. Omnino enim tale est
apud nos, C'est une folie de dire cela. ["Musgr. Bacch. 314.
Iph. A. 391. Bergler. ad Alciph. 185. Wakef. S. Cr. 5, 129." Schæf. Mss.]

Μωρίας, Stulte, Fatue. J. Poll. hoc adv. λαν εὐτελές esse ait,
postquam εὐήθως, ἀνοήτως, aliaque ad eand. signif. pertinentia
attulit.

[* Μωρός, Fatuum reddo, Hippocr. 74. 147. Foës. Œc. 256.
Gal. "Locella ad Marbod. 161. Bast Lettre 55." Schæf. Mss.] Μω-
ρώσις, ἡ, Stultitia, Fatuitas, Stoliditas. Sed Medicorum po-
tius quam aliorum est hoc vocab., de vitio memoriæ et mentis.
Nam, (ut quidam annotant,) si solius memoriæ jactura sit, jam
ληθαργική dicitur: si mentis solum, τυφλῶν: si utriusque, μωρώ-
σις. Vide Vocabulorum Med. Lex. a me editum, p. 415. Est
μωρώσις, inquit Gorr., Deficiens s. Infirma motio facultatis ratio-
cinatricis. Ad eam quidem facultatem proprie pertinet fatuitas:
non tamen reliquæ principis facultatis actiones integræ sunt, sed
pariter imperfectæ; nam et parum apte imaginantur, nec probe
meminisse solent fatui, quippe qui cerebrum non habere vulgo
dicantur. Atque ita rem se habere declarat Paulus Ægin. 3, 11.
scribens dici μωρώσιν, cum et ratio et memoria male fuerint affe-
cta, et ab iisd. causis eam fieri, a quibus et memoriam et ratio-
nem lædi contingit. Similiter et Aëtius e Rufo et Gal. scribit
μωρώσιν esse, quando una cum memoria etiam ratio perit.
Quibus quidem auctoribus ἡ μωρώσις non est simplex affectus,
sed rationis primum, deinde vero et memoriæ. In causa habetur
vel minus idonea decensque cerebri conformatio, vel frigida in-
temperies, aut frigidus aliquis et pituitosus humor in cerebro
collectus, vel medicamenta quæ foris imposita caput modice refri-
gerant. Neque enim μωρώσις causa tam vehemens magna-
que est quam τῆς ἀνοίας, quæ ejusd. facultatis abolitionem privatio-
nemque significat. Eo enim discrimine ἀνοία et μωρώσις distin-
guuntur. Jam vero differt ἡ ἀνοία ἀπὸ τῆς παραφροσύνης, quod,
ut scribit Gal., illa quidem abolitio sit, hæc vero functionis ratio-
cinatricis aut imaginatricis etiam depravatio: quodque, ut ait
Aëtius, ἡ μωρώσις ἀκόλουθα λέγει καὶ πράττει: delirium autem,
(quod et λήρος et παραφροσύνη vocatur,) non servata rerum con-
sequentia alium alii sermonem implicet, qui nihil ad rem faciat:
et delirium quidem ut plurimum senibus, μωρώσις autem et pue-
ris et adolescentibus et reliquis ætatibus a morbo accidat.
"Ἀπομωροῦν, Dementare, Infatuare, Reddere μωρὸν et fatuum,
"Redigere ad μωρώσιν," [Aët. 105.]

Μωρόσις, Qui mente prorsus est alienatus, δ τὴν διάνοιαν παν-
τελὴς πεπληγὼς, Hes.

Μωραίω, Stulte ago, me gero, Stultus sum, Desipio, Ineptio,
Deliro, Moror, utendo verbo Suetoniano, s. potius Neroniano,
ap. Sueton. in loco quem antea protuli. Apud Senecam autem

A legitur etiam Fatuari. Eur. Med. (614.) Καὶ ταῦτα μὴ θέλουσα,
μωρανεῖς, γύναι, Λήξασα δ' ὀργῆς, κερδανεῖς ἀμείνονα. Lucian.
(1, 337.) Καὶ σὺ μωραίνεις, ὦ Πλούταν, δμότης ὦν τοῖς τούτων
στεναγμοῖς. Interdum μωραίνω accusativo jungitur; idque
duobus modis. Alicubi enim pro μωρολογεῖν, alicubi pro μωρὸν
ποιεῖν usurpatur. Pro μωρολογεῖν, in hoc Euripideo versu, (Au-
tol. Fr. 3.) Οὐδέις σιδήρου ταῦτα μωραίνει πέλας: quod Euripidis
dictum aliquot locis a Plut. affertur. Alterius autem usus exem-
plum ap. Paul. extat, 1 ad Cor. 1, (20.) Οὐχὶ ἐμώρανεν ὁ Θεὸς
τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου; ubi vet. Interpres ἐμώρανεν vertit
Stultam fecit, quidam vero Infatuavit. Apud Eund. legimus et
ἐμωράνθησαν, a pass. THEM. Μωραίνομαι: Ep. ad Rom. 1, (22.)
Φάσκοιτες εἶναι σοφοί, ἐμωράνθησαν, Cum se profiterentur esse
sapientes, stulti facti sunt, Ad stultitiam redacti sunt. || PRÆT.
Μεμωραμμένος, Redditus fatuus, stultus, stupidus, stolidus. Ari-
stot. H. A. 9. Τῶν δ' αἰγῶν ὅταν τις λάβῃται τὸ ἄκρον τοῦ ἡρύγ-
γυ, (ἔστι δὲ οἶον θρίξ,) αἱ ἄλλαι ἐστᾶσιν οἷον μεμωραμμένα βλέ-
πουσαι εἰς ἐκείνην. Quem locum Bud. affert, postquam dixit
μωραίνομαι esse Stupesco, Stolidus fio. At in VV. LL. scrip-
tum est perperam Μεμωραμμένος unico μ: nec satis apte exposi-
tum Stupidus, perinde ac si nomen esset, non partic. passivum.
At vero Μεμωραμμένος ap. Hippocr. aliter exp.: nimirum, quod
μωρώσιν inducit menti; item, τὸ ἀναίσθητον: i. e. Quod sensu
caret. Quid autem sit μωρώσις, non multo ante explicatum fuit.
Vide et locum Galeni de hac voce, in Lex. VV. Med. p. 415.
|| Μωραίνεσθαι pro Infatuari, i. e. Fatuum s. Inspidum reddi,
Matth. 5, (13.) Ἐὰν δὲ τὸ ἅλς μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀλισθήσεται;
ubi vet. Interpr. vertit, Si sal evanuerit, in quo salietur? Alii
autem reddunt, Si sal infatuatus fuerit. Redditur etiam, Si de-
sipuerit, inspidus factus fuerit. Illud certe verbum Infatuatus
significatione convenit: si modo ap. Martial. Betas fatuas expo-
nere possumus Inspidas. Marcus pro μωρανθῇ habet ἐναλον
γένεσθαι. Sequitur autem hoc μωραίνεσθαι eam nominis μωρός
signif., qua pro Fatuo s. Inspido usurpari a Diosc. paulo ante
docui. ["Xen. Mem. 1, 1, 11. Valck. ad Ammon. 88. Wakef.
Trach. 565. S. Cr. 4, 14. 5, 130. ad Lucian. 2, 42. Bast Lettre
55. Μεμωραμμένος, T. H. ad Lucian. Dial. 1, p. 27." Schæf. Mss.
Μωραίνω, i. q. ἀφροδιδιάζω, Suid. v. Ἀνθήτα. * Μωράνεις, Schol.
Æsch. S. c. Th. 762. * Ἐμωραίνω, Gl. Infatuo. * Καταμωραί-
νω, Chæremone Stobæi Sermon. 118. p. 591. "Ad Mær. 427." Schæf. Mss.]

[* Μωρέω, i. q. μωρόω, Phornut. 67." Wakef. Mss. * "Με-
μωρημένος, Clem. Alex. Pæd. 2, 10. p. 234. 239." Routh. Mss.
* Μωρεῖω, Schleusn. Lex. V. T.]

¶ Μῶρον, Morum. Inventitur tamen et aliter scriptum Μό-
ρον, et quidem in pluribus etiam locis: ["et recte id quidem.
Vide Athen. 2. p. 51. c. 36. et 37. Ed. Schw." Schw. Mss.]
Apud Hes. legitur μῶρα, quod exp. συκᾶμνα. Sed hanc scriptu-
ram refellit, et μῶρα reponendum esse ostendit, alphabetica se-
ries, cum vocab. illud inter μώνυχα et μωραίνει positum sit. I-
dem vero voce comp. et συκῶμωρον et συκῶμορον invenitur. Di-
citur ETIAM Μωρόσκον vel Μωρόσκον. Et arbor Μωρόσκος,
sive Μωρόσκος: sicut συκῶμωρος vel συκῶμορος. Celsus 3, 18.
Sed cum Græci Morum Sycaminum appellant, mori nulla lacry-
ma est: sic vero significatur lacryma arboris in Ægypto nascentis,
quam ibi Morosycon appellant. Sed alia exempl. habent
Sycomoron. Hic autem non tacebo quantum in vert. exempl.
N. T. varietatem scripturæ repperim, in hujus arboris nomine,
Luc. (19, 4.) Ibi enim quædam συκομωραῖαν vel συκομορέαν
per ω, quædam συκομοραῖαν vel συκομορέαν habebant. (Lo-
quor autem de iis exempl., e quorum collatione editum fuit
a patre meo Testamentum illud Novum, grandibus literis.)
Ego certe, sive per ω sive per ο scribamus, e malo quam
ai. Sed μῶρον itidemque derivata inde per ω scr. esse, Plinii
auctoritate probari posse videtur: quippe qui sapientissimam
arborum vocans morum, ad nomen, tanquam per antiphrasin, et
ex adverso (ut alicubi ipse loquitur) impositum, respexisse dici
fortasse queat. Ceterum cum Diosc. 1, 182. Sycomoron non-
nullis eandem esse scribat quæ et Sycaminus dicitur: Sycami-
num tamen exponit Morum: quæ etiam Galeni sententia est 2.
de Alimentis, cap. de Sycaminis. Atque adeo paulo post singu-
lari capite de Sycomoris disputat, quas inter ficum arborem et
morum medias collocat: indeque nomen ipsis arbitratur esse
positum: non autem, ut Diosc. scribit, διὰ τὸ ἄγονον τῆς γεύ-
σεως, i. e. Propter inefficacem gustum: quasi Fatuum ficum dixe-
ris. Hæc autem quæ ab Auctore novissimæ interpretationis
Testamenti Novi annotantur hic de appellatione hujus arboris,
nimirum ita esse dictam quasi Fatuum ficum: illi per ω scripturæ
patrocinantur. Subjungit vero ista, Eand. ipsam arborem,
(quam etiam, veluti non admodum frequentem, Gal. in Alexan-
dria se vidisse scribit,) dictionibus inversis Celsus Morosycon
appellat. Quare cum certo ap. Gal. scriptorem tum doctissi-
mum, tum diligentissimum, constet sycaminum diversam esse a
sycomoro, Erasmi sententiam non recipio: ut qui perperam an-
notasse videatur eand. esse quam συκομωραῖαν infra c. 19. ap-
pellat Lucas. Propius enim vero est, cum diversis nominibus utatur
Evangelista, diversas quoque arbores notari: et hac quidem
voce συκᾶμνος Morum significari, (quam opinionem vetus etiam
Interpres secutus est,) συκῶμωρον vero vel συκομορέαν. eam qua
inter ficum et morum media est, quocunque tandem a Latinis no-
mine appelletur: quanquam Plinio Ficus Ægyptia sit.

Affertur ETIAM Μωρία pro Moro arbore, e Plut. Themist. At
vero Μῶριον dicitur esse Tertium mandragoræ genus, et ita vo-
cari quod μωρός reddat eos qui comederint. Hes. μῶριον Her-
bam quandam esse ait, qua utuntur ad philtra,

Cum a nomine *Nάρκη* traditur derivatum verbum *Ναρκάω*, illud *Nάρκη* de Piscis potius quam de Morbi appellatione intelligendum est : ut ex iis, quæ de illo dicam, patebit. Ideoque de *νάρκη*, quo Piscis significatur, verba primum faciam. Quod autem ad etymum attinet, nihil de illo usquam reperio : si autem divinationem meam (aliter enim nominare non possum) in medium proferre mihi licet, e particula *νη* et verbo *ἀρκεῖν* originem habere dico. Quam tamen etymologiam melius ei nomini *νάρκη* quod Morbo tribuitur, quam ei quod Pesci datur, convenire non immerito quis dixerit ; sed, si nomini Piscis prior locus concedatur, illum ab effectu hanc appellationem nactum esse, responderi poterit.

ΝΑΡΚΗ, ἡ, Torpedo, piscis. Aristot. H. A. 9, 37. init. Ἡ τε νάρκη ναρκῶν ποιοῦσα ὧν ἂν κρατήσῃν μέλλῃ ἰχθύων, τῷ τρόπῳ δὲ ἔχει ἐν στόματι λαμβάνουσα, τρέφεται τοῖτοῖς : Gaza, Torpedo pisces, quos appetit, afficit ea ipsa, quam suo in corpore continet, facultate torpendi ; atque ita retardos præ stupore capit, et vescitur. (Illud autem τρόπῳ merito hic suspectum fuerit.) Paucis interjectis subjungit Aristot. Ἡ δὲ νάρκη φανερά ἐστι καὶ τοὺς ἀνθρώπους ποιοῦσα ναρκᾶν. His addendum est quod ap. Plut. legimus (10, 71.) Τῆς δὲ νάρκης ἵστε δὴ πού τὴν δύναμιν, οὐ μόνον τοὺς θινόντας αὐτῆς ἐκπηγνύουσιν, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς σαγήνης βαρύτητα ναρκῶδῃ ταῖς χερσὶ τῶν ἀντιλαμβανομένων ἐμποιοῦσαν. Cum his porro convenit quod ab aliis scribitur, hunc piscem torporem illum etiam διὰ μηρίνου et διὰ ξύλων transmittere. Alex. Aphr. Probl. 1. Ἡ θαλασσία νάρκη διὰ τῆς μηρίνου τὸ σῶμα ναρκοῖ. Torpedo marina torporem per funiculum corpori inducit : (ubi animadvertendum est, adjici θαλασσία.) Eust. Λέγεται δὲ, φασίν, ἡ νάρκη τὸ ζῶον τὴν ἀπ' αὐτῆς δύναμιν καὶ διὰ ξύλων διαπέμπεσθαι, ποιοῦσα ναρκᾶν τοὺς ἐν χερσὶν αὐτὴν ἔχοντας. Tale est quod Plin. de hoc pisce scribit, 32, 1. Quin et sine hoc exemplo per se satis esset ex eodem mari torpedo : etiam procul et e longinquo, vel si hasta virgave attingatur, quamvis prævalidos lacertos torpescere, quamlibet ad cursum veloces alligari pedes. Legimus ap. Eund. 9, 42. Novit torpedo vim suam, ipsa non torpens : mersaque in limo se occultat, piscium qui securi supernantes obtorpuere, conipiens. Quæ ad verbum prope ex Aristot. transtulit, scribente in eodem, unde et præcedentia protuli, loco, Κατακρύπτεται δὲ εἰς τὴν ἕμνον καὶ πηλὸν λαμβάνει δὲ τὰ ἐπινέοντα ὅσα ἂν ναρκήσῃ ἐπιφερόμενα τῶν ἰχθύων. Ceterum ut νάρκη θαλαττία dicitur ab Alex. Aphr. cum adjectione, sic quoque ap. Plat. eandem adjectionem habemus, in Menone, Καὶ δοκεῖς μοι παντελῶς, εἰ δεῖ τι καὶ σκόψαι, δημοτάτος εἶναι τό, τε εἶδος καὶ τᾶλλα, ταύτῃ τῇ πλατεῖα νάρκη τῇ θαλαττία· καὶ γὰρ αὕτη τὸν ἀεὶ πλησιάζοντα καὶ ἀπτόμενον ναρκᾶν ποιεῖ· καὶ σὺ δοκεῖς μοι νῦν ἐμὲ τοιοῦτον τι πεποικῆναι ναρκᾶν.

Dicitur ETIAM *Nάρκα*, sicut τόλμα, ut tradit Eust. aliorum tamen testimonio nitens, h. l. Menandri afferentium, Ἵππελῆν δὲ τε μου νάρκα τις ὅλον τὸ δέρμα. Sed hoc in versu minime Piscis est nomen : cujus versus testimonium ex Athen. depromisse illum puto. [“ Recte existimavit Stephanus : vide Athen. 214., ubi monuit, unum e vet. Menandrum *Nάρκαν*, Torporem, non *Nάρκην* dixisse. Paulo post vero idem Athen. eandem vocabuli formam τὴν νάρκαν, e recentiore Auctore affert, nempe e Diphili Laodicensis Comment. in Nicandri Ther.” Schw. Mss.] Sed Alex. Trall. hanc eandem terminationem huic nomini dedisse sciendum est. Apud Opp. autem habemus νάρκα in accusandi casu : K. 3, (55.) Δεξιτερὴν ὑπὸ χεῖρα φέρειν αἰθωνα λέοντα *Νάρκα* δοῖν, τῇ πάντα λυεῖ ἀπὸ γούνατα θηρῶν. Existimo autem esse talein metaplasum in hoc accus. νάρκα, qualis in quibusdam aliis vocabulis ap. Poetas spectatur. || *Nάρκη* est etiam Torpor. Redditur etiam Stupor. Aristoph. Σφ. (713.) Τί ποθ', ὥσπερ νάρκη, μου κατὰ τῆς χειρὸς καταχέεται ; Piscis νάρκη dicitur et ipse νάρκην inducere, ut in præcedentibus videre est : sunt aliqui et aliæ ejus causæ. *Nάρκη* VEL *Nάρκωσις*, (inquit Gorr.,) Torpor, s. Stupor : est sensus motusque diminutus nervosarum partium. Symptoma est tactus non exquisiti in partibus sensu præditis, sed debilis, cum motu pariter debili et languido. Gal. initio l. 2. de Sympt. Causis, inter depravati motus symptomata recensuit, quæ naturæ et morbo communia existunt, h. e. quæ citra naturæ operam fieri non possunt. Est enim stupor e morbo et facultate mistum symptoma, ita ut morbus quidem urgeat, sed facultas aliqua e parte relucetur. Quo fit ut quibus membrum aliquod stupidum est, ii quicquid tetigit, obscuro et hebeti sensu percipiant, neque perfectè et sine dolore moveri possint. Si namque morbus virtutem prorsus superet, nullo modo corpus vel partem ejus stupore correptam sustinere poterit ; sin virtus vincat, nulla in re laborabit : at si veluti pugna quædam sit, movebitur quidem membrum, sed ægre : atque si jubeas, ut cum læsum membrum extendunt, ipsum extensum servent, nequeunt : siquidem propter sustentis virtutis imbecillitatem, naturali pondere deorsum decidunt. Ut autem in motu, sic et in sensu media dubiaque affectio est, eo non prorsus extincto, sed admodum obscuro et hebeti. E quo patet stuporem ab apoplexia et paralysis differre, in quibus propter causarum magnitudinem sensus motusque in totum abolentur, cum in stupore aliqua tantum e parte minuantur. Paulo post, Sunt autem torporis plures causæ : ac in primis quidem refrigeratio ab intemperie aut frigidis medicamentis inducta, durities ac crassities immodica ab alimento multo, crasso, lento, aut frigore violento et astringente, etc. Aliquanto post, Præter eas autem alia causa est, contactus sc. torpedinis marinæ, quæ non tam earum causarum aliqua quam occulta quadam et indicibili proprietate stuporem tangentibus inducit : a quo effectu νάρκη pariter a Græcis ut et Torpedo a Latinis dicta est. Est autem torpor, interdum totius corporis, h. e. τῶν κώλων : interdum vero certæ cujusdam partis, ut qui in ore et dentibus fit : quem peculiari nomine αἰμωδῖαν nuncupant. || *Nάρκη* dictum est a quibusdam Centaurium magnum, ut habetur ap. Diosc. Quoniam vero Centaurium a quibusdam dicta est Gen-

tiana, quidam ipsam etiam Gentianam νάρκην vocarunt, ut Idem scribit. Gorr. || ETIAM *Nάρκος* habent VV. LL., quam vocem de Torpedine pisce dici, sicut νάρκην, annotant ; sed absque ullo testimonio. At vero *Ναρκίον* Hes. exp. ἀσκόν. [*“Nάρκη*, Jacobs. Anim. 245. Anth. 9, 47. Frigus, Toup. Add. in Theocr. 394. Valck. ad Theocr. x. Id. p. 119. *Nάρκη*, νάρκα, ad Mær. 184.” Schæf. Mss. “Gentiana, Diosc. Notha p. 451.” Boiss. Mss.]

Nαρκάω, Torpedine afficior s. affectus sum, Obtorpesco, etiam Torpeo, veluti cum scribit Aristot. περὶ τῆς νάρκης, i. e. de torpedine, pisce, Φανερά ἐστι καὶ τοὺς ἀνθρώπους ποιοῦσα ναρκᾶν. Apud Athen. ναρκᾶν et ἀκίνητίζειν copulantur, de eodem pisce, (314.) Θηρεῖει δ' εἰς τροφὴν αὐτῆς τὰ ἰχθύδια, προσπαττομένη, καὶ ναρκᾶν καὶ ἀκίνητίζειν ποιοῦσα. Sicut autem copulantur hic ναρκᾶν et ἀκίνητίζειν, sic ναρκήσῃ et γένεσθαι δυσκίνητος, ap. Plut. observavi, de Prud. Anim. *Ναρκήσῃ καὶ γενέσθαι βαρεῖα καὶ δυσκίνητος*. Greg. Naz. autem dixit νῦν ἀνεκκλήτων esse κίνημα ναρκῶντων. Alex. Aphr. dicit quosdam ναρκᾶν τοὺς ὀδόντας, ad stridorem limæ. Aliter autem antea dictum est νάρκην esse etiam peculiariter in certa quadam parte, veluti in ore et dentibus ; hoc enim αἰμωδία vocatur. Sciendum est vero ap. Pl. Θ. 328. νάρκησε δὲ χεῖρ (vel χεῖρ, ut ap. Athen. scriptum est,) ἐπὶ καρπῷ, brevium Scholl. Auctorem exponere ἐλύθη. || *Ναρκᾶν* alium etiam usum habet ap. Synes. Ἐπιστολὴν δὲ ἐξ εὐθέας πρὸς αὐτὸν ἐπιθεῖναι, καίτοι προθυμῆς, ἐνάρκησα, Non sustinui, Repente desii, Bud. [*“Toup. Opusc. 2, 163.”* Schæf. Mss.]

Nαρκέω, etiam habetur in VV. LL. quod redditur Negligo, Torpesco, Obstupefacio, Facio torpere ; sed nullum hujus ναρκέω exemplum affertur. Adde quod verisimile est, sicubi reperitur, non aliud quam ναρκάω significare.

Nάρκησις, ἡ, Torpefactio, Torpor, Stupor. Gal. Φάρμακα μετρίωτερα μὲν εἰς τὴν ἐν τῷ παραντῖκα νάρκησιν, ἀκινδυνώτερα δὲ εἰς τὸ μέλλον. Affertur ETIAM *Nάρκημα* pro eodem.

**Ἀποναρκάω*, i. q. ναρκάω, nisi quod signif. præpositio augere potest. A Bud. redditur Obstupesco, ap. Basil. Σοὶ δὲ οὐκ ἀποναρκά ἡ χεῖρ. [*“Plut. Mor. 1, 30.”* Schæf. Mss. “Basil. Sel. Thecl. Vit. 246. Vita S. Nili Jun. p. 10.” Boiss. Mss. Hippocr. 383. 439. 534. Schleusn. Lex. V. T. **Ἀπονάρκησις*, Plut. Symp. 3, 5. p. 652. **Διαναρκάω*, Phurnut. 35. Theophr. 469. Heins. : cf. Aristot. Mirab. c. 74.] **Ἐκνάρκῃ* s. *Ἐκνάρκῃ*, Obtorpe-“ sco. Aliis, More resolutionum et rigentium membrorum torpeo. “Plut. Coriol. Τοῖς ἐκνεναρκηκόσι κομιδὴ καὶ παραλελυμένοις σώ-“μασιν ὁμοίως διέκειντο πρὸς τὸν πόλεμον.” **Καταναρκάω*, Ob-“torpescere facio, Obtorpefacio, Torpidum reddo, 2 Cor. II, (8.) “Ὀδδενὸς κατενάρκησα : 12, (13.) Ὁ κατενάρκησα ὑμῶν : (14.) “οὐ καταναρκήσω ὑμῶν. Ubi καταναρκᾶν vocat Crebra sumtum flagitatione torpidum reddere, Sumtum onere gravare et torporem afferre ; secundum alios, Obtorpescere incommodo alterius : ut Paulus dicat, Quantumvis premente inopia non remisisse se quidquam de laboribus ; ut quenquam gravaret et “oneraret sumtibus.” [*“Matth. Lectt. Mosq. 82.”* Boiss. Mss. Hippocr. 1194. Ἀνεγείρειν τοὺς κατανεναρκημένους. **Προναρκάω*, Euseb. H. E. 294. 319. (240, 260.)” Kall. Mss.]

Nαρκάω, non est Torpeo, Torpesco, Torpeo, (sicut ναρκάω,) sed Torpefacio, Torpore afficio. Alex. Aphr. *Ναρκοῦντα τὴν αἰσθητικὴν δύναμιν*. Sic ap. Gal. idem verbum itidem cum accus. αἰσθησιν legitur, pro Obstupefacere, ut quidem Bud. vertit in hoc ejus loco, Ὄλον τὸ τοῦ Φίλωνος καρωτικόν, ὀδδενὸς ἦπτον ὀδύνας πραιναι τὴν αἰσθησιν. Paulus Ægin. Τὸ δὲ ὑδατῶδες ψυχρὸν παχύνει καὶ συνίστησι καὶ ψιλοὶ καὶ νεκροὶ καὶ ναρκοῖ. *Νάρκωσις*, ἡ, Torpefactio, Torpefaciendi vis. *Ναρκωτικός*, [e **Ναρκωτής*,] Torpefaciendi vim habens, s. Torporem inducendi, aut Obstupefaciendi : unde ναρκωτικά φάρμακα, quæ Gorr. vertit Stupefacientia medicamenta : addens, esse medicamenta frigida, doloris sensum adimientia. Cum enim, inquit, plures sint stuporis causæ, quas ante exposuimus, attamen Medici in medicamentorum usu ad movendum stuporem sola frigida usurpant, quæ calorem nativum spiritumque, (quibus duobus omnia vitæ munia peraguntur,) vel extinguendo vel repellendo, partem cui fuerit admota, sensu privant. Nam sine spiritu animali nihil omnino sentire potest. Id autem non omnia frigida præstare possunt, sed ea modo quæ quarto excessu ejusmodi sunt, vel ut minimum tertii refrigerantium ordinis medium superant, ut mandragoræ radix, alterci semen, et papaveris succus. Itaque quam sit periculosus eorum usus, nemo non intelligit, ut quæ partem cui admoventur, nisi diligenter medicus provideat, mortificent. Aliquanto post, Hac nimirum persuasione Galenus, tametsi omnium maxime, ut scribit, ab usu graviter sopientium abhorrens, aliquando tamen ea et colicis exhibuit, (sunt autem hæc omnium valentissima, vimque stupefactoriam prædominantem habent, cum in aliis aromata et odorata atque urinam cientia semina plurima contineantur,) et iis qui vel oculorum vel aurium vel aliarum partium vehementissimo dolore cruciabantur, cumque æger e tenui distillatione, vigiliis et vehementi tussi urgeretur, facile noxam eorum, si quis semel esset usus, spatium emendatum iri ratus. Plura ap. eum videnda tibi relinquo.

Ναρκώδης, [contr. e **Ναρκαεὶδης*,] Cui torpor s. stupor inest,

Torpidus s. Stupidus : ut ν. ὀδύνη. ["Wakef. Alc. 406." Schæf. Mss. * *Ναρκοειδῶς*, contr. * *Ναρκαδέως*, Hippocr. 77. 656. Eustach. ad Erotian. 259.]

**Ἀποναρκῶ*, itidem ut simplex *ναρκῶ*, est Torpefacio, Obtorefacio, Torporem induco, Torpidum reddo. Exp. etiam Stuporem induco. Pass. vox est **Ἀποναρκῶμαι*, Obtorepeio : unde partic. **Ἀποναρκωμένος*, ap. Plat. de Rep. 6. Ταῦτα τὰ ἥθη πρὸς μαθήσεις αὐ **δυσκινήτως* ἔχει καὶ *δυσμαθῶς*, ὥς *ἀποναρκωμένα*. **Ἀπονάρκωσις*, ἡ, Obtorefactio. Exp. et Obstupefactio. Affertur etiam ex Aristot. Probl. pro signif. Stuporis. Διὸ, inquit, αἱ ἀποπληξίαι καὶ αἱ ἀποναρκώσεις τάχιστα μετὰ τοὺς πότους γίνονται. [Hippocr. 486. 488. 510. Aristot. Probl. s. 3. p. 30, 33.]

¶ *Νάρκισσος*, ὁ, ἡ, (a ν. *ναρκῶν*, s. a nomine *νάρκη*, si Eust. credimus,) Flos qui ab aliis dicitur *λείριον*, ut annotant VV. LL. e Theophr. H. Pl. 6. Legimus autem et ap. Diosc. 4, 161. *Νάρκισσος* : ἐνίοι καὶ τοῦτο, ὥσπερ τὸ κρίνον, *λείριον* ἐκάλεσαν. Ejus descriptionem partim ex eod. Diosc., partim ex aliis istam Gott. affert : Planta est cui folia porro similia, tenuia, multo minora et angustiora, caulis vacuus et sine foliis, supra dodrantem attollitur. Flos albus, intus croceus, in quibusdam purpureus. Radix intus alba, rotunda, bulbosa : semen, velut in tunica, nigrum, longum. Fem. genere ap. Theocr. 1, (132.) Νῦν ἴα μὲν φορέοιτε βᾶτοι, φορέοιτε δ' ἄκανθαι, Ἄ δὲ καλὰ *νάρκισσος* ἐπ' ἀρκέθουσιν κομάσαι. Ubi Schol. annotat hic quidem feminini generis esse nomen *νάρκισσος*, ap. Aristoph. autem masculini. Sic certe et ap. Diosc. masc. generis est. *Νάρκισσος* est Ἑρινύσι *στεφάνωμα*, inquit Eust. ; *νάρκισσος* enim e ν. *ναρκῶν* *παρηχέται*, itidemque *Εριννυες* maleficus sunt τοῦ *ναρκῶν* *παράτιοι*. Hoc autem quod dicit esse Ἑρινύσι *στεφάνωμα*, e Soph. sumit, CEd. Col. (684.) p. 294. meæ Ed. ; illi enim *μεγάλοι θεαί* sunt *Εριννυες*. Vide et ipsum Schol., qui et quendam *Euphorionis* locum affert, ubi masculini itidem generis est, sicut et in illo ipso Soph. loco. Commodior e verbo *νάρκη* videtur esse deductio, (manente alioqui eadem deductionis causa,) quam et ipse Eust. alibi affert, ut *ερπινor*. || HINC *Ναρκίσσινος*, ὁ, ἡ, adj. ut *Ναρκίσσινον* *ἐλαιον*,

A *Narcissinum* oleum, E *narcissi* flore, e Diosc. HINC ET *Ναρκισσίτης* lapis, cujus meminit Dionys. P. p. 143. Ed. Paternæ, αἱ μὲν ἐπ' αὐτὰς Πέτρας, αἱ φύουσιν ἀφεγγέα *ναρκισσίτην*, ubi Eust., Πέτραι Μηδικαί, inquit, τὸν *ναρκισσίτην* φύουσι λίθον, ὃν καὶ ἀφεγγέα καλεῖ, ὥς *ναρκίσσω* τῷ φυτῷ *εὐκότα* τὴν χρῶαν, et διανγάζοντα. Plin. de gemmis variis loquens, 37, 11. *Narcissiten* venis edera distinctam esse ait. || *Νάρκισσος* est etiam Pueri nomen mutati in florem, qui *Narcissus* itidem appellatur. Is cum esset formosissimus, vultus sui imagine in fonte conspecta, suipsius amore captus est, eoque tandem contabuit : Jamque rogam, (canit Ovid. Metam. 3.) quassasque faces feretrumque parabant ; Nusquam corpus erat ; croceum pro corpore florem Inveniunt ; medium foliis cingentibus albis. Serv. Virg. Ecl. 2. tibi candida Nais Pallentes violas et summa papavera carpens, *Narcissum* et florem jungit bene olentis anethi : Sane Papaver, inquit, *Narcissus*, *Anethus*, pulcerrimi pueri fuerunt ; qui in flores suorum nominum versi sunt : quos ei offerendo, quasi admonet ne quid etiam tale ex amore unquam patiat. Lucillius equidem hoc, quod de pulcro *Narcisso* narratur, in quandam deformem non sine lepidissimo joco detorsit : Epigr. *Ρύγχος* ἔχων τοιοῦτον, Ὀλυμπικε, μήτ' ἐπὶ κρήνην Ἑλθῆς, μήτ' ἐνὸρῃ πρὸς τι διανγὲς ὕδωρ. Καὶ σὺ γὰρ, ὥς *Νάρκισσος*, ἰδὼν τὸ πρόσωπον ἐναργὲς, Τεθνήξῃ, μισῶν σαυτὸν ὥς θανάτου. Repono autem ἐνὸρῃ pro ἐν ὕρῃ : ut ὀρη ap. Theocr. legimus pro ὄρα. Quod autem ad etymum attinet nominis *νάρκισσος*, quod de Flore dicitur, (hoc enim omiseram,) legimus et ap. Plut. Symp. 3, 1. Καὶ τὸν *νάρκισσον* (ὠνόμασαν οἱ παλαιοὶ) ὥς ἀμβλύνοντα τὰ νεύρα, καὶ βαρύνοντας ἐμποιοῦντα *ναρκώδεις*. Quibus subjungit, Soph. ideo ipsum appellasse ἀρχαῖον *μεγάλων θεῶν* *στεφάνωμα*, i. e. τῶν χθονίων. Ubi observandum etiam est illum non *μεγάλαιν θεαῖν*, sed *μεγάλων θεῶν* legisse. ["Toup. Opusc. 1, 364. Heyn. ad Virg. Buc. p. 44. Ilgen. ad Hymn. 499. Mitsch. Cer. 110. Ruhn. 428. Jacobs. Anth. 6, 105. 8, 233. 10, 164." Schæf. Mss.]

Νήπιος, unum est ex eorum numero quæ prætermissa fuerunt : quod ubi ponenda essent, dubium foret. Nam si verum est e particula *νη* et verbo *εἰπεῖν* s. *εἶπος* esse factum, in verbo *ἔπω*, aut certe post *ἔπος*, quod ex illo *ἔπω* originem habet, collocandum fuerat ; sin ex *ἡπιος*, inter illa, quæ ab hoc derivata sunt, poni debuerat. Denique et post *βίος*, tanquam inde deductum, locum obtinere potuisset : si *νήπιος* quasi *νήπιος* dictum esse credibile foret. Potuissent denique illi et alii loci assignari, prout aliquam ex aliis etymologiis quæ afferuntur, sequi placuisset. Sed in iis, quas addit Etym., multo etiam magis semetipsum *νήπιον* ostendit. Quid Eust. ? Dubitare se dicit num *νηπίτιος* e *νήπιος* per sync. factum fuerit. Ego ex omnibus etymis illud potissimum probo cui primum locum dedi : quod sequendo, plane conveniet *νήπιος* cum Latino vocab. *Infans*, et significatione et etymio.

ΝΗΠΙΟΣ, *Infans*, uti dixi ; si enim sequamur illud etymum cui primum locum tribui, non solum signif., sed etymo quoque hoc Latinum *Infans* cum Græco illo *νήπιος* convenire dicemus. Verum etiamsi alia potius etymologia nobis placeat, hoc tamen constat, *νήπιος* interdum hanc signif. habere. Quam comprobant et qui ap. Il. B. (136.) *νήπια τέκνα*, (dictum alioqui περὶ τῶν στρουθοῦ νεοσσῶν,) exp. τὰ ἐν βρεφικῇ ἡλικίᾳ ὄντα : licet *βρεφικῇ ἡλικίᾳ* valde *ἀκύρως* brutis tribui videatur. Apud eund. Poetam legimus *νήπιος υἱὸς* et *νήπιος παῖς*, itidem de Infante, vel certe Puerulo. Sic vero et in soluta oratione usurpatur. Plut. (7, 332.) **Ὁν οὐδὲν νηπίον διαφέροντα, μόνον δὲ σπαργανώσας πορφύρα Μελέαγρος*. Et quemadmodum *παῖς* *νήπιος* ap. Hom., sic *παῖς* *νήπιος* ap. solutæ Orationis Scriptt. invenitur : nec non *παῖς κομιδῇ* *νήπιος*. Apud Lucian. vero legimus etiam (1, 181.) τὰ *νήπια παντελὺς βρέφη*, τὰ πεμπταῖα ἐκ γυνετῆς. (E quo habebis et *νήπιος* sine adjectione positum, in voce *Νηπιότης*.) Sed illud quoque sciendum est, dici interdum τὰ *νήπια*, neutro genere, non addito subst. illo *βρέφη*, vel quoquam alio. Plut. Symp. 3. Διὸ τὰ μὲν *νήπια παντάπασιν αἱ τίτθαι* δεικνύσθαι πρὸς τὴν σελήνην φυλάττονται. Sic autem et sing. τὸ *νήπιον* pro Infante s. Ipsa Infantia e Greg. Naz. affertur. Quin etiam dicitur ab Aristot. *Ἐκ νηπίου*, (sicut ἐκ *βρέφους* et ἐκ *παιδός*,) pro Ab infante, infantia, incunabulis. Affertur et ἀπὸ *νηπίου*, sed absque exemplo. || Dicitur autem et de brutis hoc vocab. ; nam ut habuisti ex Hom. *νήπια τέκνα* de Passerculis s. potius de Pullis passerum dictum, sic ap. Plut. de S. N. V. legimus, Ἀρκτῶν μὲν γὰρ ἐτι *νήπια* καὶ λύκων τέκνα καὶ πωλῆκων εὐθὺς ἐμφαίνει τὸ συγγενὲς ἦθος. Affertur porro e Theophr. H. Pl. 8. hoc vocab., de plantis dictum, quæ adhuc parvulæ et teneræ sunt : nominatimque de frumentis. Vide *Νηπίη*. || *Νήπιος* interdum non ad ætatem refertur, ut in præcedentibus Il., sed ad animum, ut ita dicam. Usurpatur enim de eo qui est animo infans præditus s. mente infans, (accipiendo hoc nomen latius,) i. e. Qui non plus sapit quam infans. Unde redditur *Imprudens*, nec non *Stultus*, *Amens*. Il. P. (32.) *ρεχθὲν δέ τε νήπιος ἔγνω* : quod dictum Proverbiale est. *Apud Od. I. (273.)* et *N. (237.)* *Νήπιος εἰς, ὥς εἰρ', ἡ τηλόθεν εἰλήλουθας*. Est certe in hac signif. frequentissimum ap. hunc Poetam : qui etiam sæpe ipsum adhibet ἀναφωρήματι s. ἐπιφωνήματι, Exclamationi adversus eum qui recto consilio usus non fuerit, s. recto consilio parere noluerit, ac recta monentibus dicto audiens esse, aut qui non intellexerit quid facto opus fuerit ; atque ita rebus suis male consuluerit. Alicubi etiam προαναφωρήματι potius quam ἀναφωρήματι servit. Alicubi irridentis est quodammodo, alicubi contra est commiserantis. Soletque ipsius sententiæ principio adhiberi. Exempla autem lectio ipsius Ho-

meri tibi subministrabit : quorum aliquoi magnum afferre numerum possem. Hoc tantum addo, eum alicubi adicere hæc verba, ἐνὶ φρεσὶ, ad illud vocab. Interdum etiam dicitur aliquid esse *νήπιον* pro *Stultum* : ut *μηδὲν ἔπος νηπίον*, Aristoph. N. (105.) Affertur vero et *νήπιον ἦθος*, ex Hermog. item *νήπια εἰδῶς*, ex Apoll. Rh. (1, 508.)

FEM. *Νηπίη* interdum quidem dicitur de Muliere stulta, ut *νήπιος* de Homine stulto, veluti Il. X. (445.) *Νηπίη, οὐδ' ἐνόησεν κ.τ.λ.* Interdum cum substantivi adjectione invenitur : A. (560.) οἱ δέ τε παῖδες τύπτονσι *ροπάλοις*, βίη δέ τι (vel δ' ἐτι, aut δέ τε,) *νηπίη* αὐτῶν, ubi βίην *νηπίην* vocat Vires infirmas s. perexiguas, utpote infantum s. puerulorum. Supra autem *νήπιον* de Teneris plantis usurpari dictum fuit. ["*Νήπιος*, Valck. Diatr. 212. Græv. Lectt. Hes. 524. Jacobs. Anth. 6, 425. 11, 9. Brunck. Aristoph. 2, 71. Heyn. Hom. 7, 782. 8, 67. Conf. c. νέος, Boiss. Philostr. 482. N., ὃς πατέρα κτείνας, Toup. Opusc. 1, 433. ad Herod. 75. Eur. Andr. 520. quod perperam cepit Brunck. : cf. Wakef. Herc. F. 166. Παθὼν δέ τε νήπιος ἔγνω, Heyn. Hom. 7, 295. Τὸ ν., Bast Lettre 162. Ἐκ νηπίου, Diod. S. 2, 231. Ἐκ νηπίων, ad Phalar. 280." Schæf. Mss.]

Νηπιοκτόνος, ὁ, ἡ, (ut *βρεφοκτόνος*,) *Infanticida*, *Infantum* interfecto. Sapiens. (11, 18.) *Νηπιοκτόνου διατάγματος*. *Νηπιόφρων*, Qui est animo s. mente infantis præditus, puerili est mente, non plus sapit quam infans s. puerulus, [Strabo 1. p. 37. "Amphiloch. p. 12." Kall. Mss.] *Νηπιοφροσύνη*, *Stultitia*, *Im-*

prudencia, qualis est infantis : vide *Νηπίδα*. *Νηπιέη*, ἡ, *Infantia*. Interdum vero *Stultitia*, qualis est Infantis, quæ et *νηπιότης*. Il. I. 486. Πολλὰκι μοι κατέδυσσας ἐπὶ στήθεσσι χιτῶνα, Οἶνον ἀποβλύζων, ἐν νηπιέη ἀλεγεινῇ, ubi *νηπιέη* vel τὴν παιδικὴν ἡλικίαν vel τὴν ἀνατροφήν posse significare existimat Eust. κατ' ἔλλειψιν : subjungens paulo post, illud ἀλεγεινῇ indicare τὴν δυσχέρειαν τῆς παιδικῆς ἀνατροφῆς. Aitque e *νήπιος* factum esse *νηπιέος* possessivum, cujus fem. *νηπιέη* : deinde ablato ι, *νηπιέη*. Alicubi autem cum *νηπιέη* subaudit subst. φῆρῃ, ubi sc. *Stultitiam* significat. Invenitur et dat. PLUR. *Νηπιέησι* ap. eund. Poetam, Il. T. (411.) Δὴ τότε νηπιέησι ποδῶν ἀρετὴν ἀναφαίνων. In VV. LL. legitur ETIAM *Νηπιέος*, quod exp. *Stolidus*, absque ullo testimonio. Invenitur porro et *νηπιάας* accus. plur. a nom. SING. *Νηπίδα* : ap. eund. Poetam, Od. A. (297.) οὐδέ τι, (nisi potius leg. οὐ δ' ἐτι,) σὲ χρὴ *Νηπίδας* ὀχέειν. Ubi Eust. *νηπιάας* ὀχέειν exp. *νηπιοφροσύνας* φέρειν. Idem in illum Il. I. locum quem paulo ante protuli, scribit non idem esse *νηπιέη* et *νηπίδα* : nam *νηπίδα* quidem significare ἀφροσύνην, at *νηπιέη*, τὴν βρέφους ἡλικίαν. Sed perperam hoc annotat, cum *νηπιέη* quoque ap. Hom. aliquot locis ἀφροσύνην significare con-

stet, atque adeo ipsemet alibi id fateatur. ["Heyn. Hom. 5, 639. 7, 65. 8, 96." Schæf. Mss. * *Νηπιαία*, Gl. Pueritia.] *ΗΕ-ΣΥΣΗ*. *Νήπισχοι* (si modo ita scripsit) accipit pro *νήπιοι*. Nam exp. per hoc ipsum *νήπιοι*, additque, *ἀνόητοι*, et *μάταιοι*, et *νεο-γνοί*. At vero *Νηπίων*, quod Idem exp. *ἀτιμώρητον*, *ἀνεκδίκη-τον*, * *ἀνέκτιτον*, minime huc pertinet, ac mendii suspitione non caret. In VV. LL. habetur *νηπιός*, traditurque significare i. q. *νήπιος*. Apud Apoll. Rh. autem (1, 1116.) legimus quoddam *πεδίον Νηπιών* *Ἀδρηστείης*, de quo consule Schol.

Νηπιότης, ἡ, *Infantia*, *Stultitia*. *Lucian*. autem addidit *γεν-φρενών* in hac posteriori signif. (sicut ἐν φρεσὶ *νήπιον* alicubi ab Hom. dici tradidit) ita scribens, (1, 180.) *Συχνὰ μὲν τῶν ἐφι-κτῶν ἡμῖν ἀνέφικτα φαίνεται, δι' ἀπειρίαν συχνὰ δὲ καὶ διὰ νηπιό-τητα φρενῶν*. Quibus subiungit, *τῷ ὄντι γὰρ νήπιος ἔοικεν εἶναι πᾶς ἄνθρωπος, καὶ ὁ πᾶν γέρον ἐπείτο μικρὸς πᾶν καὶ νεόγυλος ὁ τὸν βίον χρόνος πρὸς τὸν πάντα αἰῶνα*.

["*Νηπιόθεν*, *Nicet*. *Paphlag*. in *Martyrum Triadi* Ed. Com-
b. p. 3. 9." Boiss. Mss. "Anna C. 193. 333. 376. 390. 'Εκ
ν., Jo. Malal. 1, 149." *Elberling*. Mss.]

["*Νηπιόδης*, (contr. e **Νηπιοειδής*), *Max*. *Planud*. *Ovid*.
Met. 10, 182." Boiss. Mss. "Amphiloch. p. 12. 22. *Cyrril*.
Alex. 24." *Kall*. Mss. * *Νηπιόεις*, var. lect. ad *Orac*. *Sibyll*. 2.
p. 288. Cf. *Μυριόεις*.]

Νηπιόζω, vel pass. *Νηπιόζομαι*, *Pueriliter* s. *Stulte* me gero,
Stulte ago. *Hippocr*. *Epist*. 'Εγὼ ἕνα γελῶ τὸν ἄνθρωπον, ἀνοήτης
μὲν γέγοντα, κενὸν δὲ πραγμάτων ὀρθῶν, πάσαις ἐπιβολαῖσι νη-
πιόζοντα. Leguntur præterea inter sententias τῶν σοφῶν ista,
*Διαφέρει δὲ τοῦ νηπίου καθ' ἡλικίαν οὐδὲν ὃ ἐν ταῖς φρεσὶ νηπιό-
ζων*. *Hes*. *νηπιόζεται* exp. *μωραίνεται*. ["*Νηπιαίς*, *Infantia*,
Andr. Cr. 10. * *Συννηπιόζω*, *Iren*. Fr. 6. *Cyrril*. *Hieros*. 104.
Athan. 1, 478." *Kall*. Mss.]

Duo etiam sunt verba composita, e *νήπιος* orta, et quidem illi
viciniora, quod ad signif. Horum est unum *Ἐκνηπιόμαι*, ap.
Philostr. [V. S. 2. p. 560. V. A. 5, 14. p. 199. Phot. 543.]
ALTERUM, *Ἀνανηπιόμαι*, vel *Ἀνανηπιόομαι*. (At simplex
VERB. *Νηπιόομαι* vide cum *Νηπιόζω* et *Νηπιαχέω*.) Est autem
Ἐκνηπιόομαι, *Infans* reddor, *Ad infantiam* redigor: *Ἀνανηπιό-
ομαι* autem, *Rursum infans* reddor s. *puerulus*, *Repuerasco*. Atque
adeo *Gaza* vertit *Ἀνανηπιόομαι* quod *Cic*. "in *Cat. Maj*." dixerat
Repuerascere.

NOMEN *Νηπίαχος* i. significat q. *νήπιος* in prima signif., sed
Poëtis peculiare est, ut *Il. Z*. (408.) legimus *παῖδα νηπίαχον*, et *B*.
(338.) *παισὶ νηπίαχοις*. Apud *Phocyl*. (139.) *νηπίαχοις ἀπαλοῖς*.

A Diciturque ἐκ *νηπίαχον* in *Epigr*. ea signif. qua ἐκ *νηπίου* supra.
Sed perperam, meo quidem iudicio, imaginatur *Eust*. verbum
ιάχω sub hoc vocab. *νηπίαχος* latere, cum dicere e *νήπιος* esse
factum, et habere adjectionem quandam *παραγωγικήν*, rationi
consentaneum esse videatur. ["*Mus*. *Turic*. 1, 216. *Toup*. *O-
pusc*. 2, 41. *Jacobs*. *Anth*. 7, 181." Schæf. Mss. * *Νηπιαχοει-
δής*, unde contr. * *Νηπιαχώδης*, Gl. *Infantis*.] Hinc VERB.
Νηπιόχων, quod *Schol*. exp. *νηπιόζειν*, in isto *Apoll*. *Rh*. versu,
4, (868.) *Χωσαμένη Ἀχιλλῆος ἀγαυοῦ νηπιόχοντος*. ["*Moschus*
4, 22." Schæf. Mss.] Ex isto autem *Νηπιόχων* est VERBUM
Νηπιαχέειν, cuius participio utitur *Hom*.: quod *Hes*. exp., τὰ
τοῖς νηπίοις ἀρμόζοντα πράττων, item *παιδαριεύόμενος* et *νηπιεύ-
μενος*. Non dubium est autem quin sumtum sit istud partic. ex
Il. X. 503. *Αὐτὰρ ὅθ' ὕπνος ἔλοι, παύσαιτό τε νηπιαχέων, Εὐδσεκ' ἐν
λέκτροισιν, ἐν ἀγκαλίδεσσι τιθήνης*. Ubi *Eust*. signif. huius
participii non docet, sed confirmat tantum quod dixi de deduc-
tione a verbo altero *νηπιόχω*: scribit enim *νηπιόχων* esse *πρω-
τότυπον* huius *νηπιαχέων*. *Brevium Scholl*. *Auctor* exp. *νήπια
φρονῶν*, et *νηπιεύμενος*. Ego dixerim potius *νηπιαχέων* esse
Pueriliter lusitans s. *lasciviens*. Sub hoc autem verbo poterit
comprehendi risus ille, quo pueruli suis velut adblandiuntur, simul
etiam quasdam velut exultationis voces edendo. *Vulgaris* ad ver-
bum interpr. habet *Vagiens*: perperam, mea quidem sententia.

At vero *Νηπιότιος* habet eam potius nominis *νήπιος* signif.
qua ponitur pro *Stulto*, s. *Fatuo*: unde factum est ut quidam e
particula privativa *νη* et nomine *πινυτής* factum existimarint, aut
etiam ex ipso verbo *πινυθῆναι*. Quæ posterior derivatio minus
commoda est, quod ad formationem attinet, cum alioqui perinde
sit ab utro deducatur. *Il. Φ*. (441.) *Νηπύτι', ὡς ἄνοον κραδίην
ἔχες*: γ. duobus in locis, (200. 431.) *Πηλεΐδην, μὴ δὴ μ' ἐπέεσσιν
γε, νηπύτιον ὦς, Ἐλπεο δεῖδξασθαι*. *Eod. l.* legimus *ἐπέεσσι
νηπύτιοισι*. Apud *Aristoph*. *νηπύτιος* et *τρίβων* opponuntur, *νη-
πύτιος γὰρ ἐστ' ἔτι, καὶ τῶν κρεμαθῶν οὐ τρίβων τῶν ἐνθάδε*.
Ubi *Schol*. ait esse pro *νήπιος*: addens, *Socratem ἐπεκτείνων* hoc
nomen, *ἵνα καταπλήξῃ τὸν νεώτερον νῦν εἰσελθόντα*. Quod autem
dicit hic *Enarrator* illum *ἐπεκτείνων*, i. e. *χρησθῆναι ἐπεκτάσει*,
(ita enim hic exponendum puto,) videtur facere ut idem de *νη-
πύτιος* dici possit ex ejus sententia, quod de *νηπίαχος* dixi: sc.
esse e *νήπιος*, et habere adjectionem *παραγωγικήν*: nisi quis aptiore
quopiam nomine hanc adjectionem appellare possit. ["*Heyn*.
Hom. 6, 421. * *Νηπιυτιόομαι*, *Lucill*. 28. (*Anal*. 2, 323.)" Schæf.
Mss. * *Νηπυτία*, ἡ, *Infantia*, *Apoll*. *Rh*. 4, 791. ἀλλὰ σε γὰρ δὴ
'Ἐξέτι νηπυτίης αὐτὴ τοῖς φων.]

Nomen *Νήστις*, de quo nunc agendum est, minus quam præcedens controversam habet etymologiam. Afferuntur enim duæ duntaxat,
quod sciam, et quidem inter se consentientes: nimirum e particula *νη* privativa, (ut in *νήπιος*, sequendo ejus etymum quod primum
omnium allatum fuit,) et verbo *σιτέσθαι*, s. nomine *σιτία*: ut *νήστις* appellatum sit quasi *νήσις*. Sed controversum hoc non imme-
rito fortasse fuerit, an prima et propria signif. de Homine, an de Intestino, quod Lat. *Jejunum* itidem appellant, dictum fuerit.

NHΣΤΙΣ, εως, ὁ, ἡ, *Jejunum*, Qui est jejuno ventre, Qui cibum
non cepit. *Il. T*. (156.) *Μηδ' οὕτως ἀγαθὸς περ ἔων, θεοείκελ' Ἀχιλ-
λεῦ, Νήστιας ὄτρυνε προτὶ Ἴλιον υἷας Ἀχαιῶν Τρωσὶ μαχησομέ-
νους*. Legitur et *νήστιες*, *Od. Z*. (369.) *ἵνα πειρησάμεθα ἔργου
Νήστιες ἄχρι μάλα κνέφας*. Affertur et *νήστις βορᾶς*, sed absque
Auctoris nomine. || *Jejunum* intestinum. Est intestinum ordine
a ventriculo secundum, illic incipiens ubi primum, quod *ἐκφυσις*
appellatur, in anfractus gyrosque convolvi cœperit. Sic dictum
est quod semper inane sit, et ne minimum quidem cibi in se con-
tineat. Hæc *Gorr*. In VV. LL. annotatur, esse *Intestinum*
pyloro annexum, *jejunum* dictum quoniam minus implicatum,
nunquam quod accipit continet, sed ad inferiora protinus trans-
mittit: et a Latinis *Hilum* s. *Hiram* appellari. || *Piscis* ex
eorum genere, qui *κεστρεῖς* appellantur. Vide *Athen*., item
verbale *Νηστεία*. || Dea quædam ap. *Siculos*, *Eust*. ["*Toup*.
Opusc. 1, 499. *Mær*. 270. et n., *Wakef*. *Alc*. 1090. S. Cr. 4, 91.
Eum. 62. *Phryn*. *Ecl*. 142. M. *Casaub*. *Præf*. ad *Persium* p. 14.
Jacobs. *Anth*. 9, 121. *Aristoph*. Fr. 230. 248. 267. ad *Lucian*. 2,
329." Schæf. Mss. *Empedocles* ap. *Aristot*. de *Anim*. 1, 5. cf.
Annot. ad *Athenag*. *Legat*. 18. p. 81.]

["*Ἀείνηστις*, *Anal*. 2, 204." *Jacobs*. *Anth*. 9, 121. *Toup*.
Opusc. 1, 499." Schæf. Mss.] "*Ἀνηστis*, i. q. *νήστις*, abundante
α, ut in *ἀστυς*. Cujus signif. exemplum *Athen*. (p. 47.) e
Cratino affert. Sed exp. etiam ὁ γεγεμένος, ut opponatur τῷ
νήστις, i. e. ei qui jejunos est: ut sit a privativum. Apud *Hes*.
perperam scriptum est *Ἀνήστις*. ["*Toup*. *App*. in *Theocr*. p. 14.
Valck. *Adonias*. p. 220. *Fischer*. ad *Weller*. *Gr*. 1, 66." Schæf. Mss. *Bekk*. *Anecd*. 402.]

Νήστιμος, ὁ, ἡ, adj. ut *νήστιμος ἡμέρα*, *Synes*. Dies qua quis
jejunus manet, Dies jejunii. ["*Μεσονήστιμος*, sc. *εβδομὰς*,
Hebdomas quarta Quadragesimæ, *Suicer*. *Thes*. *Eccles*.]

Νηστεύω, *Jejunus* maneo, *Jejuno*, *Cibum* non capio. *Plut*. (8,
479.) *Νηστεύσας, ἀργότερον ἐσθῆναι ἢ προφαγόντας*. *Empe-
docl*. ap. *Plut*. metaphorice usus est cum gen. (7, 818.) *Νηστεύ-
σαι κακότητος*. ["*Casaub*. *Athen*. 1, 40. In *Thesmorphor*., *Ber-
gler*. *Alciph*. 358. * *Νηστευτής*, ad *Thom*. M. p. 9. *Phryn*. *Ecl*.
144." Schæf. Mss. * *Chrys*. *Hom*. 126. T. 5. p. 821, 18." *Sea-
ger*. Mss. * *Νηστεύς*, *Schneidero* susp.] *Νηστεία*, *Jejunium*.

C Exp. etiam *Jejunitas*, e *Cic*., in VV. LL. Additurque ex *Aristot*.
Probl. Sect. 12. Quæst. 7. *Νηστείας ὀρεν* pro *Jejunum* gra-
veolentiam olere. Sed *Martialem* inter ea, quæ pessime olere
solent, enumerasse *jejunia sabbatariorum*, i. e. *Judæorum* die
septimo ab omni opere feriantium: quasi quæ jejument *ceteræ*
nationes, gravem animam non exhalant. Idemque alibi ab eo
per *Os leonis* intelligi: quoniam, ut inquit *Plin*., *Animæ leonis*
virus grave. *Comicus* quidam ap. *Athen*. (308.) *Κεστρεὺς ἂν εἴην
ἐνεκα νηστείας ἄκρας*. Apud *Eund*. *νηστείαν ἔγειν* legitur, non
uno in loco. Apud *Plut*. *νηστείαν φέρειν*, ubi de senibus dicit,
Ῥᾶστα νηστείαν φέρουσι. Apud *Eund*. extat plur. *νηστεῖαι*, (7,
642.) *Ῥυμοφαγία καὶ διασπασμοί, νηστεῖαι τε καὶ κοπετοί*. ["*Di-
cebatur etiam* * *Νηστεία* *Festus* quidam dies ap. *Athenienses*, sc.
medius dies *Thesmorphiorum*; vide *Athen*. 307." *Schw*. Mss.
"Bergler. ad *Alciph*. 358. *Kuster*. *Aristoph*. 217." Schæf. Mss.
* *Ἀπονηστεύω*, *Just*. *Mart*. *Apol*. 2. p. 93. *Suicer*. *Thes*. *Eccles*.
* *Διανηστεύω*, *Joseph*. A. J. 3, 10, 3. *Hippocr*. 523, 27. * *Ἐκ-
νηστεύω*, 563, 39. *Plut*. Q. S. 6, 1. * *Ἐπινηστεύω*, *Hierophil*.
de *Alim*. in *Notit*. Mss. T. 11. P. 2. p. 237." Boiss. Mss.]
"Προνηστεύω, *Jejuno* ante: pro quo *Hippocr*. *προκενεαγγήσαι*
"dicit." [*Herod*. 2, 40. *Hippocr*. 584, 14. 625, 1.]

["*Νηστιόζομαι*, *Casaub*. *Athen*. 1, 40." Schæf. Mss. "*Ἀπο-
νηστιόζομαι*, unde] "*Ἀπονηστιόσασθαι*, *Hes*. τὸ ἀπὸ νηστείας ἐπὶ
"πρώτῃν εἰσεῖν." [vide uoti. "*Dionys*. *Alex*. *Episc*. in *Zonaræ*
Expos. *Can*. p. 3." Boiss. Mss. "*Clem*. 1, 5. cf. *Vales*. ad *Eu-
seh*. H. E. 103." *Kall*. Mss. *Suicer*. *Thes*. *Eccles*. "Casaub. ad
Athen. 31. *Heyn*. *Hom*. 7, 650. * *Διανηστιόζομαι*, *Casaub*. ad
Athen. 1, 40. *Cattier*. 71." Schæf. Mss. *Cattier*. *Lectt*. ad *Ari-
stani*. 164.] "*Διανηστιμὸς*, *Jentaculum* s. *Jentaculi* sumtio,
"Jentatio, *Athen*. 1. (p. 11.) *Τὸν μὲν οὖν ἄκρασιμόν, διανη-
"στισμόν ἔλεγον τὸ δ' ἄριστον, δорπιστόν τὸ δὲ δειπνον, ἐπιδορ-
"πίδα*."

["*Νήστις*, *Jejunus*, *Schleusn*. *Lex*. V. T. "*Apoll*. *Dysc*.
103. ad *Mær*. 270. *Segaar*. in *Daniel*. 29. *Toup*. *Opusc*. 1, 449.
Phryn. *Ecl*. 142." Schæf. Mss. * *Νηστοπότης*, unde * *Νηστο-
ποτέω*, *Herodotus* *Oribasii* p. 70. *Matth*. * *Νηστοποσία*, 69.
* *Νηστήρ*, ὁ, unde * *Νήστειρα*, ἡ, *Ruhnck*. ad *H*. in *Cer*. 208." Schæf. Mss. *Nicander* A. 130. Θ. 862.]

Νόθος ubinam ponendum esset, difficile erat statuere, cum etymum, quod Suidas et Eust. afferunt, valde diversum sit ab eo quod Etym. affert. Volunt enim illi duo Gramm., quos priores nominavi, νόθος esse factum e particula νο habente vim privandi, et nomine θεῖος. Nam Suidas tradit νόθον dici e particula νο privativa, tanquam ἐστερημένον τοῦ θείου, quod sc. τὸ γνήσιον sit quiddam θεῖον. Itidemque Eust. ex aliorum sententia, scribit nomen νόθος esse παρὰ τὴν νο στέρησιν et τὸ θεῖον: ut ita dicatur quasi τοῦ θευτέρου ἐστερημένος, i. e. τῆς ἐξ ἐννόμου γάμου γεννήσεως. At vero Etym. ab ὀνώ, quod est μέμφομαι et βλάπτω, fieri ait ὀνοτος, et abjiciendo ο, vertendoque τ in θ, dici νόθος.

ΝΟΘΟΣ, δ, et alicubi ἡ, Nothus, Spurius, Non legitimus. Quintil. 3, 6. Νόθον, qui non sit legitimus, Græci vocant: Latini rei nomen (ut Cato quoque in Orat. quadam testatus est) non habemus, ideoque utimur peregrino. Frequens est ap. Hom. hoc vocab., addito nomine υἱός. Il. N. (694.) Ἥτοι δ μὲν νόθος υἱός Ὀϊλῆος θεοῖο. Itidemque B. (727.) Ἀλλὰ Μῆδων κόσμησεν, Ὀϊλῆος νόθος υἱός. Sic Π. (738.) Κεβρύδιον νόθον υἱὸν ἀγακλῆος Πριάμοιο. Item Δ. (499.) Ἀλλ' υἱὸν Πριάμοιο νόθον βῆλε Δημοκῶντα. Annotat autem iu hunc locum Auctor brevium Scholl. νόθον esse τὸν οὐ γνήσιον, ἀλλ' ἐκ παλλακίδος ὄντα. Itidemque in illum locum Il. B., qui modo allatus fuit, annotat, νόθον esse τὸν μὴ ἐκ νομίμης γυναικὸς γεννηθέντα, ἀλλ' ἐκ παλλακίδος. Aliubi tamen et νόθος dicit, sine adjectione nominis υἱός: sicut Il. Θ. (284.) legimus, Καὶ σε νόθον περ εἶντα, κομίσσαστο ὧ ἐνὶ οἴκῳ. Huic vocis νόθος opp. γνήσιος: ut legitimus ap. Plut. Artax. Τῶν μὲν γνησίων, et τῶν δὲ νόθων. Sic in ista Lege quæ Athenis fuisse fertur, Γνησίαι μὲν οὖσαι θυγατρὸς, νόθου δὲ υἱοῦ, μὴ κληρονομεῖν τὸν νόθον τὰ πατρῷα. Vide Schol. Aristoph. Σφ. Sic ap. Isocr. Nicocle, Οὐδ' ἤβησεν δεῖν τοὺς μὲν ἐκ ταπεινότερας ποιήσασθαι τῶν παίδων, τοὺς δ' ἐκ σεμνοτέρας: οὐδὲ τοὺς μὲν, νόθους αὐτῶν, τοὺς δὲ, γνησίους καταλιπεῖν, ἀλλὰ πάντας ἔχειν τὴν αὐτὴν φύσιν. Ubi accus. φύσιν significans Naturam, in memoriam mihi revocat appellationem Gallicam, quam quidam filio γνησίῳ, alii contra νόθῳ tribuunt, cum dicunt, Fils naturel. Sciendum est porro dici interdum cum adjectione, Νόθος πρὸς πατρός, vel Νόθος πρὸς μητρός: quod posterius legitur ap. Plut. in principio Vitæ Themistoclis: quod quidam interpr. Matre non legitima natus; quidam, Materno genere nothus. || Νόθος metaph. etiam usurpatur. Νόθον Græci appellant, inquit Bud. Annot. pr. in Pand., quicquid non legitimum esse volunt, nec verum: ut νόθον Atticismum dicunt non verum schema Atticum, sed adulterinum spuriumque: contra, γνήσιον Atticismum dicunt, veram, germanam, legitimamque Atticorum elegantiam significantes. Idem, Spuria cogitatio, inquit, νόθος λογισμὸς dicitur. Philop. in I Post. Anal. Διόπερ καὶ ἡ ὕλη τῷ ἐαυτῆς λόγῳ ἔγνωστος, ὥς ἀνείδεος, νόθῳ δὲ λογισμῷ ληπτῇ, ὥς δὲ Πλάτων φησί. In marg. autem habetur alia interpr., sc. Notha ratiocinatio. Scribit etiam Themist. Πλατωνικὸν ἂν εἴη περὶ τῆς ὕλης ὅτι νόθῳ λογισμῷ ληπτῇ νόθος γὰρ ἀκριβὲς ἐνέργεια καὶ τοῦ νοῦ καὶ τῆς αἰσθήσεως, ἡ μὴ κατ' ἐπέκεινεν εἶδους. Ubi obiter observa etiam νόθος genere fem. usurpatum. Dicitur porro νόθος metaphoricè et de aliis plerisque rebus: ut versus νόθοι, qui et νοθεύμενοι: item liber νόθος, ut videbis in v. Νοθεύεσθαι. Ex Aristide affertur cum gen. Νόθοι τῆς ἀρχῆς. || Νόθος a Suida exp. etiam ξένος. Idem scribit νόθα dici metaphoricè καὶ τὰ ἀπλῶς ξένα. || FEM. Νόθη, Spuria. Sed ex Epigr. afferunt VV. LL. νόθην σάρκα ὀστρένυν, Alicnam carnem ostrei: cui sc. non assueverat mus. ["Toup. Opusc. 2, 76. 98. Emendd. 2, 514. Valck. Callim. 297. Thom. M. 850. Jacobs. Anth. 7, 378. 8, 253. 9, 54. 316. 349. 12, 174. Heyn. Hom. 4, 647. 5, 466. Νόθος civis, ad Corn. Nep. 66. Stav., Valck. Hipp. p. 267. De fem., Callim. 1. p. 537." Schæf. Mss.]

Νοθογέννητος, δ, ἡ, Qui genitus est nothus s. spurius, ita genitus est ut sit nothus, Hes. Νοθοκαλλοσύνη, Notha pulcritudo et adulterina, non nativa. Epigr. Τὴν νοθοκαλλοσύνην φύκει χριόμενν. ["Jacobs. Anth. 11, 219." Schæf. Mss.]

Ἀνόθως, Hes. affert pro γνησίως, Sincere, Vere, et more eorum quæ non sunt spuria et adulterina, h. e. ἀνόθα: præcedit enim adv. istud nomen Ἀνόθος. ["Anothos, Didym. de Trin. 2, 8. " Philo ap. Euseb. Pr. E. 8, 13. Ἀνόθως, de Monarch. 1, 815." Kall. Mss.]

Νόθως, Illegitime, Spurie, Adulterine, etiam Fictæ. Hes. exp. ψευδῶς.

Νοθεῖα sic fit a νόθος, [potius a νοθεύω,] ut apud nos a nomine

Βâtard, quod Nothum significat, fit Bâtardise, veluti si a Spurius diceretur Spuritas. Sic ap. Plut. initio Vitæ Themistoclis, ἐνέχεσθαι νοθεῖα, ubi scribit, de Hercule loquens, Ἐπεὶ κἀκεῖνος οὐκ ἦν γνήσιος ἐν θεοῖς, ἀλλ' ἐνείχετο νοθεῖα, διὰ τὴν μητέρα θνητὴν οὖσαν: quod nihil aliud est quam νόθος ἦν πρὸς μητρός, ut paulo ante de ipso Themistocle locutus erat. Δὲ νενο Νόθεα sive Νοθεῖα, gen. n. plur. num. Ad nothos pertinentia bona, Pars bonorum paternorum quæ lege Atheniensium nothis dari poterat: nimirum usque ad mille drachmas, ut Harpocr. tradit: qui etiam νοθεῖα χρήματα ex Aristoph. ("Ὀρν. 1656.) affert. At vero J. Poll. verba eadem ex Eod. afferens, habet νοθία, sed librarii errore, ut verisimile est. Harpocr. habet νοθεῖα. Suidas vero in eo aperte labitur, quod νοθεῖα fem. gen. sing. num. cum isto νοθεῖα plur. num. gen. n. confundit. Postquam enim dixit vocem νοθεῖα significare ἡ λαθραία γέννα, et πορνεία, subjungit, Καὶ τὰ τοῖς νόθοις ἐκ τῶν πατρῶων διδόμενα, οὕτω καλεῖται. ["Kuster. Aristoph. 197." Schæf. Mss.]

Νοθεύω, (q. d. Nothum reddo s. Spurium,) Adulterinum reddo, Adultero, Corrumpto, Vitio. Synes. Ep. 143. Δεῖ δέ σε, εἴπερ αὐτῇ τῇ φιλοσοφίᾳ γνησίως προσελήλυθας, ἀφίστασθαι κοινωνίας τῆς πρὸς τοὺς ἀποτρόφους αὐτῆς, καὶ νοθεύοντας τῇ μεταποιήσει τὸ ὑπέρεσμενον αὐτῆς: verbum hoc νοθεύω redditur etiam Alieno, Abalieno, Decipio, Adulor. Quæ interpr. sumtæ sunt ex istis Hes. exp. ἀπαλλοτριῶ, ἀπατῶ, κολακέω. Suidas quoque duas illas priores habet. Unde VERBALE Νόθευσις, Adulteratio, etc. sequendo signifi. verbo datas. Νόθευσις τῶν θείων γραφῶν, Suid. in Νοθεύειν. || Νοθεύομαι, non solum est Adulteror, Corrumpor, (unde Νενοθευμένος, Basil. Adulteratus,) sed etiam Pro adulterino habeo, s. Pro notho, aut spurio, vel supposititio, veluti cum dicitur alicujus Scriptoris liber νοθεύεσθαι. Sic in Vita Thuc. Λέγουσι δὲ τινες τὴν ὀγδόην ἱστορίαν νοθεύεσθαι, καὶ μὴ εἶναι Θουκυδίδου. Et in isto loco, Σοφοκλέους φέρεται δράματα ρλ', τούτων δὲ νοθεύεσθαι ξ'. Et in Anthol. legimus quoddam Epigramma cum hoc titulo, Εἰς τὸν Φαίδωνα, Διάλογον Πλάτωνος νοθευόμενον ὑπὸ Παναιτίου. In ipso autem Epigrammate hæc verba ipsi dialogo affinguntur, Ἀλλὰ νόθον μ' ἐτέλεσσε Παναιτίος. Sic et versus νόθοι dicuntur, qui non sunt ejus cui vulgo tribui solent, ["Nothéu, Valck. ad Rov. p. 52. Vit. Soph. p. x. Stan. Eum. 218. T. H. ad Plutum p. 394. Jacobs. Anth. 12, 174. Heyn. Hom. 7, 21." Schæf. Mss. * "Νενοθευμένος, Man. Palæol. in Notit. Mss. 8, 359." Elberling. Mss. * Νοθευτής, Procl. Paraphr. Ptol. 3, 18. p. 224. * Νοθευτός, unde] "Ἀνόθευτος, Non adulteratus s. spurius, sed germanus; interdum et Purus, Sincerus. " Hes. enim et Suid. exp. γνήσιος, ἀπαραιοῖστος, καθαρός." ["Ammon. p. 18. ad Diod. S. 1, 83." Schæf. Mss. " Marinus Proclo 10. * Ἀνοθεύτως, Basil. 2, 223. * Διανοθεύω, Phot. Bibl. Cod. 77. p. 169." Boiss. Mss. Schæf. Apoll. Rh. T. 2. p. 323. * Παρανοθεύω, unde * " Παρανοθένημα, Adulteratio, Amphilocho. p. 44. * Ὑπονοθεύω, (Gl. Solicito, Seduco, Illicio,) Idem p. 50. Schol. Eur. Or. 999. Dosith. Hadriani Resp. in Fabr. Bibl. Gr. 12, 526. et n." Kall. Mss. Schleusn. Lex. V. T. I. q. πειράω, Nicet. Ann. sæpe. * Ὑπονοθευσις, Gl. Solicitatio, Procl. Paraphr. Ptol. 4, 7. p. 271. * Ὑπονοθευτής, (Gl. Solicitator, Seducator,) 3, 18. p. 230. 233.]

Ὀνόθειος, Alienigena, Externus, Peregrinus, ἀλλογενής, ξένος: ut ὀνέλῃσι γυναῖξ, Apoll. Rh. Utitur Plato quoque hac voce, in Epist. Πολιτείας ἐν ἐκάστῃσι πόλεσιν οὐχ οἶός τ' ἦν καταστῆσθαι πιστὰς ἐταίρων ἀνδράν, οὔτε ἑλλαν δῆποθεν ὀνέλῃν οὐτ' ἀδελφῶν. ["Harles. ad Theocr. p. xlv. Act. Traj. 1, 257. Toup. Opusc. 2, 257. Wakef. S. Cr. 1, 14. Alc. 543. Greg. Cor. 223. Phryn. Ecl. 156. Musgr. Heracl. 769. Jacobs. Anth. 7, 191. ad Charit. 749. * Ὀνόθειος, ibid. Manetho, 1, 310." Schæf. Mss.]

Νῦν, Adv. temporis, non eo consilio prætermissum fuit in alphabetica serie, quo alia pleraque eorum vocabulorum quæ hactenus adjecta fuerunt, (neque enim hujus monosyllabæ particulæ derivationem quæri debere arbitratus sum,) sed quod de voce νῦξ, quæ hanc sequitur, parata quædam haberem, quæ operis meis traderem: νῦν autem in Indicem rejici posse existimarem. Sed animadverti tandem multo plura de hac vocula dicenda esse quam putassem, eaque aptiorem hic quam illic esse locum habitura.

NYN, Nunc: quod ex illo νῦν factum esse, longe manifestissimum est: sicut u mutari in u in plerisque aliis vocabulis videmus. Potest alioqui reddi νῦν et aliis modis: sc. In præsentia, vel Hoc tempore. Il. I. (380.) Ὅσσα τε οἱ νῦν ἐστὶ καὶ εἴ ποθεν ἔλλα γένοιτο. E. (475.) Τῶν νῦν ὄντιν' ἐγὼ ἰοέην δύναμι', οὐδὲ νόησαι. B. (484.) Ἔσπετε νῦν μοι, Μοῦσαι Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι. Sic cum imper. Od. X. (437.) Ἀρχετὲ νῦν νέκρας φορέειν.

D Apud Eund. πάλαι et νῦν velut opponuntur, Il. I. (105.) Οἷον ἐγὼ νοέω ἡμὲν πάλαι ἢδ' ἔτι καὶ νῦν. Itidem ap. Isocr. Panegy. Καὶ πάλαι καὶ νῦν καὶ πανταχοῦ καὶ λεγομένας καὶ μνημονευόμενας. Alioqui πρότερον interdum illius πάλαι locum quodammodo obtinet, (quatenus quidem unum alteri velut opponi dixi:) ut ap. Demosth. Philipp. I. Ἄν τολύνη, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ὑμεῖς ἐπὶ τῆς τοιαύτης ἐβελήσθητε γενέσθαι γνώμης νῦν, ἐπειδὴ περ οὐ πρότε-

ρον. Sic legimus ap. Eund. ead. Orat. Οὐκ ἐξέμεν αὐτοὶ μέρει γέ τινι στρατιωτῶν οἰκείων νῦν, εἰ καὶ μὴ πρότερον; Paulo item ante dixerat, Ταῦτα δὲ ἴσως πρότερον μὲν ἐνὶ πνεύματι, νῦν δὲ ἐπ' αὐτὴν ἥκει τὴν ἀκμὴν ὥστ' οὐκέτ' ἐγχαρῆν. Alicubi autem ap. Xen. τῶν νῦν velut oppositum est τὸ παρελθόν. Apud Plut. νῦν μὲν, et ὕστερον δὲ legimus, in Fabio, Νῦν μὲν ἐφ' ἡγεμόνας αἰτίασθαι, ὕστερον δ' ἐκείνων. Sed quidam hic νῦν interpr. Primo loco: ὕστερον, Secundo loco.

Nῦν in tribus temporibus jungi, praesenti, praeterito, futuro, exemplis ex Hom. sumtis ostendit Etym.: Eust. quoque e veterum observatione idem tradit: afferens in exemplum significationis temporis praesentis, hunc versum, Ἦ γὰρ ἂν Ἀτρεΐδῃ νῦν ὕστατα λαβῆσθαι: praeteriti, istum, νῦν ὥλετο πᾶσα κατ' ἑκρὸς Ἰλῖος: futuri hunc, Νῦν δὲ δὴ Αἰνείας βλῆ Τρώεσσαν ἀνάξει. Mirum autem videri queat, quod alibi scribit Idem, nimirum quamvis Νῦν tribus temporibus jungatur, tamen Attic. Nῦν praesenti duntaxat solere jungi. Videturque hoc, sicut quod et de νῦν scribit, ex Heraclidis Grammatici sententia tradere. Idem certe et ap. Etym. de Νῦν legimus.

Nῦν ap. Hom. adjuncta alicubi habet particulas αἰψα et μάλα, ut Il. T. (148.) νῦν δὲ μνησώμεθα χάρις Αἰψα μάλ'. οὐ γὰρ χρὴ κ. τ. λ. Ubi idem Schol. annotat illum auxisse τὴν σπουδὴν, per particulam νῦν: sequentibus autem duabus, αἰψα et μάλα, declarari, illud νῦν non πλατικὸν esse, sed ἀκαριαῖον. Quod autem de νῦν αἰψα tradit, idem et de αὐτίκα νῦν tradi potest. Nisi potius vacare hic νῦν dicamus, quippe quod non itidem praeparatur, sed postponatur: et ita quidem ut αὐτίκα sufficere posse videatur.

Nῦν, praefixum interdum habet articulum pluralem neutrius generis τὰ: diciturque τὰ νῦν, vel potius una voce τανὺν pro νῦν, Nunc. Utunturque ita cum alii tum vero Aristot., nec non Plato: ut in h. l. Τοῦτε δοκοῦντες τανὺν ἐμοί. At perperam in VV. LL. affertur h. l. in exemplum huius istius particulæ: Ἐκ τῶν τό τε τὰ νῦν τεκμαίρομενος. Neque enim potest hic dici τὰ νῦν esse pro νῦν, cum sublati articulo, imperfecta relinquatur oratio. Neque vero si τὰ νῦν simpliciter pro νῦν poni dicitur, vacante articulo, (ut cum aliis nonnullis adverbis vacare comperitur,) id de locis omnibus intelligendum est. Verum et in hoc peccatum ibi est, quod τανὺν conjunctum scriptum sit, cum necesse sit scribi τὰ νῦν, subaudiendo ὅντα. Sic et ap. Thuc. τὰ νῦν, Praesentia.

Nῦν, interdum non τὰ, sed τὸ ante se habet, post se autem infin. εἶναι, vel partic. ἔχον. Nam dicitur τὸ νῦν εἶναι, item τὸ νῦν ἔχον, Attice pro νῦν, Nunc. Sed et aliam scripturam esse sciendum est, qua articulus adverbio jungitur, ita, τὸ νῦν εἶναι, et τὸν νῦν ἔχον. Xen. K. Π. 5, (3, 16.) Σὺ δὲ, Ἀλκίωνα, ἔχων αὐτοὺς, ἐπιμελοῦ τὸν νῦν εἶναι πάντων τῶν θισθεν. Verum in aliis exempli. scriptum est τὸ νῦν εἶναι. Legimus et ap. Plat. de Rep. 6. Αὐτὸ μὲν τί ποτ' ἐστὶ τὸ μακάριον, ἔασμεν τὸ νῦν εἶναι: vel τὸν νῦν εἶναι. Sic τὸν νῦν ἔχον, Synes. Οὐ μὴν ἐξεγένετο πέμπειν τὸν νῦν ἔχον. Interdum autem separantur interjecta particula δέ: diciturque τὸ δὲ νῦν ἔχον, et τὸ δὲ νῦν εἶναι.

Nῦν aliter etiam articulo jungitur, siquidem dicitur Ἐν τῷ νῦν, item Ἀπὸ τοῦ νῦν, et Μέχρι τοῦ νῦν. Possumus autem cum ἐν τῷ νῦν subaudire dat. χρόνον, sicut cum ἀπὸ τοῦ νῦν et μέχρι τοῦ νῦν subaudimus χρόνον. Apud Plat. extat Ἐν τῷ νῦν, (subaudiendo χρόνον,) Hoc tempore, In praesentia, Nunc. Illud autem Ἀπὸ τοῦ νῦν, subaudiendo χρόνον, (q. d. Ab hoc tempore,) quidam interpr. Posthac: ut in isto loco 2 Cor. 5, (16.) Ὡστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν οὐδὲνα οἶδαμεν κατὰ σάρκα: εἰ δὲ καὶ ἐργάζομεν κατὰ σάρκα Χριστὸν, ἀλλὰ νῦν οὐκ ἐτι γινώσκουμεν. Hoc quidem certe constat, esse omnino quod vulgo dicimus D'ores en avant, aut potius conjuncte, Dorénavant: vel (sequendo vulgus) Dorénavant: qua significatione dicimus etiam Désormais. At vero Dés maintenant, quo quidam interpr. illud ἀπὸ τοῦ νῦν, diversum est. Illud vero tertium loquendi genus, Μέχρι τοῦ νῦν, usitatius est: significans Usque ad hoc tempus. Exemplum invenies in voce Μέχρι, T. 2, 908.

Nῦν, Nunc, i. e. Hodieque, pro Hoc tempore, Hac tempestate. Thuc. 2, (15.) Καὶ νῦν ἐτι ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου πρό τε γαμικῶν καὶ ἐς ἄλλα τῶν ἱερῶν νομίζεται τῷ ὅδῳ χρῆσθαι. Sic dicitur οἱ δὲ νῦν, subaudiendo ἄνθρωποι, Qui nunc sunt homines, Homines qui hodie vivunt, Homines huius saeculi. Legitur cum ap. alios tum ap. Athen.

Nῦν, pro Tunc, e Plut. Fabio, Ὡς πάλαι μὲν ἑώρα χαλεπὸν αὐτοῖς, νῦν δὲ ἀδύνατον κρατεῖν ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων Ἰταλίας, Jampridem perspexisse difficile ipsis esse, tum autem impossibile, praesentibus copiis, Italia potiri. Hac e VV. LL. Invenitur quidem certe Nunc itidem pro Tunc ap. Sueton.

Nῦν habens utrimque totē, vide in Νυνί.

Nῦν δὲ pro νῦν interdum ponitur, ap. Plat. de LL. p. 252. Μηχανάσθαι δὲ καὶ ἐν τοῖς δίχα τμήμασι τὸ νῦν δὲ λεγόμενον φανερὸς τε καὶ ἀρετῆς χάρος. Apud Eund. legimus in Hipp. Min. Nῦν δὲ, ὡς Ἰππία, κινδυνεύω μανθάνειν δὲ λέγεις: itidemque in aliis plerisque ejus ll. pro Nunc poni νῦν δὲ constat. Legimus eod. modo ap. Polyb. Ὑπὲρ ὧν νῦν δὲ ὁ λόγος. J. Poll. tamen νῦν δὲ i. esse testatur q. ἄρτι: ita scribens, Ἄρτι, ὅ ἐστι τὰν μικρῶν, καὶ νῦν δὲ, ὅ ἐστι τανόν. Idem testatur et Hes. Atque adeo et huius signif. ap. eund. Plat. exempla habemus: ut in Politico, Καθάπερ ἐρρήθη νῦν δὲ, Ut modo dictum fuit. Sic alibi, Τοῖς νῦν δὲ ῥηθείων. Item, Οὐ καὶ ἀνδρῶν νῦν δὲ ἔλεγεσθαι μετὰ ἐπιστήμης; Meminit vero huius signif. Eust. quoque, sed scribens Νῦνδῃ, conjunctim, et unico accentu: ὅφ' ἐνὶ τόνῳ, ut ipse loquitur. Καὶ νῦνδῃ, inquit, ἀντὶ τοῦ ἄρτιως, ἐν ἐνὶ τόνῳ. Additque, Quod etiam tradunt cum solo praeterito construi. Sed hoc refellunt priores, quos e Plat. attuli, loci. Ceterum ut vacat δὲ post νῦν, cum accipitur pro νῦν simpliciter, sic Νῦνπερ ex Apoll. Rh. affertur pro νῦν, vacante περ. Sic certe et cum aliis plerisque vocabulis hac vocula Περ vacare comperitur.

Nῦν ἄρτι, Nunc jam, primum, demum, VV. LL. e Plat. Nῦν ἄρτι σφάσι φασὶ τὰ μὲν τό τε ἀπιστότατα δόξαντα εἶναι, νῦν πιστό-

Α τατα καὶ ἐναργέστατα φαίνεσθαι.

Nῦν πρῶτον, ut Lat. Nunc primum. Plato Apol. Νῦν ἐγὼ πρῶτον ἐπὶ δικαστήριον ἀναβέβηκα, ἐτὴ γεγονὼς πλείω ἐβδόμη-κοντα.

Nῦν κ' εἴη, pro νῦν καὶρός, Hes.

Nῦν τήμερον, vide in Νυνί.

Καὶ νῦν, Nunc quoque. At in VV. LL. redditur Etiam nunc, Quin etiam, Quin potius; Jam vero, Atqui. Afferturque ex Aristot. Rhet. I. Πολλὰ δὲ πλείω δεδοσθαι καὶ νῦν αὐτῇ τῶν κείων θεωρημάτων, ἀληθές ἐστι. Sed aliud exemplum afferendum fuisset.

Nῦν, interdum signif. temporis non habet, sed potius servit orationi quae est κατὰ θέσιν καὶ ἄρσιν, ut quidam loquuntur: sic vocantes orationem cujusmodi est ista, Si diligentiam adhibuisses, res bene se habuisset, nunc tua negligentia factum est ut nulla spes nobis supersit. Sic Cic. de Divin. Quae quidem multo plura evenirent, si ad quietem integri iremus; nunc onusti cibo et vino, confusa et perturbata cernimus. Sic legimus ap. Eund. Ep. ad Famil. Ep. I. penult., Sed vellem non solum salutis meae, quemadmodum Medici, sed etiam, ut aliptae, virium et coloris rationem habere voluissent: nunc ut Apelles Veneris caput et summa pectoris politissima arte perfectit, reliquam partem corporis inchoatam reliquit: sic quidam homines etc. Non dubium est certe quin eum locum, quem in ista oratione obtinet Nunc, obtinere potuisset Verum, aut Sed. Sunt autem qui cum istum

usum habet Nunc, sicut ap. Graecos νῦν, assumptioni adhiberi dicant. Plerumque certe ita usurpatur Nunc in posteriori Orationis parte, ubi prior habet particulam Si. Additurque non raro particula Vero: ut ap. eund. Scriptorem, Nam si ita diceres, — nunc vero fateris. Sic ap. Thuc. 4, (126.) p. 161. initio concionis Brasidas ad milites, Εἰ μὲν μὴ ὑπώπτευνον —, οὐκ ἂν ὁμοίως διδάχην ἅμα τῇ παρακελεύσει ἐπιούμην· νῦν δὲ πρὸς μὲν κ. τ. λ. Ita usus est I, (122.) p. 39. Ἐνθυμώμεθα δὲ καὶ ὅτι εἰ μὲν ἡμῶν ἐκάστοις πρὸς ἀντιπάλους περὶ τῆς ὥρων διαφορᾶς, οἰστών ἂν ἦν· νῦν δὲ πρὸς ἐμπαντάς τε ἡμᾶς Ἀθηναῖοι ἱκανοί, καὶ κατὰ πόλιν ἐτι δυνατώτεροι. Sic ap. Isocr. Archid., praecedente εἰ sequitur νῦν, in ipso fere principio, Ἐγὼ δὲ, εἰ μὲν τις ἄλλος τῶν εἰσισμένων ἐν ὑμῖν ἀγορεύειν, ἀξίως ἢ τῆς πόλεως εἰρηκῶς, ἡσυχίαν ἂν ἤγον· νῦν δὲ ὄρων τοὺς μὲ συναγορεύοντας οἷς οἱ πολέμοι προσάττονται κ. τ. λ. Itidemque ap. Dem. c. Mid. usurpatur Atticum Νυνί: in fine p. 231. et init. p. 232. Εἰ μὲν τοίνυν, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σάφρονα καὶ μέτριον πρὸς τὰλλα παρεσχικῶς αὐτὸν Μειδίας, καὶ μηδὲνα τῶν ἄλλων πολιτῶν μηδὲν ἡδικηκῶς, εἰς ἐμὲ μόνον ἀσελγῆς οὕτω καὶ βλαῖος ἐγενέοντο, πρῶτον μὲν κ. τ. λ., paucis autem interjectis, Νυνί δὲ τοσαῦτά ἐστι δὴ τὰλλα ἃ πολλοὺς ὑμῶν ἡδίκηκε, καὶ τοιαῦτα, ὥστε κ. τ. λ. Neque tamen semper particulam εἰ praecedere existimandum est, ut videmus ap. Isocr. in Ep. ad Timotheum, et in aliis aliorum locis. Sciendum est porro ex Hom. manasse istum particulam νῦν usum; in aliquot enim ejus locis cum observari: e quorum numero est iste, Od. A. (219.) Ὡς δὲ ἔγωγ' ὄρελον μάκαρος νύ τευ ἔμμενα υἱὸς Ἀνέρος, ὃν κτεάεσσιν εἰσὶ ἐπὶ γῆρας ἐτέμε· Νῦν δ' ὅς ἀποτμόματος γέμετο θνητῶν ἀνθρώπων, τοῦ μ' ἐκ φασὶ γενέσθαι· ἐπεὶ σύ γε τοῦτ' ἐρείσεις. Cui loco addi potest iste, (232.) Μέλλεν μὲν ποτε οἶκος ὅδ' ἀφνειὸς καὶ ἀμύμων ἔμμενα, ὅφρ' ἐτι κείνος ἀνὴρ ἐπιδόμιμος ἦεν· Νῦν δ' ἐτέρως ἐβάδοντο θεοὶ, κακὰ μητιώοντες, vel βούλοντο θεοί.

Attice Νυνί dicitur, sicut οὐτοσί pro οὗτος, et alia nonnulla itidem i. asciscunt. Utitur eo Dem.; utitur et Aristoph., ap. quem tamen legitur et νῦν, Πλ. (100.) Ἀφερὸν μὲ νῦν ἴστον γὰρ ἤδη τὰπ' ἐμοί. Sic (820.) Καὶ νῦν δὲ δεσπότης μὲν ἐνδον βουθυτεῖ. Et paulo post, Ἀνὴρ πρότερον μὲν ἄθλιος, νῦν δ' εὐτυχής. Itidemque ap. Thuc. νῦν passim legimus. Mirum est autem quod ex Eust. et Etym. attuli supra, νυνί praesenti duntaxat jungi, quamvis νῦν tribus temporibus jungatur. Mirum, inquam, hoc est, ac fortassis ejusmodi quod minime verbum comperiri possit. Apud Dem. legimus νυνί τήμερον, (315.) Ἐδίδασκες γράμματα, ἐγὼ δ' ἐφοίτων· ἐτέλεις, ἐγὼ δ' ἐτελοῦμην· ἐχόρευες, ἐγὼ δ' ἐχορήγουν: et paucis interjectis, Ἐὼ τὰλλα· ἀλλὰ νυνί τήμερον ἐγὼ μὲν ὑπὲρ τοῦ στεφανώσθαι δοκιμάζομαι. Ubi non dubium est quin νυνί τήμερον sonet quod vulgo dicimus, Pour le jourd'hui: viderique possit vacare νυνί. Alioqui dicendum fuerit τήμερον addi ad restringendum ipsius adverbii νυνί signif.: sicut de νῦν αἰψα dictum fuit: ubi tamen aliud restrictionis genus esse fateor. Apud Aristoph. legimus νυνί habens utrimque totē, B. (291.) Τοτὲ μὲν βοῖς, νυνί δ' ορεῖς, τοτὲ δ' αὖ γυνή· ὧραισάτῃ τις, subaudi γίνε-ται. Ubi νυνί reddi debet eadem particula Latina, qua et τοτὲ redditur. Lat. dicunt Nunc quidem, Nunc vero: et Modo quidem, Modo vero: item, Interdum quidem, Interdum vero. Sed dicitur etiam Νυνί, pro νῦν, teste Eust. 45. His addendum est tertium Νυνμενί: (pro quo mendose legitur Νυνμένη in VV. LL.) Sed pro Νυνμενί scribitur etiam Νῦν μενί disjunctim: extatque haec scriptura ap. Aristoph. Ὀρν. (448.) ubi Schol. ait esse pro νῦν μὲν. Quidam tamen νυνμενί scribentes conjunctim, pro νῦν simpliciter accipi putarunt. Ut autem Νυνμενί, sic scriptum Τοιγαρὶ fuisse, docui in meis Animadvv. in Corinthi Tractatum de Dial. Attica p. 50.

[“ Νῦν, ad Thom. M. 113. 633. Brunck. Aristoph. I, 164. Graefe ad Meleagr. p. 70. Modo, Nuper, de re praeterita, Markl. Iph. p. 266. 342. Imperativis subjectum, ad Xen. Eph. 187. De constr., ad Il. O. 498. De discrimine inter νῦν et νυνί, Wolf. ad Dem. c. Lept. 242. Ammon. 99. Eran. Philo 171. Νῦν conf. c. οὖν, ad Charit. 701.: cum μὴν, Ind. ad Dawesii M. Cr. v. Παρόν-τες: cum νῦν, Markl. Iph. p. 24. Musgr. Iph. T. 365. Musgr. Iph. T. 365. Tro. 328. Hel. 1027. Porson. Med. p. 24. 89. Brunck. Aristoph. 3, 216.: cum δὲ, Heyn. Hom. 5, 41. 71. 6, 61. Pro νῦν δὲ, Heind. ad Plat. Gorg. p. 7. Pro δὲ, Heyn. Hom. 7, 28. Cum particip. perf. aor., Schneid. Anab. 451. Τὸ νῦν, quid ap. Grammat.? T. H. ad Lucian. Dial. p. 57. Τονὺν, Lucian. 3, 379. Τὸ δὲ νῦν, Plato Hipp. 150. Οἱ νῦν, ad Diod. S. I, 254. Μέχρι τοῦ νῦν, 230. 237. Ἀπὸ τοῦ νῦν, Thom. M. 664. Οὗτος δ

νῦν —, an dicatur, Dawes. M. Cr. 225. Τὰ νῦν, Valck. Hipp. p. 259. Koen. ad Greg. Cor. 50. Herod. 507. Musgr. Heracl. 398. (641.) Hel. 637. Plato Phædro p. 314. Heind. Τὰ νῦν, τὰν, ad Xen. Mem. 3, 10, 15. Abresch. Lectt. Aristæ. 229. Εἰς τὰ νῦν ἔτι, Diod. S. 1, 334. Τὰ νῦν δὲ, Plato Phædro 312. Heind. Τὰ γε δὲ νῦν, Charm. 57. Νῦν δὲ, ad Timæi Lex. 186. Valck. Hipp. p. 189. Diatr. 142. Bruck. Aristoph. 3, 54. 224. ad Lucian. 3, 579. Heind. ad Plat. Phædr. 338. Georg. 32. Heyn. Hom. 6, 531.: ad finem positum, Plato Charm. 114.: cum imper., Heind. ad Gorg. 51. Νῦν, νῦν δὲ, ad Charm. 109, 111. 114. Νῦν — δὲ, Simon. Dial. 97. Νῦν δὲ et δὲ νῦν, Heind. ad Plat. Charm. 66. Gorg. 13. 26. Boeckh. in Minoem p. 90. 98. Τὸ λόγῳ τὸ νῦν δὲ, Plato Phædro p. 238. Δὴ νῦν, Il. Γ. 403. 405. Heyn. Hom. 6, 531. Νῦν δὲ — ἤδη, Plato Phædro (Xen. K. Π. 5, 2, 8. ἤδη cum ὀφείλω jungo.) Ἀπὸ νῦν, Rufin. 27. Jacobs. Anth. 12, 127. Τὸ νῦν εἶναι, τὸ νῦν ἔχον, Thom. M. 845. ad Charit. 715. Plut. 2, 749. Wetsten. N. T. 2, 624. Toup. Opusc. 1, 213. Steph. Dial. 54. Jacobs. Anth. 9, 471. Steph. Dial. 26. Schneid. Anab. 51. ad Lucian. 1, 634. Lami Delic. II. p. xxxvii. Νῦν δὲ, — γὰρ —, Heind. ad Plat. Charm. 68. 114. Apol. 172. Theæt. 286. Plato de LL. 361. Ast., Dionys. H. 3, 1888. Νῦν — ἐν τῷ παρόντι, Plato Phædr. 200. Xen. K. Π. 3, 1, 29. Νῦν μὲν — νῦν δὲ —, Jacobs. Anth. 10, 408. Νῦν γε, Heyn. Hom. 6, 409. Νῦν δτι, Xen. K. A. 6, 1, (3,) 11.: debet esse ὅτι νῦν: Bruck. Aristoph. 3, 116. 'Hic νῦν valet οὖν, et nihilominus longum est, ut alibi sæpissime.' Νυνί, Timæi Lex. 186. et n., Zeun. ad Xen. K. Π. 360. 444. 454. Thom. M. 633. 728. ad Charit. 602. Steph. Dial. Att. 14. ad Dionys. H. 1, 235. Schneid. ad Xen. Cæc. p. 14. Heind. ad Plat. Gorg. 132. Τὸ νυνὶ παρὸν, Demosth. 1433. Νυνὶ — εἶπεν, 911. Νυνδὶ, Steph. Dial. Att. 14. (ad Lucian. 1, 753.) Νυνμενί, Steph. l. c. et 50. Bruck. Aristoph. 2, 155. Koen. ad Greg. Cor. 56. Νυνγαί, ibid. Steph. Il. cc." Schæf. Mss.]

AT PARTIC. Νυν expletiva, nihil cum νῦν s. νυνὶ commune habet: dicam tamen et de illa, ut eadem opera discat lector eam a νῦν adv. discernere. Hoc igitur primum sciendum est, νυν aliud nihil esse quam νυ, sc. κατ' ἐφεκκυσμὸν τοῦ ν, ut quidam Gramm. loquuntur. Οὕτω καὶ τὸ νυ παραπληρωματικὸν ἀντὶ τοῦ δὲ, σπανιότατα μὲν, γινεται δ' ὅμως ἐφεκκυστικὸν ποτὲ τοῦ ν καὶ αὐτό: ut legimus ap. Eust. loquentem et de quibusdam aliis particulis quæ itidem asciscunt literam ν: e quibus est κεν. Nec solum in voce Τοίνυν, inquit, sed ap. Eur. quoque, (Hec. 996.) Σῶσον νυν αὐτὸν, μηδ' ἔρα τοῦ πλησίον. Sciendum est autem, ap. Tragicos potis-

A simum et Comicos in usu hanc particulam esse: præsertimque cum imperativis: ut habuisti in versu modo allato, σῶσον νυν. Sic σίγα νυν, Soph. (Aj. 87.) Σίγα νυν ἐστὼς, καὶ μὲν ὡς κυρεῖς ἔχων: quod leg. esse καθ' ὁμαλισμὸν annotat Schol. Sic σπεῦδὲ νυν, Aristoph. Πλ. (414.) Sed ut ap. Tragicos nonnulli loci reperiuntur, in quibus νυν adverbium temporis sedem παραπληρωματικῆς voculæ νυν occupat, sic et ap. Aristoph. non paucos locos hujus erroris suspectos habeo: ut in Πλ. (790.) Φέρε νυν, νόμος γὰρ ἐστί, τὰ καταχύσματα Ταυτὶ καταχέω σου λαβοῦσα. Sic Πλ. (316.) pro εἶα νυν vereor ne εἶα νυν reponendum sit. Ibid. (208.) pro Μὴ νυν μελέτω σοι μηδὲν, ne reponi debeat Μὴ νυν, κ. τ. λ. Quibusdam autem in ll. errorem lex metri patefacit, cum νυν producatur, at νυν contra corripiatur. Usus est porro et Hom. ista particula, Il. Ψ. (485.) Δεῦρὸ νυν ἢ τρίποδος περιδόμεθον ἢ λέβητος. Ubi Eust. annotat hanc particulam videri posse vocari σύνδεσμον παραπληρωματικόν. ["Brunck. ad Æsch. Pr. 1005. Pers. 327. ad Soph. Cæd. C. 575. Aj. 87. Phil. 1469. ad Eur. Andr. 949. Med. 700. Bacch. 32. ad Il. K. 105. ad Herod. 214. 275. 325. 383. 415. 434. 589. 678. ad Callim. 1. p. 209. Hermann. ad Aristoph. Nub. p. 28. Jacobs. Exerc. 1, 116. Valck. Hipp. p. 309. Diatr. 248. Koen. ad Greg. Cor. 184. Harles. ad Theocr. 167. Beck. ad Eur. Hec. 996. Wassenb. ad Hom. p. 30. Thom. M. 635. Markl. Suppl. 504. Iph. p. 22. 62. 92. ad Charit. 701. Musgr. Cycl. 528. Tro. 59. (1049.) Hel. 1041. Ion. 1375. Herc. F. 189. El. 408. 1244. Bruck. Aristoph. 1, 62. 224. 2, 235. 3, 42. Apoll. Rh. 152. Fischer. ad Weller. Gr. Gr. 1, 262. Porson. Or. 1214. Schol. Aristoph. Πλ. 414. T. H. p. 197. 252. 266. 338. 342. Heyn. Hom. 4, 101. 6, 26. Sic scr., Eur. Heracl. 834. Conf. c. νυν. Musgr. Bacch. 819. Med. 1296. Andr. 1032. An in prosa dicatur? Heind. ad Plat. Gorg. 84. Νυν, νυν, Porson. Med. p. 49. Bruck. Aristoph. 3, 71. 78. 94. Fr. 239. Heyn. Hom. 4, 111. 6, 26. Νυν, δδνν, Valck. Phæn. p. 338. Hipp. p. 162. Beck. ad v. 20. Γάρ νυν, Porson. Med. p. 89. Heyn. Hom. 6, 86." Schæf. Mss.]

B "Νυ, ut νυν, ap. Poetas particula est expletiva. Od. O. (19.) "Μὴ νυ τι—κτῆμα φέρηται, Ne qua res auferatur. Hesiod. Έργ. "ἔχει νύ σε πολλὸν ἀρείων, Tenet te multo fortior. Idem Poetæ "dicunt ὅς νυ pro ὅς γε. Hesych. inuuit poni pro δὴ." ["Clark. ad Il. A. 382. Wassenb. ad Hom. 30. 47. Bruck. Aj. 87. ad Charit. 660. Wakef. Herc. F. 498. Nicias 1. Antip. Sid. 3. 23. Heyn. Hom. 4, 101. Καὶ νύ κεν, Il. Γ. 373. Τέ νυ, δέ νυ, ad Charit. 257." Schæf. Mss.]

*Ολισθος ne nunc quidem, ubi ponendum fuerit, ex iis quæ ap. Etym. extant, statuere possum: quippe quæ talia sint ut non solum quæ credamus, sed etiam quæ legamus, indigna esse videantur. *Ολισθος, inquit, παρὰ τὸ ὅλως θέειν: vel παρὰ τὸ ὅλος, et ἔξω, quod est κάθημαι: ut sit δ' ὅλος καταπίπτων. Additque, Et verbum *Ολισθέω, e quo est *Ολισθαίνω. Sed in vet. Edit. Etymologi prætermissum est verbum ὀλισθέω. Legitur enim Καὶ ῥῆμα ὀλισθαίνω, τὸ καταπίπτω, cum ita legi debeat, Καὶ ῥῆμα *Ολισθῶ, ὀλισθήσω' ἐκ δὲ τοῦ *Ολισθῶ παράγεται *Ολισθαίνω. Ut autem cetera omittam, quomodo ὀλισθος, quo significatur Lapsus, substantivum, possit dici sonare δ' ὅλος καταπίπτων, viderint ii qui Etymologo patrocinari volent.

*ΟΛΙΣΘΟΣ, δ, Lapsus, Casus, Prolapsio. Existimatur autem proprie dici de Lapsu qualis in lubrico contingere loco solet. Lucian. (2, 885.) Τῆς ψάμμου τὸν ὀλισθὸν ἀφαιρούσης. Interdum vero ὀλισθος est Lubricitas, inquit Bud. ut ap. Lucian., ubi loquitur de corpore athletarum, quod oleo perfundi solebat, ut firmiter prebendi non posset; hanc enim lubricitatem appellat ὀλισθόν. ["Ad Mær. 318. Toup. Opusc. 1, 371. Heyn. Hom. 4, 495." Schæf. Mss. *Ολισθος et deriv. a gymn. ad moral. transducta, Creuzer. Init. Philos. ac Theol. e Plat. ducta 1, 136.] Ceterum hoc nomen *Ολισθος pono ante verbum *Ολισθέω, non tam quod Etym. priorem locum ei tribuat, (sæpe enim in assignandis hujusmodi locis nullo illum judicio præditum esse videmus,) quam quod veram verbalis formam non habeat: nisi forte ab aor. posteriore ὤλισθον formatum esse dicamus. At *Ολισθηρὸς, si quidem non extaret verbum *Ολισθέω, huic nomini ὀλισθος subjungerem: at cum in usu sit, et ab eo esse possit, ei potius subjungam: sic tamen ut aliquo talem ordinem valde pertinaciter tueri nolum. At vero nomen comp. Εὐόλισθος, ab ὀλισθος deductum esse, nemo, ut opinor, negarit. "Εὐόλισθος, Lubricus, "Alex. Aphr. Probl. 1. Κόπρος μαλακὴ καὶ εὐόλισθος, Stercus "molle et lubricum," ["Etym. M. 801. 817. Planud. Ovid. Met. 10, 738. Symeon Magister ap. Allat. Diatr. de Symeon. 133. Georg. Lapitha Poëm. Mor. 732." Boiss. Mss. "Gal. 3, 252." Dindorf. Mss. "Phryn. Ecl. 140. Thom. M. 640. ad Lucian. 1, 775." Schæf. Mss. Xenocr. 126. Schæf. ad Æsop. 148. *Δυσόλισθος, Paul. Æg. 122, 17. *Παρακεκενωμένου τοῦ ὕγρου, δ. τὸ ἐμβρυνὸν διὰ τῆς ξηρότητος γίνεσθαι. *Ἐξόλισθος, Theoph. Protosp. 892. Συνδούντα αὐτὴν, τοῦ μὴ ἐξόλισθον γίνεσθαι.]

*Ολισθέω, Labor, Prolabor, Cado, ut sc. aliquis labitur s. cadit in loco lubrico, si quidem propriam signif. sequi velimus, i. e. eam quæ propria esse existimatur. Ac certe pro hac signif. facit iste Hom. locus, Il. Ψ. 774. "Ενθ' Αἴας μὲν ὀλισθε θέων, (βλάψεν γὰρ Ἀθήνη,) Τῇ ῥα βοῶν κέχυτ' ὄνθος ἀποκαταμένων ἐριμύκων. Lubricum enim fuisse locum, ex his patet. Brevium Scholl. Auctor ὀλισθε exp. simpliciter ἔπεσε. E Nonno autem affertur ὀλισθήσαι ὀλέθρῳ pro Incidere in perniciem. Ex Epigr. ὀλισθήσας μητρὸς, pro Delapsus ex utero materno. ["Toup. Opusc. 1, 21. Abresch. Lectt. Aristæ. 108. Eur. Hipp. p. 2. Valck., Dawes. M. Cr. 330. Jacobs. Anth. 7, 142. 9, 154. Demodoc. 3." Schæf. Mss. *Ολισθήσα, Lobeck. Phryn. 742. *Ολισθήσαι, 743.] *Ολισθημα, τὸ, ITEM *Ολισθησις, Lapsus, etc. ut dictum

C est de *Ολισθος. Utrumque, sc. et ὀλισθημα et ὀλισθησις, ap. Plut. legitur: [6, 179. 8, 918. *'Ολισθητής, unde *'Ολισθητικός, Hippocr. 261. *'Ολισθητής, unde *'Εὐόλισθητος, Jambl. Protr. 352. *'Ολισθεύω, Bredow Ep. Par. p. 67." Schæf. Mss.]

*Ολισθηρὸς, sonat qua siquis dicat Labilis: accipiendo de Eo qui ad labendum proclivis est, s. Talis ut lapsui sit obnoxius: unde ὀλισθηρὸς exp. πτωτικός. Diciturque metaphorice ὀλισθηρὸς esse ad rem aliquam, s. ad aliquod vitium, Qui ad id proclivis est et propensus, et Qui facile in id prolabitur. Quo pertinet ὀλισθηρὰ γλώττα, Lingua cui sæpe contingit ut labatur. Sed ὀλισθηρὸς τόπος dicitur Locus lubricus, in quo quis facile labitur, in quo firmiter gradum sistere non potest, sed labitur. Extatque hoc ὀλισθηρὸς τόπος ap. Plut. (Pyrrho 29.) itidemque ὀλισθηρὸν χωρίον ap. Xen. (Ipp. 7, 15.) Accipiturque et generalius, sicut Lubricus: unde quod λείον est, dicitur esse ὀλισθηρὸν et δυσκάθεκτον. Lucian. Timone (§. 29.) Ὡς δὲ λείος εἶ, ὦ Πλοῦτε, καὶ ὀλισθηρὸς καὶ δυσκάθεκτος καὶ διαφευκτικός. Sic ap. Eund. legimus in Hermotimo (§. 59.) Ὡς ὀλισθηρὸς, ὦ Ἑρμύτιμ, καὶ διαδιδράσκες ἐκ τῶν χειρῶν. Ut autem in illo priore Luciani loco λείος et ὀλισθηρὸς copulantur, sic ap. Plut. quoque et alios copulata inveniuntur. Observandumque est, sicut ὀλισθηρὸς in priori signif. (i. e. ea cui priorum locum dedi) verbo Labi commode reddi potest, ita hoc per comp. Elabi in hujusmodi locis reddi posse. Qui enim est λείος et δυσκάθεκτος, et qui διαδιδράσκει ἐκ τῶν χειρῶν, eum dicere possumus facile elabi. Sic certe et comp. εὐόλισθος redditur Lubricus, sed videndum an unicuique horum locorum convenire itidem possit. || *Ολισθηρὸς εἰς πόδας legimus ap. Antipatr. Epigr. p. 243. meæ Ed. Οὐκ οἶδ' εἰ Διόνυσον οἰόσσομαι, ἢ Διὸς ὄμβρον Μένειν, ὀλισθηροὶ δ' εἰς πόδας ἀμφότεροι. Quibus versibus subiunguntur hi, Ἀγρόθε γὰρ κατιόντα Πολύξενον ἐκ ποτὲ δαιτὸς Τύμβος ἔχει, γλίσχρων ἐξερριπνόντα λάρων. Ubi ὀλισθηροὶ εἰς πόδας quidam interpr. Lubrici pedibus. Ego verba hæc εἰς πόδας existimo πλεονάζειν, et duntaxat ad expellendum versum addi: dici autem ὀλισθηροὶ active, non passive, de Iis qui ad lapsum proclives reddunt: vel, ut simul εἰς πόδας exprimamus, Proclives pedes reddunt. Ego versus illos ita verti, (inter ea Epigrammata Anthologię, quæ sunt ultra numerum a me editorum,) Haud scio culpandus Bacchusne sit, an Jovis imber. Sæpe etenim labi cogit uterque pedes. Cum autem Antipater ita Epigr. hoc claudat, ἀλλὰ τις ὕφνης Δεμαῖνοι μεθύων ἀτραπὸν ὑετήν, ubi ἀτραπὸς ὑετήν, i. e. Via pluvialis, optime

cum *ὀλισθηροί* convenit, quidam tamen omnino nova et inusitata interpr. utens, (sed ei aliud verbum non suggerente sua Musa, ut credibile est,) Salebrosas vias reddidit: ita interpretans illam Epigrammatis clausulam, ergo cavebis Nocte salebrosas ebrius ire vias. Ego ita, hoc bene potes Noctu iter extimeant ut pluviale monet. [“Antip. Sid. 107. Jacobs. Anth. 11, 48. De signis Zodiaci, ad Charit. 293. *ὀλισθηρὸς τὴν γλῶτταν*, ad Mær. 384.” Schæf. Mss. “Fallax, Suid. v. *Γλοῖος*: ibi enim loco impressi *ὀλισθηρον* necessario leg. *ὀλισθηρόν*.” Schleusn. Mss. **ὀλισθηρῶς*, Schol. Aristoph. Eip. 192. “Procliviter, Clem. Alex. 143. 195.” Kall. Mss.]

ὀλισθηρίς, δ, Poetice i. q. *ὀλισθηρός*. FEM. *ὀλισθηρίσσα*, Epigr. *ὀλισθηρίσσα φύσις*, Lubrica natura. [“Jacobs. Anth. 11, 155. ad Charit. 324.” Schæf. Mss.]

ὀλισθογρῶμειν ap. Lucian. Lexiph. (§. 19.) sonat q. d. Excidere mente, Mentis compotes non esse, ubi Lexiph. ita loquitur, “Ὅς περιφανῶς μακροῦ, καὶ ἄνδρας πεφρενωμένους ὀλισθογρῶμειν οἶται. Sed hoc verbum ipsi Lexiphani, sicut alia pleraque, affingi existimo, ejus in sermone studium novitatis irridendo. [Lobeck. Phryn. 382. **ὀλισθογρῶμειν*, ad Lucian. 2, 340.” Schæf. Mss. **ὀλισθοποιός*, unde **ὀλισθοποιέω*, Gl. Labe-facio.]

ὀλισθαίνω, i. q. *ὀλισθῶ*, a quo est factum. Plato Cratylus, “Ὅτι δὲ ὀλισθαίνει μάλιστα ἐν τῷ λ ἢ γλῶττα, κατιδὼν ὁ ἀφομοῖον, ὠνόμασε τὰ τε λεία καὶ αὐτὸ τὸ ὀλισθαίνειν. Plut. Probl. *ὀλισθαίνουσι γλῶττις*. Unde *ὀλισθηρὰ γλῶττα*, quod attuli supra. In Poemate de Herone et Leandro, quod Musæo cuidam ascribitur, περὶ τοῦ ἐρωτικοῦ ἔλκους legimus, ἀπ’ ὀφθαλμοῦ βολῶν *ἔλκος ὀλισθαίνει καὶ ἐπὶ φρένας ἀνδρὸς οὐδεὶς*, ubi redditur Lubrico lapsu incidit, Illabitur. [Plut. 10, 142. “Toup. ad Longin. 280. Dawes. M. Cr. 331. Abresch. Lectt. Aristæ. 108. ad Lucian. 1, 326. Jacobs. Anth. 11, 155. 285. 12, 327. Porson. Phœn. 1398. Heusing. Ind. Æsop.: *εἰς ἐπιθυμίαν*, Apollod. 267. **ὀλισθαίνω*, Toup. l. c. Dawes l. c. ad Lucian. l. c. et 3, 197. Porson. l. c. Brunck. Soph. 3, 533. Schneid. Anab. p. xvi. 186. Schol. Soph. Aj. 637. Erf., Thuc. 2. p. 272. Bav., Lehmann. ad Lucian. Dial. Mor. p. 114.” Schæf. Mss.]

ἀπολισθαίνω, Delabor, s. Lapsante gressu (ut in loco lubrico) aberro ab eo quod petebam; ideoque etiam generalius, “Non attingo, adhæresco. Affertur certe *ἀπολισθαίνει τοῦ Σωκράτους*, pro A Socrate dilabitur. Futurum et tempora quæ inde formantur, mutuatur a th. *ἀπολισθῆναι*: unde est in Epigr. “*ἀπωλισθητε πέσσμα*, quod interpretantur Lapsu lapsa est.” [“*ἀπολισθαίνω*, T. H. ad Plutum p. 430. Jacobs. Anth. 12, 136. Bast Lettre 206. Reiz. Belg. Gr. 631. Porson. Phœn. 398. D. R. ad Longin. 245. Toup. 280. Emendd. 2, 177. Dawes. M. Cr. 331. ad Lucian. 1, 326. **ἀπολισθαίνω*, ibid. Porson. l. c. Paus. 3, 229. Bast. l. c. D. R. et Toup. l. c. Dawes. l. c. *ἀπολισθῆναι*, 330. Jacobs. Anth. 7, 142. Brunck. Aristoph. 1, 47. Toup. ad Longin. l. c.” Schæf. Mss. Thuc. 7, 65. **ἀπολισθη-σιν*, Dionys. Areop. 213.] “*Διολισθαίνω*, s. *Διολισθῆναι*, Labor per. Greg. Naz. *Νηστήν φύσιν τῶν ὑδάτων διολισθαίνουσαν*, Na-tailent naturam per aquas labentem. Signif. etiam Dilabor “s. Elabor e manibus, ut res lubricæ cum stringuntur. Quomodo Aristoph. N. (434.) dicit, *στρεφιοδικῆσαι καὶ τοὺς χρήστας διο-λίσθιν*, Creditoribus elabi, τοὺς δανειστὰς ἐκφυγεῖν, inquit “Schol. Sic Synes. de Insomn. *Ὀὐδενὸς ἡμῖν ἐκ τῆς μνήμης διολισθαίνοντος*. Idem dicit *διολισθαίνοντα στάσεις*, Delaben-

tem et excidentem a statione s. quiete. Herodian. simpliciter “pro Labi, 5. *Πρὸς τὸ μὴ πταῖσαι αὐτὸν ἢ διολισθαίνειν, οὐχ ὀρώτα σπον βαίνει*, Ne caderet labereturve, ignarus quo tende-ret.” [“Valck. Callim. 113.” Schæf. Mss. “Eludo, Fallo, Suid. v. *Γλοῖος*.” Schleusn. Mss. Paus. 448. Philostr. 834. 840.] “*Ἐξακροδιολισθαίνω* affertur pro Labor; sed suspectum est.” “*Ἐπολισθαίνω*, Labor s. Lapsio in,” [“Schol. Aristoph. Πλ. 1130. Schol. Jo. Climac. 327.” Boiss. Mss.] “*Ἐξολισθαίνω*, “s. *Ἐξολισθῆναι*, Elabor, Excido, Effugio, Evado; Delabor, Pro-labor, Incido. Herodian. *Ῥᾶστα γὰρ αἱ τῶν νέων ψυχὰι εἰς ἥδο-νὰς ἐξολισθαίνουσι*. Chrys. *Μὴ πρὸς τὴν τῶν ἀλόγων ζῶαν δυσ-γένειαν ἐξολισθησμεν*, Delabamur, Devolvamur. Bud.” [“Ad Xen. Mem. 1, 2, 22. Ruhnk. p. 219. Porson. Phœn. 1398. **Ἐξολισθάνω*, ibid.” Schæf. Mss. **Ἐξολίσθησις*, Euseb. H. E. 10, 7. p. 322. (394.) **Συνεξολισθαίνω*, Manetho 5, 27. 43. Schæf. Æsop. 111.] “*Ἐπολισθαίνω*, et *Ἐπολισθῆναι*, Illabor, “Delabor, Incido. Ex Anthol. *ἐπολισθῆσω μείζουσιν ἀμπλακίας*, “Incidam in graviora peccata.” [“Jacobs. Anth. 11, 46.” Schæf. Mss. “Nicet. Eugen. 7, 175.” Boiss. Mss.] *Κατολισθαίνω*, Delabor, Illabor. Apud Suid. tamen, *ἀνώνυμος* quispiam scribit, *Κλεοπάτρα, εἰς ἣν κατολισθαίνει τῶν πολέμων ἡ διαδοχή*, ubi *κατολισθαίνει* non solum Delabitur reddi potest, sed etiam Recidit, Devenit. Sic, *τῶν δὲ Ῥωμαίων κατολισθαίνοντων εἰς δάκρυα, καὶ περιαλγούντων ἐπὶ τῷ πάθει*, ibid., reddi possit, Devenientium ad lacrymas. [“Jacobs. Anth. 11, 46. ad Lu-cian. 2, 3. Bast Lettre 207. **Κατολισθάνω*, ibid.” Schæf. Mss. Suid. v. *Ἀπόφθιμον*, Bast. Ep. Cr. 248. **Συγκατολισθαίνω*, Una pereio s. subsidio, Diod. S. p. 18. **Μετολισθαίνω*, Tzetz. Ch. 8, 841.” Elberling. Mss.] Illud autem *Παρολισθαίνω* Bud. inter-pr. Prolabor; eandemque interpr. dat νεκρο *Παρολισθῆναι*: red-dens tamen et Lubrice Aberro, Lubrice in latus detorqueor, in isto Luciani loco, in Gallo (§. 26.) p. 274. *Ἐμοὶ μὲν κίνδυνος, εἰ παρο-λίσθοι τὸ σμῆλον, καὶ ἀμάρτοι τῆς τομῆς τῆς ἐπ’ εὐθύ*. Sed παρο-λίσθοι potius leg. esse putat. Quidam reddunt etiam Si paulum aberret, ut παρὰ dimin. quandam significet. Apud Diosc. 6, 11. *τὸ εἰς ἔντερα παρωλισθηκὸς*, redditur, Quod ad intestina pro-lapsum sit. [**Παρωλισθησις*, Euseb. V. C. 2, 69. p. 570. (391.) **Συμπαρωλισθαίνω*, Plut. 8, 793.] Supersunt *Περιολισθαίνω* et *Περιολισθῆναι*, q. d. Circum delabor s. decido, aut Circumquaerē. [“Toup. Opusc. 1, 426.” Schæf. Mss.] *Περιολίσθησις*, quo utitur Plut. Camillo (26.) p. 258. meæ Ed. *Πολλαχὴ δὲ τῶν ἐπι-πεφυκῶτων τοῖς κρημνοῖς ἀποτριβὰς καὶ περιολισθήσεις τῶν γεω-δῶν*: quæ quidam interpr. Etiam terram quæ præcipitiis adhæ-sisset, multis in locis detritam atque delapsam. [**Συνολισθαίνω*, Dionys. H. 2. p. 38. “Plut. Alex. p. 144. Schm.” Schæf. Mss. **Συνολισθῆναι*, Strabo 4. p. 277. **ὑπολισθαίνω*, Ælian. H. A. 3, 13. 45. 9. V. H. 2, 35. Joseph. B. J. 3, 7, 34. “Relabor, Greg. Thaum. in Orig. 13.” Kall. Mss. Bast. Ep. Cr. 248. **ὑπο-λίσθάνω*, ibid. **ὑπολισθῆναι*, Phot. ap. Wolf. Anecd. Gr. 1, 25. 107.” Kall. Mss.]

ὀλισθαῖν affertur pro Labens, [imo Labans;] “sed “*ἀμαρτύρας*.” [“Habet Epicharmus ap. Athen. 236. *Ἐρπω δ’ ὀλισθαῖν τε καὶ κατὰ σκοτος*.” Schw. Mss.]

ὀλιβάξαι*, Hes. *ὀλισθῆναι*, Labi, Lapsare: afferenti itidem “*ὀλιβρὸν* pro *ολισθηρόν*, λεῖον, ἐπιπαλῆς, Lubricum.” [ὀλι-βράξω*, unde *ὠλίβραξαν*, Eid. *ὠλισθον*. Apud Gal, *ὀλισθράζοντα* expr. *ολισθαίνοντα*.]

ὀλοφύρομαι pluribus modis *ἐτυμολογῆται*. Eust. enim vult esse ex adv. *ὀλοῶς* et *φύρεσθαι*, Etym. autem vult *ὀλοφύρεσθαι* esse τὸ *ὕλως φύρειν* *εαυτὸν*: sed his etymis tertium potest addi, ex ipso Eust.; ubi enim scribit *ὀλοφύρεσθαι* esse *ὀλοῶς φύρεσθαι*, dicit vel *μετὰ ὀλυγῆς*: cum *φύρεσθαι* subaudiens dat. *δάκρυσι*. Alio autem in loco pro adv. *ὀλοῶς* dativum *ὀλοῶ* affert: scribens, *ὀλοφύρεσθαι* esse proprie τὸ ἐπὶ τινὶ *ὀλοῶ* *φύρεσθαι* *δάκρυσι*. Quorum etymorum nullum nihili satisfacit: an autem aliquod eorum lectori satis-facturum sit, nescio. Sed in eo ipse satisfacere illi debebo, quod profero quicquid habeo.

ὀΛΟΦΥΡΟΜΑΙ, Fut. *οὔμαι*, Lamentor, Ejulo, Ploro, Fleo, vel Lugeo. II. φ. (106.) *Ἀλλὰ φίλος θάνε καὶ σὺ, τῇ ὀλοφύρεαι αὐτῷ*; Apud Eund. *πᾶλλ’ ὀλοφύρομενοι* et *ὀκτρ’ ὀλοφύρομενοι* non uno in loco legimus. Item, *ἐμὴν δ’ ὀλοφύρεται ἡτορ*, II. X. (169.) Sed quamvis Poëtarum magis sit hoc verbum quam eorum qui soluta oratione utuntur, esse tamen et ap. hos alicum hujus usum sciendum est. Plato de Rep. 1. de senibus loquens, *Οἱ οὖν πλείστοι ἡμῶν ὀλοφύρονται ξυνιόντες, τὰς ἐν τῇ νεότητι ἡδονὰς ποθοῦντες καὶ ἀναμνησκόμενοι*. Thuc. de mulieribus lugentibus mortuos usurpavit, 2. *καὶ αἱ γυναῖκες παρήσαν αἱ προ-ήκουσαι ἐπὶ τὸν τάφον*. Sic ap. Herodian. *ὀλοφύρεσθαι* et *θρηνεῖν* copulantur, 4, (13, 14.) *καὶ πρῶτος Μακρίνος ἐπιστὰς τῷ πτώ-ματι, ὀλοφύρεσθαι τε καὶ θρηνεῖν προσποιεῖτο*. Sed Thuc. cum casu etiam usus est, sc. cum accus. et cum dat. Cum hoc, 6, (78.) p. 222. fin. *καὶ ἐν γυναικὶ ἀμάρτοι, τοῖς αὐτοῦ κακοῖς ὀλοφυρ-θεῖς, ταχ’ ἂν ἴσως καὶ τοῖς ἐμοῖς ἀγαθοῖς ποτε βουλευθείη αὐτῆς φθο-νῆσαι*. Ubi Schol. subaudire videtur præp. *ἐπὶ*. Quod autem ad constructionem cum accus. attinet, de ea verba faciam in iis quæ proxime sequuntur, ubi de altero hujus verbi ap. Hom. usu disseram. Prius autem de hoc admonendum lectorem puto, inveniri et genitivo junctum hoc verbum ap. illum Poëtam: II. θ. 33. *Ἄλλ’ ἐμπεῖς Δαναῶν ὀλοφύρομεθ’ αἰχμητῶν, οἳ κεν δὴ κακὸν οἶον ἀναπλήσαντες ὄλωνται*. Sed non dubito quin hic elleipsis præpositionis *ὑπὲρ* aut adverbii *ἐνεκα* constituere oporteat: cujus elleipseas exempla multa protuli in Appendice mea ad aliorum Scripta de Dialecto Attica. Ceterum de signif. hujus

verbi hoc addo: Etym. tradere, *ὀλοφύρεσθαι* esse proprie *μετὰ τιμῆς τῶν τριχῶν κλαίνειν*. || *ὀλοφύρομαι*, cum accus. ap. Hom. pro Deplo-ro, Commiseror, Vicem alicujus miseror, Od. K. 157. *καὶ τότε τίς με θεῶν ὀλοφύρετο μοῦνον ἔδοντα*, Eust. *κατελέησατο*. Paucisque interjectis annotat, Sciendum est autem, cum Hom. hic *ὀλοφύρομαι* usurparit ἐπὶ *συμπαθείας* καὶ ἑλέου, eos, qui poste-riores illo fuerunt, usurpasset ἐπὶ *κλαυθμοῦ*. Ubi *συμπαθεῖαν* vocat quod nos verbum verbo reddentes dicimus Compassion: veluti in hoc loquendi genere, Avoir compassion de quelqu’un. Sed mirum hoc videri possit, et quidem non immerito, quod Eust. dicat Homeri posteros usos esse verbo isto ἐπὶ τοῦ κλαίνειν, quasi ipse quoque Hom. ita usus non sit, cum tamen plerisque ejus locis (cujusmodi sunt quos ex eo attuli) aut hæc aut alia expositio huic affinis tribuatur, atque adeo tribuenda esse ab omnibus judicetur. Legitur et ap. Thuc. cum accus. 2, (44.) *διόπερ καὶ τοὺς τῶνδε νῦν τοκέας ὅσοι πάρεστε, οὐκ ὀλοφύρομαι μᾶλλον ἢ παραμυθῆσομαι*. Ubi *ὀλοφύρομαι* non solum Deplo-ro verti potest, s. Defleo, sed fortassis et Commiseror, ut in illo Hom. loco. Eod. pertinet et istud loquendi genus, Vicem eorum doleo. [“Ad Od. X. 232. ad Callim. 1. p. 106. Heyn. Hom. 5, 461. 8, 370. Conf. c. *οὔρομαι*, Boiss. Philostr. 583. Fut., ad Dionys. H. 5, 298.” Schæf. Mss. Cum accus., Plato Menex. 21.] *ὀλοφύρομαι*, δ, item *ὀλοφύρομαι*, Lamentatio, Lamentum; (sed hoc in plur. potius usurpatur, ideoque aptius *ὀλοφύρομαι* reddetur Lamenta.) Item Ejulatus, Ploratus, Luctus. Thuc. 7, (71.) p. 258. *ὀλοφύρομαι, βοή· νικῶντες, κρατοῦμενοι*. Synes. *παισὶ* peculiariter

tribuit δλοφυρμούς: in quadam Epist. scribens, Ἀνδρῶν οἰμωγαί, γυναικῶν δλοφυρμαί, παίδων δλοφυρμοί. Illud autem alterum verbale δλοφυρμαί pro Ploratu s. Comploratione, ap. Thuc. extat: nec non plur. δλοφύρσεις. Legimus enim 1, (143.) p. 47. Τὴν τε δλοφύρσιν μὴ οἰκῶν καὶ γῆς ποιέσθαι, ἀλλὰ τῶν σωμάτων: repetendo χρῆ e praecedentibus. Ubi δλοφύρσιν ποιέσθαι τῶν σωμάτων possumus interpretari Deplorare corpore, perinde ac si scriptum esset δλοφύρεσθαι τὰ σώματα. Aut etiam reddere, Ploratum et lamenta edere ob corpora, ut subaudiamus ὑπὲρ s. ἔνεκα: sicut in δλοφύρεσθαι Δαναῶν subaudiri ap. Hom. dixi. Plurali autem δλοφύρσεις utilis 2, (51.) p. 64. Ἐπεὶ καὶ τὰς δλοφύρσεις τῶν ἀπογιγνομένων τελευτῶντες καὶ οἱ οἰκῆοι ἐξέκαμνον, ὑπὸ τοῦ πολλοῦ κακοῦ νικώμενοι. Ubi subaudiendam esse praep. πρὸς tradit Schol. Quamvis autem nova subauditio hæc et dura videri possit, nisi tamen eam admittamus, multum negotii nobis facesset hic locus. Valla certe ejus sententiam omnino pervertit, ita interpretans, Postquam domestici eos qui vita excesserant complorant, deficiebant, ejus vehementia superati. Atqui Thuc. significare vult, ipsos etiam propinquos ad complorationes s. comploratus morientium defecisse, mali gravitate superatos. Vel, Ne comploratu quidem morientes prosequi amplius valuisse, ut Liv. dicit Comploratu prosequi mortuos. Dat. δλοφύρσει ap. Philon. extat, Τοιαύταις χρωμένων δλοφύρσει, ubi redditur, ista quiritantibus. || Ὀλοφυρμὸς, redditur etiam Nænia, ex Athen., scribente l. 14. ita vocari τὴν ἐπὶ τοῖς θανάτοις καὶ λήπαις φθῆν. [“Phalar. p. 24.” Schæf. Mss.] Ὀλοφυρτικός, Ad lamenta s. Ad lamentandum proclivis, Qui facile ad

fletum s. ejulatum movetur. Aristot. Eth. 4, 3. τοῦ μεγαλοψύχου ingenium describens, καὶ περὶ τῶν ἀναγκαίων ἢ μικρῶν ἥκιστα δλοφυρτικός καὶ δεητικός: ubi de Eo dici videtur, qui facile ad quiritationem prorumpit. Quidam autem δλοφυρτικός et δεητικός perperam vertit Anxius et sollicitus. [*Ὀλοφυρτικός, Joseph. B. J. 6, 5, 3.]

“Ἀνολοφύρομαι, i. q. ἀνολογίζω. Exp. etiam Deploro: Xen. “K. Π. 7, (3, 5.) Ἡ δὲ τροφὸς ἀνολοφύρατό τε καὶ περιεκάλυπτεν ἑμῶν.” [“Ad Xen. Eph. 234.” Schæf. Mss.] “Ἀπολοφύρομαι, Ejulatus prosequor, Deploro, Lamentor. Xen. “1, (1, 18.) Ἀπαλοφύροντο τὴν ἐαυτῶν συμφορὰν, ὥς ἀδίκως φεύγειν. || Ejulare et lamentari desino. Testatur enim Schol. “Thuc. ἀπαλήσαντας dici τοὺς παυσαμένους τοῦ ἀλγεῖν, ut ἀπαλοφύραμένους τοὺς τοῦ δλοφύρεσθαι.” [Bekk. Anecd. 427. Andoc. 83. “Ad Od. X. 232. Abresch. Lectt. Aristæ. 204. ad Thuc. 2. p. 440. *Ἀπολοφύρσεις, ad Od. l. c.” Schæf. Mss. Schol. Soph. Aj. 591. *Διολοφύρομαι, Polyb. 22, 9, 11.] “Ἐπολοφύρομαι, Lamentor, Lamentis prosequor.” At vero Κατολοφύρομαι accusativo jungi solet, pro “Ejulo, Lamentor,” Deploro, Defleo: ut κατολοφύρομαι σε, Eur. [Or. 339. cf. Iph. T. 642.] Deploro te, tuam sortem. “Καταλοφύρομαι, Illacrymor, VV. LL.: perperam pro κατὸλ.” “Προσολοφύρομαι, Insuper ejulo et in ejulatus prorumpo.” [Abresch. ad Thuc. 8, 66. “Plut. 4, 837.” Wakef. Mss.] “Συνολοφύρομαι, Una lamentor” s. lugeo, aut gemo,” [“Theon Progymn. n. 87. Cam. *Ἐπολοφύρομαι, Planud. Ovid. Met. 11, 52.” Boiss. Mss.]

“Ὀλυμπος si quidem prima signif. de Cælo dicatur, (ut passim a Poëtis hoc significatum illi tribui videmus,) quæ ab Aristot. quoque traditur etymologia, convenire illi merito dicetur: nimirum ut Ὀλυμπος dictus sit quasi δλόλαμπος: sin vero putemus nomen hoc Ὀλυμπος Monti cuidam impositum primo fuisse, deinde Cælum id accepisse, quod mons ille cælum altitudine æquare videretur, aliud etymum quærendum fuerit. Hoc autem potius quam illud credemus, si fidem Grammaticis adhibere velimus: e quibus Eust. quiddam etiam tertium quodammodo afferre videtur, ut mox docebo.

“ΟΛΥΜΠΟΣ, δ, Thessaliæ mons altissimus. Od. A. (314.) de Oto et Ephialte gigantibus, Ὅσσαν ἐπ’ Οὐλύμπῳ μέμασαν θέμεν· αὐτὰρ ἐπ’ Ὅσση Πήλιον εἰνοσίφυλλον, ἵν’ οὐρανὸς ἀμβατὸς εἴη: sic enim leg. est Οὐλύμπῳ, cum ου, non Ὀλύμπῳ, ut stet versus. Habetque et mea Ed. lectionem illam, non hanc, repugnantibus alioqui plerisque Edd.: quarum e numero est ea, quæ Eustathii Commentariis insertos habet. Interpretatus est autem versus istos Virg. G. 1. Ter sunt conati imponere Pelio Ossam, Scilicet atque Ossæ frondosum involvere Olympum. Quibus in ll. convenit inter Scholiastas de Olympo, montem esse Macedoniæ; nam et Serv. in illum Virgillii locum id testatur. Sed de ceteris nominibus aliqua inter illos est dissensio. Cum enim et Pelion et Ossa Thessaliæ montes esse tradant cum alii, tum Enarratores Homeri, Servius Pelion Thessaliæ, Ossam Thraciæ attribuit. Ceterum quamvis dixerim de Olympo convenire inter Scholiastas, Macedoniæ montem esse, non desunt tamen qui Thessaliæ ascribant. Atque adeo Eust. in Dionysii P. Poëma, vult Ὅσσαν et Ὀλυμπον ap. Hom. vel Macedonicos vel Thessalicos montes esse. Quidam vero Olympum proprie montem Macedoniæ vel Thessaliæ appellari posse negarunt, quippe qui inter utramque situs sit.

“Ὀλυμπος, Mysiæ mons. Sed observavi dici potius cum additione nominis adjectivi Μύσος: licet Steph. B. ea de re non admoeat: scribens duntaxat Ὀλυμπον esse Montem Mysiæ, et auctorem citans Arrianum, Bithyn. 1. Sic certe ap. Callim. non Ὀλύμπῳ simpliciter legitur, sed Ὀλύμπῳ Μυσῷ, discriminis causa: H. in D. (117.) Πού δ’ ἐταμες πύκην, ἀπὸ δὲ φλογὸς ἥραυ ποίης Μυσῷ ἐν Οὐλύμπῳ. Annotatque in hæc verba Schol., esse etiam Macedoniæ. Intelligens nimirum, addi Μυσῷ, ea de causa quam dixi: ut sc. discernatur a Monte Macedoniæ. Sic certe ap. Xen. et Athen. adjectivum illud additum observavi; sed τετρασυνάβδω scriptum Μύσιον, non Μυσόν. Legimus enim ap. Xen. K. (11, 1.) p. 581. μετὰ Ed. τὰ δ’ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ τῷ Μυσῷ καὶ ἐν Πινδῷ, τὰ δ’ ἐν τῇ Νύσῳ τῇ ὑπὲρ τῆς Συρίας. Loquitur autem περὶ τῶν θηρίων, i. e. De feris, quæ his in montibus capiuntur. Apud Athen. vero extat illa Ὀλύμπον τοῦ Μυσίου appellatio, (43.) Ἐν δὲ Προούτῃ τῇ πρὸς τὸν Μύσιον Ὀλυμπον. Debuit igitur Steph. B. aliter de nomine Ὀλυμπος scribere: sc. Olympum antiquitus quidem fuisse dictum peculiariter Macedoniæ montem, postea vero et Quendam Mysiæ hoc nomen accepisse; sed discriminis causa dictum cum adjectione fuisse Ὀλυμπον τὸν Μύσιον, s. τὸν Μυσόν. Sed et aliquot alios nomen idem habuisse, quidam tradiderunt, ut in proxime sequentibus docebo.

“Ὀλυμπος non solum esse Macedoniæ mons, (vel Thessaliæ, ut quidam tradiderunt, Herodoti testimonio nitentes,) Mons item Mysiæ, sed alii præterea idem nomen habere feruntur: quidam in Gallogræcia, vel Cypro: quidam, ad mare rubrum, in Æthiopia, haud longe ab Heliopoli oppido, qui oriente sole usque ad quintam diei horam flammam emittit. Hæc in Thes. L. Lat. edito a Patre meo annotata invenio. Sed et alios quosdam hoc nomen sibi vindicare testantur cum alii, tum Eust. et Strab.; in illud enim hemistichium libri Il. A. Ὀλύμπια δώματ’ ἔχοντες, (quod alibi reperitur,) postquam dixit Olympum ap. Poëtam esse Montem Macedoniæ, vel Thessaliæ, juxta Herod., et quædam alia de hoc monte dixit, subjungit alios quoque Olympos esse: quendam in Peloponneso, sicut in Comm. εἰς τὸν Περιγηγητὴν scriptum fuerit: quoddam item in Cypro esse ὄρος μαστοειδές,

inter Citium et Amathuntein. Quin etiam quendam ἀκρόρειαν Cypri hoc nomine vocatam fuisse, in qua fuerit templum Veneris Ἀκραιάς, ad quod accessus mulieribus non patuerit. Insuper περὶ τὰς ἀκρωτείας Tauri montis fuisse quendam Ὀλυμπον montem, et φρούριον: unde conspici totam Lyciam et Pamphyliam et Pisidiam, teste Strab.: (quem Γεωγράφον nuncupat.) Jam vero et quatuor Idæ λόφους, dictos fuisse Ὀλύμπους. Denique fuisse et Bebrycum montem Ὀλυμπον, cujus ἐθνικὸν νόμην Ὀλυμπίνοι. Hæc Eust., cujus Commentariorum in Dionys. P. locus, ad quem nos remittit, extat p. 67. Ed. Patris mei. Ceterum quamvis multos montes hoc nomen sibi vindicantes ex alii enumerarim, unum tamen addere illis possum. Siquidem et quendam Lydiæ montem ap. Athen. Ὀλυμπον dictum invenio, ex Aristone, (38.) Διὸ καὶ τὸ καλούμενον νέκταρ κατασκευάζειν τινὰς περὶ τὸν Λυδίας Ὀλυμπον, οἶνον καὶ κηρία συγκυρῶντας εἰς ταῦτα καὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων εὐδῶν. Ceterum quod dixi de Myso Olympo, eum sc. non sine adjectione solitum nominari, majori cum ratione locum hic habere potest, cum post Olympum Macedonicum s. Thessalicum, nullum Mysio celebriorem fuisse constet: adeo ut si cum adjectione nominari necesse habuerit, multo etiam magis similem adjectionem ceteri desiderarint.

At vero nomen Ὀλυμπος, quod dictum esse fertur quasi δλόλαμπος, est appellativum: quo significatur Cælum, non minus ap. Græcos Poetas quam ap. Latinos, (præsertimque Virg.) duntaxat terminationem Græcam more suo in Latinam mutantes. Esse autem Olympum sedem ac domicilium deorum, testatur Hom., cum alibi, tum Il. E. (360.) Ὀφρ’ ἐς Ὀλυμπον ἵκωμαι, ἵν’ ἀθανάτων ἔδος ἐστί. Sed hunc Olympum, domicilium deorum, illum ipsum esse montem Macedoniæ s. Thessaliæ, quidam tradiderunt: quod Homerus interdum uno eodemque in loco Ὀλύμπον et οὐρανοῦ mentionem faciat. Ὀλυμπος, inquit Eust., ap. Poëtam Mons est altissimus Macedoniæ; vel Thessaliæ, teste Herod.: domicilium deorum, ut vult fabulæ licentia: unde sunt dicti Ὀλύμπιοι. At vero allegoria Ὀλυμπον appellat τὸν οὐρανόν, (i. e. Cælum,) quasi δλόλαμπος: ideoque fortasse fabula non alium montem quam Olympum illis tribuit, quod posset εἰς τὸν λαμπρὸν οὐρανὸν συμβιβάζεσθαι, per ἀνάπτειν nominis. Videtur autem ex δλόλαμπος factum esse, deducta per sync. syllaba λα, et mutato posteriore ο in υ, Æolice: ut pro ὄνομα dicitur ὄνυμα: unde est ὄνυμαῖνον pro ὄνομαῖνον. Hinc etiam fit ut tenui spiritu notetur Ὀλυμπος: quod tenui spiritu Ἔολες gaudeant. Idem in hunc locum ejusd. Poëtæ, qui legitur Il. E. (749.) Αὐτόμαται δὲ πύλαι μύκον οὐρανοῦ, ὅς ἔχον Ὀρεα, τῆς ἐπιτέτραπται μέγας οὐρανοῦ Οὐλυμπός τε, Ἡμῖν ἀνακλῖναι πυκινὸν νέφος, ἥδ’ ἐπιθεῖναι, annotat vel οὐρανὸς et Ὀλυμπος pro una eademque re poni ἐκ παραλλήλου, idque κατὰ ἀλληγορικὴν ἀλήθειαν: vel, sicut alibi, Ὀλυμπον quidem esse intelligendum τὴν Μακεδονικὴν ὄρος: at οὐρανὸν, τὸν ὑπὲρ τὰ νέφη τόπον: quippe qui interdum quidem claudatur nubibus, velut portis, interdum contra aperiri videatur. Sed cum hic duas expp. afferat istorum nominum, et earum priorem ἐκ παραλλήλου positam videri tradat, alibi posterioris tantum meminit: Π. (365.) Ὡς δ’ ὅτ’ ἀπ’ Οὐλύμπου νέφος ἔρχεται οὐρανὸν εἰσὼ Αἰθέρος ἐκ δίης, ὅτε τε Ζεὺς λαίλαπα τείνει. Hic enim nobis observandum proponit manifestum Ὀλύμπον et οὐρανὸν et αἰθέρος discrimen: siquidem Ὀλυμπον appellari Ipsum montem: οὐρανὸν autem, τὸν λιμνάζοντα ἀέρα καὶ παχύν: at αἰθέρα dici τὴν ἄνω κυκλοφορίαν, τὴν αἰτίαν τῆς ποίως τῶν ἀνέ-

μων κινήσεως: ut nimirum sit hic sensus, 'Ἐξ Ὀλύμπου τοῦ θρύου λαίλαψ νεφώδης εἰς αἶρα ἔρχεται, ἄνωθεν λαβοῦσα τὸ ἐνδόσμιον'. Aut simplicius, inquit, possumus per ætherem intelligere τὴν αἰθρίαν καὶ εὐδίαν: ut sit sensus, Νέφος ἐξ Ὀλύμπου εἰς οὐρανὸν ἔρχεται μετὰ εὐδίαν.

Ὀλυμπος quidam olim pro diversa signif. accentu diverso notarunt, ut e Servii verbis (aut certe Auctoris Commentariorum qui Servio ascribuntur, quicunque is sit,) colligi potest. In hunc enim versum Virg. Æn. 3. fin., haud ille sinist superi regnator Olympi, hæc scribit, Cur in penultima accentus sit, manifestæ est ratio ap. Latinos: quanquam Græci discretionem velint per accentum facere montis et cæli: quod superfluum est. Idem in Æn. 4. Ipse deum tibi me claro demittit Olympo Regnator, hæc annotat, Olympus quasi Ololampus dictus est: sive Mons sit Macedonia, (qui dicitur esse deversorium deorum,) sive cælum. Unde addidit Claro: ut Pleimyrum undosum. Accentus sane Græcus tunc potest esse, si sit Græca declinatio: ut Ὀλυμπος, Ὀλύμπου. Nam Latine Olympi.

Ὀλυμπος est etiam Nomen præstantissimi tibicinis Mysi, s. Phrygis, qui Marsyæ discipulus fuit, ut scribit Schol. Aristoph. Ἰππ. init. Ἐναυλίαν κλαύσωμεν, Ὀλύμπου νόμον, ubi idem Schol. ait eum composuisse αὐλητικὸν καὶ θρηνητικὸν νόμον, Tibiales et lugubres modos. Paulo post addit, eum fuisse ἄριστον περὶ τὴν αὐλητικὴν: et eum quoque δυστυχῆσαι διὰ μονικὴν. Ab J. Poll. Ὀλύμπου νόμοι quidam ἐπιτύμβιοι vocantur, quasi qui super sepulchro canerentur. Idem J. Poll. scribit hujus Olympi famulum, et discipulum, nec non amasium fuisse quendam Hieraca: a quo sit dictus Ἱεράκιος νόμος. Plato in Minoe Olympum hunc Phryga Marsyæ παιδικὰ appellat. Ceterum ab hoc Olympo dictus est Olympus mons quidam Mysiæ, si Suidæ credimus: quem vide. Commemorantur etiam Ὀλυμπιοὶ Mysi, sive Ὀλύμπιοι, cum ab aliis, tum ab Eust. in Dionys.

“Ὀλύμπου, Poetice pro Ὀλυμπος, metri causa. Et Ὀλύμπου πόνδε pro Ὀλυμπόνδε s. εἰς Ὀλύμπον, In Olympum s. cælum.”

“Il. A. (221.) Ὀλύμπονδε βεβήκει.”

[“Ὀλυμπος, ad Charit. 759. Musgr. Iph. A. 576. Brunck. Aristoph. 3, 4. Heyn. Hom. 4, 199. 112. 187. 567. 5, 422. 461. 6, 503. 558. 572. 7, 9. 39. Fabric. Bibl. Gr. 1, 135. Olympus, Heyn. ad Apollod. 1068. Homero Mons, Voss Myth. Br. 1, 121. 135. 170. ad Il. 6. 25. Senioribus Poëtis Cælum, Voss. ibid. 154. 170. Ὀλύμπου, Markl. Iph. p. 81. 232. Wakef. Ion. 471. Brunck. Aristoph. 3, 4.” Schæf. Mss.]

“Ὀλυμπόνδε, In Olympum s. cælum.” [“Ὀλύμπονδε, Rhian. 1. Valck. Phœn. p. 60.” Schæf. Mss.]

Ὀλύμπιος, Olympius, Olympum incolens s. habitans: Ζεὺς, Hom., perinde ac si diceremus Cælicolam Jovem: (ut Olympum pro Cælo accipi dictum est. Ab Hesych. Ὀλύμπιος exp. οὐράνιος, i. e. Cælestis.) Il. A. (508.) Ἀλλὰ σύ πέρ μιν τίσον, Ὀλύμπιε μητιέτα Ζεῦ. Apud Eund. extat et Ὀλύμπιος sine adjectione pro Jove. Sic Ὀλύμπιοι θεοί, Aristoph. (Θ. 960,) nec non Ὀλύμπιοι sine adjectione, ap. Hom.: qui alibi dicuntur Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες. Sed ap. Eund. Ὀλύμπιοι ἄλλοι, quidam exp. οἱ τιτάνες. Isocr. (ad Philipp. 49.) τῶν θεῶν τοὺς αἰτίους ἡμῖν ἀγαθῶν ὄντας appellatos esse ait Ὀλύμπιους. ADJECTIVE Ὀλύμπιον, Cæleste, ut Ὀλύμπιον δῶμα, Cæleste domicilium. Sed ap. Hom. potius PLURALITER Ὀλύμπια δώματα. At vero Musæ Ὀλυμπιάδης, vel tanquam Filia Jovis Ὀλυμπίον: vel tanquam Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσα. Eust. Invenitur etiam Πέλας Ὀλυμπιάδος, Epigr. Item Soph. (Aj. 887.) Ὀλυμπιάδων θεῶν, quod exp. οὐρανίων. || Ὀλύμπιος dictus fuit Pericles, secundum quosdam, ἀπὸ τῆς ἐν τῇ πολιτείᾳ καὶ ταῖς στρατηγίαις δυνάμεως, ut scribit Plut. in ejus Vita (8.) quem consule. Extat hoc cognomen ap. Aristoph. A. || Ὀλύμπιος est etiam Nonien propr., ut te docebit Thes. L. Lat. a Patre meo editus, in nomine Olympius. Sed in iis quæ e Suida ibid. afferuntur, male Olympius pro Olympus scriptum est. || Ὀλύμπιος denique est etiam Venti nomen ap. Hesych. Sed hic VENTUS Ὀλυμπίας ab Aristot. de Mundo appellatur, aliisque nominibus ἀργέστης, et Ἰάπυξ. Poniturque in numero τῶν ἐναντίων ζεφύρων, a solstitiali occasu flaus, ut Zephyrus ab æquinoctiali. Hesychio autem VENTUS Ὀλύμπιος est Zephyrus qui ab Olympo flat. Sed Ὀλυμπίας, non Ὀλύμπιος, ap. Theophr. quoque scriptum est, C. Pl. 5, 16. Idemque a Plin. Olympias appellatur, 2, 47.: Suat etiam quidam peculiare quibusque gentibus venti, non ultra certum procedentes tractum, ut Atheniensibus Sciron, paulum ab Argeste deflexus, reliquæ Græciæ ignotus. Alicubi elatior idem Olympias vocatur. Fuerunt etiam ὄρη quædam παρὰ Νικαῖᾳ dicta Ὀλύμπια. Eust. [“Ὀλύμπιος, ad Paus. 415. ad Diod. S. 1, 622. Proclus Hymno in Ven. 1, 7. Ὀλύμπιος, Brunck. Aristoph. 3, 78.” Schæf. Mss. * “Ἰσολύμπιος, Cælesti par, Philo J. 2, 567.” Wakef. Mss. Lapis in Richteri Wallfahrten in Morgenlande p. 564.]

AT VERO Ὀλυμπικός usurpatur nonnunquam cum subst. ἀγών: vocaturque Ὀλυμπικός ἀγών, Olympicum certamen. Verum frequentius Ὀλυμπιακός dicitur: et quidem rectius, utpote a nomine Ὀλυμπία, de quo infra. In Epigr. L. 2. in principio, Ὀλυμπικός appellatur Olympicus pugil. Interdum etiam Nomen propr. est Ὀλυμπικός, cum ap. alios, tum ap. Plut. [“Wyttenb. ad Eund. de S. N. V. p. 19. ad Diod. S. 1, 106. 243. 260. 297. 483. ad Paus. 207. Brunck. Aristoph. 1, 260. Kuster. 11. Thom. M. 647. Ὀλυμπική νίκη, Boeckh. in Plat. Min. 112. * Ὀλυμπικός, Heind. ad Plat. Phædr. 281. Charm. 93. * Ὀλυμπικός, Wyttenb. l. c.” Schæf. Mss.]

Ὀλυμπίας, Ventus, vide in Ὀλύμπιος.

Ὀλύμπιον autem, quod Ædificii cujusdam nomen est ap. Aristot. Polit., (cujus Hesych. quoque meminit) ab Ὀλυμπος an ab Ὀλυμπία deductum sit, dubitari potest. At STEPHANO B. Ὀλυμπίον quadrisyllabe, Locus est ap. Delum, quem cum Athenienses Adriani sumbitus edificassent, πῶας Athenas appellarunt. At VERO Ὀλύμπη Eid. est Urbs Illyriæ: cujus Incola dicitur Ὀλυμπαῖος, VEL Ὀλυμπεύς. [“Ὀλύμπιον, Fischer. ad Theophr.

137. Sylb. ad Paus. 98. Fabric. Bibl. Gr. 1, 326. Ruhnk. ad Vell. 37. ad Charit. 250. Musgr. Ion. 285. ad Diod. S. 1, 546. 606. 2, 135. 146. 505. Ruhnk. ad Vell. 37. Heind. ad Plat. Phædr. 188. Ὀλυμπίον, Ὀλύμπιον, Paus. 1, 153. Ὀλυμπίον, Sylb. ad Eund. 51. 98. Ruhnk. ad Vell. 37. ad Charit. l. c.” Schæf. Mss.]

|| Ὀλυμπία, ἡ, Elidis locus, in quo templum, et ante ipsum lucus. Ὀλυμπία, inquit Steph. B., quæ prius Pisa dicebatur, ubi Jupiter Olympius colitur: unde Ὀλύμπια, Certamen. Ab hoc nomine Ὀλυμπία sunt τοπικά hæc, Ὀλυμπιάθεν et Ὀλυμπίαζε. Hæc ille, omittens et tertium Ὀλυμπιάσι. At Strabo 8. περὶ τῶν χωρίων τῶν ὑπὸ τῷ Νέστορι loquens, Ἦν δὲ ταῦτα ἦτε Πισάτις, (ἧς ἡ Ὀλυμπία μέρος,) καὶ ἡ Τριφυλία, καὶ ἡ τῶν Κανκῶνων. In alio ejusd. libri loco, περὶ τῶν Αἰτωλῶν loquens, Ἠἔξσαν τὴν κοίλην Ἦλιν καὶ τῆς Πισάτιδος ἀφείλοντο πολλήν καὶ ἡ Ὀλυμπία ὅτ' ἐκείνοις ἐγένετο. In alio autem libri ejusd. loco scribit ipsum ἱερὸν esse ἐν τῇ Πισάτιδι, minus trecentis stadiis distans ab Elide: et ante hoc esse lucum ἀργιελαιῶν, in quo sit τὸ στάδιον. || Ὀλυμπία de Olympiacæ certamine, s. Olympiaci certaminis arte, videtur dici ab Aristoph. Σφ. (1387.) Νῆ τὸν Δ', ἐξέμαθες γὰρ τὴν Ὀλυμπίαν. Sed Comice, ut opinor, data fuerit isti nomini hæc signif. || Ὀλυμπία, Hes. exp. δ' Ἀθήνησιν ἀγών. [“Ad Lucian. 1, 423. ad Herod. 470. Boiss. Philostr. 408. Ὀλυμπία, ad Charit. 513., sic leg. Simonid. 65.” Schæf. Mss.]

II. Ab illo Ὀλυμπία non solum derivantur illa duo τοπικά, quæ Steph. B. affert, Ὀλυμπιάθεν et Ὀλυμπίαζε, et tertium quod omittit, Ὀλυμπιάσι, sed etiam NOMEN Ὀλυμπιακός, et neutr. plur. Ὀλύμπια, nec non substantivum Ὀλυμπιάς, ἄδος, ἡ, et comp. Ὀλυμπιονίκης. De quibus ut eod. ordine dicam, sciendum est, illa quæ τοπικά vocat Steph. B., esse adverbia. Quorum PRIMUM Ὀλυμπιάσι, (primum enim mereri locum videtur, quamvis ab eo sit prætermisum,) est Adv. in loco, ut Gramm. loquuntur, i. e. ἐν Ὀλυμπίᾳ, In Olympia, s. potius Olympiæ. Alioqui ap. Olympiam rectius diceretur. Aristoph. Σφ. (1373.) Ὀλυμπιάσι γὰρ ἦνικ' ἐθεώρουν ἐγὼ. Thuc. τῶν Ὀλυμπιάσι χρημάτων, et τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ, pro eod. Sic τὸ Ὀλυμπιάσιν ἱερὸν, Strabo. Et οὐ Ὀλυμπιάσιν ἀγών, ap. Athen. et alios. Item νικᾶν Ὀλυμπιάσι, ap. Eund. Sic ap. Plat. Apol. (27.) Ἰππῶ νενίκηκεν Ὀλυμπιάσι. Itidem Plut. Arta. (3.) Ὀλυμπιάσιν Ἰππῶ κέλῃτι νενικήκεναι. Quamvis autem Ὀλυμπιάσι νικᾶν, nihil aliud sit quam Ὀλύμπια νικᾶν, Olympia vincere, ut loquitur Horat., vel Olympiacam victoriam reportare: non debuit tamen Ὀλυμπιάσι exponi Ad Olympia et In Olympiis, in VV. LL. Siquidem Ὀλυμπιάσι νικᾶν, sonat ad verbum Vincere s. Victorem esse Olympiæ, s. ap. Olympiam. Sciendum est autem inveniri etiam adjectam præp. ἐν ante Ὀλυμπιάσι, Plut. Apophth. Ὁ νικῶν ἐν Ὀλυμπιάσιν. Sed hæc præpositionis adjectio suspecta esse potest. Ita enim dicitur Ὀλυμπιάσι ut dicitur Πλαταισί pro ἐν Πλαταία. Quod Πλαταισί miror a Steph. B. esse prætermisum itidem, cum alioqui annotet reliqua duo ADVERBIA, Ὀλυμπιάθεν et Πλαταίαζε: quorum illud significat E Plataea, s. Plateis, hoc autem Plateas: ut Πλαταίαζε πορευθεὶς, Plateas profectus. Ceterum de Ὀλυμπιάσι hoc quoque nosse oportet, inveniri etiam scripturam Ὀλυμπιάσι cum a circumflexo; sed hanc scripturam rejiciendam esse, quod a corripitur: ut vel in eo versu, quem ex Aristoph. protuli, videre est. Atque adeo annotat ibi Schol. Ὀλυμπιάσι in eo loco et similibus debere scribi: at vero ab Ὀλυμπιάς, ἄδος, dat. plur. esse Ὀλυμπιάσι cum α: [minime. “Ad Herod. 470. Fac. ad Paus. 1, 361. Sylb. 214. ad Lucian. 1, 338. ad Charit. 513. Jacobs. Anth. 12, 61.” Schæf. Mss.] Adv. secundo. Ὀλυμπιάθεν, est Adv. de loco: ut Ὁ ἐλθὼν, Qui venit Olympia. [* “Ὀλυμπιάθι, ad Lucian. 1, 338.” Schæf. Mss.] TERTIUM Ὀλυμπίαζε, est Adv. ad locum: Ὁ παρῆναι, Thuc. Olympiam venire: 3. Ὡς αὐτοῖς οἱ Λακεδαιμόνιοι εἶπον Ὀλυμπίαζε παρῆναι. Jussurunt ut Olympiam venirent. At VV. LL. Ad Olympiam adesse. [“Ad Diod. S. 1, 297.” Schæf. Mss.]

Ὀλυμπιακός, adj., Olympiacus: ἀγών, Olympicum certamen. In VV. LL. annotatur, quosdam hanc vocem Ὀλυμπιακός rejecisse, et potius Ὀλυμπικός agnovisse. Sed contra Ὀλυμπιακός trissyllabum rejiciendum potius fuerit, cum manifestum sit ab Olympia magis consentaneam rationi deductionem esse Ὀλυμπιακός cum α, quam Ὀλυμπικός sine α. Ideoque non dubito quin aliquis de voce Ὀλυμπικός illud in sui libri margine annotasset, nimirum eam repudiari: deinde VV. LL. consarcinatores annotationem illam voci Ὀλυμπιακός apposuerint, quæ alteri vocabulo Ὀλυμπιακός apponenda erat. Id certe conjicere est et ex adv. τετρασυνλλάβως: pro quo alioqui scr. fuisset τρισυνλλάβως. Hæc enim sunt ipsamet VV. LL. verba, Ὀλυμπιακός, Olympiacus. Sunt qui hanc vocem non recipiant, ut a bonis auctoribus usurpata; sed Ὀλυμπικός τετρασυνλλάβως agnoscant. Hæc, inquam, sunt illorum verba, ubi adv. τετρασυνλλάβως dico aperte ostendere, fuisse hoc annotatum de Ὀλυμπιακός, quod est τετρασυνλλάβων: sc. esse id quod agnoscatur; ideoque hæc voci Ὀλυμπικός debuisse apponi et Ὀλυμπιακός ante τετρασυνλλάβως scribi. Legitur porro Ὀλυμπιακός ἀγών ap. Aristoph. quoque, Πλ. (583.) Εἰ γὰρ ἐπλούτει, πῶς ποῖαν αὐτὸς τὸν Ὀλυμπιακὸν ἀγῶνα. Sed mirum si in hoc adjectivo antepenultima et penultima producantur, quæ ap. Virg. correpte extant, G. 3. Seu quis Olympiacæ miratur præmia palmæ. Sic et ap. Stat. atque alios. Apud Plut. habetur et Ὀλυμπιακή ἐκχειρία, in Lyc. (init.) || Ὀλυμπιακός autem quamvis regularis esse, ut ita loquar, docuerim, non rejici tamen debere illico Ὀλυμπικός, apparet ex Epigr. L. 2., siquidem in ejus principio Ὀλυμπικός legitur dictum de Pugile Olympiaco, s. Pugile Olympiorum, ut Cic. appellat. Quin etiam Ὀλυμπικός ἀγών, sicut Ὀλυμπιακός, invenitur. Atque adeo ab Horat. Pulverem Olympicum videmus appellari τὸν Ὀλυμπιακὸν, initio Carminum. Alioqui Ὀλυμπικός esse potius ab Ὀλυμπος, dictum est. [“Wyttenb. ad Plut. de S. N. V. p. 19. ad Diod. S. 1, 106. 243. 260. 297. 483. 725. Thom. M. 647. Brunck. Ari-

stoph. 1, 260. Kuster. 11. Conf. c. 'Ολυμπικὸς, Fac. ad Paus. 2, 28. 30. 51. ad Diod. S. 2, 63. Boiss. Philostr. 394. 409." Schæf. Mss.]

'Ολύμπια, τὰ, Olympiaca certamina, in honorem Jovis celebrari solita. Redditur etiam Olympiaci ludī: (qui a Cic. vocantur et Olympiæ ludi:) afferturque e Demosth. (401.) 'Ολύμπια ποιεῖν, pro Ludos Olympiacos s. Olympicos edere. Dicitur etiam ἔγειν 'Ολύμπια. Plut. Apophth. 'Επανουμένων δὲ τῶν Ἡλείων ἐπὶ τῷ τὰ 'Ολύμπια καλῶς ἔγειν. Xen. 'ΕΛΛ. 7, (4, 28.) 'Επεὶ δὲ ὁ, τε μὴν ἦκεν τὰ 'Ολύμπια γίγνεται, αἱ τε ἡμέραι ἐν αἷς ἡ πανηγυρίς ἀθροίζεται. Frequens autem est ap. quoslibet Scriptt. accus. 'Ολύμπια cum verbo νικᾶν. Aristot. Rhet. 1. 'Ολύμπια γὰρ νενίκηκε. Sic Lucian. (1, 858.) Πᾶν γὰρ ἥδη στάδιον ἦντον φοβεῖτον τῷ 'Ολύμπια τὰ μεγάλα νενικηκότι. Ubi observa: etiam addi τὰ μεγάλα. Sic certe Horat. Olympia magna dixit, ut paulo post docebo. Quin etiam cum Ennius dixisset, Vincere Olympia, Græcorum exemplum, ipse eorumdem exemplum Coronari Olympia dixit. Ennii locus est ap. Cic. Sicut fortis equus, spatio qui sæpe supremo Vicit Olympia, post senio confectus quiescit. Horatii autem locus Epist. 1, 1. Quis circum pagos et circum compta pugna Magna coronari contemnat Olympia? Esse enim Græcum et hoc loquendi genus, non e Poetis tantum, sed et ex aliis Scriptt. discimus. Simonides (Fr. 66.) 'Ισθμία, δις Νέμεα, τρίς 'Ολύμπια ἔσπεφανόθην. Lucian. (1, 668.) Κεκράτηκας οὐν, ὦ μακάριε, καὶ ἐστέψαι τὰ 'Ολύμπια μᾶλλον δὲ Βαβυλῶνα εἴληφας. Ut porro 'Ολύμπια νενικηκέναι dicitur quispiam, sic 'Ολύμπια ἀνελέσθαι, pro Olympiacam palmam reportasse. Hoc quoque sciendum est, pro 'Ολύμπια inveniri 'Ολυμπίων ἄγων, cum alibi, tum ap. Athen. Quod autem attinet ad epith. illud Magna, quod Horat. Olympiis tribuit, legitur ap. eund. Lucian., nōn in eo tantum quem attuli supra loco, sed et alibi: ut in Herodoto s. Aëtione (§. 1.) 'Ενίσταται οὖν 'Ολύμπια τὰ μεγάλα: καὶ ὁ Ἡρόδοτος τοῦτ' ἐκείνο, ἦκεν οἱ νομίσας τὴν καιρὸν οὐ μάλιστα ἐγλίχετο, πληθούσαν τηρήσας τὴν πανηγυριν. Ubi animadvertere etiam oportet, πανηγυριν dici περὶ τῶν 'Ολυμπίων, sicut in Xen. loco qui allatus ante fuit. Sic Dem. τὰς ἐν τῇ Ἑλλάδι πανηγύριαις appellat, 'Ισθμία, Νέμεα, 'Ολύμπια, Πύθια. || 'Ολύμπια sæpe adverbialiter accipi pro In Olympiis, annotant VV. LL.; sed exemplum nullum proferunt. Legitur quidem ap. Plut. Apophth. Παρακαλούμενος ὑπὸ τοῦ πατρὸς 'Ολύμπια δραμεῖν τὸ στάδιον: sed suspectum merito esse potest h. l. istud vocab., ne pro ἐν 'Ολυμπία aut 'Ολυμπιάσι scriptum sit. || 'Ολύμπια, Πύθια, Νέμεα, 'Ισθμία, quatuor sunt Nomina, quæ suis quatuor libris dedit Pind., in quibus encomia iis, qui victoriam inde reportarunt, scribit. || 'Ολύμπια τύπτειν festivissime dixit Lucill. de anu, tanquam infigente plagas non minores Olympiacis, i. e. quas Olympiæ pugiles infigunt. Epigr. Γραῦν μαχίμην τύπτουσιν 'Ολύμπια. ["Heyn. ad Apollod. 1068. Valck. Adoniz. p. 197. Phalar. 256. ad Charit. 513. ad Diod. S. 2, 125. Ἀγὼν 'Ολύμπια, Benil.

Aristoph. 320. Νικᾶν 'Ολύμπια, Wessel. Diss. Herod. 204. ad Eund. 470. 486. ad Lucian. 1, 338." Schæf. Mss.]

'Ολυμπιάς, ἄδος, ἡ, Olympiorum victoria, Olympiaca victoria, Olympiaci certaminis victoria. Herod. (6, 103.) 'Ολυμπιάδα ἀνελόμενος. Qui locus Budæo dubitationem de ista signif. tollere potuisset ap. Philostr. Suidæ 'Ολυμπιάς est ipse ἄγων, ut mox docebo. || 'Ολυμπιάς, Olympias, Quadriennium, Quatuor annorum spatium. In VV. LL. tamen dicitur esse Quinquennium: quod certe multi crediderunt. Sed fuit tandem deprehensus hic error cum ab aliis, tum a Glareano: cujus hæc verba sunt, (in Chronologia quam in Dionysii H. xi libros Antiquitatum Rom. scripsit,) Olympias spatium est quatuor annorum: quod puto ap. Romanos vocari Lustrum. Et paucis interjectis, Fefellit autem quosdam hic loquendi modus ap. Latinos. Quinto quoque anno agon gymnicus totius Græciæ celebrabatur: item quinto quoque anno lustrum Romæ condebatur: ut Olympiada spatium quinque annorum crederint, atque adeo etiam scriptis prouiderint: non intelligentes, annum quo sequens Olympias incipit, quintum dici annum: qui tamen est primus sequentis Olympiadis. Quatuor itaque anni interjacent exceptis iis quibus luditur mensibus. Hæc ille: itidemque alii quidam Olympiadibus quaternos tantum annos ex Eusebio et Solino tribuerunt. Atque ita et ap. Suid. 'Ολυμπιάς habet quatuor annos: (qui tamen non τετραετηρικὸν χρόνον, verum τετραετηρικὸν ἄγωνα exp.) Eodemque modo ap. Plut. Apophth. Agis iis qui Eleos ἐπὶ τῷ καλῶς ἔγειν 'Ολύμπια laudabant, Τί δὲ ποιοῦσι θαυμαστὸν, inquit, εἰ δὲ ἑτῶν τεσσάρων μὲν ἡμέρα χρόνεται τῇ δικαιοσύνῃ; Computare porro tempus per Olympiadas moris fuit, ut Athen. (635.) 'Εγένετο δὲ ἡ θέσις τῶν Καρνείων κατὰ τὴν ἐκτὴν καὶ εἰκοστὴν 'Ολυμπιάδα. Plut. de Isocr. (7, 382.) Τρεῖς 'Ολυμπιάδας ἀνῆλθωσιν ἵνα γράψῃ. || 'Ολυμπιάς dicta fuit et Alexandri magni mater; idemque nomen et aliæ quædam habuerunt. 'Ολυμπιάς autem ab 'Ολυμπος, vide supra. ["Epigr. adesp. 209. Paus. 3, 131. Lobeck. Aj. p. 368. Wakef. Alc. 296. Simonid. 66. Antip. Sid. 27. Philodem. 27. ad Diod. S. 2, 128. Fons, Valck. Diatr. 289. Adj., Ruhnk. ad Timæi Lex. 17. Toup. ad Longin. 365. Wessel. Diss. Herod. 204. ad Eund. 470. Νικᾶν 'Ολυμπιάδα, ibid. et 486. 708. 'Ολυμπιάδα ἔγειν, Diod. S. 2, 378. et v. l., ad 539. 'Εν 'Ολυμπιάσιν, Plut. Mor. 1, 734. Phalar. 212." Schæf. Mss. * "Ανολυμπιάδες, Paus. 6, 22." Kall. Mss.]

'Ολυμπιονίκης, ὁ, (quod et post 'Ολυμπιάς collocari potuit,) Olympiorum victor, Victor in Olympiis, Olympiacus victor. Retinetur vero et Græca vox a Latinis, scribentibus Olympionices. Plato de Rep. 5. Ζήσουσι τε τοῦ μακαριστοῦ βίου, ὃν οἱ 'Ολυμπιονίκαί ζωσι, μακαριώτερον. Frequens est et ap. alios. ["Herodian. Philet. 456. Pierson., ad Lucian. 1, 248. Jacobs. Anim. 308. Phryn. Ecl. 200." Schæf. Mss. * Τρισολυμπιονίκης, Philostr. 194. Pind. 'O. 13. init. * Τριολυμπιον ἄρμα, Hes. τὸ ἐκ τριῶν 'Ολυμπιάδων ἐξευγμένον.]

'Ορφανὸς ubinam ponendum esset, non minus nunc quam antea dubitarem, si nunc quoque sua illi quærenda sedes esset. Quæ enim ab Etym. de nominis hujus derivatione scribuntur, talia sunt quæ nullo cum fructu, sed multo duntaxat cum risu legi possint: quem ne ego aliis invidere dicar, ea proferam. Uno igitur in loco ὀρφανὸς deducit ab ὄρφος, ut sit ὀρφανὸς quasi ὄρφοφάνος, et significetur ὁ μὴ ἔχων τινα βοηθόν. Deducit et ab ὀρφνόν: quo declaratur τὸ σκοτεινόν. (Itidemque Hes. postquam vocem 'Ορφανάα exposuit νυκτερινῇ et σκοτεινῇ, subjungit, Atque hinc ὀρφανὸν dictum esse, τὸν ἐν σκότεινι ὄντα.) In altero autem loco, nimirum post 'Ορχομένους, scribit, ὀρφανὸς esse ab ὀλος, quod est μόνος: perinde ac si diceretur οἰοφάνος, i. e. μόνος φαινόμενος: utpote γονεῖς μὴ ἔχων, Parentes non habens. Addit et quartam derivationem a verbo ἀρπάζω: ut dictus sit ὀρφανὸς quasi ἀρπανός, Is cujus parentes ἥρπαγαν. Ego, tanquam e malis eligens quod minus malum est, secundam etymologiam ceteris prætulerim. Atque adeo si et mihi meam de hujus vocabuli origine sententiam s. potius divinationem proferre liceat, dixerim ἀπὸ τῶν ὀρφνῶν ἱματίων (i. e. μελάνων, teste J. Poll.,) ortam esse vocem ὀρφανός: quod sc. ὀρφνὰ ἱμάτια gestarent. Interim tamen dissimulare nolo, posse suspectam esse ap. J. Poll. scripturam istam ὀρφνὰ: quod arbitrer ab ὀρφνῇ s. ὀρφνός esse derivatum illud adjectivum: quam deductionem sequendo, ὀρφνός s. ὀρφνός scr. potius foret. Minime tamen nova videri deberet prioris ν omissionis, (cum vel ea de causa omissam suspicari possimus, ut ab ὀρφνός differret, significante i. q. ὀρφναῖος,) nisi et ὀρφνῶν χρῶμα, quod ap. Plat. Timæo extat, nec non ap. Aristot., suspicionem illam adjuvare possit. Sive autem adjici debere dicamus ap. J. Poll., sive lectionem illam retineri, transferendus in primam accentus videri queat.

'ΟΡΦΑΝΟΣ, ὁ, Orbus parentibus, Pupillus: ὀρφανὰ τέκνα, Hesiod. 'Εργ. (1, 328.) Dicuntur et ὀρφανοὶ παῖδες, sed potius absque hac adjectione. (Od. γ. 66.) 'Ὡς δ' ὅτε Πανδάρου κούρας ἀνέλοντο θύελλαι, Τῇσι τοκῆας μὲν ὄφισαν θεοί, αἱ δὲ λίποντο 'Ορφανὰ ἐν μεγάροις. Soph. (Aj. 653.) οἰκτεῖρω δὲ νῦν Χήραν παρ' ἐχθροῖς παῖδά τ' ὀρφανὸν λείπειν, ubi videri possit allusisse ad Homerī locum quem in 'Ορφανικός proferam. Æschin. (75.) Προσελθὼν δὲ κήρυξ, καὶ παραστησάμενος τοὺς ὀρφανούς, ὃν οἱ πατέρες ἦσαν ἐν τῷ πολέμῳ τετελευτηκότες. Interdum vero cum adjectione genitivi patris usurpatur, ut Plut. 'Ορφανὸς πατρός. Sic in Epitaphio Demosthenis, (1400.) Λυπηρὸν παισὶν, ὀρφανοῖς γενεῖσθαι πατρός: καλὸν δὲ γε κληρονομεῖν πατρώας εὐδοχίας. Dicitur etiam ὀρφανὸς δόμος, ab Eur. (Alc. 660.): et ὀρφανὸς βίος. a Plat. Genus fem. 'Ορφανή: cujus plur. ὀρφανὰ protuli modo e versu Homericō: ὀρφανὴ πόλις, Plut. Rom. (28.) || 'Ορφανὸς nove usurpatur a Synesio, ubi dicit, 'Αλλ' ἵκετέονοι μὴ γενέσθαι, ζῶντος αὐτοῖς ἐπὶ τοῦ πατρὸς, ὀρφανοί: ad verbum, Ne vivente adhuc patre fiant orphani: i. e. Ne ante mortem Pauli, quem parentis loco habent, sint tanquam orbi, s. pupilli. || 'Ορφανὸς generalius etiam pro Orbus: unde ὀρφανὸς παῖδων s. τέκνων aliquis esse dicitur. Utiturque cum hoc posteriore genitivo Plut., A Plat. dicitur aliquis ὀρφανὸς παῖδων καὶ ἐταίρων: de LL.

5. p. 244. Orbus filiis et sodalibus, s. amicis. 'Ορφανός, inquit Hes., ὁ γονέων ἐστερημένος καὶ τέκνων, ubi pro καὶ aptius dixisset ἡ. || 'Ορφανός, metaph. latius etiam extenditur: 'Ορφανὸς τῶν πραγμάτων σχέσεις, quod e Greg. Naz. affertur. ["Eichst. de Dram. 149. ad Charit. 277. 314. Dawes. M. Cr. 449. Jacobs. Anth. 8, 114. 184. 12, 241. 425. Brunck. Soph. 3, 469. Diod. S. 2, 521. Carens, Diosc. Epigr. 3. Toup. ad Longin. 386. 'O et ἡ, Eur. Hec. 150. διακωλύουσιν ὀρφανὸν εἶναι, genere fem., ubi Porson.: ὀρφανὸν Ald. et Mss. plerique. Sed ὀρφανὸν Lib. P. et Schol., qui male comparat ἄργος in fem. Nulla enim alia hujus verbi forma ap. Atticos extat. Similior forma est γενναῖος in hac fabula 596. στερεὸς φύσις infra 300." Schæf. Mss.]

'Ορφανοτρόφος, ὁ, ἡ, Qui orphanum s. orphanos alit. Pupillum nutritor. In VV. LL. autem ante hoc 'Ορφανοτρόφος habetur 'Ορφανότροφος, proparoxytone: cui hæc subjunguntur, Cui orphanos parentibusque orbatos alendi cura et procuratio commissa est. Hinc Orphanotrophī appellantur Pupillorum quasi tutores, Adolescentium vero quasi curatores, ap. Impp. L. 30. C. De Episcop. et Cler. Ita in VV. LL.; sed nullo modo scriptura illa retineri potest, cum sicut ὀρφανοτρόφος est Is qui orphanos s. orphanum alit, ita ὀρφανότροφος, sicubi reperitur, sonet Qui ab orphano s. orphanis alitur. [Suid. v. 'Ακάσιος.] 'Ορφανοτροφεῖον,

τὸ, Locus in quo orphani aluntur, Locus alendis orphanis s. pupillis destinatus. Affertur ex Just. L. Illud. 16. et L. Sancimus. 18. Cod. de Sacros. Eccles. Invenitur etiam VERB. Ὀρφανοτροφῶ, Orphanos alo s. educo, Educationis orphanorum s. pupillorum curam gero. Vide Ὀρφανεύω. [Schol. Eur. Alc. 163. * Ὀρφανοφύλαξ, Xen. de Redit. 2, 7.]

Ὀρφανικός, Pupillaris, Ad pupillum pertinens: ut Ὀρφανικά χρήματα, Pupillaris pecunia. Sic Ὀρφανικά συμβόλαια, Pupillaria pacta, Pacta quæ ad pupillos pertinent, Plato de LL. || Interdum i. q. ὄρφανός, Orphanus, Pupillus. Il. Z. (432.) Μὴ παῖδ' ὄρφανικὸν θέλεις, χήρην τε γυναῖκα. In VV. LL. affertur ex Aristot. Polit. 2. Ὀρφανικὸν ἐπιμελεῖσθαι, quasi itidem positum sit pro ὄρφανῶν: sed nihilo magis ὄρφανικῶν pro ὄρφανῶν quam ξενικῶν pro ξένων positum censeri potest. In Iisdem tamen ex Eiusd. Econ. 2. Ὀρφανικός οἶκος, Domus in qua filii sunt orphani. Sic autem ὄρφανός οἶκος habuisti paulo ante ex Eur. ["Luzac. Exerc. 82. Lollius Bass. 11. Steph. Dial. 36. * Ὀρφάνιος, Wakef. Alc. 881. Leon. Tar. 99. * Ὀρφανάος, Jacobs. Anth. 12, 425." Schæf. Mss.]

Ὀρφανία, ἡ, Orbitas. Æschin. (75.) Παραστησάμενος τὸν τῆς ὄρφανίας τοῖς πασι δὲ αἰτίων. Herodian. 1, (3, 3.) Μὴ νεότης ἀκμάζουσα, καὶ ἐν ὄρφανίᾳ ἐξουσίαν αὐτοκράτορα καὶ ἀκώλυτον προσλαβούσα, Ne filius, sive ætatis fervore nimio, sive licentia quadam summa, quam in orbitate esset habiturus, Polit. At in VV. LL. traditur significare Platoni de LL. Defunctorum desiderium et jacturam. ["Toup. Opusc. 1, 582. Jacobs. Anth. 8, 114." Schæf. Mss.]

Ὀρφανίζω, Orphanum reddo, i. e. Pupillum, s. Orbum parente vel parentibus. Reddi etiam potest, Parente s. Parentibus privo. Cum autem dicitur, γονέων ὄρφανίζω, supervacaneus est hic gen.: itidemque cum dicitur γονέων ὄρφανισμένος. Sed latius etiam usurpatur, et quidem ap. Poetas præsertim, pro Privo, (sicut sc. ap. Latinos Orbus et Orbare significationem suam latius extendunt,) veluti cum dicitur ὄρφανίζειν ζωῆς, Privare vita. Cui

A simile est in Epigr. πνεύματος ὄρφάνισε, Spiritu privavit. || Pupillorum curam gero, Pupillos curo. At in VV. LL. redditur simpliciter Curo: eademque interpr. in primis omnium Lexicis invenitur. Sed non dubito quin error hic ex omisso per incuriam accusativo, in prima illa irreperit: ex iis autem in cetera, utpote cuncta ἀβασανίστως recipientia, manasse constat. ["Toup. Opusc. 2, 277. ad Charit. 314. Musgr. Alc. 276. Wakef. 403. Trach. 942. Jacobs. Anth. 9, 156. Epigr. adesp. 659." Schæf. Mss.] Hinc nomen VERBALE Ὀρφανιστής, Curator pupillorum, Tutor. Ὀρφανιστὰι vocabantur, utpote ὄρφανῶν ὑπεριστάμενοι, qui et χηρωσταὶ ob aliam rationem dicebantur, inquit Eust., qui de voce ὄρφανιστά Sophoclem testari tradit. Hujus autem locus extat Aj. (512.) p. 31. meæ Ed., ubi vide et Schol.: a quo, inter alia, dicitur Ὀρφανός esse ὁ δρόν ἐχων τὸ οὐ φαίνεσθαι. Vide et Ὀρφανεύω.

Ἀπορφανίζω, i. q. ὄρφανίζω, significans Orbo, "Destituo s. Orphanum reddo," generaliter Privo. Sic pass. Ἀπορφανίζομαι, Orbor, Privor. Cujus partic. ἀπορφανισθέντες legitur 1 ad Thess. 2, (17.) Ἀπορφανισθέντες ἀφ' ὑμῶν πρὸς καιρὸν ὥρας, Disjuncti a vobis, et relicti velut orphani, "Vestra consuetudine" orbat, ideoque facti veluti orphani. [Æsch. Choeph. 247. "Saracenicæ Sylb. 112. Jo. Diac. in Bandini Anecd. 315. * Ἀπορφανισμα, Theod. Prodr. in Notit. Mss. 8, 213." Boiss. Mss.]

Ὀρφανεύω, i. q. proxime præcedens ὄρφανίζω, in ea signif. cui posteriore locum dedi. Eur. Alc. (163.) Πανίστατόν σε προσπιτυῖν αἰτήσομαι, Τέκν' ὄρφανεύσαι τάμει. Ubi Schol. exp. ὄρφανοτροφῆσαι et ἐπιτροπεύσαι: addens etiam, ὄρφανιστὰς appellari τοὺς ἐπιτρόπους. ["Markl. Suppl. 1133. Wakef. Alc. 1. c." Schæf. Mss. * Ὀρφάνευμα, Eur. Hec. 546.]

* Ὀρφανῶν, Gl. Orbefacio, "Jacobs. Anth. 9, 156." Schæf. Mss.]

Ὀρφῶσεν ab Hes. exp. ὠρφάνισεν. Traditur autem illo ὠρφῶσεν usus esse Soph.

Ὀσφραίνομαι, (de quo nunc dicturus sum,) unde sit derivatum, ap. nullum nec Lexicographum nec Grammaticum reperio. Legisse autem alicubi mihi videor, nomina ὀσμὴ et ὀν ἐο includi. Quod si et mihi aliquid excogitare s. potius divinare fas sit, dixerim potius, ὀσφραίνομαι dictum esse quasi ὀσμὴ εὐφραίνομαι: sed signif. tamen latius extensam fuisse: quemadmodum in multis verbis usuvenire videmus, ut significatio ipsius etymi fines, ut ita dicam, prætergrediatur. Ab Hes. quidem certe ὀσφρέσθαι exp. εὐφραν-θῆναι.

ὈΣΦΡΑΙΝΟΜΑΙ, Fut. ἀνοῦμαι, Odoror, Olfacio, cum gen. Xen. (Ἀπ. 2, 1, 24.) Τίνων ὀσφραίνόμενος. Ab Eod. canes dicuntur ὀσφραίνεσθαι τοῦ λαγῶ, Odorari leporem. Epigr. Ὁ γυνὴς Νίκων ὀσφραίνεται ὄνον ἕριστα, Vinum olfacit sagacissime. Legimus etiam ὀσφραίνόμενος τοῦ χρυσίου metaphoricè, ap. Lucian. Timone (§. 45.) Apud Alex. Aphr. Probl. 2. legitur ὀσφραίνόμενα pass. signif. Ὀσφραίνόμενα δύνανται ῥωννύειν, Dum olfunt, ea odorantur. Vel, Odore suo. Quidam tradiderunt, magis esse Ἀττικὸν Ὀσφράσθαι, i. e. usitatus ap. Atticos quam ὀσφραίνεσθαι. Annotat Bud. ὀσφράμενον τὸ ἀγγεῖον dici τὸ ὀσμὴν δεχόμενον, Odoratum. Sed Auctorem hujus expositionis non nominat. Eodem pertinent hæc, quæ ab illo annotantur, sine Auctoris nomine itidem, Ὀσφραίνόμενον, τὸ δεχόμενον τὴν ὀσμὴν. Ὀσφράμενον δὲ ἀγγεῖον, τὸ πέμπον τὴν ὀσμὴν. In VV. LL. dicitur ὀσφράμενος, cum o in secunda, esse pro ὀσφραίνόμενος: exponiturque ὀσμὴν ἀναπέμπων. Reperitur ap. Lucian. (Pisc. §. 48.) ὀσφραται, et quidem cum illo ipso gen., τοῦ χρυσίου: ap. Aristoph. Fut. ὀσφρήσεται. Sed ap. Eund. Ἀ. (179.) legitur ETIAM Ὀσφρῶντο: quod exp. ἥσθοντο. Extatque ap. Eund. PARTICIP. Ὀσφρόμενος, Σφ. (788.) Κάτα βδελυχθεὶς ὀσφρόμενος ἐξέπνυσα, ubi Schol. exp. τῆς δυσωδίας αἰσθόμενος. At in VV. LL. ὀσφρόμενος, uti dixi, dicitur esse pro ὀσφραίνόμενος: additurque, ὀσμὴν ἀναπέμπων. Annotatur etiam dici in presenti, et in aor. medio, pro ὀσφρησάμενος. Sed neque exemplum affertur, neque auctor nominatur. ["Ὀσφραίνομαι, Fischer. ad Palæph. p. 24. Dawes. M. Cr. 319. ad Lucian. 1, 416. T. H. ad Dial. p. 112. ad Aristoph. Πλ. p. 264. ad Mær. 282. Thom. M. 660. Ὀσφράμαι, 661. ad Mær. 281. ad Lucian. l. c. * Ὀσφράω, Lobeck. Aj. p. 220. Thom. M. 661. * Ὀσφρέω, ibid. * Ὀσφρω, ibid. Kuster. Aristoph. 220. Ὀσφρωμαι, Thom. M. 632. 660. Dawes. l. c. ad Mær. l. c." Schæf. Mss. Ὀσφραίνω τινά τι, Lobeck. Phryn. 468. Ὀσφρησάμην, ὀσφρήσασθαι, 741. Ὀσφράμην, 742.]

* Ὀσφρανσις, i. q. ὀσφρησις, Clearchus Athenæi 13. p. 611. LXX. Hos. 14, 7.] Ὀσφραντής, q. d. Odorator, Olfactor. Hinc COMPR. Καπνοσφραντής, quod vide post Καπνός. Ὀσφραντὸς, Qui odoratu s. olfactu percipi potest. Quidam interpr. Odorabilis, Olfactorius, Olfactu excitans. Vide Ὀσφραντικός. ["Ἀνοσφραντος, Aristot. de Anima (2, 9.) 3, 17." Kall. Mss. * Εὐδωσφραντὸς, Hes. 397. Phav. 329.] Ὀσφραντικός, i. q. Ὀσφραντὸς, sed illo usitatus. Nam τὰ ὀσφραντὰ et τὰ ὀσφραντικά significant itidem Olfactoria, ut Plin. appellat: hoc ap. Gal., (qui et ὀσφρητικά nominat,) illud ap. Paul. Ægin. Galeni locus est in iis quæ ad Gl. scribit, Ἀπόχρη δὲ τούτοις ἐν τῷ παραχρήμα τοῖς

C ὀσφραντικοῖς ἀνακτῆσθαι. Ibid. ὀσφρητικά vocat. In VV. LL. τὰ ὀσφραντικά exp. etiam Odores, Odoramenta: additurque, Sive, ut dixit Macrob., Odoraminum spiramenta. || Odoratu valens s. Olfactu, Odorandi facultate valens s. Olfaciendi, Sagax, Qui acri odoratu s. olfactu præditus est, s. sagaci: ὀσφραντικὴ δύναμις, Vis olfactrix s. odoratrix. ["Act. Traj. 1. p. 243. Thom. M. 297." Schæf. Mss.] Et NEUTR. Ὀσφραντικόν, τὸ, Odorandi facultas, Odoratus s. Olfactus instrumentum. Vide Suid., qui tradit esse ipsum αἰσθητήριον. [* Εὐσφραντικός: Hes. ἐσφρωντάτην εὐσφρωντικωτάτην. * Ὀσφραντήρ, unde * Ὀσφραντήριος, e quo] Ὀσφραντήριον, τὸ, Olfactorium, ut Plin. hoc vocab. utitur. Illa autem vox ὀσφραντήριον ex Eust. affertur. Sed et VOCAB. Ὀσφράδιον ead. in signif. ap. Eund. invenitur, Comm. in Il. A., ubi scribit adulatorem quendam nomen Ἀρσινόη ἰτα ἀναγραμμάτισαι, Ἥρας ἴον: quasi reginam illam Arsinoë de deceret esse Ἥρας ὀσφράδιον. [Lobeck. Phryn. 74.]

Ὀσφρασία, ἡ, Odor. Affertur e LXX. Interpr. ultimo cap. Osee, [v. 7.]

AT VERO Ὀσφρησις, ET Ὀσφρητὸς, ET Ὀσφρητικός, sunt a th. contracto Ὀσφράομαι. PRIMUM Ὀσφρησις, ἡ, Odoratus, Olfactus, Ipse sensus odorandi s. olfaciendi. Sed annotat quidam, dici non solum ἐπὶ τοῦ ὀσφραίνοντος, sed etiam ἐπὶ τοῦ ὀσφραντοῦ. || Ὀσφρήσεις, interdum vocantur Nares, eod. modo quo ἀκοαί, Aures. Herodian. 1, (12, 4.) Ἀλλὰ καὶ οἱ κατὰ τὴν πόλιν, κελυδίντων τῶν ἰατρῶν, μυρὸν εὐωδεστάτου τὰς τε ὀσφρήσεις καὶ τὰ ὄτα ἐνεπίμπλασαν. ["Thom. M. 632. ad Charit. 717." Schæf. Mss. * Ὀσφρασις, Ὀσφρησις, Lobeck. Phryn. 117. * Ὀσφρα, i. q. ὀσμὴ, Achill. Tat. 2, 38. * Ὀσφρη, Jacobs. Anth. 10, 56." Schæf. Mss.] SECUND. Ὀσφρητὸς, i. q. ὀσφραντὸς, s. Ὀσφραντικός. Affertur enim e Gal. ὀσφρητὰ pro Odoribus. Vide Ὀσφρητικός, quod proxime sequitur. "Εὐδωσφρητος κύων, Canis" sagax et facile olfaciens, [Schol. Soph. Aj. 8.] TERT. Ὀσφρητικός, [ex * Ὀσφρητής,] i. q. ὀσφραντικός: cui etiam respondet terminatione, ut ὀσφρητὸς respondere videmus τῷ ὀσφραντὸς. Ut ergo Ὀσφραντικὴ δύναμις vocatur Vis olfactrix, sic et Ὀσφρητικὴ δύναμις, ab Alex. Aphr., ubi de canibus loquitur.

Ἀποσφραίνομαι, i. esse videtur q. simplex ὀσφραίνομαι, "Naribus admoveo," Odoror, Olfacio: in VV. LL. tamen redditur passive Naribus admoveor. [* Ἀποσφραίνω, Lucilius 98. et Jacobs." Schæf. Mss. Anal. 2, 338. Antyllus Oribasil. p. 168. Matthæi. * Ἐναποσφραίνω, Synes. 145., ut leg. videtur pro ἔναποφρ. * Διοσφραίνω, Schol. Aristoph. B. 1107. * Παροσφραίνω, Geop. 13, 17. * Περισφραίνομαι, Schn. Lex. ἀμαρτήτως. * Προσφραίνω, Geop. 19, 2, 17. * Τποσφραίνω, Suid.]

**Όσσα*, quod nunc exponendum mihi est, Etym. ab *ὄπτω* sibi derivatum videri ait; sed nullam hujus derivationis rationem affert: nec ullam fortasse probabilem afferre potuit. Sed et hoc quærendum fuerit, antequam derivatio inquiratur, vocemne an famam prima signif. declaret hoc vocab. *όσσα*. Ego quidem certe quin de voce dicatur significatione primaria, minime dubitandum existimo; sed quomodo vel ab *ὄπτω*, vel ab *ὄψ*, vel ab *ὄσσε* deduci queat, non video. Si tamen unum ex his tribus eligendum foret, ab illo nomine *ὄψ* deducere mallet, ut nimirum ab *ὄψ* dictum esset *όσσα*, quasi *ὄψα*.

**ΟΣΣΑ*, ἡ, Vox. Hesiod. Θ. (10.) *Ἐννύχια στείχον, περικαλλέα ὄσσαν εἰσαί.* Testatur Etym., quamlibet *φωνήν*, i. e. Vocem, vocari *όσσαν* ab hoc Poëta. Verum, (si Eustathio credimus, ut certe credendum esse arbitror,) ap. Hom. minus generalem signif. habet, cum aliqui ap. ejus posteros *ἀπλως* declararit *φωνήν*: qua de re dicam et paulo post. || *Φαμα*, Rumor. Exp. enim *φήμη*: nullum tamen exemplum affertur ejus signif., qua simpliciter pro *Φαμα* s. Rumore ponatur. Ideoque malim cum Etym. exponere *θεία φήμη*, quam simpliciter *φήμη*. Sic in isto Hom. loco, (ubi tamen redditur Rumor, *Φαμα*.) Il. B. (93.) *μετὰ δὲ σφισιν ὄσσα δέδηκε Ὀτρύνουσι ἰέναι, Διὸς ἄγγελος.* Itidemque legitimus Od. A. (281.) *Ἐρχεο πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο, Ἦν τίς τοι εἴπῃσι βροτῶν, ἢ ὄσσαν ἀκούσης Ἐκ Διὸς ἥτε μάλιστα φέρεϊ κλέος ἀνθρώποις.* Ubi annotat Eust., *ὄσσαν* ap. Hom. non significare *ἀπλως* τὴν *φωνήν*, sicut ap. ejus posteros; sed *ὄσσαν* et *κληδὼνα* et *ὁμφὴν*, nec non *φήμη*, esse quiddam *θεῖον καὶ σημαντικὸν τοῦ μέλλοντος*. Ibid. hic Schol. tradit Jovis *ὄσας* esse vel τὴν *τῆς προμάντιδος εἰμαρμένης*, quod sit *δηλωτικὴ τοῦ μέλλοντος*: vel τὴν τοῦ *αἵρος*, quoniam *αἰτῖος ἐστὶ φωνῶν*, utpote *διηχῆς τυγχάνων*. Sed non video quomodo hæc illi alteri loco, quem ex Il. B. protuli, convenire possint. Ideoque malo acquiescere iis quæ in eund. illum locum Od. A. traduntur: sc. veteres ad Jovem retulisse omnem *ὄσσαν* et *ὁμφὴν*: atque hanc esse causam cur JUPITER Πανομφαῖος appellatus sit. Sciendum est autem *όσσα* exponi etiam *μαντεία*. || *Όσσα*, est etiam Omen ap. Plat., ut tradit Bud., (locum tamen non affertens,) itidemque *ὀσσεύσθαι* esse dicit Ominari. || Est *Όσσα* et Mons ille Thes-saliæ, quem portentosa gigantum audacia celebrem reddidit, sicut Pelion et Olympum. Vide *Όλυμπος*. [“ Gesner. Ind. Orph. Clark. ad Il. A. 105. ad Mær. 279. ad Timæi Lex. 197. Bibl. Crit. 3, 1. p. 67. Wolf. ad Hesiod. 121. Huschk. Anal. 258. Porson. Med. p. 53. Heyn. Hom. 4, 210. 5, 462. 8, 315. 626. Oraculum, Brunck. ad Eur. Med. p. 395. Valck. Phœn. p. 266.” Schæf. Mss.]

**Όσσομαι*, a nomine *Όσσα* Eust. derivat quodam loco, cum aliqui ab *ὄσσε* ipsemet alibi derivet: quæ deductio magis recepta est. Sed hoc sciendum est, pro diversa deductione diversam quoque signif. ei tribuere. Nam *ὄσσομαι* ab *όσσα*, exp. *προμαντεύομαι*: cum in Il. ε. principi. *ὣς δ' ὅτε πορφύρεϊ πέλαγος μέγα κύματα κωφῶ, Ὀσσομένοιο λιγύν ἀνεμὺν λαυήρᾳ κέλευθα Ἀήτας*, scribit, *ὄσσομένοιο* esse vel τὸ *προορῶν*, vel τὸ *προμαντεύομενον*, siquidem τὸ τοιοῦτον esse vere signum *ἀνέμου*. Et paucis interjectis, subjungit, liquere, vocem hanc *ὄσσεσθαι* esse interdum *μαντικὴν*: a voce *όσσα*, quam semper ἐπὶ *μαντείας* usurpet. Talemque esse vocem *Όψ*, ut Dionysius Ælius observat: dicens *ὅσα* esse τὴν *κληδὼνα*: et *νευρὸν ὀπνεύσθαι, κληδονίζεσθαι*, Aristoph. Λ. (597.) *ὀπνεύμενος κῆθηται*: [hodie legitur *ὀπτενύμενος*.] Sic autem in Il. A. (105.) *Κάλαχτα πρώτιστα κάκ' ὄσσόμενος προσέειπεν*, annotat aliquam *μαντείας* signif. huic verbo inesse, secundum quorundam expositionem: ut sc. *κάκ' ὄσσόμενος* vel *κακοσσομένος* conjunctim, sit *ἀποκαλέσας κακὸν κατὰ τὴν ὄσσαν*, ἥτοι κατὰ τὴν *μαντείαν*. Sed altera exp. multo magis recepta est, quæ *κάκ' ὄσσόμενος*, s. *κακοσσομένος* conjunctim, ut etiam Hes. habet, vult esse *ἀγρίως περιβλέπων* s. *περιβλεψάμενος*, ut idem Hes. exp.: Auctor brevium Scholl., *δευνὸς ἐμβλεψάμενος*, ut idem Hes. exp.: Auctor brevium Scholl., *δευνὸν καὶ ὀργίλον ὑποβλεπόμενος*. Latine diceremus, Torve s. Trucibus oculis intuentis. Sed enim et tertiam exp. admittit h. l., si confertur cum aliis ejusd. Poëtæ locis; præsertimque cum isto Il. Ω. (172.) *Ὁδὲ μὲν γάρ τοι ἐγὼ κακὸν ὀσσομένην τὸδ' ἰκάνω, Ἄλλ' ἀγαθὰ φρονέουσα.* Cum enim *κακὸν ὀσσομένην* et *ἀγαθὰ φρονέουσα* inter se opponantur, non dubium est quin *κακὸν ὀσσομένην* sonet, Male cogitans: eademque huic loco expositio convenire queat. Legimus certe et in aliis plerisque hujus Poëtæ. Il. verbum idem cum *κακὸν* s. *κακά*: et quidem adjecto vel nominativo *θυμῶς*, vel dat. *θυμῶ*: Od. Σ. 154. *Νευσάξω κεφαλῇ, δὴ γὰρ κακὸν ὄσσετο θυμῶς*, K. 472. *Ἄλλ' ἤμην ἀλλοφρονέων κακά δ' ὄσσετο θυμῶς*: Il. Σ. 223. *ἀτὰρ καλλίτριχες Ἴπποι Ἄψ ὄχεα τρόπεον ὄσσαντο γὰρ ἄλγεα θυμῶ*. Itidemque legitimus ap. Hesiod. O. 551. de Jove, *κακά δ' ὄσσετο θυμῶ Ὀνητοῖς ἀνθρώποις, τὰ καὶ τελέεσθαι ἐμελλεν*. Quin etiam variare interdum Codd. in hujusmodi Il. sciendum est; nam, exempli gratia, in illo qui est allatus ex Od. Σ., pro *κακὸν ὄσσετο θυμῶς*, quædam exempl. habent *κακὸν ὄσσετο θυμῶ*. Ut autem ad interpretationem veniamus, sciendum est, in h. l. quosdam *ὄσσετο* reddidisse *Prospiciebat*, vel simplicius *Videbat*, (quæ interpr. datur in VV. LL. illi quoque Hesiodi loco;) quosdam, Augurabatur; nonnullos, Agitabat. Atque hæc postrema interpr. omnium maxime mihi placet, sequendo illa quæ dixi. Eust. vero in illum Il. A. locum, quandam *ἀναπόλησιν φαντασιώδη* isto verbo nonnunquam significari tradit, ut in isto loco, (qui legitur, Od. A.), *Ὀσσομένος πατέρ' ἐθλόην*. Sed perperam omittit ἐπὶ *φρεσίν*, cum ipsemet in hujus loci expositione differentiam ex illarum vocum adjectione annotet, scribens, *Ἀπλῶς μὲν Ὀσσομένος, δὲ βλέπων Ὀσσομένος δὲ φρεσίν, δὲ φανταζόμενος τὸ μὴ παρὸν, καὶ κατὰ νοῦν αὐτὸ βλέπων καὶ ἀνείδωλοποιούμενος*. Additque, Demosthenem Paraphrasten exponere *ὀνειροπολῶν*. Vulgaris ad verbum interpretatio Latina habet, Representans patrem probum in mente.

PARS XXXII.

A Quæ autem Volaterrano tribuitur, habet, Cogitans si quo modo pater veniens stragem in ædibus ederet. Ego autem redderem potius, In animo sibi fingens reditum patris, in quo procos fugaret. Aut, Imaginans reditum patris. (Nam Imaginans patrem, ad verbum quidem, sed dure diceretur.) Nec minus commode fortasse verteretur, In animo sibi proponens patrem, vel reditum patris. Aut etiam, Cogitans de patre. Vel, Cogitationem in patre defixam habens, s. in patris reditu. Vel, Sibi proponens patrem, s. patris reditum, in quo procos etc. Quod si quis expositionem alteri verbi *ὄσσεσθαι* deductioni convenientem habere malit, non dubitarim et hoc modo exponere, Ob oculos sibi ponens patrem, aut ante oculos habens. Et hæc quidem sunt, quæ mihi de isto loco videntur. Fortasse autem hæc vocabuli *ὄσσόμενος* exp., quam ap. Hes. legitimus, κατὰ ψυχὴν προσδεχόμενος, ἢ προσδοκῶν, nulli Homeri loco magis quam isti quadrare possit. Sciendum est porro, in VV. LL. hoc verbum *ὄσσομαι* exponi non solum Circumspicio, sed etiam Auguror, Prædico: iis tamen qui ibi subjunguntur locis in exemplum, has posteriores signif. non tribui. Affertur enim ille, quem protuli ex Il. A., locus, *Κάλαχτα πρώτιστα κάκ' ὄσσόμενος προσέειπε*, sine ulla interpretatione. Cui subjungitur ex Hesiodo (Θ. 551.) *κακά δ' ὄσσετο θυμῶ*, pro Videbat mala animo. Rursum ex Hom. *ὄσσαντο δ' ὀλεθρον*, pro Mortem præ oculis habebant. Qui locus unde petitur sit, non annotatur: quod si sit ex Od. B. (152.) ubi de aquilis ea ipsa verba proferuntur a Poëta, convenire illa interpr. non potest; potius enim *ὄσσαντο* est Portendebant, Ominabantur; aut etiam Præsagebant: atque ita fuerit *ὄσσαντο* pro *ὄσσεύοντο*, de quo non multo post dicam. Alicubi autem vel Vaticinari vel Augurari, reddi etiam queat. Ceterum Hes. verba illa, *ὄσσαντο δ' ὀλεθρον*, (ex hoc ipso loco petita,) exp. quidem *πρὸ ὀφθαλμῶν εἶχον*, sed addit, *τοῦτέστι προσδεχόμενον καὶ προσεσμαινον, καὶ ἐμφασίν ἐποιοῦντο*. Ibid. proxime præcedit hoc *ὄσσαντο*, (ex alio quopiam petitum loco,) expositum, *διανοοῦντο, προεώραν*.

**Όσσομαι* alteram deductionem (juxta quam significat Video, Aspicio, Prævideo, ut Greg. Naz. *Ἀπὸ ἐπερχομένης μάστιγος ὀσσομένη*), habet ab *ὄσσο*, significante Oculum: qui tamen nominativus in nullo aut raro usu est: potiusque usurpatur num. duali. *Όσσε*, ex *ὄσσε* factus secundum quosdam. Sed sunt qui contra nomen hoc et verbo illo factum censeant: quod ut verum aut certe verisimile esse possit, sua verbo *Όσσομαι* quærenda deductio fuerit. Aptior autem nulla videtur esse, quam ut vox *α*cr. *Όσσω*, ex *Όπτω* per Æolicam mutationem facta dicatur: (sicut nimirum *πέσσω* e *πέπτω* ortum esse traditur:) pro qua voce activa usurpata fuerit pass. *Όσσομαι*. Fuisse tamen et activæ usum aliquem, apparet e secunda pers. *Όσσεις*, quæ ap. Hes. extat, exponentem *βλέπεις* et *ὄρας*. Item ex *ὄσσοι*, quod exp. *βλέποι*, (ita enim scr. pro *βλέπει*), et *ἴδοι*. Quod autem ad nomen illud attinet, quo significatur Oculus, nimirum *Όσσος*, (sive ab eo sit *Όσσω*, s. potius ipsum sit ab *Όσσω*,) sciendum est, secundum quosdam, neutrius, secundum alios masculini generis esse. Siquidem *Όσσος* quidam volunt esse neutrum primæ declinationis contractum, et flecti *ὄσσος* eod. modo quo *τείχος*: ut sc. illud *ὄσσε* factum sit ex *ὄσσε* per sync. vel apoc.: quod *ὄσσε* ita dicatur ut *τείχεε*. Hancque sententiam adjuvat dat. *ὄσσει*, ut *τείχει*, ut *βέλει*, et hujusmodi alia: quem dativum *ὄσσει* in usu esse testatur Eust. Alii autem existimant, ab *Όσσος*, nominativo masculini generis, qui declinetur ut *πλός*, esse dualem *ὄσσω*, ut *πλώ*: deinde per metaplasma, *ὄσσε*, i. e. *κρῖτα μεταποίησιν τοῦ ω τελικοῦ τῆς εὐθείας τῶν δυνάμεων εἰς τὸ ε*. *ἴκων* turque ad hujus metaplasmi confirmationem alia hujus schematis exempla: e quibus sunt *ἀλλεὶ* et *ὕμνιν*, pro *ἀλλεῖ* et *ὕμνιν*, et *κλαδί* pro *κλάδω*: nec non *ἐρυσάρματες* pro *ἐρυσάρματοι*. Sed rectius, meo quidem judicio, de hac voce judicat Herodianus Grammaticus: ita scribens, Quemadmodum dicitur τὸ σκότος et δ σκότος, eadem terminatione, itidemque δ ἔλεγχος et τὸ ἔλεγχος, ita etiam ὄσσος. Cujus dualis cum esse debuisset *ὄσσεε*, passus apocopen vel syncopen, (incertum est enim utram,) mutatus est in *ὄσσε*. Hæc ille: quem sciendum est ideo dubium relinquere utrum apocopen an syncopen sit passum *ὄσσεε*, quod incertum sit utrum e e duobus ablatum sit, priusne an posterius. Et hæc quidem hactenus; nam quæ de accentu hujus ipsius nominis, non perinde necessaria esse videntur. Debit porro ad confirmationem τοῦ ὄσσος masculini afferri DAT. PLUR. *Όσσοις*, quem minime raro in usu esse videmus. Legimus enim in quodam Sapphus loco, καὶ τὰν ἐπ' ὄσσοις ἀμπετᾶσιν χάριν. Et ap. Orph. (i. e. in quodam Fragmento quod veteris Orphei esse creditur,) *θηνητοῖς γὰρ θνητὰ κῆραι εἰσὶν ἐν ὄσσοις*. Itidemque *ὄσσοις* ut *μύθοις* pro *μύθοις*, ap. Hesiod. extat, A. (426.) *Δεινὸν δρῶν ὄσσοις, λέων ὡς σώματι κύρσας*, (145.) *Ἐμπαλιν ὄσσοισιν πυρὶ λαμπομένοισι δεδορκῶς*. At ille DUALIS *Όσσε* frequenti ap. Hom. in usu est, ut Od. K. (247.) *ἐν δέ οἱ ὄσσε Δακρυόφιν πῖμπλαντο*. Sic Δ. (705.) *τὸ δὲ οἱ ὄσσε Δακρυόφιν πλῆσθεν*. Itidem γ. (204.) *δεδακρυντὰ δέ μοι ὄσσε Μνησαμένω Ὀδυσῆος*: E. (151.) *οὐδὲ ποτ' ὄσσε Δακρυόφιν τέρποντο*. Il. A. (200.) *δεινὸν δέ οἱ ὄσσε φάανθεν*. Et his quidem in ll. omnibus dualis est nominativus, sicut et in aliis plerisque: non minus autem frequens est usus vocabuli

ejusd. in accus. Sic Od. Δ. (186.) Οὐδ' ἄρα Νέστορος νῆος ἀδα-
κρύτω ἔχεν ὅσσε, (758.) τῆς δ' εὐνῆσε γόνον, σκέθε δ' ὅσσε γόοιο.
Sic Il. Ζ. (236.) Κοίμησόν μοι Ζηῆνός ὑπ' ὀφρύσιν ὅσσε φαινεῖν.

[“Ὅσσε, Wassenb. ad Hom. 161. Bergler. Præf. II. p. 8. ad
Charit. 261. Fischer. ad Weller. Gr. Gr. 1, 130. Apoll. Rh. 2,
407. et Brunck., Heyn. Hom. 4, 47. 71. 6, 181. 366. 451. 476.
586. 7, 600. 796. 8, 453. 730. De gen., ad Il. N. 435. 617. Ψ.
477. Od. Ζ. 131. Bergler. Præf. II. p. 5. Cum verbo sing.,
Brunck. Apoll. Rh. 236. Schneid. ad Nicandri Θ. p. 264. “Ὅσ-
σων, Theocr. 24, 73. Valck. Phœn. p. 38. 132. Musgr. ad Eur.
193. “Ὅσσοις, Wyttēb. Ep. Cr. p. 35. Epigr. adesp. 283. Heyn.
Hom. 8, 73. “Ὅσσε καλύπτειν, Ruhnck. Ep. Cr. p. 21.” Schæf.
Mss. * “Μελέανσσοις, Nigris oculis, Aristot. in Schol. II. Φ.
252.” Wakef. Mss. * “Ὅσσομαι, Clark. ad Il. A. 105. Od. A. 115.
B. 152. γ. 80. ad Mær. 279. ad Timæi Lex. 198. Brunck. Cœd. T.
1274. Thom. M. 311. Huschk. Anal. 258. Heyn. Hom. 4, 47. 6,
522.” Schæf. Mss.] “Ἐπίδοσσομαι, Prospicio, Provideo, Aspicio.
“Redditur etiam Alloquor, et Significo. Vide Hes.” [Il. P. 381.
Nicander Θ. 276. “Heyn. Hom. 4, 48. 7, 348. 8, 815. * Κατόσ-
σομαι, Jacobs. Anth. 8, 3.” Schæf. Mss. * Μετόσσω, Hes. περι-
βλέπω, ἀφορῶ, ἀποβλέπω.]

AT VERO Ὀσσεύομαι, (sive ex Ὀσσομαι factum, sive potius ex
Ὀσσα deductum,) solutæ orationi cum carmine commune est. Est-
que Ὀσσεύομαι, Ominor, Vaticinor, Auguror, ut quidem in VV.
LL. redditur. Pro illo quidem Ominor poni a Plat. Bud. testatur,
sed locum non afferens. Apud Hes. LEGITUR Ὀσσᾶσθαι, expo-
situm κληδονῖσθαι: cujus usum esse rarum arbitror. At pro
illo Ὀσσεύομαι frequentius est VERBUM Ὀττεύομαι: cujus et
Suidas meminit, nullam alterius mentionem faciens. Sed affert
etiam NOMEN Ὀττα, tanquam i. significans q. ὄσσα. Scribit enim,
“Ὀττα καὶ Ὀσσα, φῆμη, μαντεία, θεία κληδὼν καὶ Ὀττεύεσθαι, τὸ
μαντεύεσθαι. Quibus exp. locum istum subjungit, e Polyb.
fortasse, “Ὁ δὲ, τὸ μέλλον ἐμφρόνως ὀττεύσάμενος εἰς ἔννοιαν ἦλθε
τὴν φρουρὰν ἀποτρίψασθαι τὴν παρὰ Πτολεμαίου. Eust. quoque,
postquam scripsit ὄσσεσθαι esse interdum vocem μαντικὴν, addit
talem esse et ὀττεύεσθαι: quod Ὀσσα et Ὀττα sit οἰωνοσκοπία,
vel κληδὼν. Sed dicit φασί, tanquam ex aliorum opinione id re-
ferens. In VV. LL. Ὀττεύομαι redditur In religionem verto,
Aspensor, Auguror. Verum hoc Aspensor prorsus aspensari de-
bemus. Nullo enim modo, quod sciam, Ὀττεύομαι signif. istam
verbi Aspensor admittere potest. Quod vero ad ceteras attinet,
non plane rejiciendæ sunt, præsertimque ultima. Sed nullo
verbo commodius reddi videtur, quam illo Ominari: quo et
Ὀσσεύεσθαι Bud. reddit, ut paulo ante docui. Idem hæc Polybii
affert ex 1, (11, 15.) “Ὁ δὲ Ἱέρων ὀττεύσάμενος περὶ τῶν ὅλων
πραγμάτων, ἐπιγενομένης τῆς νυκτὸς ἀνεχώρησε κατὰ σπυῆνδιν: et
interpr. In summam belli totius ominatus ex uno præliō male
pugnato. Eund. locum affert et Cam., postquam dixit, ὀττεύ-
σθαι esse Divinare. Additque hanc interpr., Præsagiente aliquid
aumo de totius belli eventu. Legit autem, Ὀττεύσάμενός τι περὶ
κ. τ. λ., at Bud. particulam τι omisit. In ipso quidem certe
Polyb. (in ea saltem Edit. qua ipse usus est, Haganoæ impressa
Anno 1530,) est Ὀττεύσάμενός τε: quod τε, ut minime loco
conveniēns, rejecit: sed in locum rejectæ hujus particulæ recte
illam substituit ipse quoque arbitror. Ab Ὀττεύομαι autem est
VERBALE Ὀττεία, quod a Suida exp. μαντεία, Vaticinatio, Divi-
natio. Sequendo autem illa quæ dicta modo fuerunt, reddi etiam
possit Ominatio. In VV. LL. habetur et VERBALE Ὀσσεία,
quod redditur Vaticinatio: at Ὀττεία ibid. Horror. Additurque,
Ὀττεία, Somnia inania, Vaticinium. Pro Religione sumpsit
Dionys. H. 9.

Præter Ὀσσεύομαι s. Ὀττεύομαι, inveniuntur et alia duo ejusd.
signif. VERBA, Ὀττομαι, et Ὀπενόμαι. Ambo ap. Hes. extant,
scribentem, Ὀττεύσθαι, κληδονῖζεσθαι Ὀττεύεσθαι, δμοίως. Hoc
vero Ὀπενέσθαι legimus ap. Eust., sed afferentem e Dionysio
Ælio, ut antea docui; ab hoc enim scribi testatur, Ὀπα esse
τὴν κληδὼνα: et Ὀπενέσθαι, τὸ κληδονῖζεσθαι. Nisi tamen
magnæ hic Dionysius Ælius esset auctoritatis, non magni facien-
dum hoc ejus testimonium videri posset: et eum, quod Ὀπενέ-
σθαι legisset, ubi Ὀττεύεσθαι scr. erat, ex illo nomine *Ὀψ, suam
illi derivationem quesivisse. Verum movere nos vicissim debet
hoc quoque, quod Eust. illa ejus verba ita refert, ut nihil tale co-

A gitasse videatur, cum alioqui et ipse verbum Ὀττεύεσθαι agno-
sceret, ut in præcedentibus videre potes.

[“Ὀσσεύομαι, Heyn. Hom. 8, 315. 626. Religioni habeo, For-
mido, Dionys. H. 1, 276. Ὀττεύομαι, Toup. in Schol. Theocr.
218. ad Mær. 279. ad Xen. Eph. 268. ad Timæi Lex. 197. ad
Lucian. 2, 340. Ὀττεύω, an occurrat, ad Timæi Lex. 198. ad
Mær. 279. Ὀττεία, ad Timæi l. c. Superstitio, Dionys. H. 1, 96.
3, 1592. 1652. 1867. Ὀττα, ad Mær. 280. Timæi Lex. 197. et
n. Ὀττομαι, 198.” Schæf. Mss. * Ὀττις, i. q. ὄψις et ὀφθαλμὸς,
Hes. et Aret. 4, 13. * Τριόττις, i. q. τριόττις, Etym. M. * Τριότ-
τις et * Τριόττιον, Eust. ad Il. Ζ. 183.]

“Διόσκω, Oculis huc illuc circumfero: Hes. διόσκω, esse
“dicit τὸ διαβλέπειν συνεχῶς τὴν ὄρασιν μεταβάλλοντα: sed poni
“etiam ἐπὶ τοῦ διαφορεῖσθαι τῷ σώματι καὶ τῇ ψυχῇ: esse etiam
“τὸ διαπολεῖσθαι καὶ τὸ διαφθεῖραι.”

“Ὀκκος, Hes. ὀφθαλμὸς, Oculus.” [“Ὀκος, s. Ὀκκος, unde
Ocus, Oculis: ab ὄσσα, ὄσσομαι, al. ὄζω, ὄζωμαι, fut. ὄζω.” Schn.
Lex. * “Ὀκταλλος, pro eod. ap. Bæotios, Arcad. 54. nisi leg.
* ὀκαλλος.” Schn. Lex. Suppl.]

SUPEREST Ἀοσσητήρ, vocab. Poëticum, quod licet non parum
remotam signif. habere videatur ab ea quam habet nomen ὄσσα,
ab hoc tamen deduci, omnes Gramm. ore suo testantur. Est
autem Ἀοσσητήρ, ἦρος, δ, Auxiliator, Opitulator. Quamvis
porro et NOMEN Ὀσσητήρ ap. Hes. inveniatur, exponentem βοη-
θός: illi Ἀοσσητήρ locum primum tribuo, tanquam pluribus
B testimoniis confirmato. Hoc enim Ἀοσσητήρ ne agnoscere qui-
dem videntur alii sive Lexicographi, sive Grammatici, cum Ἀοσ-
σητήρ esse tradunt qui ἄνευ ὄσσης βοηθεῖ: volunt enim α, se-
quendo istud etymon, locum τοῦ ἄνευ obtinere, cum tamen, si
verum sit inveniri etiam Ὀσσητήρ, dicendum sit potius α illud
præfixum, esse supervacaneum, sicut in quarundam aliarum vo-
cum fronte vacare videmus. Verum de illo ὄσσητήρ penes Hes.
(donec alibi inveniatur) sit fides. De Ἀοσσητήρ autem Etym.
scribit, παρὰ τὸ ὄσσον fieri ὄσσητήρ, et Ἀοσσητήρ, quo significetur
βοηθός: sed pro ὄσσον minime dubitandum puto, quin reponi de-
beat ὄσσα. Quin etiam ὄσσητήρ per η in media syllaba, sicut
Ἀοσσητήρ, scr. esse censeo. Addit autem δ ἄνευ ὄσσης καὶ κλη-
δόνος βοηθὼν αὐτομάτως: quam exp. et Suid. habet. Sed in Ed.
Basilienſi, Anni 1544. perperam legitur Ἀοσσητήρ pro Ἀοσσητήρ.
Est certe frequens ap. Poëtam vocab. istud Ἀοσσητήρ, quod
Eust. quoque a nomine ὄσσα derivat, exponens ἔτοιμον et σπου-
δαῖον βοηθὼν, item ἔτοιμον et ἀπροφάσιτον ἐπικουρον; utpote
ἄνευ ὄσσης βοηθούντα. Ut autem ad exempla veniam, legimus
Il. X. (333.) Ἀοσσητήρ μέγ' ἀμείνων, O. (254.) Θάρσει νῦν τοῖόν
τοι Ἀοσσητήρα Κρονίων Ἐξ Ἰδῆς προέηκε παρεστᾶμεναι καὶ ἀμύ-
νειν, Φοῖβον Ἀπόλλωνα χρυσάορον. Ubi Schol. ille annotat, e
veterum sententia, Ἀοσσητήρ dici Qui ad auxiliandum currit,
ἄνευ ὄσσης καὶ μαντείας. Legimus et Il. O. fin. Ἡέ τινας φάμεν
εἶναι Ἀοσσητήρας ὀπίσσω; ubi exp. σπουδαίους βοηθοὺς. Obser-
vavi autem, hunc Poëtam istud adv. ὀπίσσω huic nomini et alibi
quoque subjungere, ut Od. Ψ. (119.) Καὶ γὰρ τις θ' ἔνα φῶτα κα-
C τακτεῖνας ἐνὶ δῆμῳ, Ὡς μὴ πολλοὶ ἔωσιν Ἀοσσητήρες ὀπίσσω, Φεύ-
γει πηοὺς τε προλιπὼν καὶ πατρίδα γαίαν. Est igitur Ἀοσσητήρ pro-
prie Auxiliator promptus, Qui festinat ad opem ferendam non expe-
ctans, dum consuluerit oraculum: ut sc. ex eo sciat num e re
sua futurum sit ad ferendum auxilium ire. Siquidem ille idem
Enarrator, in Od. Δ. (165.) Πολλὰ γὰρ ἄλγε' ἔχει πατὴρ πάϊς
οἰχομένοιο Ἐν μεγάροις, ᾧ μὴ ἄλλοι Ἀοσσητήρες ἔωσιν, annotat;
Ἀοσσητήρες esse βοηθοὶ σπουδαῖοι et μὴ ἀναμένοντες ὄσσαν εἰς τὸ
βοηθῆσαι: fuisse enim moris ἑρωτᾶν τὸ θεῖον καὶ βοηθεῖν μὲν, εἰ
προτραπείη τις ἡσυχάζειν δὲ, εἰ κωλύεται. Itidemque Etymo-
logici Auctor illis quæ ex ipso attuli verbis, subjungit, Ἔθος
γὰρ τοῖς παλαιοῖς τοῦτο, πυνθανομένοις μαντείας βοηθεῖν. Memi-
nisse autem oportet hic eorum quæ antea dixi, nimirum, si in
usu sit etiam ὄσσητήρ, concidere hanc etymologiam. “Ἐοσση-
τήρ, pro Ἀοσσητήρ, i. e. ἐπικουρος, τιμωρὸς, Hes.” [“Ruhnck.
Ep. Cr. 125. Toup. Opusc. 2, 191. ad Callim. 1. p. 62. Brunck.
Apoll. Rh. 23. Heyn. Hom. 7, 51. 126. 8, 311.” Schæf. Mss.]

Videor autem mihi et νεπεῖ. Ἀοσσέω, alicubi annotatum inve-
nisse, tanquam i. significans q. βοηθῶ. Rationi certe consenta-
neum fuerit, ut priorem huic verbo Ἀοσσέω locum tribuamus: ut
sc. ab ὄσσα hoc sit Ἀοσσέω: cujus verbale sit Ἀοσσητήρ.

Omissum fuit in præcedentibus, nimirum post Ὀσσομαι, comp. Ποτιόσσομαι, sive Προτιόσσομαι, quo significatur προσβλέπω,
Aspicio, Intueor: Il. H. non procul ab initio, Μηδὲ τιν' ἀνθρώπων προτιόσσεο, μηδ' ἑρέεινε, i. e. πρόσβλεπε, inquit Eust. Aliquando
tamen est προσβλέπω, non προσβλέπω, ut Od. Ε. (219.) Οὐποτέ μοι θάνατον προτιόσσετο θυμὸς ἀγῆνωρ, Non prævidebat mortem, Mor-
tem sibi ante oculos non ponebat, Mortis metum ante oculos non habebat. Auctor brevium Scholl. exp., προέβλεπεν et προσεδέχετο.
Hes. προτιόσσεται exp. non solum προοῖται et προσδέχεται, item προσδοκᾷ, sed etiam προσαγορεύει: quæ exp. mira videri possit.
Observandum est porro in illo Hom. loco προτιόσσετο θυμὸς cum accus., ut alibi ὄσσετο θυμὸς. Apud Apoll. Rh. 1, (895.) cum infin.
ὄστ' αὐτῇ προτιόσσομαι ὡς τελεῖσθαι, ubi Schol. exp. προοῖμαι. In VV. LL. ex eod. Poëta ποτιόσσεσθαι affertur pro Augurari:
itidemque in iis προτιόσσεσθαι redditur etiam Præsagire. [“Wessel. Probab. 339. Heyn. Hom. 4, 48. 7, 794. 8, 315.” Schæf.
Mss.]

GODOFREDI HERMANNI

DE PARTICULA ἄν

LIBER PRIMUS.

I.

De origine particularum ἄν et κέν.

DE usu particularum ἄν et κέν etsi a multis est atque doctissimis viris vel separatim vel ubi occasio ferret disputatum, tamen hæc tam inexhausta materia est, ut neque illi non aut prætermiserint multa, alia autem minus recte explicuerint, nec, si quis denuo id negotii suscipiat, non idem sibi quoque eventurum videat, præsertim quum difficultas rei immensum quantum augeatur codicum discrepantia et corruptione. Quod si ego E. H. Barkeri, viri mihi amicissimi, rogatu adduci me passus sum ut de his particulis scriberem, ea id mente feci, ut magis fundamenta jacere doctrinæ, qua harum ratio particularum contineretur, quam omnia, quæ explananda esse intelligerem, accurate pertractare mihi proponerem. Quamquam enim optandum est, ut quis usum harum particularum secundum tempora et gentes et genera scribendi deinceps ordine persequatur, tamen hæc res tam infiniti operis est, ut ego quidem mihi ab ea abstinendum putaverim, satisque duxerim, veteris tantum sermonis et ejus qui cultissimus habetur consuetudinem respicere, ex iis autem, quæ labascens Græcitas sibi indulsit, non nisi hic illic aliquid delibare.

Est autem de particulis ἄν et κέν dicturo ante omnia unde ortæ sint querendum. Quarum quum Georgius Dunbar, qui de iis disputationem edidit, alteram participium esse verbi cujusdam ἀν, quod idem sit atque ἐάν, alteram ex imperativo verbi κέν, quasi pone dicas, factam putat, adeo hæc miræ sunt atque incredibiles derivationes, ut eas refutare non videatur operæ pretium esse. Non omnium particularum inveniri origo potest, sed multas ex aliis particulis natas esse apparet. Quod factum est non solum pluribus in unam conjungendis, quales sunt γοῦν et γάρ, vel ἀμφί, i. e. ἀναφί: sed etiam nunc mutilando, ut ex περί περ factum: nunc correptius pronuntiando, ut ex μήν, δή, τοί existerunt μέν, δέ, τέ; nunc etiam utraque ratione conjuncta, ut ex νῦν dictum est νό. Hujusmodi multa exempla etiam in Germanica lingua exstant. Ita doch ex du auch, noch ex nach auch exstiteret. Aliæ ex nominibus adjectivis faciuntur, ut ἀλλά; vel ex pronominiibus, ut ὅτι; vel ex adverbiiis, ut ποῦ, πῶς; aliæ ex verbis derivatæ, ut ἄρα: quia etiam integra verba aut enunciationes in particulas versæ sunt, ut ἀμέλει, et apud nos zwiur, quod est ex es ist wahr contractum. Hæc qui consideraverit, non dubitabit, opinor, quin ἄν ex ἀνά, κέν autem ex καὶ ortum sit.

Et κέν quidem nemo non videt quam sit etiam significatio cum particula καὶ cognata. Habet enim καὶ natura sua vim quamdam dilatandi, ut, de quo dicitur, id de pluribus unum intelligi indicet. Atqui eo illud, de quo dicitur, quodammodo incertum fit, ut quod non necessitate quadam, sed magis pro exemplo, qualia plura sint, commemoretur. Apertum est enim, quam parum intersit, utrum ὅς κε θεοῖς ἐπιτείσθῃται, an ὅς καὶ θεοῖς ἐπιτείσθῃται, utrum εἰ κεν θάνατόν γε φύγοιμεν, an εἰ καὶ θάνατόν γε φύγοιμεν dicas.

Difficilius explicatu est, quomodo ἄν ex ἀνά deductum illam significationem acceperit. Videtur tamen hujus quoque rei probabilis ratio afferri posse. Particula ἀνά, quæ recisa ultima littera mansit in Germanica lingua, primum ac proprium usum habet in iis, quæ in alicujus rei superficie ab imo ad summum eundo conspiciuntur: motus enim significationem ei adhaerere quum ex eo intelligitur, quod non est apta visa quæ cum verbo εἶναι componeretur, tum docet usus ejus adverbialis, ut ἀλλ' ἀνα ἐξ ἐδράνων. Cæteri significatus ex eo, quem primum posuimus, facile explicari possunt, quales sunt secundum, et per, et sursum, atque inde retro, quoniam natura omnia deorsum feruntur. Ex illo autem significato, qui est secundum, qui patet latissime, nec tantum ad locum, sed etiam ad alia refertur, ut ἀνά κράτος, ἀνά μέρος, ἀνά λόγον, is usus natus est, quo distributiones certa numerorum proportionem factæ indicantur, in quo genere nos simili-

PARS XXXIII.

ter particula zu utimur. Ejus usus antiquissimum exemplum exstat in Odys. I. 208.

τὸν δ' ὅτε πίνοιεν μελιγδέα οἶνον ἐρυθρόν,
ἐν δεπας ἐμπλήσας, ὕδατος ἀνὰ εἰκοσι μέτρα
χέυε.

In quo exemplo quoniam, ut in plerisque aliis, etiam verbum sibi accusativum postulat, ambiguum videri potest, particula utrum præpositio sit an adverbium. Sed præpositionem esse alia exempla docent, ex quibus satis habeo unum commemorare Polybii ii. 24, 13. ἔτι δὲ μὴν καὶ ἐν Σικελία καὶ Τάραντι στρατόπεδα δύο παρεφάρδρευεν ἄν ἑκάτερον ἦν ἀνὰ τετρακισχιλίους καὶ διακοσίους πεζούς, ἱππεῖς δὲ διακοσίους. Multo usu tamen factum est, ut particula in hoc genere etiam sine casu pro adverbio poneretur. Neque enim perperam dictum putandum est illud in Apocalypsi c. 21, 21. ἕνα εἰς ἕκαστος, ut καθ' εἷς, quod notavit Lucianus in Pseudologista c. 9. T. iii. p. 577. Nam etiam alii sic loquuti sunt: ut Plutarchus in Æmilio c. 32. μετὰ δὲ τὰς ὀπλοφόρους ἀμάξας ἄνδρες ἐπορεύοντο τρισχίλιοι, νόμισμα φέροντες ἀργυροῦν ἐν ἀγγείοις ἑπτακοσίοις πεντήκοντα τριταλάντοισι, ὧν ἕκαστος ἕνα τέσσαρες ἐκόμιζον. Ex hac igitur adverbiali potestate præpositionis ἀνά, significantis secundum, ortum videtur ἄν. Nam præpositio priusquam in conjunctionem vertatur, in adverbium abierit necesse est, quia sic demum sine nomine inseri orationi potest. Ita ex περί adverbio, quod est valde, facta est conjunctio περί, quāvis. Igitur quum particula ἄν ea ubique vis sit, ut ad aliquam conditionem referatur, quæ conditio sæpe adjungitur, ubi autem non est addita, tamen cogitari debet, patet id ipsum per præpositionem ἀνά disertius indicari: ut quum dicimus ἐβουλόμην ἄν, εἰ ἐδυνάμην, quid id aliud est quam ἐβουλόμην ἀνὰ τοῦτο, εἰ ἐδυνάμην? aut quum non diserie adjecta conditione εἰαν λέγῃ, vel ὅταν λέγῃ, vel ὅς ἄν λέγῃ, quid aliud quam εἰ λέγῃ ἀνὰ τοῦτο, λέγειν αὐτόν, et ὅτε λέγῃ ἀνὰ τοῦτο, λέγειν ποτέ, et ὅς λέγῃ ἀνὰ τοῦτο, λέγειν τινά? Ita apparet, particulam ἄν conditione addenda id, quod aliter certum definitumque esset, incertum et infinitum reddere. Ut quum ὅς λέγῃ dicimus, est id is qui dicat, quod est finitum; ὅς ἄν λέγῃ autem, quicumque dicat, quod est infinitum, quoniam ad eam notionem, quæ pronomine continetur, conditio accedit veritatem rei e casu fortuito suspendens. Unde particula ista dicta est a grammaticis σύνδεσμος ἀναιρετικὸς τοῦ γεγονότος.

II.

De collocatione.

Ad collocationem quod attinet, neutra particula in principio orationis poni potest, non prægressa alia voce. Utrique enim inest quadam sententiæ debilitatio, quum quod aliter de una certa diceretur, ad aliquam e pluribus rebus incertis transferat: unde ei non potest nisi secundarius aliquis in oratione locus concedi. Itaque has particulas aut post illud verbum, ad quod pertinent, aut post eorum unum aliquod verborum, quæ cum illo verbo unam enunciationem efficiunt, collocari necesse est. Sed differunt ea in re aliquid. Ἄν enim quum non sit enclitica, et tamen initio poni nequeas, apertum est poni eam debere post eorum aliquod vocabulorum, ad quorum sententiam constituentem pertinet. Κέν autem, quæ quod enclitica est ab incipienda oratione arcetur, etiam ante ea verba, ad quorum sententiam pertinet, poni potest, dummodo aliqua vox in eadem constructione verborum præcesserit. Hinc Homerus Iliad. X. 20. dixit ἦ σ' ἄν τισαίμην. Altera particula si uti voluisset, dixisset ἦ κέ σε τισαίμην. Et quod idem posuit Iliad. H. 125.

ἦ κε μέγ' οἰμώξειεν γέρων ἱππηλάτα Πηλεῖς,
Syagrus apud Herodotum vii. 159. nisi in alium voluisset versum heroicum convertere,

ἦ κε μέγ' οἰμώξειεν δ Πελοπίδης Ἀγαμέμνων,
presa oratione dicere debuisset ἦ μέγα ἄν οἰμώξειεν. At ὅντως

ἂν σε τισαμην licebat dici. Neque enim ὄντως loquentis affectionem animi, ut ἦ, sed rei de qua sermo est quamdam conditionem indicat. Quæ vis quum inest in particulis, quæ ea plerumque carent, tum ipsæ quoque statim a particula ἂν excipi possunt, ut καί, ubi cum vi quadam dictum fortius pronunciat, *re vera* significans, ut apud Herodotum iv. 118. καὶ ἂν ἐδήλου. Præterea quædam inveniuntur locutiones, quæ duobus membris in unum contractis etiam particulam ἂν a propria ejus sede revellunt, ut usitatissima formula οὐκ οἶδ' ἂν εἰ πελάσμι. Sed de his infra suo loco. Cæteræ conjunctiones, quæ incipere orationem nequeunt, quum statim post primam vocem collocari soleant, naturæ suæ ad initium orationis pertineant, hoc habent præcipuum, ut et ἂν et κέν, ut quæ ad ipsam sententiam spectent, post eas poni debeant. Tales dico ut μέν, δέ, τέ, γάρ, ἔρα, μὲν γάρ, μέντοι. Sed hæ particulae quum longius a principio remotæ aliis verbis subjiciuntur, recte præcedit ἂν vel κέν. Alia ratio est particularum rationativarum, ut ἔρα, δῆτα, οὖν, quæ nunc ante nunc post ἂν ponuntur, prouti magis ad prægressam vocem, vel ad totam sententiam spectant. Quin illæ quoque conjunctiones, quas ante dicebamus, certa conditione etiam statim post ἂν collocantur. Fit hoc, ubi ἂν vel κέν cum particulis conditionalibus vel pronominihus relativis vel aliis vocibus ita conjunctum est, ut ad coalescent cum iis in unam dictionem, aut pro una tamen habeatur. Itaque ἔάν μὲν, ἐπεὰν δέ, ὅταν γάρ, ὅπου τὲ dicitur; et sic etiam εἴτ' ἂν δέ, ἥνίκ' ἂν δέ, et ὅς ἂν δέ, ut apud Herodotum i. 138. vii. 8, 4. et ὅς ἂν μὲν νυν apud eundem iii. 72. Sed quum divisim ista dicuntur, ut εἰ ἂν, non potest sequi conjunctio, sed media ponitur inter eas, ut εἰ δ' ἂν, ἐπεὶ δ' ἂν, ὅτε δ' ἂν. Unde etiam εἴτε δ' ἂν et ἥνκα δ' ἂν recte dici apparet. Et ὅς δ' ἂν quidem plerumque divisim dicitur, sed fere cum quodam potestate discrimine. Pertinet huc etiam τάχιστ' ἂν τε apud Thucydidem ii. 63. Κέν vero, quum hæc forma nunquam coalescat cum alia voce, semper conjunctioni postponitur: εἰ δέ κε μὴ δώσωιν. Sed Doriensium lingua in κα mutatum coalescit: unde præcedit conjunctionem: ἀλκα δ' ἔρνα λάβη τῆνος γέρας. Atque hæc quidem de collocatione summatim. Nam plura ex hoc genere infra suis locis promenda erunt.

III.

De significatu.

Nunc de significatu harum particularum explicemus. Est autem nihil in linguarum ratione difficilius, quam particularum vim ac potestatem perspicere, distincteque declarare. Quæ quum plerumque sensu quodam percipiatur ex obscuris et latentibus notationibus prodeunte, difficillime revocari ad claras distinctasque notiones potest, revocataque sæpe evanescit magis quam comprehenditur ac retinetur, ut quæ hoc ipsum, sentiri potius quam intelligi, velit. Accedit quod plerumque particularum tam varia est ratio tamque multiplex usus, ut quamvis diligenter explices, tamque ægre invenias, quod ubique aptum sit atque accommodatum. Eaque difficultas augetur etiam eo, quod, si ab aliarum comparatione linguarum auxilium petas, quod in hujusmodi re optimum esse adminiculum solet, nulla est lingua, cujus particulis ad hunc finem ita uti possis, ut eæ non aut majorem, aut minorem, aut ex parte saltem diversam vim habeant, eoque, dum explicandæ rei non sine utilitate adhibentur, tamen simul etiam proclivitate ad errandum afferant. Ac nescio an hæc omnia præcipuo quodam modo quadrent in particulas ἂν et κέν, quibus non solum in aliis, quas ego quidem norim linguis nullæ particulæ ex omni parte respondent, sed in ipsa Græcorum lingua quædam particulæ adeo sunt similes, ut ne ab his quidem quomodo differant statim appareat. Sed quum omnino non nisi duplex via pateat, quam quis in hoc genere ingredi possit, una, ut diuturna accurataque veterum scriptorum lectione sic persentiscat potestatem et usum harum particularum, quemadmodum solemus in iis linguis, quas quotidiana sermonis consuetudine addiscimus; altera, ut, posteaquam hunc sensum comparasse nobis videamur, ad claras eum distinctasque notiones revocare studeamus, quæ quidem via sola relicta est ei, qui docere vult: conabimur hanc quamvis difficilem provinciam in nos recipere, rogamusque lectores, ut has subtilitatum latebras nobiscum perreptare ne fastidiant.

Sunt in lingua Græca tres aliæ particulae, quæ similem ut ἂν et κέν vim habent, ἴσως, ποῦ, et τέ, sed differunt gradu et modo. De sola enim significatione nunc, non de constructione loquor. Commune omnium hoc est, quod sententiam quodammodo debilitant, eique aliquid ambiguitatis addunt. Cujus ambiguitatis primo gradus diversi sunt: alia enim probabilia, alia fortuita, alia veri similia, alia probabilia esse dicimus. Atque omnium minime certa sunt, de quibus hoc tantum scimus, posse ea esse, sed nihil habemus, esse unde conjiciamus. Proxima his sunt, quæ utrum sint an non sint, fortuitum est, i. e. ex aliqua conditione suspensum, cujus veritas prius cognoscenda sit, quam verumne sit quod ex ea pendet sciamus. Sequuntur ea, quæ veri similia sunt, de quibus etsi non constat nobis, tamen esse ea potius, quam non esse credimus. Postrema sunt probabilia: quæ sunt ea, quæ mirum foret si non essent, quia rationem, quare esse debeant, idoneam videmus. Eadem vero omnia etiam modos quosdam habent, qui sunt duo, positi in eo, quod aut ad ipsam tantum cogitationem loquentis, aut ad rei de qua sermo est aliquam conditionem referuntur. Et ille quidem modus, qui ad loquentis cogitationem spectat, complectitur probabilia et veri similia, de quibus quis nihil amplius, quam de alteris se ambigere, de alteris opinari significat. Alter autem modus fortuita et probabilia continet, quibus in ipsis est aliquid quare sint aut fiant, sed illud in alteris ignotum, notum autem in alteris. Itaque gradu hæc ita se excipiunt, ut probabilibus fortuita, fortuitis

veri similia, veri similibus probabilia succedant; modi autem hanc jubent distributionem fieri, ut probabilia et veri similia fortuitis et probabilibus opponantur, possibilem autem ad veri similia eadem sit comparatio, quæ fortuitorum ad probabilia. Singulis horum sua destinata sunt vocabula: ac probabilibus quidem et veri similibus adverbialia ἴσως et ποῦ; fortuitis autem et probabilibus particulae ἂν sive κέν, et τέ. Considerabimus hæc ita, ut in singulis etiam id quod iis oppositum est respiciamus: quod eo minus negligi convenit, quo major est horum discriminum subtilitas.

Ac probabilibus indicandis inservit ἴσως, *forsitan*, Germanice *vielleicht*: quod est conjicientis, sed non scientis. Ei adverbio oppositum est verbum nudum sine particula, quo simpliciter veritas rei indicatur. Veri similibus autem significandis adhibetur ποῦ, *fortasse*, *wohl*: quod est opinantis, sed non affirmantis. Itaque ei opposita sunt ἦ et δῆ, quibus utitur, qui jam non opinari se, sed credere atque confidere affirmat. Fortuita notantur particulis ἂν et κέν, quæ Latine plerumque non possunt exprimi, sed si quæ Latina particula ad propriam earum vim quodammodo accedit, est ea *forte*: Germani aptiorem habemus particulam *etwa*, sed non tamen ubique satis accommodatum. Est autem ἂν et κέν sumentis aliquid, sed non contententis: qui ubi jam non sumit, sed contendit, contrario utitur vocabulo, πάντως. Probabilia denique per particulam τέ exprimuntur, quæ Germanice plerumque per *ja* encliticam exprimi potest. Latina in lingua fere vel nimirum non prorsus alienæ sunt, sed aliquanto tamen fortiores. Hæc autem oratio colligens est, sed non dicentis necessarium esse: unde qui jam non colligit, sed firmius rationem concludit, ἀναγκαίως dicat necesse est.

Illustrabo hæc versu Homeri, in quo his particulis omnibus locus est:

σὺν τε δὴ ἔρχομένω, καὶ ἴσως πρὸ δ τοῦ ἐνόησεν,
i. e. duobus consociatis, *forsitan alter altero plus videt*: Hoc qui dicit, fieri posse indicat, ut altero plus videat, sed utrum id fiat an non fiat, nescit. Quod si scit fieri ita, simpliciter id enunciat sine ulla particula, πρὸ δ τοῦ ἐνόησεν. Sed si dicit,

σὺν τε δὴ ἔρχομένω, καὶ ποῦ πρὸ δ τοῦ ἐνόησεν,
hoc dicit: *alter fortasse altero plus videt*. Eo autem opinari se indicat, ita fieri, sed non affirmat. Affirmare si vult, adverbio uti debet, quo non videri sibi ita, sed confidere se indicat, ἦ δῆ πρὸ δ τοῦ ἐνόησεν. Porro si dicit,

σὺν τε δὴ ἔρχομένω, καὶ κέν πρὸ δ τοῦ ἐνόησεν,
id hanc vim habet: *alter forte altero plus videt*. Quod qui dicit, ex fortuita aliqua conditione pendere significat, ut id eveniat. Quod si tollit conditionem, πάντως πρὸ δ τοῦ ἐνόησεν dicat necesse est. Denique quod ipse posuit poeta,

σὺν τε δὴ ἔρχομένω, καὶ τε πρὸ δ τοῦ ἐνόησεν,
in hanc sententiam dictum est: *alter nimirum altero plus videt*. Id vero est ejus, qui probabile et consentaneum esse dicit ita fieri, etsi non ait plane necessarium esse. Hoc enim si vult, dicendum est ἀναγκαίως πρὸ δ τοῦ ἐνόησεν.

Apparet ex his, ut opinor, et quid differant istæ particulae inter sese, et quid singulæ oppositum cogitari postulent. Quæ si paucis comprehendere volumus, hæc sunt. Quum ἴσως ad ea quæ possunt fieri; ποῦ ad veri similia; ἂν et κέν ad ea quæ fortuita sunt, i. e. ex aliqua conditione pendunt; τέ denique ad probabilia spectet: dubitantem, si ἴσως adhibeat, ita confirmabis: non solum potest esse, sed est; si ποῦ: non solum veri simile, sed verum est; si ἂν vel κέν: non solum conditione aliqua, sed omnino est: si τέ: non solum probabile et consentaneum, sed necessarium est.

Non abs re fuerit, hæc etiam alio exemplo confirmare. Odys. A. 197. legimus,

ἀλλ' ἐτι ποῦ ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ.

Non potuit hic τέ, aut quod paullo fortius est, τοι poni. Hæc enim particula indicaret Minervam, non modo se, sed etiam Telemachum, quem alloquitur, tantum abesse ut mortuum putent Ulysses, ut eum vivere parum dubium, immo probabile esse credant. Contra si ἴσως diceret, non multum profecto contulisset ad consolandum Telemachum: nam ipse sciebat, quamdiu non constaret de morte Ulyssis, forsitan vivere illum, etiamsi parum esset veri simile. Multo minus particula κέν adhiberi potuit. Ita enim significaret Minerva, se id sumere, tamquam quod casu accideret potuerit, vivere Ulysses, si non periisset. Quod Germanice dicas, *er lebt etwa noch*. At hæc tam nulla fuisset consolatio, ut etiam minuire debuisset spem, quæ Telemachio admodum exigua relicta erat. Ex his patet, necessario utendum fuisse particula ποῦ, quæ quia prodiit Minervam veri simile putare vivere Ulysses, sola Telemachum ad eandem potest fiduciam erigere.

IV.

De constructione.

CONSTRUI dicimus verba, quæ conjuncta plenam sententiam efficiunt. Nunc particulae ἂν et κέν, quoniam conditionis significationem continent, verbo quidem carere nusquam possunt: nam sicubi deest verbum, intelligendum est: modos autem formæque verbi admittunt omnes, quia in omnibus accedere potest conditionis notatio. Sed non cum omnibus tamen solæ per se construi in eo quidem sermone possunt, qui deposita prisci temporis fluctuatione certas est dicendi leges sequutus. Itaque recte dicas construi eas cum indicativo, optativo, participio, infinitivo, ut ἐλεγον ἂν, λέγοιμι ἂν, λέγων ἂν, λέγειν ἂν: non autem possis dicere, solas per se cum conjunctivo construi: neque enim λέγῃ ἂν dici licet: quamquam ὅς ἂν jure dicemus cum illo construi verbi modo. Patet autem quid intersit. Nam mo-

us verbi, quocum ipsa per se constructa est particula *ἄν*, aliam ejus accessione potestate accipit. Aliud est enim *ἔλεγον ἄν*, quam *ἔλεγον*: et sic cætera quæ attulimus. In conjunctivi autem potestate nihil mutatur, sive accedat *ἄν*, sive non accedat: mutatur vero potestas illius vocabuli, cui adjunctus est conjunctivus: nam *ἔάν*, *ἔταν*, *ὅς ἄν* aliam vim habent, quam *εἰ*, *ἔτε*, *ὅς*. Itaque non *ἄν* dicendum est cum conjunctivo construi, sed voces illas, quibus adjunctum est *ἄν*. Ex his enim pendet conjunctivus, etiam si careant particula illa. Idque etiam aliis argumentis cognoscitur, et primum quidem eo, quod multa ejusmodi vocabula cum particula illa in unam vocem coaluerunt, ut *ἔταν*, *ὑπόταν*, *ἔάν*, *ἐπεάν*, *ἐπειδάν*, et Dorica *αἰκα*, *θκα*; deinde e collo-catione verborum, quæ semper particulam illis vocabulis, numquam verbo colligat. Non enim dici potest *ὅς λέγει ἄν*. Sed quod in conjunctivo, idem sæpe etiam in aliis verbi modis accidit, ut cum iis non particula *ἄν*, sed alia vox adjunctam habens illam particulam construatur. Id monendum judicavi propterea, quod, quum mihi in explicando usu illarum particularum eam videam rationem tenendam esse, ut, quæcumque earum constructio sit, verbi partes, quod adjunctum habent, deinceps persequar, tamen interdum eam, quæ vere constructio est, ab illa, quæ videtur esse, sed non est, distinguere oportebit.

V.

Grammaticorum de constructione sententia.

GRAMMATICORUM quæ fuerit de constructione particulae *ἄν* sententia, optime cognosci potest e scriptore de Syntaxi in Bekkeri Anecdosis, qui illam doctrinam omnium plenissime exposuit. Ejus verba infra suis locis afferentur. Hic satis est paucis quid illi senserint complecti. Ac de quinquæ qui excepto participio numerantur verborum modis solum imperativum negant istam particulam admittere: cum cæteris autem eam omnibus construi aiunt. Item temporibus adjungi affirmant omnibus, exceptis præsentem et perfectum et futuro. Infinitivis addi dicunt omnibus; item participiis.

Hæc verane an non satis accurate dicta sint, quæri potest duobus modis, uno qui experientiæ exemplorumque finibus continetur, qui per se cæcus est, præsertim in tanta dissensione codicum; altero, qui in particulae verbique modorum ac temporum natura pervestiganda est positus, qui est ad intelligentiam quidem rei aptissimus, sed tamen, nisi usu exemplisque comprobetur, non facit satis. Convenit vero ab hoc facere initium, ut, ubi apparuerit quid possit dici, deinde quærat quid dici consueverit. Ac ratiocinetur quis ita fortasse, quoniam infinitivus nudam verbi notionem contineat, consequens esse, ut, si cum infinitivo construatur particula *ἄν*, construi possit etiam cum cæteris verbi formis omnibus; item si infinitivis omnia tempora adjiciatur, ut possit etiam cum temporum omnia indicativis conjungi. At hæc non recte conclusa foret ratio. Nam illa infinitivi constructio ubique est orationis obliquæ, neque locum habet, nisi ubi in recta oratione is verbi modus, cujus vicem sustinet infinitivus, adjungi sibi particulam patitur. Hinc patet, prius de his verbi modis, quam de infinitivo dicendum esse.

VI.

De ἄν cum indicativo summam.

PLA est autem, ex verbi modis primum commemorari indicativum. De eo ipsaque particula non satis accurate præceptum a grammaticis: quorum sententia his comprehensa est verbis scriptoris de Syntaxi in Bekkeri Anecd. p. 126. *Ἄν τοῦτον τὸν σύνδεσμον οἱ τεχνικοὶ δυνητικὸν προσαναγορεύουσι· σημαίνει γὰρ πρῶγμα μὴ γενόμενον, δυνάμενον δὲ γενέσθαι, εἰ μὴ τι συμβῇ ἐκάλυεν, οἶον, εἰ μὴ τὴν Ἑλένην Ἀλέξανδρος ἤρπασεν, οὐκ ἄν Τροία ἀπώλετο. ἡδύνατο φησὶ μὴ ἀπολέσθαι Τροία, εἰ μὴ τῆς ἀπωλείας τὴν αἰτίαν παρέσχε τὴν Ἑλένην ἄρπαςας Ἀλέξανδρος. Et paullo post: ἐξ οὖν ὑπαρχόντων χρόνων, ἐνεστώτος, παρατατικού, παρακειμένου, καὶ ὑπερσυντελικοῦ, ἁοριστου, μέλλοντος, ἐνεστώτι καὶ παρακειμένῳ καὶ μέλλοντι οὐ συντάσσεται, τοῖς μέντοι τρισὶ τοῖς λοιποῖς παρὰ πᾶσι τοῖς σοφοῖς εὐρίσκεται. Explicat hæc doctissimus grammaticus, Apollonius lib. iii. de Syntaxi cap. 6. p. 204. ὁ δὲ ἄν σύνδεσμος αὐτὸ μόνον ἐκ τηρήσεως εἴρηται ὡς παρῳχημένους συντάσσεται, ἐξηρημένους τοῦ παρακειμένου, ἐφ' ἧς συντάξεως εἰ ἔροιστο, ἐν τῷ γράφῳ ἄν παρὰ τὸ τὸ ἀκατάλληλον ἐγένετο, οὐκ ἔστι φάναι ἢ μόνον ἐκ τῆς ἀντιλήψεως. [ὁ ἀκατάλληλος ἐστίν.] (Hæc verba aut ut interpretis additamentum delenda sunt, aut mox post ἀνθυπαλλαγῇ inserenda.) οὕτε γὰρ ὀρθοῦ ἀνθυπαλλαγῇ, οὕτε ἄλλου του, ὃ δύναται διελέγχει τὸ ῥῆμα μὴ συμπληρῶμενον ἢ συγχρονούμενον ἢ συνδιατιθέμενον. ἦν δὲ τὸ αἴτιον τοῦτο, τὰ γεγονότα τῶν πραγμάτων ὁ σύνδεσμος ἀναρεῖν θέλει, περιστατῶν αὐτὰ εἰς τὸ δύνασθαι, ἔθεν καὶ δυνητικὸς εἴρηται. τὸ μὲν γὰρ ἔγραψα ἢ τὸ ἔγραφον ἢ τὸ ἐγεγράφειν ἢ ἀπὸ μέρους γεγονότα ἐστίν, ἢ καὶ ἔκπαλα γεγονότα· ἔθεν προσέρχεται τοῖς δυναμένοις τὴν ὕλην αὐτοῦ παραδέξασθαι, ἔγραφον ἔν, ἔγραψα ἔν, ἐγεγράφειν ἄν· οὐ μὴ τῷ γράφῳ ἢ γράψῳ· οὐ γὰρ παρῳχεται, ἢ ἐγχαρῶσθαι καὶ ἢ ἐκ τοῦ συνδέσμου ἀναίρεσις μὲν τοῦ γεγονότος, ἀπαγγελία δὲ τοῦ ἐσομένου, καὶ ἐντεῦθεν δὲ πειθόμεθα ὅτι οὐ παρῳχημένους συντέλειαν σημαίνει ὁ παρακειμένος, τὴν γε μὴν ἐνεστώσαν· ἔθεν οὐδὲν δυνησόμενον γενέσθαι παρεδέξατο, καὶ διὰ τοῦτο ἀπροσδεῖς τοῦ ἄν συνδέσμου ἐγγένοι. ἐν τῇ συνδεσμικῇ συντάξει ἐντελέστερον τὰ τοιαῦτα δέδεικται. Aggre quidem caremus illa uberior expositione, sed tamen vel ex his, quæ hic obiter attulit Apollonius, colligi potest, alii quam debebat fundamento disputationem ejus*

superstructam esse. Mirum profecto est, etiam doctissimos eruditissimosque grammaticos sæpenumero non modo, quod accidere cuivis potest, in ratione reddenda errare, sed etiam quæ usu firmata et comprobata sunt, vel ignorare videri, vel diserte ut prava rejicere. Utrumque factum videmus in hac disputatione. Nam neque causa, cur præsentem et futuro jungi nequeat *ἄν*, recte explicata est ab Apollonio, neque ipsum illud verum est, non consociari particulam istam cum his temporibus, quandoquidem futurum saltem, in primis apud Homerum, quem præ cæteris scriptoribus omnibus grammatici illi tractabant, sæpissime adsciscit *ἄν*. Nititur Apollonii sententia eo, quod *ἄν* tollat veritatem facti, faciatque ut quid non fieri factumve esse, sed posse fieri cogitetur. Nunc ait imperfectum, aoristum, et plusquamperfectum vel quæ ex parte facta sint, vel pridem facta designare: idcirco iis convenire *ἄν*. Quibus hoc videtur dicere, temporibus istis vel penitus vel ex parte tolli factum: quæ enim facta sint, jam non fieri; in præsentem autem et futuro nihil esse quod tolli possit: nam quod fiat, non etiam non fieri; quæ esse etiam perfecti rationem, quippe quod præsentem a perfecta restatim indicet; quod autem futurum sit, ne eo quidem dum pervenisse, ut fieret. Hæc quamvis subtiliter sint disputata, tamen, quoniam fundamentum quo nituntur angustioribus est quam oportebat limitibus circumscriptum, vera quidem sunt intra hos limites, quod autem extra eos est, intactum relinquunt. Nam particula *ἄν* quum ubique ad conditionem aliquam referatur, quæ conditio aut impleta aut non impleta intelligitur, eum tantummodo ejus usum, quo ad non impletam conditionem refertur, qui longe est altero crebrior, spectavit Apollonius. Unde fieri non potuit, quin ita, ut fecit, rationem concluderet. Nam quidquid ad conditionem non impletam refertur, ex eaque pendet, præterito tempore dicendum est, quia illud, non esse impletam conditionem, res est jam præterita. Itaque non Græca solum, sed aliæ quoque ac nescio an omnes lingue in hoc genere verbis præteriti temporis utuntur, sive de præterita re, sive de præsentem, sive de futuro loquendum sit. Ut *facturus essem* qui dicit, jam non factum esse sciat necesse est illud, quod si esset factum, ipse id quod agebat erat facturus. Neglexit vero Apollonius alteram rationem, qua particula *ἄν* ad impletam conditionem refertur. Quæ ratio quoniam non levius momentum quam prior illa ad plenam accuratamque rei expositionem habet, nos utramque ita conjungemus, ut ambas ex communi quem habent fonte repetamus.

Quæcumque fieri vel non fieri dicimus, aut simpliciter affirmamus negamusve facta esse vel fieri vel fore: cui usui nudus omnium temporum indicativus inservit: aut ita commemoramus, ut effectio eorum restringatur conditione aliqua, quæ eam vel ex parte vel totam tollat: quod fit adjectione particulae *ἄν*. Hæc enim particula quoniam rei fortuitæ notationem continet, facit indicativo addita, ut effectio et fortuita aliqua causa suspensa esse intelligatur. Significat ergo illa constructio, fieri quid, si fors ferat. Itaque quum *ἔλεγον* sine restrictione dicatur, *ἔλεγον ἄν* refertur ad conditionem aliquam, e cujus eventu pendeat. Nunc conditio illa aut impleta intelligitur, aut non impleta. Si impleta, ut *ἔλεγον ἄν, ὅποτε τις ἐρωτήσῃ*, veritas facti ex parte tollitur, ex parte affirmatur. Nam neque quod semel certo tempore, neque quod semper factum sit, nunciatur, sed indicatur quod ut plurimum, prouti fors ferret, fieri consueverit. Itaque oppositum cogitatur *οὐ μὴν αἶ*, vel quidquid hujusmodi quoque in loco res requirit. Non impleta autem si intelligitur conditio, ut *ἔλεγον ἄν, εἰ ἐβουλόμην*, veritas facti tota tollitur, affirmaturque tantum, impendisse ejus effectioem. Unde oppositum cogitatur, *ἀλλ' οὐκ ἔλεγον*.

Ex his primo colligitur, *ἔλεγον ἄν* in utroque genere et in eo quod in re facta, et in eo quod in re non facta versatur, eandem vim habere. Nam quod aliæ lingue hæc genera discernunt, ut Latina, quæ in altero *dicebam fere*, in altero *dicerem* usurpat, nihil id ad Græcos, qui quod commune horum generum est respicientes, in utroque eadem forma dicendi utuntur.

Deinde illud quoque apparet, cur, ubi non impleta conditio intelligitur, necessario præteritis temporibus utendum sit. præsens autem, eique compar perfectum, ac futurum excludantur. Nam neque quid fuisset, neque quid nunc esset, neque quid futurum esset, cogitari potest, nisi jam constet, non esse factum id, unde ista pendebant. Quare quum illud, non esse impletam conditionem, jam sit res præterita, etiam quæ ex illa conditione pendebant, in præteritis numerantur. Sed ne quis forte conturbetur, quod non impletam vocamus, quæ videatur eodem jure impleta dici posse, quemadmodum *facerem nisi vetitum esset* idem est quod *facerem si esset licitum*: monendum putamus, conditionem posse vel affirmativam vel negativam esse, qualiscumque autem sit, notionem spectandam esse eam, quæ ex illa conditione suspensa est: ut *facerem*, vel *non facerem*: nam conditio est causa qua quid fiat. Itaque *facerem* sic intelligitur, si qua causa esset faciendi: at non est causa faciendi: quare non facio; *non facerem* autem, si causa non faciendi esset: at non est causa non faciendi: non ergo non facio, i. e. facio.

Denique vero etiam de impletæ conditionis temporibus judicari poterit. Ac dicat quis forsitan, quæ impleta aliqua conditio fiat, non minus debere præteriti temporis esse, quia hoc quoque, esse illam conditionem impletam, pro præterito habendum sit: aliter enim nondum impletam fore. Esset hoc omnino ita, si in hoc genere, ut in altero, certum factum respiceretur. Atqui id nec fit, nec fieri potest: alioquin in omni certo facto addendum esset *ἄν*, quia nihil usquam fit, nisi causa sit cur fiat. Quamobrem in iis tantum factis illa loquendi ratio usurpatur, quæ non unum certum factum, sed plura incerta, ut quidquid forte factum, forte etiam non factum est, continent. In his igitur conditio nec tempori certo nec rei adstricta est: nam in solo casu versatur, cujus natura in eo est posita, ut causa facti lateat, factum autem ipsum impletæ ignotæ conditionis documen-

tum sit, factumque esse, si sit factum, intelligatur. Itaque quod supra posuimus, *ἔλεγον ἂν, ὅπότε τις ἔρωτην*, nihil est aliud, quam *ὅπότε τις ἔρωτην*, *ἔλεγον*, *εἰ ἔλεγον*, vel *ἔλεγον, ὁσάκις ἔλεγον*. Quod si conditio ita est cum ipso facto conjuncta, ut impletam esse non nisi ex facto ipso cognoscatur, consequens est, quocumque in tempore factum illud colloques, etiam conditionem cum eo conjunctam fore. Quare in hoc quidem genere nihil est, quod prohibeat, quin et *λέγω ἂν* et *λέξω ἂν* recte dici existimentur. Ut quod apud Aristophanem est,

*καὶ ταῖς ἀδελφαῖς ἀγοράσαι χιτῶνιον
ἐκέλευσεν ἂν,*

quid tandem caussæ esse dicamus, cur, si eadem res ut quæ nunc fiat vel olim futura sit narretur, non possit dici *κελεύει ἂν* vel *κελεύσει ἂν*? Immo vel ex eo id colligas, quod in hoc genere præteritum tempus non potest, vel in altero, quod est conditionis non impletæ, atque in re non facta versatur, ad præsentia et futura adhiberi, sed uice continetur in præteritis. His nihil aliud nunc quidem efficere volo, quam ut non rationi repugnare ostendam particulæ *ἂν* in impleta conditione consociationem cum præsentis futuriq. indicativo: ex quo consequitur ne perfectum quidem excludendum esse. Alia res est, si usum spectamus. Multa enim, quamvis recte dicantur, non sunt tamen usitata: contra sunt etiam, quæ usus prava receperit. Et poterit, si quis negat uos comprobare illas constructiones, eo uti argumento, quod Herodotus I. 196. ubi sæpius cum præterito *ἂν* in re facta conjunxit, omnem illam narrationem non ut cætera, quæ de Babyloniorum institutis refert, præsentis tempore complexus sit, sed quasi de industria transtulerit in præteritum, sic exorsus: *νόμος δὲ αὐτοῖσι ὧδε κατεστειναι· ὁ μὲν σοφώτατος ὕδρ, κατὰ γνώμην τὴν ἡμετέραν, τῷ καὶ Ἰλλυριῶν Ἐνετος πυνθάνομαι χρῆσθαι· κατὰ κόμας ἐκάστας ἀπαξ τοῦ ἔτους ἐκίστου ἐποιέετο τὰδε*. Sed de his nunc quidem satis.

VII.

De *ἂν* cum indicativo præteritorum in re facta.

Quod a quibusdam traditum est, particulas *ἂν* et *κὲν* cum præteritis in re facta constructas ita usurpari, ut quid non semel, sed iterum iterumque factum indicent, in eo est sane aliquid veri, sed multo tamen latius patet harum usus particularum. Quum enim per eas particulas, ut supra ostendimus, conditio aliqua significetur, quam ipsum factum impletam esse monstret, consequens est, hujusmodi locutionem, *ἔλεγον ἂν*, ubique ita exprimi posse, *dicebat· si dicebat*. Nam verbo *ἔλεγεν* affirmamus dixisse aliquem, particulæ autem adjectione indicamus, illud dicere ex aliqua re fortuita pendisse, totumque factum fuisse fortuitum. Illa fortuita autem varia sunt, ut *dicebat, si dicebat hic; si hoc; si huic; si hoc tempore; si hoc loco; si hoc modo*.

Ac frequentissimus est hujus locutionis usus, quum de pluribus factis aliquid ita commemoratur, ut quodlibet possit intelligi. In quo quod fortuitum est, fere vel in tempore, vel in persona, vel in re quapiam accessoria versatur. Ut in tempore apud Homerum Od. B. 104. (T. 149. Ω. 139.)

*ἔνθα κεν ἡματιῇ μὲν δαίνασκεν μέγαν ἱστόν,
νύκτας δ' ἀλλέσκεν.*

Male in his locis postrema Wolfii editio *καὶ* præbet. Vide Schæferum in Præfat. ad Juliani Orat. in Constant. p. xviii. de hoc usu particulæ *ἂν* dissertentem. De re sæpius facta sermonem esse, verbum frequentativum indicat. Sed additum *κὲν* non quotidie telam texuisse Penelope significat, sed plerumque, ut forte ei libebat. Dubia auctoritatis hoc est Iliad. N. 732.

*ἄλλω δ' ἐν στήθεσσι τίθει νόον εὐρύοπα Ζεὺς
ἐσθλόν· τοῦ δέ τε πολλοὶ ἐπαυρίσκοντ' ἄνθρωποι·
καὶ τε πολέας ἐσάωσε, μάλιστα δὲ κ' αὐτὸς ἀνέγνω.*

Vetus hæc et agnita a grammaticis scriptura est, quorum fuerunt qui *καὶ* *αὐτὸς* pro *καὶ αὐτὸς* dictum putarent, alii autem *κὲ* abundare dixerunt: utrique male. Sed mori poetæ convenientius est *δέ* τε. Non diversum est, quod legitur Odys. Σ. 260.

*καὶ γὰρ Τρώας φασὶ μαχήτας ἔμμεναι ἄνδρας,
ἡ μὲν Ἀκοντιστάς, ἡ δὲ Ῥυτῆρας οὐστῶν,
ἴππων τ' ὠκυπόδων ἐπιβήτορας, οἳ κ' ἐτάχιστα
ἔκριναν μέγα νείκος ὁμοίου πολέμοιο.*

Verba sunt Ulyssis ad Trojam profecturi, qui etsi fortes perhiberi Trojanos ait, tamen non videtur bella novisse, quæ ab iis feliciter gesta esse diceret, sed hoc tantum velle, viros fortes facile posse quamvis magnum bellum profigare. Itaque hoc quoque in loco poetam *ὅ* τε dedisse, non dubium esse puto. Apertiora hæc sunt Sophoclis in Philocteta v. 289.

*πρὸς δὲ τοῦθ' ὁ μοι βάλοι
νευροσπαδῆς ἔτρακτος, αὐτὸς ἂν, τάλας,
εἰλυόμην δύστηνος, ἐξέλκων πόδα
πρὸς τοῦτ' ἂν· εἴ τ' εἴδει τι καὶ ποτὸν λαβεῖν,
καὶ ποὺ πάγον χυθέντος, οἷα χεῖματι,
ξύλον τι θραύσαι, ταῦτ' ἂν ἐξέρπων τάλας
ἐμνηχανόμην· εἴτα πῶρ ἂν οὐ παρῆν.*

Et Aristophanis in Pluto v. 982.

*ἀλλ' ἀργυρίου δραχμὰς ἂν ᾗτησ' εἴκοσιν
εἰς ἱμάτιον· ὅκτω δ' ἂν εἰς υποδήματα·
καὶ ταῖς ἀδελφαῖς ἀγοράσαι χιτῶνιον
ἐκέλευσεν ἂν, τῇ μητρὶ θ' ἱματίδιον·
πυρῶν τ' ἂν ἐδεθήθην μεδίμων τεττάρων.*

Alia apud hunc exemplum vide ibidem v. 1011. s. 1142. s. 1179. seqq. Nub. 54. 855. 977. seqq. 1382. seqq. Ran. 914. 920. 924. 927. 946. ubi codd. Rav. et Ven. *εἴτ' ἂν*. 948. 950. 1022. Eq. 1354. Av. 506. 520. ubi aliter Brunckius. 1288. Pac. 213. 217. 641. 643. Lys. 509. ubi non habet Brunckius. 510. seqq. 517. seqq. Lucian. Necyom. 7. T. I. p. 465. Piscat. 11. 12. T. I. p. 379. Philopseud. 35. T. iii. p. 61. seqq. Encom. Demosth. 39.

T. iii. p. 520. ubi nemo non videat interpungendum esse, *μάτην, εἶπεν ἂν, ἐπρεσβεύσαμεν*. Herodotus i. 196. *ὅσοι δὲ τοῦ δήμου ἔσκον ἐπύλαμοι, οὗτοι δὲ εἶδος μὲν οὐδὲν ἐδέοντο χρηστοῦ· οἱ δ' ἂν χρήματά τε καὶ αἰσχίστας παρθένους ἐλάμβανον· ὥς γὰρ δὴ ἐξέλθοι ὁ κήρυξ πωλέων τὰς εὐειδεστάτας τῶν παρθένων, ἀνίστη ἂν τὴν ἀμορφεστάτην ἢ εἰ τις αὐτῶν ἔμπροσθε· καὶ ταύτην ἀνεκήρυσσε, ὅστις θέλει ἐλάχιστον χρυσίον λαβάν, συνοικεῖν αὐτῇ· ἐς δὲ τῷ τὸ ἐλάχιστον ὑπισταμένῳ προσεκέετο· τὸ δὲ ἂν χρυσίον ἐγένετο ἀπὸ τῶν εὐειδῶν παρθένων*. Solum hic ultimum *ἂν* potest alicui dubitationi obnoxium esse, quum primo ad aspectum nihil in illa sententia fortuiti insit. Ac vellem liber aliquis ad præberet. Defendi tamen potest *ἂν*. Nam quum illud certissimum sit, aurum ex pretio pro venustioribus accepto datum esse, apertum est, *ἂν* non ad verbum *ἐγένετο*, sed ad nomen *χρυσίον* esse referendum, idque etiam collocactioni particulæ convenit: *quantum id forte auri erat, e venustiorum pretio erat confectum*. Nempe accipere illum aliquid auri, certum erat: quantum autem acciperet, fortuitum. Eadem ratio in multa alia exempla quadrat, ut in illud, quod ex Sophocle apposui, *εἴτα πῶρ ἂν οὐ παρῆν*, et in Aristophanis quem adscripsi locum. Nam ea sæpiissime est nominis et verbi conjunctio, ut, quod fortuitum in sententia inest, ab nomine demum ad verbum transeat. Demosthenes in Conon. p. 1257. 12. ed. Reisk. *ἦν οὖν δεινποποιεῖσθαι τοῖς ἄλλοις ἔραν συμβαίνοι, ταύτην ἂν ἤδη ἐπαρῶνουν οὗτοι*. Lucianus Encom. Demosth. 24. T. iii. p. 500. de Proteo: *τὸ γενόμενον, ὃ φασιν αὐτὸν γενέσθαι, δρασμὸν ἐξευρίσκοντα τῆς ἀνθρωπίνης οὐφως, ἐπεὶ κατηναλώκεν πάσας ἰδέας ἂν θηρίων καὶ φυτῶν καὶ στοιχείων, αὐθὺς αὖ πενία μορφῆς ἐπεισάκτου Πρωτῆα γενέσθαι*.

Omnino autem nihil illo particula *ἂν* usu frequentius. Herodotus iii. 119. *ἡ δὲ γυνὴ τοῦ Ἰνταφέρνεος φοιτεύουσα ἐπὶ τὰς θύρας τοῦ βασιλέως, κλαίσκε ἂν καὶ ὠδύρετο*. Sic ii. 109. iii. 51. 148. iv. 230. vii. 211. et cum verbis frequentativis ii. 174. iv. 42. 78. 130. Plato Apol. Socr. 7. p. 22. B. *ἀναλαμβάνον οὖν αὐτῶν τὰ ποιήματα, ἃ μοι ἐδόκει μάλιστα πεπραγατεῦσθαι αὐτοῖς, διηρώτων ἂν αὐτοὺς τί λέγοιεν*. Vide Xenoph. Hist. Cyr. vi. 2, 28. 4, 17. Aliquid dubitationis admittit Aristophanis locus in Pace v. 69.

*ἔπειτα λεπτὰ κλιμάκια ποιούμενος,
πρὸς ταῦτ' ἀνερχίχῃτ' ἂν εἰς τὸν οὐρανόν,
ὥς ζυνετρίβῃ τῆς κεφαλῆς καταβρύεις.*

Nam etsi hæc scriptura non solum in Aristophanis libris, sed etiam apud Etymol. M. p. 99, 29. et Suidam v. *ἀνερχίχασθαι* invenitur, tamen Etymol. Gud. p. 52, 54. et Orion p. 621, 38. *τὸν* omittunt, Suidas autem in v. *ἀνερχίχωντο* et Philemon in Lexico p. 149. atque ex eo Favorinus habent *ἀνερχίχῃτ' ἂν* *πρὸς τὸν οὐρανόν*, ut videri possit *ἀνερχίχῃτ' ἂν* *πρὸς οὐρανόν* scribendum esse. Defendi tamen potest *ἂν*, quum Trygæus idemdem ad cælum escendere conatus sit, donec humi decideret.

Sæpe fortuitum illud, quod per particulas *ἂν* et *κὲν* significatur, non in tempore, sed in iis, qui fecerunt aliquid, positum est. Legitur hodie Iliad. X. 369.

*ἄλλοι δὲ περιδραμον ὤλες Ἀχαιῶν,
οἳ καὶ θηήσαντο φύην καὶ εἶδος ἀγῆτην
Ἐκτορος.*

At quis vel mediocriter in Homero versatus hæc ferat? Nam primo *καὶ* et languidissime et contra morem poetæ additum est. Quod ubi sic poni videatur, ut paulo ante v. 364. et Iliad. A. 249. ibi *τὸν καὶ, τοῦ καὶ* non sunt pronomina relativa, sed demonstrativa, neque *καὶ* sic adnectendæ sententiæ caussa, sed alio fine adjectum est. Deinde nusquam Homerus *εἶδος ἀγῆτην* dixit, nisi forte quis ita accipiat Odys. E. 177. quo tamen loco non minus homo in cæteris, Iliad. E. 787. O. 228. Ω. 376. h. Apoll. 198. homo potius ipse *εἶδος ἀγῆτην* dicitur. Vera scriptura præfixa est scholio ed. Villos. ubi non, ut Heynius refert, *οἳ καὶ ἐ*, sed *οἳ κὲ* ἐ scriptum est. Hinc locum illum sic esse corrigendum patet:

*οἳ κὲ ἐ θηήσαντο, φύην καὶ εἶδος ἀγῆτην
Ἐκτορα.*

Particula illa hic ita rem sæpius factam significat, ut non tam ad ea, quæ deinceps, quam ad id, quod a pluribus simul, aliis atque aliis, factum sit, referatur. Eadem ratio est verborum frequentativorum *ἔπασκεν* et *οὐτήσασκεν* illo in loco. Ceterum nemo non videt, particulam *κὲ* non ad pronomem, sed ad verbum pertinere. Nam si pronomem demonstrativum substituas, recte dices, *οὗτοι δὲ ἐ θηήσαντο κὲ*. Similimus est Platonis locus in Apol. Socr. p. 18. C. *ἔπειτα εἰσὶν οὗτοι οἱ κατηγόροι πολλοὶ καὶ πολλὴν ἤδη χρόνον κατηγορηκότες, ἐτι δὲ καὶ ἐν ταύτῃ τῇ ηλικίᾳ λέγοντες πρὸς υἱὰς, ἐν ᾗ ἂν μάλιστα ἐπιστεύσατε, παῖδες υἱες, ἐνιοὶ δ' ὑμῶν καὶ μεράκια, ἀτεχνῶς ἐρήμην κατηγοροῦντες ἀπολογουμένου οὐδὰ νός*. Demosthenes de Corona p. 301, 19. *ἀλλ' ὁμῶς οὐδεὶς πώποτε τούτων διαπαντός ἔδωκεν εαυτὸν εἰς οὐδὲν τῇ πόλει, ἀλλ' ὁ μὲν γράφων οὐκ ἂν ἐπρέσβευσεν, ὁ δὲ πρεσβεύων οὐκ ἂν ἔγραψεν*. Andocides de Myster. p. 73. ed. Reisk. ubi Bekkerus p. 146. particulam *uncis* inclusit: *οὐ γὰρ ἔστιν ὅστις πώποτε ὑμῶν παριὼν τὴν οἰκίαν τὴν ἡμετέραν ἀνεμνήσθη ἢ ἰδία τι ἢ δημοσία κακὸν παθὼν ὑπ' ἐκείνων, οἳ πλείστας μὲν στρατηγῆσαντες στρατηγίας πολλὰ τρώπαια τῶν πολεμίων καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑμῖν ἀπέδειξαν, πλείστας δὲ ἄλλας ἀρχὰς ἄρξαντες καὶ χρήματα διαχειρίσαντες τὰ ὑμέτερα, οὐδὲν ἂν πώποτε ὄφλον*. Id nus diceremus, *die nicht etwa schuldig wurden*.

Rariora sunt exempla, in quibus neque in tempore, neque in personis, sed in ipso facto aliquid fortuiti est. Homerus Odys. Δ. 546.

*ἡ γὰρ μιν ζῶν γε κίχῃσαι, ἢ κεν Ὀρέστης
κτεῖεν ὑποφθάμενος, οὐ δὲ κεν τάφου ἀντιβολήσας.*

Nos diceremus, *oder es hat ihn etwa Orestes getödtet*. Nemo reprehenderet, si ibi *ἢ* *καὶ* legeretur. Sed agnitum *κὲν* etiam ab antiquis interpretibus.

Quæ hactenus attulimus, ita erant comparata, ut *ἂν* particula per se sola vel esset constructa cum indicativo præteriti, vel

posset cum eo constructa existimari. Sed est aliud genus loquendi, in quo ea particula non est per se constructa cum verbo, sed pertinet ad vocem conditionis significantem, quales sunt *εἰ*, *ἥ*, *ἂν*, *ἂν*, *ἂν*. Odyss. Z. 282.

Βέλτερον, εἰ κ' αὐτὴ περ ἀποιομένη πόσιν εὖρεν ἄλλοθεν.

Melius est, si forte ipsa sibi maritum quaesivit. Nos hic quoque *εἴτω*. Nam sententia conditionalis, ubi incerti quid est in conditione, facile admittit istam particulam. Incertus Pythagoræus apud Galium p. 722. αὐτίκα, κατηγορεῖς ἱεροσουλαν τεύ, αἰκ' ἐγένετο τάργυν, ἀλαθὴς δ' λόγος. Et *ἂν* an significante p. 720. ἐπεὶ αἱ τις ἐρωτῆσαι τὴν λέγοντας ὡς τὸ αὐτὸ ἐστὶν ἄδικον καὶ δίκαιον, αἴκα δὴ τι δίκαιον περὶ τὴν γονέας ἐπραξαν, ὁμολογοῦντι καὶ ἄδικον ἔρα. Deberet ad hoc genus referri hoc Aristophanis in Lys. 1098.

ὦ Πολυχάρῖδα, δεινὰ γ' αὖ πεπρόθυμας, αἰ κ' εἶδον ἀμέ τῶνδ' ἄνεπαφλασμένως.

Et pertinet sane huc, nisi quod de re non facta accipiendum est. Nam recte Elmsleius, *δεινὰ τὰν ἐπεπρόθυμας*, nisi quod fortasse *ἂν* erat *δεινὰ τὰν πεπρόθυμας* scribi. Sed est hoc epicorum atque Doriensium proprium. Atticos non reperias in huiusmodi sententiis *ἂν* indicativo iunxisse. Legitur quidem in quibusdam libris apud Aristophanem Nub. 1152.

ΣΩ. ὥστ' ἀποφύγοις ἂν ἦντι' ἂν βούλῃ δίκην.

ΣΤΡ. καὶ μάρτυρες παρήσαν, ὅτ' ἐδανείζομην;

ΣΩ. πολλὰ γ' ἔμᾶλλον, κὲν παρήσαν χίλιοι.

Sed non dubitandum quin vera sit plerorumque et meliorum librorum scriptura *κὲν παρῶσι*, quæ tamen est simplicius interpretanda, quam visum est Reisigio p. 104. Nam *κὲν παρῶσι* dicit Socrates, quia etiam illa, *ὥστ' ἀποφύγοις ἂν ἦντι' ἂν βούλῃ δίκην* de præsentē vel futuro dixit in Lysistrata 1025. qui scripserunt, *κὲν με μὴ λύσεις, ἐγὼ σου κὲν τὸδε τὸ θηρίον τοῦπ' ἰὸν φθαλμῷ λαβοῦσ'* ἐξέειπον ἂν, ὃ νῦν ἐνι, *decepti* sunt eo, quod aoristus sequitur. Recte vero libri *κὲν με μὴ λυπῆς*. Non minus temere *ἂν*, i. e. *ἐάν*, illatum in Demosth. proem. p. 1451, 18. ubi non dubium est quin scribi debeat: *οὐτ' ἂν εἰ μοι τὰ δέοντα ἐδοκέειτε προαίρεσθαι, παρήλθον, περιέρχον ἡγοῦμενοι τοῖς ἀφ' αὐτῶν ἂν χρὴ ποιοῦσι λέγειν, οὐτ' ἂν εἰ τοῖνυντιον*.

Alia quædam huius generis non abhorrent a communi usu. Herodotus iii. 150. τὰς μητέρας ἐξελέοντες, γυναικα ἕκαστος μὴν προσεξαίρετο τὴν ἂν ἐβούλετο ἐκ τῶν ἑαυτοῦ οἰκητῶν. Ita aliquot codd. iique recte: nam in aliis per grammaticos deleta videtur particula. Differentia manifesta est: nam *τὴν ἐβούλετο* esset *eam, quam volebat*; *τὴν ἂν ἐβούλετο* est, *quam forte volebat*, sive *maius quancunque volebat*. Hæc in præsens tempus translata, alterum sic est dicendum, *προσεξαίρεται ἦν βούλεται*, alterum, *προσεξαίρεται ἦν ἂν βούληται*. Lucianus Dial. Mort. ix. 2. T. i. p. 361. καὶ μακάριοι ἦν αὐτῶν, ὅτινα ἂν καὶ μόνον προσέβλεψα. Idem in Demon. 10. T. ii. p. 379, 18. πλέον δὲ ἡ ἐλαττον ἔχαίρε συνῶν ἐνίοις αὐτῶν, μόνους ἐξιστάμενος ὅσοι ἂν ἐδόκουν αὐτῶν ὑπὲρ τὴν τῆς θεραπείας ἐλπίδα διαμαρτάνειν. His quidem in duobus exemplis potuerat etiam optativus, sed omisso *ἂν*, poni. Sic etiam in hoc Antiphontis loco p. 768. (85. §. p. ed. Bekk.) *ἐπειτα τὸν χορὸν συνέλεξα ὡς ἐδυνάμην ἔριστα, οὐτε ζημιώσας οὐδένα, οὐτε ἐνέχυρα βία φέρων, οὐτ' ἀπεχθανόμενος οὐδένα, ἀλλ' ὥσπερ ἂν ἥδιστα καὶ ἐπιτηδεύματα ἀμφοτέροις ἐγγίγνετο, ἐγὼ μὲν ἐκέλευον καὶ ἡγοῦμην, οἱ δ' ἐκόντες καὶ βουλόμενοι ἔπεμπον*. Pertinet ad hoc constructionis genus etiam Demosthenis locus p. 1106. ult. οἱδὲ δὲ τῇ παρακλήσει χρησάμενοι παραπετάσματος, διαθήκας ἐμαρτύρησαν, ὡς ἂν μάλα σθ' οἱ δικασταὶ ταύτην τὴν διαθήκην ἐπίστευσαν τοῦ πατρὸς εἶναι, ἐγὼ δὲ ἀπεκλείσθην τοῦ λόγου τυχεῖν ὑπὲρ ὧν ἀδικούμαι, οὗτοι δὲ, φωραθεῖεν τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκότες καὶ τοῖς γ' ἐναντίον φοντοῦ τούτου. Illi vero, provocatōnis prætextu usi, de testamento testati sunt ita, ut *facillime iudices hoc patris testamentum esse crediderint, ego autem ab oranda causa mea exclusus sim, ipsi vero falsa testati esse deprehenderentur*: atqui contrarium sperabant. Illa enim, οὗτοι δὲ φωραθεῖεν τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκότες, ironice dicta esse patet.

Apud Herodotum vero quod i. 108. in quibusdam libris scriptum est, *λάβε τὸν ἂν Μανδάνην ἔτεκε παῖδα*, ita demum a solœcismi reprehensione quis liberet, si contendant verum esse Astyagen, ne forte Mandane gemellos esset aut tergeminos enixa. At id *ἂν* erit cui probetur: recteque codd. plerique omittunt *ἂν*. Ostendat fortasse aliquem *ἂν* etiam apud Lucianum Halc. 5. T. i. p. 181. ταῦτα γὰρ τοῖς νέοις ὡς ἂν εἶπον παιδίοις οὐδ' εἰς νοῦν ἐλθεῖν δυνατόν φαίνεται. Nam commemoraverat paullo ante τὰ νήπια παντελῶς βρέφῃ τὰ πεμπαταῖα ἐκ γενετῆς ἢ δεκαταῖα. Sed non est cur displiceat ista locutio, cuius hic sensus est, *τοῖς οὕτως ἂν ὡς εἶπον νέοις οὐσι παιδίοις*.

VIII.

De *ἂν* cum indicativo futuri.

PERCIPIMUS ad *ἂν* cum futuro conjunctum, qua constructione, quamvis improbat grammaticis, epici veteres usi sunt sæpissime, quum quidem aliquid fortuiti inesse rei futuræ indicandum putarunt. Sed neque Latinis neque Germanis particula est, quæ in hoc genere ubique Græcæ particulæ vim exprimat. Nihil minus percipi ejus potestas ubique potest. Ut a difficilioribus incipiam, quod Odyss. Γ. 80. legitur,

εἴρεαι δὲ πρὸθεν εἰμέν· ἐγὼ δὲ κέ τοι καταλέξω,

id Germanice dicas, *ich will dir es wohl sagen*. Quod quid sit si accuratius quæras, apparet sensum esse, *si tibi placet, dicam*. Sic etiam Iliad. Ε. 267.

ἀλλ' ἴθ', ἐγὼ δὲ κέ τοι Χαρίτων μίαν ὀπλοτεράαν

δῶσω ὀπνιέμεναι καὶ σὴν κεκλήσθαι ἔκοιτιν.

PARS XXXIII.

Non est enim hæc oratio simpliciter et sine conditione promittentis, sed aliquam adjicientis dubitationem, si scilicet alteri placeat. Cujusmodi in locis apertum est non potuisse τε poni, quod est quodammodo affirmantis id, quod fieri consentaneum est. Apertior est rei fortuitæ significatio in his verbis Iliad. A. 139.

ὃ δὲ κεν κεχολώσεται, ὃν κεν ἴκωμαι.

Alia exempla vide versu 523. Δ. 176. Z. 260. Θ. 404. I. 61. 386. ubi tamen quibusdam optativus placuit, eumque in postrema editione posuit Wolfius. Ε. 239. O. 211. P. 515. X. 42. Odyss. Δ. 80. 753. Π. 297. P. 540. T. 558. Et *ἂν* Iliad. X. 66.

αὐτὸν δ' ἂν πύματον με κύνης πρώτῃσι θύρῃσιν ὠμῆσαι ἐρύουσιν.

Vide vers. 49. et B. 488. (Odyss. Δ. 240. A. 327. 516.) Non minus sæpe *ἂν* cum futuro has particulas adsciscit. Iliad. A. 174.

πάρ' ἐμοίγε καὶ ἄλλοι,

οἳ κε με τιμήσουσι.

Vide B. 229. I. 155. 297. M. 226. P. 241. Odyss. E. 36. K. 288. 432. Π. 438. Et *ὅτε* atque *ὅποτε*. Iliad. T. 335.

ἀλλ' ἀναχωρήσαι, ὅτε κεν συμβλήσεται αὐτῷ.

Quod nos dicimus *wenn etwa*. Odyss. Π. 282.

ὅππότε κεν πολύβουλος ἐνὶ φρεσὶ θήσει Ἀθήνη, νεύσω μὲν τοι ἐγὼ κεφαλῇ.

Quo loco in vertendo omittendum *κέν*. Sic etiam Iliad. Φ. 340.

μὴ δὲ πρὶν ἀπόπαιε τέον μένος· ἀλλ' ὅπρ' ἂν δὴ

φθέγξομ' ἐγὼ ἰάχουσα, τότε σχέιν ἀκάματον πῦρ.

Hic quidem *φθέγξομαι* dubium, futurumne sit an conjunctivus. Cum *ἔ* conjunctum *κέν* rursum per *wenn etwa*, si forte exprimi potest Iliad. B. 258.

εἰ κ' ἔτι σ' ἀφραίνοντα κίχῃσομαι, ὡς νύ περ ὤδε.

Vide O. 213. P. 557. Od. E. 417. nisi hoc loco conjunctivus est. Sæpissime vero, ubi *ἔ* significat *an*, ut Odyss. O. 523. Π. 238. P. 79. Σ. 264. Tum etiam *εἰσέκε*, Odyss. Θ. 317.

ἀλλὰ σφωε δόλος καὶ δεσμός ἐρύξει,

εἰσέκε μοι μάλα πάντα πατὴρ ἀποδώσει ἔδνα.

Itaque fortasse etiam *ποιήσομαι* Iliad. Γ. 409. non conjunctivus, sed futurum est.

Talia non reperias apud illos scriptores, qui sermone jam magis stabilito usi sunt: diserteque *συνήσω ἂν* in solœcismis numeratum ab Luciano in Pseudologista c. 2. T. iii. p. 555. Coniungere quidem nos quoque *ἂν* cum futuro quidam existimant, quorum aliquos, qui tamen satis leviter hanc rem attigerunt, citavit Schæferus ad Gregor. Cor. p. 66. Nominavit tamen eosdem Astius ad Platonem de Legg. p. 358. Addi possunt Coraes ad Isocr. p. 155. et Lobeckius ad Phryn. p. 733. seq. Sed rectius commemorabuntur Heindorfius ad Platonis Phædon. p. 22. et Werferus in Actis Monac. i. p. 103. 248. 252. Quibus qui nuper accessit, Reisigius in commentatione de particula *ἂν* p. 99. seq. quum in animum induxisset, particula illa veritatem rei extolli potius quam deprimi, fieri non potuit, quin proferret quæ vereor ut multis persuadeat. Indicabo primum aliquot locos adjectione particulæ vel ab librariis vel a criticis depravatos. Aristoph. Ach. 392. Av. 832. Lysistr. 542. de quo loco vide Reisigium p. 101. et in Conject. p. 177. 188. ac nos ad Cæd. Col. 1454. Platon. Phædr. p. 231. D. Antiphont. p. 34. (674. Reisk.) Apud Isocratem quæ exempla exstant, quum in cod. Urbin. omnia sublata sint, dubitari potest an id grammaticis acceptum feramus, præsertim quum codex ille ipsas exhibeat subscriptiones eorum, qui orationes istas recognoverint: vide Bekkeri editionem p. 15. 31. 277. 297. 312. 401. Sed utcumque illi grammatici pro suo arbitrio reflexerint Isocratem, tamen quibusdam saltem in locis librorum fide expulisse istam constructionem videntur, ut in Areopag. 35. §. 89. p. 211. (244. Lang.) et in Trapez. 21. §. 51. p. 528. (639.) ubi in verbis *γνώσεσθε ἂν* cod. Urb. omittit particulam, quæ unde orta fuerit si quæris, veri simillimum est, quum consuetudo errore exaratum esset *γνώσεσθαι*, supra autem adscriptum *ε*, inde confiatum esse *γνώσεσθε ἂν*. Omnino autem vix ullus est scriptor, in quo non aliquando *ἂν* librorum errore vel incitiā cum futuro constructum reperiatur.

Quibusdam vero in locis non tantum tribuerim auctoritati grammaticorum, ut iis, sicubi *ἂν* cum futuro consociatum correxisse videantur, continuo assentiendum putem. Est autem duplex ratio, quæ *ἂν* cum futuro conjungi possit, una, quum vere construitur cum illa verbi forma; altera, quum consociatur quidem particula futuro, sed non ut constructa cum eo censenda sit.

Dicatur primo de ea, quæ vere constructio habenda est. Ac nihil obstat quin particula *ἂν* in narratione rei fortuito factæ non solius præteriti propria, sed communis temporum omnium existimetur, supra ostendimus. Quod si is usus in præsentē et futuro tam rarus, quam frequens in præteritis est, non est id mirum: narrationes enim fere in præteritis versantur. Sed quum etiam præsentia futuraque narrari possint, non temere damnum, sicubi etiam cum his temporibus, ea quidem lege qua in præteritis, *ἂν* conjunctum reperiatur. Nunc quidem non nisi unum in promptu habeo exemplum, idque valde dubium, apud Isocratem. Sublatum est enim in cod. Urb. sive librorum fide, sive quod Heliconius ejusque socii illam constructionem non putabant ferendam esse. In Panegyrico ille c. 48. §. 214. p. 102. (111. Lang.) ad bellum Persis inferendum adhortans, his verbis utitur: *μόνος γὰρ οὗτος ὁ πόλεμος κρείττων εἰρήνης ἐστὶ, θεωρία μὲν μάλλον ἢ στρατεία προσοικὴς, ἀμφοτέροις δὲ συμφέρων, καὶ τοῖς ἡσυχίαν ἀγειν βουλομένοις καὶ τοῖς πολέμειν ἐπιθυμοῦσιν. ἔξεσται γὰρ ἂν τοῖς μὲν ἀδεῶς τὰ σφέτερόν αὐτῶν καρποῦσθαι, τοῖς δ' ἐκ τῶν ἀλλοτρίων μεγάλους πλοῦτους κατακτήσασθαι. Codex Urbinas εἴη γὰρ ἂν. Ac sæpe ἔξεσται videri potest ex interpretatione in textum venisse, præsertim quum sæpius vulgata lectio, si ad libri Urbinatis scripturam comparetur, interpretationis speciem præ se ferat. Patet vero, si recte se habet *ἔξεσται ἂν*, prorsus eodem modo dictum esse, ut *ἔξῃν ἂν* diceretur, si res ista esset temporis præteriti. Hac sola ratione, si scriptura recte se habet, defendi possit locus*

Herodoti iii. 104. οἱ δὲ δὴ Ἴνδοι τρώφω τοιούτῳ καὶ ζεύξει χρωμένον ἐλαύνουσι ἐπὶ τὸν χρυσὸν λελογισμένως, ὅπως ἀν καυμάτων τῶν θερμότητων ἐόντων εἶναι ἐν τῇ ἀρπαγῇ. Quasi dicas, ul, quoties id faciunt, faciant maximi caloris tempore.

Alterius generis, in quo ἀν junctum quidem futuro, sed constructum cum aliis verbis est; multo plura exempla inveniuntur: quorum etsi nonnulla suspecta sunt, tamen res ipsa minime videtur dubia esse. Apud Pindarum Nem. vii. 100. (68.) vulgo legitur: μαθὼν δὲ τις ἀν ἐρεῖ, εἰ πὰρ μέλος ἔρχομαι ψέγιον δαρὸν ἐννέπων. Boeckhius, recte indicans usum Pindari ἐρεῖ requirere, ἀν delendum putat. At hoc vix addiderint librarii, quos credibilis est τὴς inseruisse. Patet vero, ἀν non ad verbum, sed ad participium referendum esse. Sed quod apud eundem poetam Isthm. v. 54. Boeckhius scribi vult, εἰρήσεται πᾶ κ' ἐν βραχίστοις, ut κ' ἐν sit pro κε ἐν, id vel propter istam particularem collocationem Graeci sermonis ratio repudiat. Thucydides ii. 80. τοῦ δ' αὐτοῦ θένους, οὐ πολλὰ ὕστερον τούτων, Ἀμπακιδῶται καὶ Χάονες, βουλόμενοι Ἀκαρνανίαν πᾶσαν καταστρέψασθαι καὶ Ἀθηναίων ἀποστήσαι, πείθονται Λακεδαιμονίους ναυτικὴν τε παρασκευάσασθαι ἐκ τῆς ξυμμαχίδος καὶ ὀπλίτας χιλίους πέμψαι ἐς Ἀκαρνανίαν, λέγοντες ὅτι, ἦν ναυὶ καὶ πεζῷ ἔμα μετὰ σφῶν εἰθῶσι, ἀδυνάτων ὄντων ξυμμοθεῖν τὸν ἀπὸ θαλάσσης Ἀκαρνανίαν βαδῖως ἀν Ἀκαρνανίαν σχόντες καὶ τῆς Ζακύνθου καὶ Κεφαλληνίας κρατήσουσι, καὶ δὲ περίπλους οὐκ ἐτί ἔσονται Ἀθηναίους ὁμοίως περὶ Πελοπόννησον. Nonnulli codd. ἀν omittunt; alii habent κρατήσουσι. Nihil vero vitii in vulgata. Nempe si separatim singula posuisset Thucydides, ita scripsisset, ὅτι βαδῖως ἀν Ἀκαρνανίαν σχοῖεν, καὶ τῆς Ζακύνθου καὶ Κεφαλληνίας κρατήσουσι. Eo differt huius loci sententia ab simili vi. 33. ἡγούμενοι, εἰ ταύτην σχοῖεν, βαδῖως καὶ τᾶλλα ἐξεῖν. Isocrates ad Demonic. §. 25. p. 8. Lang. vulgo: οὕτω δ' ἂν ἄριστα χρήσει τοῖς φίλοις, εἰ ταύτην περιμένῃς τὰς παρ' ἐκείνων δέσεις, ἀλλ' αὐτάγγελος αὐτοῖς ἐν τοῖς καιροῖς βοηθήσῃ. Jure, ut mihi videtur, hanc scripturam probat Werferus. Codd. quidam omittunt ἀν, alii, in iisque Urbinas, etiam copulam, οὕτως ἄριστα exhibentes. Quid sit illud οὕτω δ' ἀν, intelligas, ubi plene dixeris, οὕτω δ' ἀν χρᾶμενος, ἄριστα χρήσει. Aeschines de falsa leg. §. 11. p. 196. Reisk. οὕτω γὰρ ἀν μάστιγα μεμνήσσομαι καὶ δυνήσομαι εἰπεῖν, καὶ ὑμεῖς μαθήσεσθε. Quod quid aliud est quam οὕτω γὰρ ἀν ποιῶν; Sed hic quoque codd. nonnulli omittunt ἀν. Contra apud Lucian. Dial. Mort. xiii. 6. T. 1. p. 394. et de calumnia. non temere cred. 6. T. iii. p. 133. in hac locutione pro futuro optativum praeberunt codices. Sic apud Thucydidem i. 33. Bekkerus edidit: γενήσεται δὲ ὑμῖν πιεθόμενοι καλῇ ἡ ξυντυχία κατὰ πολλὰ τῆς ἡμετέρας χρεῖας, πρῶτον μὲν ὅτι ἀδικουμένοι καὶ οὐχ ἐτέρους βλάπτουσι τὴν ἐπικουρίαν ποιήσεσθε, ἔπειτα, περὶ τῶν μεγίστων κινδυνεύοντας δεξάμενοι, ὥς ἀν μάστιγα μετ' ἀειμνήστων μαρτυρίων τὴν χάριν καταβείθε. Libri κατάσθηθε vel καταβήθε: in uno cod. η a correctore in spatio duarum litterarum capace exaratum. Ac recte quidem Bekkerus: sed non tamen absurdum est, quod Fr. Volmar Fritzscheus, juvenis bene in his litteris versatus, coniciebat, καταβήσεσθε. Oranino autem, nisi fallor, in qualibet accessoria parte sententiæ ἀν locum habet, si illi ipsi parti aliquid fortuiti adscribendum est. Quare non solæcum esse puto, quod unus alterve codex in Aristoph. Nub. 465. præbet, ἀρά γε τοῦτ' ἀν ἐγὼ ποίῳ ὄψομαι;

Non enim ad futurum, sed ad τοῦτο referendum est ἀν. Quod explicativus ita dicas, ἀρά γε τοῦτ' ἀν εἶπῃ, δὲ ἐγὼ ποίῳ ὄψομαι; Cæteri libri et Suidas, ἀρά γε τοῦτ' ἄρ'. Venetus, ἀρά γε τοῦτ' ἄρ', ut Reisigius edidit. Sed ut ἄρα post ἀρα defendi possit, ἀρα non potest. Similiter in Platonis Phaedone p. 61. C. σχεδὸν οὖν, ἐξ ἀν ἐγὼ ᾤσθημαι, οὐδ' ὁπωσιστὸν ἀν σοι ἐκὼν εἶναι πείσεται. Hic quoque nescio an a grammaticis expulsum sit ἀν, quod abest in membranis Bodleianis et aliis quibusdam codd. Xenophon Cyrop. vii. 5, 21. νῦν δ' ἐπ' αὐτοὺς ἴωμεν, ἐν ᾧ πολλοὶ μὲν αὐτῶν καθεύδουσι, πολλοὶ δ' αὐτῶν μεθύουσι, πάντες δὲ ἀσύντακτοί εἰσιν· ὅταν δὲ καὶ αἰσθῶνται ἡμᾶς ἔνδον ὄντας, πολλὸν ἂν ἐτι μάλλον ἢ νῦν ἀχρεῖοι εἶναι ὑπὸ τοῦ ἐκπεπληχθῆαι. Huic loco simillimus est hic Dinarchi in Demosth. §. 111. p. 73. Reisk. μὴ οὖν ἀχθεσθε αὐτοῦ κλαίοντος καὶ ὀδυρομένου· πολλὸν γὰρ ἀν δικαιότερον ἐλέησετε τὴν χώραν, ἢν οὕτως καθίστησιν εἰς τοὺς κινδύνους, τοιαῦτα πράττων. Bekkerus ibi ἐλέησατε ex conjectura edidit, valde illa quidem probabilis, sed tamen non evidenter necessaria. Non potest reprehendi, quod legitur apud Lucianum Fugitiv. 24. T. iii. p. 377. κατῴμεν, ὥς καὶ ολίγους αὐτῶν ἐπιτρέψωμεν σήμερον. Sed alia ibi exstat scriptura, ὥς οὐκ ἀν, quam apertum est aut optativum futurum requirere, ὥς nam significante. Eadem ratione τάχ' ἀν futuro junxit Antisthenes rhetor p. 30. §. 6. (p. 58. Reisk.) ὅς πρῶτον μὲν οὐκ οἶσθα οὐδ' ὅπως εἰδὲ μάχεσθαι, ἀλλ', ὥσπερ ὅς ἄγριος ὄργῃ φερόμενος, τάχ' ἀν ποτε ἀποικτενεῖς σεαυτὸν, κακῶ περιπέσῃς τῶν. De quo non magis dubitandum quin recte dictum sit, quam de καὶ. Euripides El. 485.

κἂν ἐπ' ἐπὶ φόνιον ὑπὸ δέραν ὄψομαι ἅμα χυθὲν σιδάρω.

Lucian. Dial. meretr. xi. 4. T. iii. p. 310. περὶ γὰρ τῶν ἐτῶν κἂν δὲ πάππος διηγῆσεται σοι, εἴγε ξῆν ἐτι. Sed in Aristoph. Av. 1314.

ταχὺ δ' ἀν πολυάνορα τάνδε πόλιν καλεῖ τις ἀνθρώπων,

ubi Reisigius p. 101. καλεῖ tueretur, quia ei ἀν probabilitatem rei augere potius quam minuire visum est, nihil prorsus ego quidem invenire quo quo futurum defendam, præferamque quamvis paucorum librorum scripturæ καλοῖ, plerisque doctorum probatæ. Cæterum recte in hoc versu nuper G. Dindorfium τὰν πόλιν dedisse puto, velimque etiam ταχύ τὰν scribi. Adjungit Reisigius Euripidis locum in Hejacl. 769. quem ita scribit, οὐποτε θανάτων ἡσσανέες ποτ' ἀν ἐκ γ' ἐμοῦ φανούνται. Libri εὐτ' ἐμοῦ vel οὐτ' ἐμοῦ. Quæ hic Elmsleius duo foedissima latere menda putat, repetitum ποτ' et ἀν junctum futuro, non menda sunt, sed recte composita oratio. Illa potius duo vitiosa sunt, εὐτ' ἐμοῦ, et quod

nomen substantivum deest. Utrumque removeris, si scripseris,

Ζεὺς μοι σύμμαχος, οὐ φοβοῦμαι·

Ζεὺς μοι χάριν ἐνδίκως

εχει· οὐποτε θανάτων

ἡσσανέες θεοὶ ποτ' ἀν ἐν γ' ἐμοῖ φανούνται.

Multo minus afferre debebat Reisigius Sophocli. Trach. 672.

τοιούτον ἐκβέβηκεν, οἷον ἀν φράσω,

γυναικες, ὅμῳ θαῦμ' ἀνέλπιστον μαθεῖν.

Quo modo quis umquam loquutus est? In Andromacha Euripidis autem v. 465.

οὐδέ ποτ' ἀν δίδυμα

λέκτρ' ἐπαίνεω βροτῶν,

metricis deberi ἀν arguunt codices, non habentes eam particulam.

Sed dicendum de τὴς ἀν cum futuro. In Eurip. Iph. T. 894, hæc leguntur:

τὴς ἀν οὖν τὰδ' ἀν ἡ θεὸς ἡ βροτὸς ἡ

τι τῶν ἀδοκῆτων

ἄπορον πόρον ἐξανύσας,

δυοῖν τοῖν μονοῖς Ἀτρεΐδαν φανεῖ

κακῶν ἐκλυσιν;

Reisigius pro ea quam sibi fecit notione particulæ p. 100. τὴς ἀν φανεῖ absurdam interrogationem esse dicit, Seidlerque accedit, ἀν ad participium referenti. Nimirum factum est id eodem modo, quo supra vidimus usum Thucydidem, quia in mente habebat poeta, τὴς ἀν οὖν τὰδ' ἀν ἐξανύσειεν; Illa in opinione defixus Reisigius apud Theocritum xxvii. 38. pro τίνα κε, τίνα μύθον ἐνίψω scribi jubet τίνα καί. At non magis absurda est talis interrogatio, quam quum nos wer wohl vel wer etwa dicimus. In Eurip. Bacch. 639. Bruncnius e cod. E.

τί ποτ' ἀν ἐκ τούτων ἐρεῖ;

Quem non dicam, ut Elmsleius, non magis potuisse in tantula re errare. Nam potest id sic explicari, τί ποτ' ἀν εἴη, δὲ ἐκ τούτων ἐρεῖ; Alii libri ἄρ' habent. Aeschines in Ctesiph. §. 155. p. 542. Reisk. τότε μὲν, ταῦτ' ἐκήρυττεν, ἀλλ' οὐ νῦν, ἀλλὰ παραστήσμενος τὸν τῆς ὀρφανίας τοῖς παῖσιν αἴτιον τί ποτ' ἀν ἐρεῖ ἡ τί φθέγγεται; Ex undecim Bekkeri codd. unus tantum, isque ὁ correctione, ἀνερεῖ, quod non receptum velim. Dinarchus in Demosth. §. 69. p. 49. Reisk. τί δ' ἀν, τιθώμεν γὰρ ταῦτα, εἰ ἀν κατὰ τὸ ψήφισμα τὸ Δημοσθένους ἀπαιτῇ πέμψας ἡμᾶς Ἀλεξάνδρου τὸ χρυσὸν τὸ κομισθὲν εἰς τὴν χώραν ὑπὸ Ἀρτάλουν, καὶ πρὸς τῷ γεγενῆσθαι τὴν τῆς βουλῆς ἀπόφασιν τοὺς παῖδας καταπέμψῃ πρὸς ἡμᾶς τοὺς νῦν ὡς εαυτὸν ἀνακεκομμένους, καὶ τούτων ἀξιοῖ πυνθάνεσθαι τὴν ἀλήθειαν ἡμᾶς, πρὸς θεῶν, ὡς ἀνδρῶν, τί ἐροῦμεν; Isocrates Evag. c. 25. §. 80. p. 328. Lang. τίνα γὰρ ἀν εὐρήσομεν τῶν τότε γενομένων, εἰ τοὺς μύθους ἀφέντες τὴν ἀλήθειαν σκοποῦμεν, τοιαῦτα διαπεπραγμένον, ἢ τίνα τοσοῦτον μεταβολὴν ἐν τοῖς πράγμασιν αἴτιον γεγενῆμεν; Codd. Urb. et Vat. omittunt ἀν, ex sententia grammaticorum. Jam nolet, spero, Struvius, quod suaserat in programmæ xv. in fragmentis Dionysii Hal. ab Angelo Maio editis lib. xiv. c. 15. τί γὰρ ἀν δυνήσονται δεῖν ἐργάζεσθαι τοὺς δόμοις χωροῦντας αἱ βαθείαι κόμαι; ita mutari, ut aut deleatur ἀν, aut δύναντο reponatur. Sophoclis vero locus in Philoct. 1089. ubi Bruncnius ex uno codice dedit τί ποτ' ἀν μοι τὸ κατ' ἡμᾶς ἔσται; non est huc trahendus, quum ibi aptissime ἀν in cæteris libris scriptum sit.

Quod si τὸν ἀν licuit cum futuro conjungere, conicias fortasse eandem etiam negationis rationem esse, ut quæ per interrogationem in τί convertatur. Vereor tamen ut id idoneis exemplis comprobari possit. Nam in Aristoph. Vesp. 942. ubi vulgo,

οὐκ ἀν σὺ πάψει χαλεπὸς ἀν καὶ δύσκολος;

cod. Rav. male οὐκ αὖ. Reisigius autem p. 101. sine controversia οὐκ οὖν reponendum censet. Qui si p. 102. defendendum judicavit, quod in Nub. 1157. libri quidam, in iisque Ravennas habent,

οὐδὲν γὰρ ἀν με φλαύρον ἐργάσεσθ' ἐτι,

ubi alii libri ἐργάσαισθ' exhibent, non erat cur in pari caussa eandem constructionem damnetur. Sed neque his quidquam tribuendum, neque Eurip. Androm. 239.

οὐκ ἀν σωπῇ Κύπριδος ἀλγῆσεις περὶ; —

ubi pariter codd. quidam οὐκ αὖ, viri docti autem οὐκ οὖν. In Thesmoph. 814. non recte legitur,

ἀλλ' ἡμεῖς ἀν πολλοὺς τούτων

ἀποδείξομεν ταῦτα ποιοῦντας.

Ubi quum alii ἀποδείξωμεν corrigant, mihi potius servato ἀποδείξομεν videtur αὖ pro ἀν, et αὖτα pro ταῦτα scribendum esse, ut hi duo versus in unum tetrametrum conjungantur. Quod scriptum est apud Xenoph. Ephes. iii. 8. p. 66, 9. οὐ γὰρ ἐντεῦθεν μέ τις ἀνέλκοιτο, οὐδ' ἀν ἐπιδόμῃ τὸν ἥλιον, οὐδ' ἀν εἰς φῶς ἐλεύσομαι, in eo facilius feras ἀν futuro additum, quam non additum optativo. Sed hoc genus scriptorum non est in exemplis puræ dictionis habendum.

Ut etiam δς ἀν cum futuro commemoremus, invenitur id apud Polybium xxxviii. 5, 7. καὶ προσεμέτρησεν ἕτερον ψήφισμα παράνομον, ὥστε κυρίως εἶναι τοὺς ἀνθρώπους, οὓς ἀν ἐπὶ στρατηγία αἰρήσονται. Ubi videndum, utrum ἀν deleri, an, quod Schweighæuserus fecit, αἰρήσονται scribi debeat, de qua aoristi forma disputavit Lobeckius ad Phryn. p. 716. seqq. Apud Platonem de Legg. xii. p. 947. C. recte Astius ex Stephani emendatione, οὓς ἀν οἱ προσήκοντες τοῦ τελευτήσαντος ἐπόψονται, confirmata ab uno duobusve codd. Vide Lobeckium ad Phryn. p. 734. In Euthydemo p. 290. D. εἰ οὖν, ἡ δ' ὅς, δεόμεθα ἐκείνης τῆς τέχνης, ἥτις ἀν φ ἀν κτήσεται ἡ ποιήσασα ἡ θηρευσάμενη, αὐτὴ καὶ ἐπιστήσεται χρῆσθαι, καὶ ἡ τοιαύτη ποιήσει ἡμᾶς μακαρίους, ἀλλῃν δὲ τίνα, ἐφῃ, ζητητέον ἀντὶ τῆς στρατηγικῆς. Omittunt prius ἀν membr. Bodl. et tres e tredecim codd. Bekkeri. Apud Herodotum i. 93. vulgo ἐς δ' ἀν συνοικήσουσι. Sed quidam codd. ut Werferus scribendum monuit, συνοικήσωσι.

Quod si summam horum, quæ disputavimus, paucis volumus comprehendere, sic erit statuendum: primo videri ἀν construi posse cum futuro in narratione rei fortuitæ; deinde conjungi cum

eo, sed ut non sit constructum, posse, ubi pertineat ad aliam notionem, quam quæ in verbi futuro inest, dummodo ea talis sit, ut ipsa per se rei fortuitæ ac dubiæ notationem apte recipiat.

IX.

De ἄν cum indicativo præsentis.

MAGIS quam futuri, præsentis indicativi constructio cum particula *ἄν* controversa est. Eam tuebatur Brunckius, quem vide ad Aristoph. Plut. 885. Eq. 1131. Ach. 873. Negant grammatici: de quibus supra dictum. Si qua est ratio, qua *ἄν* cum præsentis indicativo conjungi possit, non potest alia esse, quam duplex illa, de qua modo in futuri explicatione dictum est. Sed in hoc quoque genere magna pars exemplorum corrupta est. Et sæpe quidem metricorum industria, aliquando etiam criticorum imperitia grammaticæ. Qui errores hodie vel sublatis sunt, vel removeri a quovis possunt. Vide Aristoph. Plut. 883. Nub. 395. Ran. 1421. Ach. 157. Av. 1069. Vesp. 343. Thesm. 99. Stobæi Serm. iii. 75. p. 44, 14. V. 67. p. 69, 8. xci. 24. p. 503, 20. cviii. 59. p. 571, 10. cxx. 30. Eclog. l. 8. p. 126. Euripidis versum in El. 1121. egregia emendatione sanavit Io. Ulr. Faesi, Turicensis:

ὄρας; ἄν σὺ ζῶντες ἄλλῃ νεία

i. e. ἀναζωπυρεῖς. Quæ Matthiæ in gr. Gr. δ. 598. c. attulit, aliena sunt, præter Platonis locum in Alcib. ii. p. 142. E. ubi nunc γοῦν pro γ' ἄν restitutum. Apud eundem de Legg. i. 14. p. 647. A. recte Astius ἄρ' οὐ καὶ νομοθέτης. In Cratylo p. 391. B. optimi libri ad pro ἄν præbuerunt, qua mutatione etiam Andocides de pace cum Lacedæm. 24. p. 165. (100. Reisk.) indiget; vide §. 9. Demostheni epist. 2. p. 1467, 9. codicis ope menda exempta est: item Andocidi p. 126. §. 86. (p. 41. Reisk.) Sunt etiam apud Homerum nonnulla hujusmodi, maxime in Odyssea: ut T. 255.

ἦτοι μὲν τὸδε κ' αὐτὸς οἶμαι, ὥς κεν ἐτύχθη,
εἰ ζῶντι· Ἀχιλλεύς ἐνὶ μεγάροισιν ἔτεται
Ἀτρεΐδης, Τροίηθεν ἰὼν, ἔανθός Μενέλαος.

Nam quis non credat τὸδε γ' αὐτὸς a poeta profectum esse? Quamquam hoc quidem videri potest per attractionem quamdam vel mutationem structuræ dictum esse, quasi voluerit dicere, τὸδε κ' αὐτὸς οἶμαι κακὸν γενέσθαι Αἰγίσθω. Et A. 316.

δῶρον δ' ὅππῃ κέ μοι δοῖται φίλον ἦτορ ἀνάγει,
αὐτὶς ἀνερχομένη δόμῳ οἰκόνδε φέρεσθαι.

Scribe ἀνάγει. B. 86.

εθέλεις δέ κε μῶμον ἀνάψαι.

Cod. Harl. ἐθέλεις δέ καί. Unde Wolfius in postrema ed. ἐθέλεις δέ κε, recte, si signum interrogandi apposuisset. Ω. 87.

ἦδη μὲν πολέων τάφῳ ἀνδρῶν ἀντεβόλησα
ἠρώων, ὅτε κέν ποτ' ἀποφθίμῳ Βασιλῆος
ζῶννυνταί τε νέοι καὶ ἐπενύττονται ἕθλα.

Ut monui in diss. i. de legibus quibusdam subtilioribus sermonis Homericæ p. 7. quemadmodum Latine dici non potest, *multos vidi ludos, quum certamina instituerint juvenes*, sed dicendum est *quum instituunt*, ita etiam Græcus sermo non admittit conjunctivum in tali sententia. Quod si hic non mendosa est particula *ἄν*, suspicor ita esse conjunctivos restituendos, ut simul et hic, et Od. Λ. 415. ἀντιβολήσας scribatur. Nam veteres quidam h. l. ἀντεβόλησας, sed male in eo versu qui hos sequitur sic scribebant:

ἀλλὰ κε κείνα μάλιστα ἰδὼν ἐτεθήπας θυμῷ.

Utrumque in postrema editione recepit Wolfius. Vulgo ἐτεθήπας, ex Od. Z. 166. ut opinor. Alii ἐτεθήπας, alii θηήσας, quam veram scripturam esse vix sinit dubitare similis locus, Od. Λ. 415. seqq. Aliud corruptum exemplum invenitur Od. Z. 162.

τοῦ μὲν φθίνοντος μηνός, τοῦ δ' ἰσταμένοιο
οἴκαδε νοστήσει, καὶ τίσεται, ὅς κεν ἐκείνου
ἐνθάδ' ἀτιμάξει ἄλοχον καὶ φαίδιμον νύκλιν.

Hic aut ἀτιμάζει scribendum videtur, aut, servato indicativo, ὅστις, quod alii libri habent.

Sed satis de his, quæ ferri nequeunt. Dicam nunc de illis duobus modis, quos supra monui rationi non repugnare, si possint exemplis confirmari. Eorum prior erat is, ut in narratione rei fortuitæ quemadmodum in præteritis, sic etiam cum præsentis indicativo conjungeretur *ἄν*. Fateor vero, nullum mihi exemplum occurrere, quod hunc usum ita firmet, ut non aut corruptum, aut saltem suspectum videatur. Sed quemadmodum temerarius esset, qui dubiis exemplis confideret, ita non minus inconsiderate ageret, qui quæ non aut certis aut multis exemplis comprobata videret, ne posse quidem dici contenderet. Apud Homerum Iliad. Z. 484. legitur:

τῷ καὶ κέ τις εὔχεται ἀνὴρ
γνωτὸν ἐνὶ μεγάροισιν ἀρῆς ἀλκτῆρα λιπέσθαι.

Non facile hæc quisquam reprehenderet, si verbum esset temporis præteriti. Verum etsi hæc est plerumque librorum scriptura, tamen nihil ei tribuendum est. Omissum est κε in codice apud Clarkium, omittiturque in explicatione loci Eustathius p. 998, 41. (995, 15.) Cod. Vrat. d. autem habet id, quod ut et consuetudini poetæ et sententiæ ipsi melius conveniens verum judicandum est: τῷ καὶ τέ τις εὔχεται ἀνὴρ. Sic Iliad. I. 159.

τοῦνεκα καὶ τε βροτοῖσι θεῶν ἐχθιστος ἀπάντων.

Apud Aristophanem in Ach. 873. Bæctus, interrogatus quid afferat, respondet,

ἦσ' ἔστ' ἂν ἀγαθὰ Βοιωτοῖς ἀπλῶς.

Id nos diceremus, *was es elica gutes in Boeotien giebt*. Hæc etsi et codd. nonnullorum et vet. edd. scriptum est, tamen optimi quidam libri *ἄν* omittunt, *ἔστιν* scriptum exhibentes: fatendumque, potuisse *ἄν* vel e prima sequentis vocabuli syllaba nasci, vel a metricis, quum *ἔστ' ἀγαθὰ* scriptum invenissent, inseri. Non tamen rationi repugnat particula. Sed ut hic non ferenda videatur, quia cum ipso est verbo constructa, non offendit tamen, si ad aliam vocem refertur. Illustre exemplum exstat in Xeno-

phontis Symposio 4, 37. ἐγὼ δὲ οὕτω μὲν πολλὰ ἔχω, ὥς μόλις αὐτὰ καὶ ἐγὼ ἂν αὐτὸς εὐρίσκω. Delevit *ἄν* Schæferus, quem nuper sequutus est L. Dindorfus. Non recte, mea sententia. Numquid enim aliud est illud Sophoclis, *εἶτα πῦρ ἄν οὐ παρήν*, et quæ plurima similia supra commemoravimus? Nimium sic est illud explicandum, *ὥς μόλις αὐτὰ καὶ εἰ ἐγὼ αὐτὸς ζητοῖν εὐρίσκω*. Hæc igitur qui damnet, quoniam rariora sunt, vereor ne parum perspectam habeat Græci sermonis elegantiam.

Ab hoc exemplo ut jam ad illud genus transeamus, in quo particula non est proprie cum verbo constructa, non pauca hujusmodi inveniuntur, quæ cave temere corrigas. Non est ad hoc genus referendus locus Thucydidis iv. 63. memorabilis ille propter libericrem, sed tamen justam verborum structuram: τὸ ζῆμπαυ τε δὴ γνῶμεν, πειθόμενοι μὲν ἐμοί, πόλιν ἐξόντες ἕκαστος ἐλευθέραν, ἀφ' ἧς αὐτοκράτορες ὄντες τὸν εὐ καὶ κακῶς δρῶντα ἐξ ἴσου ἀρετῇ ἀμυνόμεθα· ἦν δὲ ἀπιστήσαντες ἄλλοις ὑπακούσωμεν, οὐ περὶ τοῦ τιμωρήσασθαι τινα, ἀλλὰ καὶ ἔγαν, εἰ τύχοιμεν, φίλοι μὲν ἂν τοῖς ἐχθροῖς, διάφοροι δὲ οἷς οὐ χρὴ, κατ' ἀνάγκην γιγνώμεθα. Sic plerique et optimi libri: vulgo γιγνώμεθα. Quis hic non primo aspectu vel γιγνώμενοι, quod, ut ἔξοντες, ex γνῶτε pendeat, vel saltem γιγνώμεθα exspectet? Et tamen omnia recte habent. Ac primum, in quo hæserunt interpretes, οὐ περὶ τοῦ τιμωρήσασθαι τινα, sic est dictum, ut referatur ad φίλοι: volebat enim dicere, οὐκ ἂν περὶ τοῦ τιμωρήσασθαι τινα φίλοι γιγνώμεθα, scilicet οἷς χρὴ: sed ne bis dicendum esset φίλοι, in altera parte posuit, addito statim opposito: atque ut φίλοι et διάφοροι, τοῖς ἐχθροῖς et οἷς οὐ χρὴ invicem opposuit, sic opposuit etiam γιγνώμεθα *ἄν* et κατ' ἀνάγκην γιγνώμεθα, ita quidem, ut optativus ad *ἄν* ex illo indicativo supplendus sit. Itaque plene sic dicas: οὐ περὶ τοῦ τιμωρήσασθαι ἀλλήλοις φίλοι γιγνώμεθα, ἀλλὰ καὶ ἔγαν, εἰ τύχοιμεν, φίλοι μὲν ἂν γιγνώμεθα τοῖς ἐχθροῖς, διάφοροι δὲ οἷς οὐ χρὴ κατ' ἀνάγκην γιγνώμεθα. Non valde dissimile est hoc Demosthenis Ol. i. p. 15, 8. οὔτε γὰρ ὥς δοκεῖ καὶ φησεῖ τις ἐν μὴ σκοπῶν ἀκριβῶς, εὐτρεπῶς, οὐδ' ὥς ἂν καλλιστ' αὐτὰ τὰ πράγματα ἔχει. Vide ibi Schæferum, cui displicet ἔχει, unice probatur ἔχοι. Neutri a codd. fides deest. Utrumvis alterum ex se repeti cogitatione postulat.

Aptius afferri poterit hoc Aristophanis in Eq. 1131.

χοῦτω μὲν ἄν, εἰ ποιεῖς,
εἴ σοι πυκνότης ἐνέστ'
ἐν τῷ τρόπῳ, ὥς λέγεις,
τοῦτ' ἂν πολλὰ.

Hæc est libri Ravenatis aliorumque scriptura, quæ si sic intelligitur, οὕτω μὲν ἂν ποιῶν, εἰ ποιεῖς, non est quod eam vituperes. Sed quum ποιεῖς in cod. Ven. ac Suidæ edd. vet. et cod. Oxon. legatur, non opus est indicativum tueri. Quod Stobæus Serm. xxi. 5. ex Menandri Thrasyleonte attulit,

κατὰ πολλὰ ἄν ἔστιν οὐ καλῶς εἰρημένον
τὸ γνῶθι σαυτὸν· χρησιμώτερον γὰρ ἦν
τὸ γνῶθι τοὺς ἄλλους·

ubi apud Anton. Meliss. scriptum est κατὰ πολλῶν, H. Stephanus in Sent. Com. p. 408. et Dobræus ad Aristoph. p. (110) κατὰ πολλὰ γ' emendarunt, parum probabiliter. Multo veri similis est, quod Porsonus conjecit, κατὰ πολλὰ ἄρ' ἔστιν. Mihi tamen genuinum videtur κατὰ πολλῶν, a Stobæo autem profectum ἔστιν. In Platonis Apol. Socr. p. 41. B. ubi editi habent: καὶ δὴ καὶ τὸ μέγιστον, τοὺς ἐκεῖ ἐξετάζοντα καὶ ἐρευνῶντα ὥστερ τοὺς ἐνταῦθα διάγειν, τίς αὐτῶν σοφός ἐστι καὶ τίς οἴεται μὲν, ἔστι δ' οὐ· membr. Bodl. et quinque de sedecim codd. Bekkeri, octo quoque optimi apud Stallbaumium præbent τίς ἐν αὐτῶν σοφός ἐστι. Qui locus est ejusmodi, ut, si aliunde satis firmari possit ista constructio, ad sensum venustissime addita videatur particula, subindicans singulari casu fieri, ut quis vere sapiens inveniatur. Est enim illud τίς ἄν qui forte, nobis *wer etwa*: ejusque exempta etiam cum futuro juncti vidimus. Et concedere debebunt, τίς ἄν cum indicativis omnium temporum constructi posse, si qui Schæfero assentiuntur, qui τάχ' ἄν ita dici putat, ut ἄν ad τάχα pertineat, neque ad verbum referatur. Par enim causa est. Nam latet in isto ἄν talis sententia, τίς ἄν εἴη ὅς. Videtur autem valde placere sibi ea in re Schæferus, quæ de illo τάχ' ἄν non solum ad Greg. Cor. p. 44. sed sæpius ad Sophoclem monuerit, ut ad Cæl. R. 523. ad Cæl. Col. 963. et 1076. et in addendis ad Cæl. R. 139. Vellem vero demonstrasset vir doctissimus. Nam ex istis exemplis, quibus utitur, ne illa quidem duo, quæ ex Platonis Phædro attulit, rem comprobant. Eorum prius hoc est, p. 256. B. C. εἰ δὲ δὴ διὰ τὴν φορτικωτέραν τε καὶ ἀφελουσόφω, φιλοτιμίῳ δὲ χρῆσθαι, τάχ' ἄν ποῦ ἐν μέθαις ἢ τινὶ ἄλλῃ ἀμελείᾳ τὰ ἀκούστω αὐτοῖν ὑποζυγίᾳ λαβόντες τὰς ψυχὰς ἀφροῦρους, συναγαγόντες εἰς ταῦτόν, τὴν ὑπὸ τῶν πολλῶν μακαρίστην αἴρεσιν εἰλέτην τε καὶ διεπραξαντο, καὶ διαπραξαμένω τολοῖν ἦδη χρῶνται μὲν αὐτῇ, σπανία δέ, ἅτε οὐ πάσῃ δεδογμένα τῇ διανοίᾳ πράττοντες. Alterum hoc est p. 265. B. τῆς δὲ θέας τεττάρων θεῶν τέτταρα μέρη διελόμενοι, μαντικὴν μὲν ἐπίπνοιαν Ἀπόλλωνος θέντες, Διονύσου δὲ τελεστικὴν, Μουσῶν δ' αὖ ποιητικὴν, τετάρτην δὲ Ἀφροδίτης καὶ Ἔρωτος, ἔρωτικὴν μανίαν ἐφήσαμέν τε ἀρίστην εἶναι, καὶ οὐκ οἷδ' ὅπρ' τὴν ἔρωτικὴν πάθος ἀπεικάζοντες, ἴσως μὲν ἀληθοῦς τινὸς ἐφαπτόμενοι, τάχα δ' ἄν καὶ ἄλλοσε παραφερόμενοι, κεράσαντες οὐ παντάπασιν ἀπίθανον λόγον, μυθικὸν τινα ὕμνον προσεπαίσαμεν μετρίως τε καὶ εὐφῆμως τὸν ἑμὸν τε καὶ σὸν δεσπότην Ἔρωτα, ὦ Φαίδρε, καλῶν παίδων ἐφόρον. Nam in priore horum locorum etiam si τάχα abesset, recte potuerat ἄν participio addi, quo significaretur, si forte animos non custoditos deprehendunt. Omittunt autem ἄν aliqui codices. In altero vero quis non videt, si participio substituitur simplex oratio, dicendum esse, τάχα δ' ἄν ἄλλοσε παραφερόμεθα? Unde hic quoque ἄν cum verbo constructum esse patet. Talis est etiam Aristophanis locus in Vespis v. 280.

τάχα δ' ἄν διὰ τὸν χθιζίνον ἀνθρώπον, ὅς ἡμᾶς διαδύει,
ἐξαπατῶν, λέγων ὥς
καὶ φιλαθήναιος ἦν καὶ

τὰν Σάμφ' πρώτος κατέϊποι,
διὰ τοῦτ' ὀδυνηθεῖς,
εἶτ' ἴσως κείται πυρέττων.

Nam quid aliud istud participium quam brevior quædam dicendi ratio est, contracta ex eo, quod plene diceretur, τὰχ' ἂν ὀδυνηθείη, καὶ εἴτα κείται πυρέττων? Itaque ejusmodi potius locis utendum fuisset Schæfero, qualis hic est Andocidis de Myster. p. 136. §. 117. (p. 58. Reisk.) φέρε δὴ τοῖνυν, ὧ ἄνδρες, τάχα γὰρ ἂν αὐτὸ βούλεσθε πυθέσθαι, ὃ δὲ Καλλίας τί βουλόμενος ἐτίθη τὴν ἱκετηρίαν; Omittit ἂν codex unus; nescio an e correctione cuspiani grammatici. At quis non corrigat, τάχα γὰρ ἂν βούλοισθε πυθέσθαι? Similiter peccatum in quibusdam libris Herodoti viii. 136. de quo loco in optativi explicatione dicitur.

Non est hic silentio prætereundus locus Aristophanis in Pace v. 1028. in quo me jure notavit Dobræus p. (110.) quod in Elem. d. m. δπόσ' ἂν χρεῶν ἐστί reliquerim. Ipse δπόσ' ἐστὶ χρεῶν legere videtur. Vulgo ibi: τί δ' οὐ σὺ φρονεῖς δπόσ' ἐστὶ χρεῶν τὸν γε σοφὴ δόκιμον φρενί. Suidæ cod. Leid. δπόσα χρεῶν ἐστὶ τὸν σοφῇ. Codd. Rav. et Ven. δπόσ' ἂν χρεῶν ἐστὶ τὸν σοφῇ. G. Dindorfius ita edidit:

πῶς δ' οὐχί; τί γὰρ σε πέφυνγ', ὅσα χρῆ
σοφὸν ἄνδρα; τί δ' οὐ σὺ φρονεῖς, δπόσ' ἂν
χρεῶν τὸν γε σοφῇ δόκιμον
φρενί πορίμω τε τόλμῃ;

Id mihi quidem non videtur ferri posse, quia sive ἦ sive εἴη intelligas, non recte procedit sententia: Quin ne illa quidem, ὅσα χρῆ σοφὸν ἄνδρα, quo sensu verbis τί γὰρ σε πέφυνγε aptari possint, video. Immo vix puto dubitari posse, quin nihil sint nisi explicatio verborum δπόσα χρεῶν τὸν σοφῇ δόκιμον φρενί. Hinc etiam arbitror, excidisse nonnulla; quæ autem habemus, sic esse scribenda: πῶς δ' οὐχί; τί γὰρ σε πέφυνγε; τί δ' οὐ σὺ φρονεῖς δπόσα χρεῶν ἐστὶ σοφῇ δόκιμον φρενί πορίμω τε τόλμῃ;

Pertinet ad hanc disputationem etiam ἐάν cum indicativo præsentis junctum, quod recentiores, in iisque ipsi grammatici non raro usurparunt. De qua re a Bastio Schæferoque disputatum est in Epimetro ii. ad Aristoph. Plut. p. xxxviii. seq. Atqui originem tamen aliquam habere consuetudo ista debet. Non est enim credibile, si illud solæcismum est, subito solæcismum placuisse Græce loquentibus. Immo istæ a genuina linguæ ratione aberrationes fere ex eo natæ sunt, quod imitari, quæ apud antiquos et bonos scriptores exquisitorum viderentur, in laude numerabatur: quæ imitationes, quum causassent, quod illi aliquando a regula declinassent, non essent satis perspectæ, sæpissime in vitium degenerarunt. Non debet quidem Schneiderus in Epicuri epistola p. 27. 84. ἐάν τις βαστάζει defendere, neque Reiskius apud Demosthenem Or. in Near. p. 1374. e cod. Bav. dare ἐάν δ' εἰσεῖσι, neque ab aliis ferri apud Lycurgum 109. p. 266. (212. Reisk.) ὅταν ἐν τοῖς ὕπλοις ἐκστρατεύμενοι εἰσι. Heinrichus ibi ἴσως edidit, quod non ausim defendere. Immo Bekkerus autem alique ὅσι scribendum putant, quod, nisi forte et ὅταν et εἰσι ut ab interprete adjecta deleri volemus, omnino probandum est. Aliter vero sentio de Herodoti verbis iii. 69. in quibus idem est atque apud Lycurgum librorum consensus: ἦν γὰρ δὴ μὴ ἐστὶ ὁ Κύρου Σμέρδης, ἀλλὰ τὸν καταδοκέω ἐγώ, οἳτοι μιν σοὶ τε συγκοιμώμενον καὶ τὸ Περσέων κράτος ἔχοντα δεῖ χαίροντα ἀπαλλάσσειν. Nusper editum ei ex conjectura, quam nequaquam probo. Nam etsi hic et ἦν μὴ ἦ et εἰ μὴ ἐστὶ dici potuit, tamen ne ἦν μὴ ἐστὶ quidem idonea ratione carere puto. Sic enim loqui videtur Otanes, ut non neget quidem, posse illum Cyri filium esse, quo fine particula rem fortuitam significante utitur, sed indicet tamen se certo credere non esse eum Cyri filium, quod exprimit indicativo adjuncto. Magis id elucet, si dixisset: ἦν γὰρ δὴ μὴ ἦ ὁ Κύρου Σμέρδης, ἀλλ' ἐστὶ τὸν καταδοκέω ἐγώ, ut paullo post in eodem capite scriptum est: ἦν γὰρ δὴ μὴ τυχάνη τὰ ὅσα ἔχων, ἐπιλαμπτος δὲ ἀφάσσοις εἶναι, εὐ εἰδέναι ὡς αἰστώσει μιν. Quo loco quod tres codd. habent, εἰ τυχάνει, minime prætulerim. Nam est quidem in illo liberiore modorum usu negligentia quædam, sed laudanda illa potius quam vituperanda, quia non inscitiam fontem habet, sed intelligentiam veri aptique. Comparari potest Theagis locus apud Stobæum l. 67. qui in vulgatis edd. bis scriptus invenitur p. 8. et 10. notabilis etiam propter formam, ὅκκα, quam ex cod. A. pro ὅκα recepit Gaisfordius p. 31. ὅκκα οὐκ ἐν τὸ ἐν τὰ τρία ταῦτα μόλῃ, μὴν ἐπιδεξάμενα συναρμόγαν, τόκα δὲ γίνεται ἀρετὰ καὶ ὁμολογία ἐν τὰ ψυχῇ ὅκκα δὲ στασιάζοντα καὶ ἀπ' ἀλλήλων ἀπέσπασται, τόκα δὲ γίνεται κακία καὶ ἀναρμυστία ἐν τὰ ψυχῇ. Nam etsi quis, quoniam cod. A. ἀπόσπασται habet, conicere possit ἀποσπᾶται scribendum esse, tamen, si quid mutandum, aptius foret ἀπόσπαστα, omisso verbo, ut sæpius in hoc fragmento infra. Sed defendi potest ἀπέσπασται, non tamen ut ex ὅκκα, sed ut ex ὅτε, quod latet in ὅκκα, pendeat. Istud ὅκκα, hæc enim genuina scriptura est, quum sæpissime in ista Theagis dissertatione uti debebat cum conjunctivo constructum sit, semel additum habebat indicativum ἐπικρατεῖ, quem recte Gaisfordius cum Schowio in conjunctivum mutavit. In Cliniae fragmento, quod numero 66. est in illo capite Stobæi, pro αἰκ' ὀρθοπλοεῖ cod. A. præbuit καὶ ὀρθοπλοεῖ. In Archyia fragmento ibidem 70. p. 12. 48. recte Gaisfordius: φάμλ τὰν ἀρετὰν ἦεν ποττὸ μὴ κακοδαμονεῖν ἱκανάν, τὰν δὲ κακίαν ποττὸ μὴ εὐδαίμονεῖν, αἶκα τὰς ἐξίας αὐτὰς καὶ κρίνωμες. Legebatur ibi κρίνωμες, et in cod. A. κρίνωμες. Sic etiam in Ecphantæ loco apud Stobæum xlviii. 64. p. 333, 34. scribendum, καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις ἀνθρώποις, αἶκα ἀμαρτανωντι, δσιωτάτα κάθαρσις ἐξομωθῆμεν τοῖς ἀρχόντεσσιν. Ubi editum ἀμαρτανωντι. Nec dubitandum, quum in his Pythagoræorum apud Galium p. 712. ἐπεὶ δὲ κα γαμέται, et p. 751. αἶκα χρῆ, conjunctivi γάμῃται et χρῆ reponendi sint. Sed p. 709. ubi est αἶκα ταῦτόν ἐστι τὰγαθόν καὶ κακόν, scribendum αἶπερ, quod sæpius ibidem in iisdem verbis et p. 708. 716. usurpatum.

Denique ne desiderentur indicativi perfecti cum ἂν conjuncti

exempla, hæc adjiciam: Hesiodi apud Stobæum Serm. ii. 14.

ἔμμορὲ τοι τιμῆς, ὅς κ' ἔμμορε γέιτονος ἐσθλοῦ.

Sed in Hesiodi libris O. et D. 345. recte legitur ὅς τ' ἔμμορε. Et Dionysius Hal. in epistola ad Pompeium de præcipuis historicis p. 786, 14. εἰ δ' ὑπερεῖδεν ἐν τοῖτοις, ἐφ' οἷς μάλιστ' ἂν ἐσπούδακε, τῆς τε συμπλοκῆς τῶν φωνηέντων γραμμάτων καὶ τῆς κυκλικῆς εὐρυθμίας τῶν σχηματισμῶν πολλὸ ἀμείνων ἂν ἦν αὐτὸς ἐαυτοῦ κατὰ τὴν φράσιν. Quis vero dubitet quin expungenda sit particula, qua nihil opus esse, jam a Stephano erat monitum?

X.

De ἂν cum indicativo in se non facta.

EXPLICITUMUS indicativi cum particula ἂν consociationem eam, quæ quod impletæ conditionis notionem continet, ad rem faciam refertur. Nunc dicendum est de altero genere, quod quoniam ad conditionem non impletam spectat, ad rem quæ non est facta referatur necesse est. Significat, enim id, quod fieret, si impleta esset conditio, non fit autem, quia non est impleta. Hoc genus cur imperfecti tantum et plusquam perfecti et aoristi proprium sit, supra dictum cap. vi. monitumque, si aliam vim habere videatur, quam in re facta, id videri tantummodo, non esse, quia differentia omnis non in indicativo et particula, sed in eo sit posita, utrum de impleta an de non impleta conditione sit cogitandum. Quare ubi neque adjecta est conditio non impleta, neque apparet intelligendane sit an non, ibi prorsus ambiguum manet, quomodo verba interpretari debeas. Ut apud Aristophanem in Pace v. 1198.

ὦ φίλτατ', ὦ Τρυγαῖ', ὅς ἡμᾶς τὰγαθὰ
δέδρακας, εἰρήνην ποιήσας· ὥς προτοῦ
οὐδεὶς ἐπρίλατ' ἂν δρέπανον οὐδὲ κολλύβου.

Perinde est, sive veritas, anlea nemo forte emebat falcem collybo, sive dicas, nemo emisisset, si scilicet collybo venalis fuisset.

Videamus jam ipsum ipsum. Et primo quidem apud epicos, Homerus Od. B. 184.

οὐκ ἂν τόσσα θεοπροπέων ἀγόρευες.

Non diceres. Et E. 39.

πόλλ', ὅς ἂν οὐδέποτ' ἐκ Τροίης ἐξήρατ' Ὀδυσσεύς,
εἴπερ ἀπὴμῶν ἦλθε, λαχὼν ἀπὸ ληϊδὸς αἶσαν.

Potuit hic etiam εἴ κεν dici. Sic enim loquuntur veterimi. Iliad. Ψ. 526.

εἰ δέ κ' ἔτι προτέρω γένετο δρόμος ἀμφοτέροισιν,
τῷ κέν μιν παρέλασσε, οὐδ' ἀμφήριστον ἐθηκεν.

Et in illo versu apud Herodotum l. 174.

Ζεὺς γὰρ κ' ἐθηκε νῆσον, εἰ κ' ἐβούλετο.

Et cum pronomine: Odysseus N. 205.

ἐγὼ δέ κεν ἄλλον ἐρισθενέων βασιλῆων
ἐξικόμην, ὅς κέν μ' ἐφίλει καὶ ἐπεμπε νέεσθαι.

Non necessarium erat alterum κέν. Nam oratio, quæ suspensa est ex alia sententia, verbi modo servato non indiget repetitione particulae. Quin recentiores etiam adspersantur repetitionem hujusmodi. Nec repetiit Homerus Odysseus Δ. 178.

οὐδὲ κεν ἡμέας
ἄλλο διέκρινεν φιλέοντες τε τερπομένω τε,
πρὶν γ' ὅτε δὴ θανάτοιο μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψεν.

Nihil nos diremisset, ante quam mors occulisset. Nam si primaria sententia conditionalis esset, non possunt non omnia conditionalia esse, quæ pendent ex ea. Secus est, ubi sententia principalis sine conditione est, ut Odysseus T. 25.

δμῶας δ' οὐκ εἶας προβλασκέμεν, αἶ κεν ἔφανον.

Non sivistis exire ancillas, quæ, si exiissent, lucem fuissent præbituræ. Hic si omisisset particulam, præbuisse illas lucem dixisset.

Recentior usus eo tantum ab epico differt, quod particulam ἂν in secundaria sententia non aliter, quam si necessaria est, addit. Temporum ratio eadem est. Ac primo imperfectum plerumque refertur ad præsens. Aristophanes Eccl. 151.

ἐβουλόμην μὲν ἕτερον ἂν τῶν ἡθῶν
λέγειν τὰ βέλτισθ', ἢ ἐκαθήμην ἡσυχῶς·
νῦν δ' οὐκ ἐάσω.

Sæpe vero etiam ad præteritum, ejusmodi quidem, quod diuturnitatem aliquam vel repetitionem facti continet. Herodotus i. 68. ἦκου ἂν, ὧ εἶνε Λάκων, εἴπερ εἶδες τάπερ ἐγώ, κάρτα ἂν ἐθωμάζες. Miratus esses. Ita cap. 170. iii. 25. v. 48. viii. 30. Aristoph. Nub. 1056. Antiphon p. 625. 644. 645. 688. 716. 718. 721. 738. 734. Dinarchus p. 10. Lycurgus p. 179. Andocides p. 12. 50. Isæus p. 53. Lysias p. 171.

Plusquamperfecti non obscura ratio est. Æschines p. 643. seq. καὶ ἴσται αἱ ψῆφοι αὐτῷ ἐγένοντο· εἰ δὲ μία μόνον μετεπεσεν, ὑπεράριστ' ἂν, ἢ ἀπέθανεν. Antiphon p. 689. εἰ μὲν γὰρ ὑπὸ τῶν πληγῶν ὁ ἀνὴρ παραχρήμα ἀπέθανεν, ὑπ' ἐμοῦ μὲν, δικαίως δ' ἂν ἐτεθνῆκε. Andocides p. 42. εἰ γὰρ ἦλθεν, ἐδέετο ἂν ἐν τῷ ξύλῳ. Demosthenes p. 242. ἐπεὶ διὰ γε ὑμᾶς αὐτοὺς πάλα ἂν ἀπολώλειτε. Ita codd. et grammatici in Bekkeri Anecd. p. 126, 33. Nam prava quorundam librorum scriptura ἀπολώλατε, quam Matthiæ in gr. Gr. §. 509. 5. 6. pro genuina habebat, addito ἂν ferri nullo modo potest. Ac vel apud Scholiastam Aristidis T. ii. p. 143. quem locum Lobeckius ad Ajacem p. 235. adhibuit, εἰλήφει ἂν haud cunctanter pro εἴληφεν ἂν reponi debebat. Alia plusquamperfecti cum ἂν conjuncti exempla apud Demosthenem exstant p. 652. 21. 660. 20. 667. 12. 680. 27. 726. 29. 855. 27. 867. 1. 889. 20. 901. 11. 916. 10. 1018. 14.

Aoristus plerumque de præterito tempore usurpat, ut apud Aristophanem Ran. 732.

οἶσιν ἢ πόλις προτοῦ
οὐδὲ φαρμάκοισιν εἰκὴ ραδίως ἐχρήσατ' ἂν.

Quum vero ad praesens tempus refertur, est illud de eo, quod cito perficitur, intelligendum. Ita apud Sophoclem *Œd. R.* 1438. quum Œdipus dixisset, ῥῖφόν με γῆς ἐκ τῆσδ' ὅσον τάχιστα, Creon respondet:

ἔδρωτ' ἂν, εἰ τοῦτ' ἴσθ' ἂν, εἰ μὴ τοῦ θεοῦ
πρώτιστ' ἐχρήζον ἐκμαθεῖν τί πρακτέον.

Facerem. Apud Herodotum i. 42. Adrastus non libenter se regis jussa facere ostendit his verbis: ὁ βασιλεῦ, ἄλλως μὲν ἔγωγε ἂν οὐκ ἦία ἐς ἀελθον τοῖόνδε· οὔτε γὰρ συμφορῇ τοιγδε κεκρημένον εἰκός ἐστι ἐς δμήλικας εὐ πρήσσοντας ἵεναι, οὔτε τὸ βούλεσθαι πάρα, πολλὰχρὶ τε ἂν ἴσχον ἐμάντον. Male et contra sententiam loci novissimus editor ἀνίσχον dedit. Imperfecto utitur propter illud πολλὰχρὶ: ante, ubi semel capiendum consilium in mente habuit, ἦία posuit. Nondum enim, mea sententia, vicit Buttmanus, ἦία imperfecti formam esse. Aristophanes *Av.* 786.

αὐτίχ' ὕμῶν τῶν θεατῶν εἴ τις ἦν ὑπότερος,
εἴτα πειρῶν τοῖς χοροῖσι τῶν τραγῳδῶν ἤχθετο,
ἐκπτόμενος ἂν οὗτος ἡρίστησεν ἐλθὼν οἴκαδε,
κἀτ' ἂν ἐμπλήσειε ἐφ' ἡμᾶς αὖθις ἂν κατέπτετο.

Sed quod statim sequitur,

εἴτε Πατροκλείδης τις ὕμῶν τυγχάνει χεζήτιω,
οὐκ ἂν ἐξίδισεν εἰς θοιμάτιον, ἀλλ' ἀνέπτετο,

nescio an dictum sit vere de re praeterita, quum factum quid hujusmodi esse a Patroclide significet.

De futuris satis constat ἐμελλον et ἐμέλλησα usurpari eo, quod ipsa hujus verbi tempora indicant discriminem. Sed est etiam ubi sine hujus verbi accessione futurum tempus respiciatur, ita tamen, ut, recte explicata sententia, res ad praesens vel ad praeteritum tempus redeat. Ut apud Antiphonem p. 778. οὐδέποτε θηέλησαν ἐλθεῖν ἐπὶ τοῦτο τὸ δίκαιον, εὐ εἰδότες ὅτι οὐκ ἂν τοῖτοισι κατ' ἐμοῦ ἐλεγχος ἐγίγνετο οὗτος, ἀλλ' ἐμοὶ κατὰ τούτων, ὅτι οὐδὲν δίκαιον οὐδ' ἀληθές ἦτιώντο. Potuerat dicere εὐ εἰδότες οὐκ ἂν τοῖτοισι γενήσεσθαι ἐλεγχον. Nunc quemadmodum loquutus est, hoc dicit: noluerunt ea via uti, quia, si id fecissent, non mihi ea, sed ipsis nocuisset.

Sed in his omnibus quum nihil difficultatis sit, alias potius loquendi formulas consideremus. Ac primo quidem sententias, quae ἂν pronomini relativo junctum habent. Apertum est autem, si quae sententia, quae ipsa per se conditionem non impletam contineat, reliquae orationi adnectatur, oportere ἂν adjici. Ut apud Herodotum i. 86. Cræsus, interrogatus quis sit quem appellet, respondet: τὸν ἂν ἐγὼ πᾶσι τυράννοισι προετίμησα μεγάλων χρημάτων ἐς λόγους ἐλθεῖν. Demosthenes p. 536, 25. νῦν δὲ τοῦτο μὲν οὐκ ἐποίησεν, ἐν ᾧ τὸν δῆμον ἐτίμησεν ἂν. P. 914, 19. ἔστιν οὖν, ὃ ἄνδρες δικασταί, οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἡ γενήσεται ποτε, δς ἀντὶ δισχιλίων ἑξακοσίων δραχμῶν τριάκοντα μνᾶς καὶ τριακοσίας καὶ ἐξήκοντα ἀποτίνειν προείλετ' ἂν; P. 1111, 21. ἔστιν οὖν ὅστις ἂν τοῦ ξύλου καὶ τοῦ χωρίου καὶ τοῦ γραμματείου τοσαύτην ὑπέμεινε φέρειν μίσθωσιν; ἔστι δ' ὅστις ἂν, δι' ὃν ὠφειλήκει τοσαῦτα χρήματα ἡ τράπεζα, τούτω τὰ λοιπὰ ἐπέτρεψεν; Et cum ὅπως. Idem p. 440, 1. ἔστιν οὖν ὅπως ταῦτ' ἂν, ἐκεῖνα προειρηκώς, ὁ αὐτὸς ἀνὴρ μὴ διαφθαρεὶς ἐτόλμησεν εἰπεῖν; Euripides *Iph.* *Taur.* 385.

οὐκ ἔσθ' ὅπως ἔτεκεν ἂν ἡ Διὸς δάμαρ
Λητῶ τοσαύτην ἀμαθίαν.

Mire hanc formulam mutavit Herodotus viii. 119. εἰ γὰρ δὴ ταῦτα οὕτω ἐρρήθη ἐκ τοῦ κυβερνήτεω πρὸς Ξέρξεα, ἐν μυρίῃσι γνώμῃσι μὴν οὐκ ἔχω ἀντίξον μὴ οὐκ ἂν ποιῆσαι βασιλῆα τοῖόνδε· τοῖς μὲν ἐκ τοῦ καταστρώματος καταβιβάζαι ἐς κολίην νῆα, ἔντας Πέρσας καὶ Περσέων τοὺς πρώτους· τῶν δ' ἐρετέων, ἐόντων Φοινίκων, ὅκως οὐκ ἂν ὅσον πλῆθος τοῖσι Πέρσῃσι ἐξέβαλε ἐς τὴν θάλασσαν. Nam pro oculo ἔστι hic ad μὴ οὐκ ἂν ποιῆσαι refertur okws.

Commemoranda hic est etiam formula οἷδ' ὅτι ἂν, et οἷδ' ὅτι ἂν. Aristophanes *Ach.* 555.

ταῦτ' οἷδ' ὅτι ἂν ἔδρατε.

Av. 1221.

δρᾶ γ' οἷσθ' ὅτι
δικαίωτατ' ἂν ληφθεῖσα πασῶν Ἰριδίων
ἀπέθανες, εἰ τῆς ἀξίας ἐτύχγανες;

Antiphon p. 712. εὐ γὰρ ῥῖδεις ὅτι οὐδεὶς ἂν ἦν σοι, δς ἐκείνων τὸν ὄρκον διομοσάμενος ἐμοῦ κατεμαρτύρησεν. Dinarchus p. 10. ἐφ' οἷς οὐκ οἷδ' ὅ τι πῶτ' ἂν ἐποίει, εἰ συνέβη κατ' ὁρθῶσαι αὐτῷ ἃ συνέβουλεύσεν. Demosthenes p. 1038, 4. εἰ μὴ γὰρ οὗτος ἡμῖν σαφῶς διόρισε τί πρῶτον δεῖ ποιεῖν τοὺς ἀντιδεδωκότας καὶ τί δεύτερον, καὶ τέλλα δ' ἐφέξης, οὐκ οἶο' ὅποι προήλθεν ἂν ἡ τοσούτῃ Φαίωπιου τόλμα. Interdum ἂν etiam praecedit in hac formula, ut apud eundem p. 1103, 20. ἐγὼ γὰρ αὐτὸς οὐκ ἂν οἷδ' ὅ τι ἄλλο εἶχον ψηφίσασθαι, τῶν πεπραγμένων μὲν οὐδὲν εἰδώς, τὰ δὲ μαρτυρούμενα ἀκούων.

Sed ubi sententiae istae ex alia sententia, in qua jam inest conditio non impleta, pendent, non additur ἂν, et recte quidem. Nam quae primariae sententiae natura est, eadem est etiam plerumque saltem, earum, quae ex ea aptae sunt. Lycurgus p. 165. (242. Bekk.) καίτοι κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, ὃ ἄνδρες, τίς οὐκ ἂν τὴν πόλιν ἡλέσεν, οὐ μόνον πολίτης, ἀλλὰ καὶ ξένος ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις ἐπίδημηκώς; τίς δ' ἦν οὕτως ἡ μισόδημος τότε ἡ μισοχρῆναιος, ὅστις ἐδυνήθη ἂν ἔπαιον αὐτὸν ὑπομείναι ἰδεῖν; Recte illud ὅστις ἐδυνήθη ἂν dictum est, quia sine conditione dictum erat id ex quo hoc pendet: quis tanto in civitate odio fuit, ut militiam detrectavisset? Sed ubi ita mutaveris, ut conditio in principalem sententiam recipiatur, τίς ἂν ἦν οὕτω μισόδημος, jam sine ἂν dicendum erit ὅστις ἐδυνήθη. En exempla. Demosthenes p. 705, 26. ἐν ἂν αὐτοῦ τίς ἐποιεῖτο κατηγόρημα, ὅ τι δήποτε τοῦτ' ἦν. Epicurus in *Ep.* ad Herodot. 6. p. 3. εἰ μὴ ἦν δὲ κενὸν καὶ χάραν καὶ ἀναφῇ φύσιν ὀνομαζόμενον, οὐκ ἂν εἶχε τὰ σώματα ὅπου ἦν, οὐδὲ δι' οὐ ἐκινεῖτο, καθάπερ φαίνεται κινούμενα. *Ibidem* 8. p. 4. εἴτε τὸ κενὸν ἦν ὠρισμένον, οὐκ ἂν εἶχε τὰ ἐκείρα σώματα ὅπου ἐνίστατο. Non debebat recipi Scaligeri conjectura ἂν ἔσση, quam et grammatica repudiat, et usus Epicuri, ut qui hoc ἐνστήμα vocet in *Ep.* ad Pythocl. 9. p. 31.

PARS XXXIII.

Eadem ratio est particularum finalium, ut ὅφρα, ὥς, ὅπως, ἵνα. Aristophanes *Eccl.* 151.

ἐβουλόμην μὲν ἕτερον ἂν τῶν ἡθάρων
λέγειν τὰ βέλτισθ', ἵν' ἐκαθήμην ἡσυχος.

Vide *Vesp.* 961. Illud notandum, hanc constructionem indicativi sine particula ἂν de more usurpari, ubi sententia principalis sive addito ἂν, sive non addito, conditionem non impletam continet. Aeschylus *Prom.* 746.

τί δὴτ' ἐμοὶ ἤν κέρδος, ἄλλ' οὐκ ἐν τάχει
ἐρρίψ' ἐμάντην τῆσδ' ἀπὸ στόφλου πέτρας,
ὅπως πέδω σκήψασα τῶν πάντων πόνων
ἀπηλλάγην;

Exempla quaedam dedit Matthiae in *gr. Gr.* 6. 520. not. 5., qui tamen neque Eurip. *Phaen.* 213. afferre debebat quo in loco ἵνα non ut, sed ubi significat, neque Platonis locum in Menone ita truncatum apponere, ut Plato legentibus aliter quam licet loquutus videatur. Integer locus hic est p. 89. B. καὶ γὰρ ἂν πον καὶ τὸδ' ἦν· εἰ φύσει οἱ ἀγαθοὶ ἐγίγνοντο, ἥσαν πον ἂν ἡμῖν οἱ ἐγίγνωσκον τῶν νέων ἀγαθούς τὰς φύσεις, οὐς ἡμεῖς ἂν παραλαβόντες ἐκείνων ἀποφηνάντων ἐφυλάττομεν ἐν ἀκροπόλει, κατασημνόμενοι πολὺ μᾶλλον ἢ τὸ χρυσίον, ἵνα μηδεὶς αὐτοὺς διέφθειρεν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἀφίκοντο εἰς τὴν ἡλικίαν, χρήσιμοι γίγνοντο ταῖς πόλεσιν. Apertum est, expressam esse in principali sententia conditionem non impletam. Quod si quae per ὅς adjuncta est sententia, iterum habet ἂν, factum id est eo, quod non pendet ex priore sententia, sed sola per se constat. Quod autem in fine mutatur verbi modus, id recte quidem observat Buttmanus fieri propter praegressum ἀφίκοντο, sed non explicuit tamen. Nimirum non recte dixisset Plato ἐπειδὴ ἀφίκοντο, quod sic indicasset, non fuisse illos ad justam aetatem perventuros. Quod si participio usus esset, recte dixisset ἀλλ' ἀφικόμενοι εἰς τὴν ἡλικίαν χρησιμοὶ ἐγίγνοντο. Nec non potuit ἐγίγνοντο dicere, quamvis praegresso ἀφίκοντο. Euripides *Inone* apud Stobaeum *lxviii.* 12.

χρὴν γὰρ τὸν εὐτυχοῦντά γ' ὅτι πλείστας εἶχε
γυναικας, εἴπερ καὶ τροφὴ δόμοις παρῇ,
ὥς τὴν κακὴν μὲν ἐξέβαλλε δαμάρην,
τὴν δ' οὖσαν ἐσθλὴν ἡδέως ἐσώζετο.

Ita, nisi fallor, scribendum: nam male vulgo εἴπερ ἂν. Sed boni libri ἂν omittunt. Heathius ἐξέβαλλ' ἂν scribendum putabat, quod vituperat, jure quidem, sed parum exploratam habens hujus rei rationem Valckenarius in *diatr. de fr. Eurip.* p. 176. quod etiam Brunkio accidit, quem vide de hac constructione ad Aesch. *Prom.* 155. ad Eurip. *Hec.* 214. ad Apollon. *Rhod.* i. 281. Explicui ad Viger. p. 791. et 851.

Noli vero putare, non licere omnino in hoc genere loquendi particulis finalibus addere ἂν. Immo necessaria aliquando ejus adjectio est. Nam ubi non quid fuisset, sed quid potuisset fieri indicare volumus, necessaria est particula. Demosthenes p. 849, 14. πρῶτον μὲν γὰρ εἴπερ ὡς ἀληθῶς ταῦτα μὴ ἐμαρτύρησεν, οὐκ ἂν νῦν ξαρνος ἦν, ἀλλὰ τότ' εὐθὺς ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου, τῆς μαρτυρίας ἀναγινώσκουμένης, ἦν καὶ μᾶλλον ἂν αὐτὸν ἦν Ὠφέλεια. Hic ἂν positum, ubi ad primum aspectum abesse debebat. Recte vero posuit: ubi ei plus quam nunc prodesse potuisset. Omissa particula sensus foret: ubi plus profuisset. Quae particularum finalium, eadem etiam conditionalium ratio est. Nam non aliter iis additur ἂν, quam ubi necessarium est. Est autem necessarium tribus potissimum modis. Primo, ubi non simpliciter dicendum est si esset de eo quod non est, sed si posset esse de eo quod non modo non est, sed ne potest quidem esse. Demosthenes p. 1229, 22. ἔτι τοίνυν ὑπηρεσίαν τὴν κρατίστην ἔλαβον, πολλὰ πλείστον ἀργύριον δοῦς. οὗτοι δ' εἰ μὲν εἰ χ ο ν χείρων ἂν ἦμῶν, οὐδὲν ἂν ἦν δεινόν. νῦν δ' οὐδ' ὁποιανὸν πω μεμίσθωνται, περὶ τοῦ πλείονος ἀντιλέγοντες. Ita libri quidam, recte, ut mihi videtur. Alii omittunt ἂν. Si hi, inquit, remiges habituri fuissent multo deteriores, non mirum foret. Omissio ἂν diceret, si hi habuissent remiges deteriores: ut oppositum foret, at non habuerunt deteriores. At habuerunt illi nullos omnino. Itaque apparet duplicem inesse conditionem, ut, quum altera, quia in principali sententia ἂν est, carere ea particula potuerit, altera eam requirat. Plene enim omnia si dicas, haec habebis: si illi habuissent remiges, non foret mirum, si hi remiges deteriores fuissent. Alter modus est, quum in principali sententia non inest conditio non impleta. Nam si tum non ad ei adderetur ἂν, nescires utrum de re verifacta, an de cogitata sermo esset. Demosthenes p. 1201, 18. εἰ τοίνυν τοῦτο ἴσχυρὸν ἦν ἂν τούτω πρὸς ὑμᾶς τεκμήριον, ὅτι ἐξεδίδον τὸν Αἰσχροῦνα, ἂν τεμψήναι φημι ὑπὸ τούτου, μὴ λαβεῖν τὰς φιδάλας παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, καὶ τὴν μᾶν τοῦ ἀργυρίου δανεῖσθαι, καὶ μοὶ γενέσθω τεκμήριον πρὸς ὑμᾶς ὅτι συνειδώς με ἀληθῆ ἐγκαλοῦντα οὐ τόλμα τὸν Αἰσχροῦνα παραδοῦναι. Dinarchus p. 39. (189. Bekk.) εἴτ' οὐ δεινόν, ὃ Ἀθηναῖοι, εἰ, ὅτι μὲν εἰς ἀνὴρ ἐφῆσε Πιστίας, Ἀρεοπαγίτης ἂν, ἀδικεῖν με, καταψευδόμενος καμὸν καὶ τῆς βουλῆς, ἴσχυσε ἂν τὸ ψεῦδος τῆς ἀληθείας μᾶλλον, καὶ διὰ τὴν ἀσθένειαν τὴν τότε καὶ τὴν ἐρημίαν τὴν ἐμὴν ἐπιστεύθησαν αἱ κατ' ἐμοῦ ψευδεῖς γιγνώμεναι κατασκευαί. Si dixisset εἴτ' οὐ δεινόν ἂν ἦν, omittere ἂν in sequentibus debuisset. Antiphon p. 780. (88. 6. 29. Bekk.) καίτοι δεινόν, εἰ οἱ αὐτοὶ μὲν μάρτυρες τούτους ἂν μαρτυροῦντες πιστοὶ ἦσαν, ἐμοὶ δὲ μαρτυροῦντες ἄπιστοι ἔσονται· καὶ εἰ μὲν πάνν μὴ παρεγίνοντο μάρτυρες, ἐγὼ δὲ π α ρ ε ἰ χ ὁ μ η ν ἂν, ἢ τοὺς παραγενομένους μὴ παρεχόμεν, ἑτέρους δέ τινας, εἰκότως ἂν οἱ τούτων λόγοι πιστότεροι ἦσαν τῶν ἐμῶν μαρτύρων. Hoc in loco ambo modi, de quibus dictum, conjuncti sunt. Nam illa, εἰ τοῖτοι ἂν μαρτυροῦντες πιστοὶ ἦσαν, et εἰ εἰκότως ἂν πιστότεροι ἦσαν τῶν ἐμῶν μαρτύρων, dicta sunt, quia nulla est conditio non impleta in primaria sententia δεινόν ἔστιν. Hoc autem εἰ παρεχόμεν ἂν, ubi non recte a Bekkero cum duobus codd. omissum est ἂν, propterea dictum est, quia duplicem habet conditionem. Sensus hic est: malum vero, si iidem testes pro illis testantes fide digni essent, pro me autem nullam fidem habebunt; et, si omnino non affuissent testes, ego autem exhibiturus fuisset, vel qui affuis-

sunt non exhibuissent, sed alios, ipsorum dicta plus fidei quam mei testes habuissent. Adde conditionem non impletam principali sententiæ, et videbis ita dici debere: καίτοι δεινὸν ἂν ᾔην, εἰ οἱ αὐτοὶ μάρτυρες τοῖς μαρτυροῦντες πιστοὶ ᾔσαν, καὶ — εἰκότως οἱ τούτων λόγοι πιστότεροι ᾔσαν τῶν ἐμῶν μαρτύρων. Hinc iudicari poterit de loco Demosthenis p. 260, 1. καὶ τίς οὐκ ἂν ἀπεκτείνε με δικαίως, εἴ τι τῶν ὑπαρχόντων τῇ πόλει καλῶν λόγῳ μόνον κατασχύνειν ἐπεχείρησα; Codd. quidam ἐπεχείρησα ἂν. Recte omittunt particulam alii codd. et Plutarchus p. 542. A. Tertius denique modus, quo ἂν additur, is est, quum in oratione ex pluribus membris composita, præcessit sententia carens conditione non impleta, licet ejusmodi conditio in principali sententia insit. Nam non posset intelligi, de re non vera, sed cogitata sermonem esse, si præcedentia rem factam continent. Æschines p. 107. (329. §. 85. Bekk.) οὐκοῦν ἄπορον ἂν εἴη, ὡς Ἀθηναῖοι, εἰ μὴδὲν μὲν ἐμοῦ λέγοντος αὐτοὶ βοῶντες τὴν ἐπωνυμίαν τῶν ἔργων ἂν συνίσταντο τούτῳ, ἐμοῦ δὲ λέγοντος ἐπιλέγησθε, καὶ μὴ γενομένης μὲν κρίσεως περὶ τοῦ πράγματος ἴλασθαι, γεγονότος δὲ ἐλέγχου ἀποφεύγεται. Apertum est, si hic abesset ἂν, sensum fore, si hic causa cecidit, non si cecidisset.

XI.

De omissa particula ἂν universe.

In communi scriptorum usu multo sæpius omissa particula ἂν dubitationem excitavit viris doctis, quam addita, quum multi, quod plerumque fieri viderent, ubique faciendum fuisse existimarent. Qua opinione nihil in arte critica cogitari potest perniciosius. Quarendum est potius, utrum quid necessario, an usu quodam et consuetudine fiat, omninoque causæ prius investigandæ sunt, quum regulæ constituendæ. Et hac quidem in re, in qua nunc versamur, illud ante omnia videandum est, quid sit, quod dicimus omitti particulam. Potest enim dupliciter intelligi. Nam aut nihil mutari sententiam putamus detractioe particulæ, aut mutari quadam ratione. Quod si nihil mutari sententiam volumus, recte quidem loquemur, quum omitti particulam dicimus, sed committemus tamen aliquid absurdi, quia, si particula aliquid tamen significat, nihil eam significare necesse esset, si perinde esset, utrum adderetur an omitteretur. Sin mutari omissione particulæ volumus sententiam, omitti particulam non recte dicemus, quia, ubi non illud significandum est, ad quod opus est particula, abesse eam necessarium est, ut non omitti, sed non ponenda esse dicenda sit. Itaque quum utrovis modo absonum sit, omisam dici particulam, videndum an tertia quædam ratio relinquatur, qua jure dici possit omitti. Est vero ita. Nam mutari sententiam quum dicimus, aut plane aliud cum dicere eum qui loquitur indicamus, aut idem quidem, sed cum levi aliquo et quod non magni referat discrimine dicere. Et hoc quidem quum sit, ut sententia maneat eadem parumque intersit, utrum addatur an omittatur ἂν, tum vero recte licebit omisam dici. Itaque hanc omnem disputationem in duas partes dividemus, quarum in priore de particula necessario omissa, i. e. ne ponenda quidem, in altera de non necessaria ejus omissione dicemus.

XII.

De indicativo particula ἂν necessario omissa.

VULGARIS est opinio, verba quædam, ut ὠφέλιον, ἐμελλον, ἐχρῆν, εἶδε, προσῆκεν, et alia, carere posse particula adjectione, et nisi semper, tamen plerumque ea carere. Vide Matthiæ gr. Gr. §. 510, b. et quem ille laudat Schæferum Melet. cr. p. 130. seq. de χρῆν et ἐμελλον disserentem. Non temere hoc fieri, sensisse videtur Matthiæ §. 508. not. 1. sed debebat eam rationem amplius persequi, præsertim quum ita simplex et plena sit, ut non possit non statim cuivis apparere. Neque enim ullum horum verborum est, quod non aut sæpe aut aliquando certe particulam ἂν tam necessario requirat, quam alibi adspersetur. Nam ubicumque aliquid, etiam sine conditione verum est, commemoratur, abesse debet particula: ubi autem aliquid nominamus, quod nonnisi certa conditione verum est, necessaria est particulæ adjectio. Intelligitur id autem ex opposito. Nam quod sine conditione verum est, ei non licet opponi, non esse verum: quod autem certa tantum conditione verum est, ei recte oppones, non esse, sublata conditione. Declarabo rem exemplis. Sophocles El. 1505.

χρῆν δ' εὐθύς εἶναι τήνδε τοῖς πᾶσιν δίκην,
ὅστις πέρα πράσσειν γε τῶν νόμων θέλει.
κτείνειν· τὸ γὰρ κακοῦργον οὐκ ἂν ἦν πολὺ.

χρῆν dicit, quia oportere indicat sine conditione. Nec potest opponi ἀλλ' οὐ χρῆ: nam si oportet, quomodo potest non oportere? At non omnia sunt, quæ oportebat. Itaque quod opponere potes, aliud est: ἀλλ' οὐκ ἔστι. Contra non dicit, τὸ γὰρ κακοῦργον οὐκ ἦν πολὺ, sed addit particulam. Nam illa tantum conditione non forent multi nefarii. Itaque oppositum est ἀλλ' ἔστι πολὺ. Tam facile intelligetur, cur ea potissimum verba, quæ vel necessitatem aliquam significant, ut ὠφέλε, ἐχρῆν, εἶδε, προσῆκε, vel libertatem faciendi, ut ἐξῆν, ἐνῆν, vel veritatem rei, ut ἦν, ἐμελλε, sæpissime careant particulæ accessione. Nam quæ fieri oportet, vel licet, vel quæ sunt aut futura sunt, plerumque simpliciter veritatem rei continent, ex nulla conditione suspensam. Attulit Matthiæ §. 508. not. 1. Sophoclis hoc in El. R. 255.

οὐδ' εἰ γὰρ ἦν τὸ πρῶγμα μὴ θεήλατον,
ἀκάθαρτον ὑμᾶς εἰκὸς ἦν οὕτως εἶναι

et Xenophon. Mem. Socr. ii. 7, 10. εἰ μὲν τοῖνον αἰσχρὸν τι ἐμελλεν εἶναι, θάνατον αὐτ' αὐτοῦ αἰρετέον ἦν. Utrumque

recte dictum. Nam et non expiare cædem, et turpe quid facere, impium erat, semperque impium est. Itaque tantum abest, ut hæc anomalia quædam sit, quemadmodum Schæfero videbatur in Melet. cr. p. 55. ut certissimam legem habeat particulæ omissionis, cujus legis rationem non perspectam esse a Schæfero, manifeste prodit adnotatio 86. p. 129. Neque enim ipsi verbo tribuendum est, quod particula carere potest, sed potest id tum demum fieri, quum vel verbum ipsum non tantum auxiliare est, sed idem quod ἐξῆν significat, ut apud Demosthenem p. 656, 6. εἰ γὰρ μὴδὲν εἶχετε τῶν ἄλλων λογίσασθαι, μὴδ' ἐφ' ὧν αὐτῶν οἱσὶ τε ἦτε ταῦτα συνέιναι, ἢν ἰδεῖν παράδειγμα Ὀδυσσεύς τουτουσί, οἱ τί πεποιηκότες αὐτοῖς Φιλίππου πῶς αὐτῷ χρωῖται; vel ubi adjectivum accedit ejusmodi, quod aliquid per se verum significat, ut non possit contrarium oppositum cogitari, ut in hac Sophoclis El. R. 1368. quod Schæferus affert:

κρείσσων γὰρ ἦσθα μηκέτ' ὦν, ἢ ζῶν τυφλός,
quod idem est atque κρείσσον ἦν μὴ ζῆν σε, ἢ τυφλὸν εἶναι et ibidem v. 1375.

ἀλλ' ἢ τέκνων δῆτ' ὄψις ἦν ἐφίμερος.

Neque enim aut οὐ κρείσσον ἦν aut οὐκ ἦν ἐφίμερος opponi potest, sed opposita cogitantur, at cæcus es: at cares ad aspectum liberorum. Itaque etiam Latini in hoc genere non conjunctivo, sed indicativo utuntur, licebat, oportebat, æquum erat, et quæcumque sunt hujusmodi alia, dicentes. Ex quo apparet, neque in illis exemplis, quæ Schæferus p. 129. affert, omitti potuisse ἂν, illud autem, quod p. 55. ex Iphig. Aul. 944. opposuit, plane non pertinere ad omissionem particulæ, quia quod Achilles dicit,

ἐγὼ κάκιστος ἦν ἄρ' Ἀργείων ἀνὴρ,
ἐγὼ τὸ μὴδὲν, Μενέλεως δ' ἐν ἀνδράσιν,
ὡς οὐχὶ Πηλέως, ἀλλ' ἀλάστορος γεγώς,
εἴπερ φρονεῖ τοῦμιν ὄνομα σὺ πόσει,

hunc sensum habet: me ergo infimum Argivorum et nullo loco habendum, Menelaum autem virum putabat Agamemnon si meo nomine ad cædem faciendam abutitur. Dionysius vero in Arte rhet. c. 4. p. 247, 9. ed. Reisk. ad quem locum illa adnotavit Schæferus, quum sic scripsit, ἦν μὲν οὖν καὶ παρὰ Σαπφῶ τῆς ιδέας ταύτης παραδείγματα, non est id recte Schæferus sic interpretatus: posses quidem etiam in Sapphicis exempla hujus formæ reperire. Nam et εἶπεν, si illud voluisset scriptor, addere debuisset, nec posses, sed poteras verti oportebat, quia non licet opponere, at non potes invenire. Recte vero loquutus est Dionysius, hoc volens: in promptu erant exempla in Sapphicis, quibus uti poteram: sed nolo iis uti. Sed satis. Nihil enim opus exemplis, quæ quis ex quovis scriptore millena possit colligere.

Talia potius afferre opera pretium est, in quibus additum sit ἂν, quoniam de ea re quidam dubitarunt. Est enim etiam illis verbis, quæ plerumque carent particula, necessario addenda, ubi contrarium illorum verborum in mente habemus. Demosthenes p. 525, 15. εἰ τοῖνον ἀπέχρη τοῖς τοῖς Διονυσίοις τι ποιῶντας κατὰ τοῖτους τοῖς νόμοις δίκην δίδοναι, οὐδὲν ἂν προσέδει τοῦδε τοῦ νόμου, ἀλλ' οὐκ ἀπέχρη. Hic omnia ex conditione pendunt, et aperte oppositum est, ἀλλὰ προσδέει τοῦ νόμου. Sophocles El. Col. 1365.

εἰ δ' ἐξέφυσα τάσδε μὴ μαντῷ τροφούς
τὰς παῖδας, ἢ τὰν οὐκ ἂν ἦν, τὸ σὺν μέρος.

Non viverem. Cogitat enim ἀλλ' εἰμί. Herodotus iii. 25. εἰ μὲν νῦν μαθὼν ταῦτα ὁ Καμβύσης ἐγνωσιμάχῃ, καὶ ἀπῆγε ὅπισω τὸν στρατὸν ἐπὶ τῇ ἀρχῇθεν γενομένη ἀμαρτίᾳ, ἦν ἂν σοφὸς δὲν. Scilicet nunc non fuit vir prudens. Demosthenes p. 24, 27. οὐδὲ θαυμάζω τοῦτ' ἐγὼ· τοῖναντίον γὰρ ἂν ἦν θαυμαστόν, εἰ μὴδὲν ποιοῦντες ἡμεῖς ὦν τοῖς πολεμοῦσι προσῆκει τοῦ πάντα ποιοῦντος ἂν δεῖ περιῆμεν. Male hic codd. nonnulli omittunt ἂν. Nam oppositum est, ἀλλ' οὐκ ἔστι θαυμαστόν, εἰ μὴδὲν ποιοῦντες τοῦ πάντα ποιοῦντος μὴ περιεσφμεθα. Idem p. 40, 8. εἰ γὰρ ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου τὰ δέοντα οὗτοι συνεβοήλευσαν, οὐκ ἂν ὑμᾶς νῦν εἶδε βουλευέσθαι. Nempe oppositum est ἀλλὰ δεῖ νῦν. Xenophon Anab. v. 1, 10. εἰ μὲν ἡπιστάμεθα σαφῶς, ὅτι ἤξει πλοῖα Χερσόφορος ἔγων ἱκανά, οὐκ ἂν εἶδε ὦν μέλλω λέγειν. Addit oppositum Demosthenes p. 739, 24. ἀλλὰ νῆ Δία αἰσχρὸν ἴσως ἂν ἦν Ἀνδροτίωνα δεδῶσθαι ἢ Γλαυκίτην ἢ Μελάνωπον; οὐ μὰ τὸν Δία, ὡς ἄνδρες δικασταί. Si quis alia exempla requirat, aliquot ex uno Demosthene indicabo, apud quem quis ἂν cum ἦν conjunctum inveniat, p. 40, 18. 74, 17. 97, 19. 108, 22. 112, 1. 124, 8. 145, 20. 168, 11. 317, 4. 350, 7. 370, 2. 372, 20. 374, 8. 375, 27. 410, 9. 431, 6. 545, 26. 569, 13. 575, 2. 583, 7. 652, 3. 20. 660, 9. 662, 28. 665, 21. 681, 29. 702, 3. 746, 7. 849, 15. 861, 23. 917, 22. 974, 11. 987, 2. 1020, 17. 1229, 24. et cum ἐξῆν p. 745, 26. cum εἶδε p. 813, 3. 1082, 6. 1313, 23. 1418, 10. proci. et cum ἀπέχρη p. 813, 4. Et ne desint exempla, in quibus omissa, uti debuit, particula est, non additam videbis apud eundem ad εἶδε p. 61, 5. 90, 1. 145, 10. 582, 2. 740, 19. ad ἐνῆν p. 52, 6. 354, 13. 379, 2. ad ἐξῆν p. 33, 11. 785, 15. ad ἐχρῆν p. 955, 20. ad ἦν p. 230, 15. 260, 4. 355, 7. 379, 12. 305, 3. 5. 463, 21. 1016, 24. 1017, 21. ad προσῆκεν p. 900, 24. 948, 14. Ex utroque genere pauca libet adscribere. Dicit Demosthenes p. 97, 8. ubi quid facio opus esset exposuit: ταῦτ' ἦν εὐφρονούντων ἀνθρώπων ἐπηρεαζόντων δὲ καὶ διαφθειρόντων τὰ πράγματα, ἃ νῦν οὗτοι ποιοῦσι. Hoc erat hominum sapientium. Non potest enim opponi: at non est sapientium, sed at non facitis. Idem p. 395, 14. καίτοι καὶ τᾶλλ' ἂν ἄπαντ' ἀκολούθως τοῖς ἐπέπρακτο, εἰ τις ἐπίθετό μοι. οὐ γὰρ ἐγὼ γε οὕτως ἦν ἄλλως οὐδ' ἄφρων, ὥστε χρήματα μὲν δίδοναι, λαμβάνοντας δὲ ὧν ἐτίραυς, ὑπὲρ τῆς πρὸς ὑμᾶς φιλοτιμίας: ἃ δ' ἔνευ μὲν δαπάνης οἷά τ' ἦν πραχθῆναι, πολλὰ δὲ μέγιστος ὠφέλειας εἶχε πάση τῇ πόλει, ταῦτ' οὐκ ἠβουλόμην γενέσθαι. Initio posuit ἂν, quia oppositum est ἀλλ' οὐ πέπρακται. Mox vero omisit: neque enim oppositum cogitatur fui ita stultus, sed feci ista, et sapienter quidem. Idem p. 293, 12. καὶ εἰ νῦν τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς ὁδὸν τῆς μάχης γενομένης τοσοῦτος κίνδυνος καὶ φόβος περιέστη τὴν πόλιν, τί ἂν, εἴπου πλησίον τῆς χώρας ταῦτο τοῦτο πάθος συνέβη,

προσδοκῆσαι χρῆν. Non enim oportuit, quia non est illud factum, quo facto oportuisset. Alia ratio est hujus loci p. 112, 5. εἰ μὲν οὖν ἅπαντες ὁμολογοῦμεν Φίλιππον τῇ πόλει πολεμεῖν καὶ τὴν εἰρήνην παραβαίνειν, οὐδὲν ἄλλο εἶδει τὸν παριόντα λέγειν καὶ συμβουλεύειν, ἢ ὅπως ἀσφαλέςτατα καὶ ῥᾶστα αὐτὸν ἀμυνόμεθα· ἐπειδὴ δ' οὕτως ἀτόπως ἐνιοι διακίευνται, ὥστε πόλεις καταλαμβάνοντος ἐκείνου καὶ πολλὰ τῶν ὑμετέρων ἔχοντος καὶ πάντας ἀνθρώπους ἀδικούντος ἀνέχεσθαι τινων ἐν ταῖς ἐκκλησίαις λεγόντων πολλάκις ὥς ἡμῶν τινὲς εἰσιν οἱ ποιοῦντες τὸν πόλεμον, ἀνάγκη φυλάττεσθαι καὶ διορθοῦσθαι περὶ τούτου. Videri potest hic addendum fuisse ἄν, quia opponi potest ἄλλ' οὐ δεῖ οὐδὲν ἄλλο λέγειν. Nihilominus recte omissa est particula. Neque enim sic intelligi hæc voluit Demosthenes; sed quum vellet Philippum ab omnibus hostem judicari, vehementerque improbet eos qui aliter sentiant, in hanc sententiam loquitur: *si nemo nostrum dubitaret illum hostem esse, de eo tantum me dicere opus erat, quomodo repellendus esset: sed quoniam sunt qui aliter sentiant, his occurrendum est.* Ita apparet jam non quid opus sit et quid non sit opus inter se opponi, sed quid ipse facturus sit. Æschines p. 153. (p. 355. §. 150. Bekk.) ὥς τοῖνυν ἐξῆν αὐτῷ σωθῆναι μὴ τιμωρησαμένῳ τὸν τοῦ Πατρόκλου θάνατον, ἀνάγκῃ μοι ἂ λέγειν ἢ θέτις. Potuisset quidem dici, quod quidam codd. habent ἐξῆν ἄν, quia licuisset Achilli servari, si Hectorem non occideret, quod occiso illo jam non licebat: sed non recte hoc diceretur, quia non quid licuerit ei, sed quid fecerit quaeritur. Itaque oppositum est ἄλλ' οὐκ ἐβουλόμην σωθῆναι.

Restant verba ὥφελον, ἐμελλον, ἐφήν, ἐβουλόμην, de quibus aliquid adjiciendum videtur. Atque ὥφελον quidem cur vix aliter quam sine particula ἄν positum inveniat ex iis quæ modo disputavimus apertissimum est. Nam quum hoc verbum proprie *debebam* significet, inest in eo necessitatis significatio, ut, quod debebat fieri, non etiam fieri non debuerit. Iliad. Z. 350.

ἄνδρὸς ἐπειτ' ὥφελον ἀμείνωνος εἶναι ἕκοιτις,
ὅς β' ἤδη νέμεσιν τε καὶ αἰσχεῖα πόλλ' ἀνθρώπων.
Odys. A. 217.

ὥς δὲ ἐγώ γ' ὥφελον μάκαρός νύ τευ ἔμμεναι υἱὸς ἀνέρος, ὃν κτεάτεσσιν εἰὸς ἐπὶ γῆρας ἔτετμεν.
Nusquam potes opponere *at non debebam* esse, sed *ut non sum*. Debebas enim nihilo secius, etsi non est factum, quod fieri debebat.

Eadem ratio est verbi ἐμελλον. Nam qui facturus quid erat, eum non potes dicere non fuisse facturum, sed non fecisse. Quod vero Latini dicunt *facturus essem*, nihil obstat quin Græce dicas ἐμελλον ἄν ποιῆσαι. Opponitur enim ἄλλ' οὐ μέλλω, *non sum facturus*. Sed cavendum ne, ubi ἄν cum infinitivo jungendum est, ad ἐμελλε trahas. Ut in Xenoph. Cyrop. iv. 3, 3. στὰς ὅπου ἐμελλον ἄν ἐξακούεσθαι τὰ λεγόμενα, i. e. ubi *futurum erat, ut exaudiri dicta possent*. Vel apud Andocidem p. 11. (106. §. 21. Bekk.) φέρε δὴ τοῖνυν, εἰ καὶ δ πατὴρ ἐβούλετο ὑπομενεῖν, τοὺς φίλους ἄν οἴεσθε ἢ ἐπιτρέπειν αὐτῷ μένειν ἢ ἐγγυῆσασθαι, ἄλλ' οὐκ ἄν παραιεῖσθαι καὶ δεῖσθαι ἀπιέναι ὅπου ἄν ἐμελλον αὐτὸς σωθῆσθαι, ἐμὲ τε οὐκ ἀπολεῖν: i. e. ubi *futurum erat, ut et ipse servari posset et me non perdere*. Cæterum Schæferum in Melet. cr. p. 131. brevitas studio dixisse puto ἐμελλον fungi vice particulae ἄν, atque ἐμελλε δύσεσθαι idem esse quod εἶν' ἄν. Nam ut sæpe hæc permutare possis, ut in illo versu, de quo disputat, Oipheci in Argon. 1257.

ἢ τάχα καὶ δύσεσθ' Ἀργῶ κατὰ βένθε' ἐμελλον.
tamen hoc significat *peritura erat*, illud autem *periisset*. Illo quidem in versu si Schæferus scribi jussisset,

ἢ τάχα κεν δύσεσθ' Ἀργῶ κατὰ βένθε' ἐμελλον,
multo id magis probarem, quam quod vulgatam ἢ τάχα καὶ defendit. Kεν enim epicorum more, de quo supra dictum, ita potuerat adjici, ut *forte* significaret. Vulgatam vero quum ego in adnotationibus ad Orpheum propterea rejeci, quod epica oratio καὶ τάχα postularet, miror me nescire visum esse Schæfero, quod vel pueri sciunt, ἢ τάχα sæpissime apud epicis legi; non autem vidisse eum, has voces, quod initio novæ orationis faciendo, non continuandæ orationi inserviant, a me esse vituperatas. Hoc ergo refutare debebat, si defendere vellet vulgatam.

Parum differt etiam ἐφήν. Homerus Od. Δ. 171.
καί μιν ἐφήν ἐλθόντα φιλησέμεν ἐξοχὸν ἄλλων
Ἀργείων, εἰ νῶν ὑπεῖρ ἅλα νόστον ἔδωκεν
νηυσὶ θοῇσι γενέσθαι Ὀλύμπιος εὐρύπια Ζεὺς.
Sperabam. Neque enim poteris opponere *at non speravi*, sed *at non venit*.

Eadem denique etiam verbi ἐβουλόμην aliquando ratio est. Sed hoc verbum si nunc habet adjunctam particulam, nunc non habet, tribuendum id est ambiguitati significationis. Æschines p. 383. (455. §. 2. Bekk.) ἐβουλόμην μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τὴν βουλὴν τοὺς πεντακόσιους καὶ τὰς ἐκκλησίας ὑπὸ τῶν ἐφεστῆκόντων ὀρθῶς διοικεῖσθαι, καὶ τοὺς νόμους οὐδ' ἐνομοθέτησεν δ' Σόλων περὶ τῆς τῶν ῥητόρων εὐκοσμίας ἰσχύειν. Aristophanes Ran. 866.

ἐβουλόμην μὲν οὐκ ἐρίζειν ἐνθάδε.
Ubi Brunckius non debet addere ἄν. Uterque scriptor recte loquutus est. Nam significat illud ἐβουλόμην *cupiebam*, cui quoniam non est oppositum *at non cupi*, recte abest ἄν. Itaque apud Æschinem sensum verborum etiam ita licet exprimere: *debebat servari antiquis nos judiciorum*. Apud Aristophanem autem qui loquitur, Æschylus, quum *cupiebam non certare* dicit, manere se alienum a certandi cupiditate indicat, etiamsi, quum detrectare nequeat, certaturus est: id quod his verbis dicit:

ὁμῶς δ' ἐπειδὴ σοὶ δοκεῖ, δρᾶν ταῦτα χρῆ.
Sed observandum est, vix aliter hoc verbum ἐβουλόμην in principio quidem orationis carere posse particula ἄν, quam si μὲν adjiciatur, quo statim indicetur, etsi quis velit aliquid, tamen, quod velit, non fieri. Itaque Antisthenes rhetor orationem Ajacis sic, ut fecit, debuit incipere: *ἐβουλόμην ἄν τοὺς αὐτοὺς ἡμῖν δικάζειν, ὅπερ καὶ ἐν τοῖς πράγμασι παρήσαν*. Nam si omisisset

particulam, narrare videretur se voluisse illud, nunc autem abjicisse eam voluntatem. Simillimum est hoc Dionysii Hal. Art. rhet. c. 3. initio p. 233. ἐμοὶ μὲν ἦν τερπνόν, αὐτὸν τε παρόντα καὶ συγχορεόντα καὶ ἀναβακχεύοντα μετὰ σοῦ, τῆς φύλης ἐμοὶ κεφαλῆς, ὑμνεῖν. Quo loco vix puto dubitari posse quin exciderit particula ἄν. Dicitur vero etiam ἐβουλόμην μὲν ἄν, ut apud Aristophanem Eccles. 151.

ἐβουλόμην μὲν ἕτερον ἄν τῶν ἡθάρων
λέγειν τὰ βέλτισθ', ἢ ἐκαθ' ἡμῶν ἡσυχος.
Qui locus, ut plerique omnes, in quibus adjectum est ἄν, repugnare forsitan videbitur iis, quæ supra diximus, ubi addita sit particula, contrarium opponi posse. Non enim potest opponi ἄλλ' οὐ βούλομαι. Sic etiam in Vespis, ubi quum Bdelycleo dixisset, καθαρίζειν γὰρ οὐκ ἐπίσταται, respondet v. 960. Philocleo,

ἐγὼ δ' ἐβουλόμην ἄν οὐδὲ γράμματα.
Demosthenes p. 54, 29. ἐβουλόμην δ' ἄν, ὥσπερ ὅτι ὑμῖν συμφέρει τὰ βέλτιστα ἀκούειν οἶδα, οὕτως εἶδέναι συνοῖσον καὶ τῷ τὰ βέλτιστα εἰπόντι· πολλῶ γὰρ ἄν ἥδιον εἶπον νῦν δ' ἐπ' ἀδύλοις οὐσι τοῖς ἀπὸ τούτων ἐμαυτῷ γενησομένοις, ὅμως ἐπὶ τῷ συνοῖσειν ὑμῖν, ἐὰν πράξητε, ταῦτα πεπεῖσθαι λέγειν αἰρούμαι. Æschines p. 506. (503. §. 115. Bekk.) ὃν ἐβουλόμην ἄν πολλῶν ἔνεκα ζῆν. Scilicet in hujusmodi locis ἐβουλόμην ἄν potestate idem est quod *bene esset*, cui recte opponitur *at non bene est*. Quare etiam Latini *vellem* dicunt. Omnino autem videndum, ut, quod quoque in loco oppositum cogitari debeat, recte cognoscatur, nisi male intelligi hujus et similibus verborum rationem volumus. Ut quod in Gorgiæ defensione Palamedis scriptum est p. 113. (68. §. 21. Bekk.) ὅτι μὲν οὖν, οὐδ' ἄν ἐβουλόμην προδοῦναι τὴν Ἑλλάδα, διὰ τῶν προειρημένων δέδεικται. Vehementer enim erraret, qui opponere vellet, ἄλλ' ἐβουλόμην προδοῦναι sic simpliciter. Nam est illud quidem ipsum, sed ex persona adversarii oppositum: *ἐβούλου προδοῦναι*, ut, si ex ipsius oratoris persona oppositionem facere velis, dicendum sit, *videor prodere voluisse*. Ex his apparet, hoc quidem in loco plane diversam nasci sententiam, si ἄν removeatur. Nam addita particula dicit, *ne voluissem quidem perdere, si potuissem*; omissa autem, *ne volui quidem, quum potuerim*.

Sed multo latius patet hæc ratio; neque ullum est verbum, ad quod non pertineat. Nam ubicumque non potest contrarium opponi, recte abest particula. Antiphon p. 688. (41. §. 2. Bekk.) τὸν γὰρ ἔρξαντα τῆς πληγῆς, εἰ μὲν σιδήρῳ ἢ λίθῳ ἢ ξύλῳ ἡμυνάμεν, ἡδίκουν μὲν οὐδ' οὕτως· οὐ γὰρ ταυτά, ἀλλὰ μέγιστον καὶ πλείονα δίκαιοι οἱ ἔρχοντες ἀντιπάσχειν εἰσιν. Non potest enim opponi ἄλλ' ἡδίκουν. Idem p. 634. (18. §. 9.) ὥς δὲ οὐδὲ τὸν κίνδυνον οὐκ ἀσφαλέςτερον τοῦ ἀπὸ τῆς γραφῆς ἡγούμην εἶναι, ἀλλὰ πολλαπλάσιον, εἰ μὴ παρεφρόνουν, διδάξω. Repetita est negatio, quia sequitur ἀλλά. Ad ἡγούμην, pro quo etiam ἐμελλον ἡγήσασθαι dicere potuerat, non addidit ἄν, quia non potest opponi ἄλλ' οὐκ ἡγούμην. Quum enim neget se eadem fecisse, non potuit omnino præferre periculum, quod occidendo inimico subeundum erat; in jus vocationi, immo ne cogitavit quidem de ea re. Operæ pretium est hic considerare ejusdem scriptoris locum p. 718. (57. §. 28.) ἄλλ' ὥς κατεποντάθην λέγουσιν. ἐν τίνι πλοῖω; δῆλον γὰρ ὅτι ἐξ αὐτοῦ τοῦ λιμένος ἦν τὸ πλοῖον. πῶς ἄν οὖν οὐκ ἐξευρέθῃ; Recte omisit particulam in his, δῆλον γὰρ ὅτι ἐξ αὐτοῦ τοῦ λιμένος τὸ πλοῖον ἦν. Nam si posuisset, deberet opponi posse *at non fuit ex ipso illo portu*: quod non potest opponi. Quare in hujusmodi locis recte sic veritas verbum sine particula: *debut esse ex illo portu*. Sed quod statim addit cum particula, licebat etiam sine particula dici: *πῶς οὖν οὐκ ἐξευρέθῃ*; alio tamen sensu. Significaret enim, *cur non est inventus*? Addita autem particula dicit, *quomodo non esset inventus*? Vides recte opponi, *at non est inventus*. Nam interrogatio vim habet negationis, ut, si sine interrogatione proferas, dicendum sit, *non esset non inventus*. Alia ratio est hujus loci apud Demosth. p. 569, 27. ὅτι τοῖνυν καὶ κεκόμισται χάριν, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παρ' ὑμῶν οὐ μόνον ὦν αὐτὸς λειτουργήσας λειτουργῶν ἄξιον, (μικρὰ γὰρ αὕτη γέ τις ἦν,) ἀλλὰ καὶ τῶν μεγίστων, καὶ τοῦτο βούλομαι δεῖξαι. Reiskius ἄν post τῶν, Spaldingius p. 87. sive 93. ante αὕτη inserendum putabat. Erit sane addenda, si oppositum esse volumus *at justo accepit majorem gratiam*. Non videtur tamen illud respexisse orator, sed retulisse verba ad ἄξιον, ut diceret, *qua ille dignus erat gratia, ea perexigua erat*. Tum vero ne potuit quidem addere particulam. Eadem ratio est Antiphontis verborum p. 680. (36. §. 4.) οὐ γὰρ ἀτρεμίζων ἀπέθανε. Qui si diceret, *non esset mortuus, si suo loco mansisset*, addere debuisset particulam. At non hoc dicit, *sed mortuus est, quia non mansit in loco*.

Volo hic usum quemdam particulae ἄν cum particulis δῆπου conjunctæ commemorare, quia facile videri potest alicubi omisum esse ἄν, ubi, si accuratius consideres, debet abesse. Particulae illæ δῆπου idem significant, quod in Germanica lingua *doch wohl*. Usurpantur autem ita, ut Latine per *credo* verti possint. Indicant enim vix quemquam dubitaturum esse. Jam sæpe istæ particulae in ejusmodi oratione inveniuntur, ut possis etiam ἄν adhibere. Ut apud Antiphontem p. 716. (56. §. 24.) καίτοι γε οὐ δῆπου κατ' ἐμαυτοῦ μνηνυτὴν ἐπεμυον εἰδός. Ubi si dixisset, *οὐκ ἄν κατ' ἐμαυτοῦ μνηνυτὴν ἐπεμυον*, idem dicere visus esset. Sed non est ita. Nam ubi illud δῆπου sine ἄν positum est, semper sententia talis est, ut, si δῆπου tollas, illud habeas, quod necessario per solum indicativum dicendum erat, quia quid simpliciter sit vel fuerit indicat. Ut hic: *non nisi indicem contra me ipsum*. Idem Antiphon p. 725. (62. §. 43.) οὐ γὰρ δῆπου οὕτω κακοδαίμων ἐγώ, ὥστε τὸ μὲν ἀποκτεῖναι τὸν ἄνδρα προνοήσασθαι μόνος, ἵνα μοι μηδεὶς συνειδείῃ, ἐν δὲ μοι ὁ πᾶς κίνδυνος ἦν, ἥδη δὲ πεπραγμένον μοι τοῦ ἔργου, μάρτυρας καὶ συμβούλους ἐποιούμην. Æschines p. 110. (329. §. 87.) φέρε δὴ πρὸς τοῦ Διὸς καὶ τῶν θεῶν, εἰ ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἐτράποντο ἀπολογία, ἤνπερ Τίμαρχος νυνί, καὶ οἱ συναγορεύοντες αὐτῷ, καὶ ἡξιὸν διαβρῆδην

τινὰ μαρτυρεῖν περὶ τῆς αἰτίας, ἢ τοὺς δικαστὰς μὴ πιστεύειν, ἅπαντα δὴπον ἀνάγκη ἦν ἐκ τοῦ λόγου τούτου μαρτυρεῖν τὸν μὲν ὡς ἐδέκαζε, τὸν δὲ ὡς ἐδέκαζετο, προκειμένης ἐκατέρω ζήμιας ἐκ τοῦ νόμου θανάτου. Demosthenes p. 554, 1. ἐγὼ δ' αὖ τουναντίον οἶμαι, εἰ τοῦτον ἀφῆκα, λελοιπέναι μὲν, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν τοῦ δικαίου τάξιν, φόνου δ' ἂν εἰκότως ἐμαυτῷ λαχεῖν οὐ γὰρ ἦν μοι δῆπου βιωτὸν τοῦτο ποιῆσαντι. Ubi vero non de eo, quod re vera fuit aut non fuit, sed de eo, quod esset, si quid aliud esset, sermo est, necessario debet ἂν accedere: ut apud eundem p. 1109, 7. οὐδ' ἂν εἰς ἐτι δῆπου τοῦτ' ἐμαρτύρησεν, εἰ μὴ τις καὶ παρὴν διατιθεμένω τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ, ἀλλ' εὐθύς ἂν εἶπε, τί δ' ἡμεῖς ἔομεν εἰ τινὲς εἰσι διαθῆναι Πασίωνος; Oppositum enim cogitatur, at illi sunt *loci testati*. Non ita in illis locis, in quibus deest particula, quorum in nullo potest contrarium opponi. Eadem ratio est verbi δηλονότι. Demosthenes p. 353, 22. δ τοῖνυν μέγιστον ἀπάντων ὁ γὰρ εἰς τὴν προτέραν γράψας ἐπιστολὴν, ἦν ἡνέκαμεν ἡμεῖς, οἱ ἐγραφοῦν δ' ἂν καὶ διαβρῆδην ἡλίκα ὑμᾶς εὖ ποιήσω, εἰ εὖ ᾔδειν καὶ τὴν συμμαχίαν μοι γεννησομένην, γεγονούσας τῆς συμμαχίας οὐ φησιν εἰδέναι τί ἂν ποῖαν χαρίσαιοτο, οὐδ' ὁ αὐτὸς ὑπέσχετο τοῦτο γὰρ ᾔδει δηλονότι, εἴπερ μὴ ἀφενάκιζεν ὑμᾶς. Nempe sciret, inquit, nisi res ludibrio haberet. Non recte adderet particulam: significaret enim nescire illum.

XIII.

De indicativo particula ἂν rhetorice ommissa.

Alia ratio, qua particula ἂν omittenda est, in illa figura cernitur, qua quod ob conditionem non impletam non est factum, sine conditione ut factum sumitur. Nam quum in hoc genere non possit contrarium oppositum cogitari, abesse necesse est particulam, quæ id cogitari jubet. Sed ex ea ipsa re, quod debet in hac figura abesse particula, consequitur, proprie intelligendum esse præteritum, et non posse de præsentis aut futuro tempore accipi. Itaque non licet dici, εἰ ἡδίκεις ἐμέ, ἐτιμωροῦμην σε, hoc sensu, si *me iniuria afficeret, punirem te*: sed, etiam si velis ad præsens tempus referri, tamen proprie de præterito dictum erit, hoc modo: *fac te mihi iniuriam intulisse: tum puniebam te*. Quam Elmsleius ad Bacchas v. 612. 1311. viam iniiit, ἐλάνθανεν et similia pro λῆσειν ἐμελλε dici, eoque particulæ omissionem defendi ratus, probari non posse monui ad Soph. Electr. 902. Nam si ita esset, non posset pro eodem etiam ἐλάνθανεν ἂν dici. Atqui et pro ἐλάνθανεν ἂν vix usquam non poteris ἐμελλε λῆσειν dicere, et pro ἐμελλε λῆσειν, ubi quidem id ad non impletam conditionem refertur, ubique dici potest ἐλάνθανεν ἂν. Sic Schæferus Mel. cr. p. 131. recte observat, in his Herodoti ii. 43. καὶ μὴ εἴ γε παρ' Ἑλλήνων ελαβον οὐνομά τευ δαίμονος, τοῦτον οὐχ ἤκιστα, ἀλλὰ μάλιστ' ἐμελλον μνήμην εἶναι, dici potuisse εἶχον ἂν μνήμην. Itaque illo Elmsleii argumento non efficitur quod quaerimus, quid intersit utrum ἐλάνθανεν an ἐλάνθανεν ἂν dicatur. Nos quam ommissæ particulæ rationem esse diximus, ejus insigne exemplum exstat apud Andocidem p. 28. (118. §. 57.) τί ἂν ὑμῶν ἕκαστος ἐποίησεν; εἰ μὲν γὰρ ἦν δεῖν τὸ ἕτερον ἐλέσθαι, ἢ καλῶς ἀπολέσθαι, ἢ αἰσχρῶς σωθῆναι, ἔχοι ἂν τις εἰπεῖν κακίαν εἶναι τὰ λεγόμενα· καίτοι πολλοὶ ἂν καὶ τοῦτο εἴλοντο, τὸ ζῆν περὶ πλείονος ποιησάμενοι τοῦ καλῶς ἀποθανεῖν· ὅπου δὲ τοῦτον τὸ ἐναντιώτατον ἦν, σιωπήσαντι μὲν, αὐτῷ τε αἰσχίστα ἀπολέσθαι μὴδὲν ἀσεβήσαντι, ἐτι δὲ τὸν πατέρα περιδεῖν ἀπολόμενον καὶ τὸν κηδεστὴν καὶ τοὺς συγγενεῖς καὶ ἀνεμίουδ τοσοῦτους, οὓς οὐδεὶς ἀπώλλυεν ἢ ἐγώ, μὴ εἰπὼν ὡς ἑτεροὶ ἡμαρτον· Διοικελίδης μὲν γὰρ ψευδόμενος ἔδωκεν αὐτοῦς, σωτηρία δὲ αὐτὸν ἀλλή οὐδεμία ἦν ἢ πυθέσθαι Ἀθηναίους πάντα τὰ πραχθέντα· φονεὺς οὖν αὐτῶν ἐγινόμεν ἐγώ, μὴ εἰπὼν ὑμῖν ἃ ἤκουσα· ἐτι δὲ τριακοσίων Ἀθηναίων ἀπώλλυον, καὶ ἡ πόλις ἐν κακοῖς τοῖς μεγίστοις ἐγίνετο· ταῦτα μὲν ἦν ἐμοῦ μὴ εἰπόντος· εἰπὼν δὲ τὰ δυντα, αὐτὸς τε ἐσωζόμην καὶ τὸν πατέρα ἐσωζον καὶ τοὺς ἄλλους συγγενεῖς, καὶ τὴν πόλιν ἐκ φόβου καὶ κακῶν τῶν μεγίστων ἀπῆλ' αὐτὸν, φυγάδες δὲ δι' ἐμέ τετταρες ἄνδρες ἐγίνοντο, οἵπερ καὶ ἡμαρτον· τῶν δ' ἄλλων οἱ λοιποὶ πρότερον ὑπὸ Τεύκρου ἐμνήσθησαν· οὔτε δῆπου οἱ τεθνεώτες δι' ἐμέ μᾶλλον ἐτέθον· ὅτε οἱ φεύγοντες μᾶλλον ἐφευγον. Æschines p. 244. (402. §. 69.) τί δὲ καὶ βουλόμενος, εἴπερ ταῦτα φιλοκράτει προεἰλόμην κατὰ γόρον μὲν πρὸς τοὺς αὐτοὺς ἀκροατὰς τῇ προτεραίᾳ, μίαν δὲ νύκτα διαλιπὼν συνηγόροον; Refert hæc ex mente Demosthenis, de quo p. 242. (§. 66.) dixerat: nam ipse non facta esse contendit. Et p. 326. (444. §. 173.) καὶ τῷ γε δήλος ἦν, εἰ μὴ γε ὥσπερ ἐν τοῖς χοροῖς προῆδον; Lycurgus p. 164. (242. §. 38.) ἐν οἷς Λεωκράτης οὔτωσι καὶ αὐτὸς ἐκ τῆς πόλεως ἀποδρὰς ὤχεται, καὶ τὰ χρήματα τὰ ὑπάρχοντα ἐξεκόμισε, καὶ ἱερὰ τὰ πατρῷα μετεπέμψατο· καὶ εἰς τοσοῦτον προδοσίας ἦλθεν, ὥστε κατὰ τὴν αὐτοῦ προαίρεσιν ἐρημιοὶ μὲν ἦσαν οἱ ναοί, ἐρημιοὶ δὲ καὶ αἱ φυλακαὶ τῶν τευχῶν, ἐξελείπειτο δὲ ἡ πόλις καὶ ἡ χώρα. Alia exempla suppeditare poterit Gorgiæ apologia Palamedidis. Ad hanc figuram sæpe non attenderunt viri docti: unde multos veterum locos temere conjecturis vexarunt. Ut Euripidis in Troad. 395. de Hectore et Paride:

δόξας ἀνὴρ ἄριστος, οἴχεται θανών.
καὶ τοῦτ' Ἀχαιῶν ἱεὺς ἐξεργάζεται.
εἰ δ' ἦσαν οἴκοι, χρηστὸς ἂν ἐλάνθανεν.
Πάρις δ' ἐγῆμε τὴν Διός· γῆρας δὲ μή,
σιγώμενον τὸ κῆδος εἶχεν ἐν δόμοις.

Hecub. 1111.

εἰ δὲ μὴ Φρυγῶν
πύργους πεσόντας ἦσμεν Ἑλλήνων δορί,
φόβον παρέσχεεν οὐ μέσως δὲ κτύπος.

Sophocles Electr. 913.

ἀλλ' οὐδὲ μὲν δὴ μητρὸς οὐθ' ὁ νοῦς φιλεῖ
τοιαῦτα πράσσειν, οὔτε δρῶσ' ἐλάνθανεν.

Refert enim rem tamquam factam, quia certo ita futurum fuisse indicare vult. Sic etiam Euripides in Bacchis v. 1309. et in Ione v. 353. Nolet hæc hodie mutari, ut spero, Elmsleius, quem vide ad Med. 416. not. p. Diphilus apud Athen. iv. p. 165. F. εἰ μὴ συνήθης Φαιδίμω γ' ἐτύγχανεν
ὁ Χαβρίου Κτήσιππος, εἰσηγησάμην
νόμον τίν' οὐκ ἄχρηστον, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ.

Herodotus i. 187. τῇσι δὲ πύλῃσι ταύτῃσι οὐδὲν ἐχρᾶτο τοῦδε εἴνεκα, ὅτι ὑπὲρ κεφαλῆς οἱ ἐγένετο ὁ νεκρὸς διεξελάνθοντι. Hoc in primis luculentum exemplum est, ex quo cognoscamus, artisimè huic figuræ locum esse, ubi rem minime dubiam significare volumus. Nam quum Nitocris condi se voluisset supra portas illas, necessario super capite Darii fuisset corpus mortuæ, si per eas portas vectus esset.

Unum hic addam aliud hujus figuræ exemplum, ut ostendam cur semel in eo additum sit ἂν. Est illud Demosthenis p. 901, 13. γενέσθω τοῖνυν καὶ τοῦτο ὑμῖν τεκμήριον τοῦ ψεύδεσθαι Ἀπατοῦριον· εἰ γὰρ ἐνεγγυησάμην ἐγὼ τοῦτ' ὅν Παρμένοντα, οὐκ ἔστιν ὅπως τοῦτ' ἂν ὑπὲρ ἐκείνου ἀπὸ πᾶσιν ὁμῶν, πρόνοιαν ποιούμενος ὅπως μὴ ἀπολείδῃ δι' ἐμοῦ τοῦτ' ὁ συνέβαλλεν· αὐτὸς δ' ἐμαυτὸν περιεῖδον ἂν ὑπ' ἐκείνου πρὸς τοῦτον ἐν ἐγγύῃ καταλειπόμενον· τίνα γὰρ ἐλπῖδα ἐσχον, τοῦτον ἀποσχέσεσθαι μου, ὃν αὐτὸς ἡνέκα κέκειν ἐκείνῳ τὰ δίκαια ποιῆσαι; καὶ τὴν ἐγγύην αὐτὸν ἐκπράξας τὴν εἰς τὴν τράπεζαν πρὸς ἀπέχθειαν, τί προσεδόκων ὑπὸ τοῦτον αὐτὸς πείσεσθαι; Dixit οὐκ εἶναι ὅπως αὐτὸς ἐμαυτὸν περιεῖδον ἂν, quia, quum in re sumpta aliquid denuo sumitur, id non potest rem veram oppositam habere, sed refertur ad fictum quid. Quare hic non ἀλλὰ περιεῖδον, sed ἀλλὰ περιεῖδον ἂν oppositum est.

Quod supra dicebam, quum per figuram rhetoricam omittitur ἂν, verbum non posse non proprie de præterito tempore intelligi, ex eo cognoscere licet quid statuendum sit de Aristophanis loco in Eccles. 140.

καὶ νῆ Διὰ σπένδουσ' ἡ τίνος χάριν
τοσαῦτα γ' εὔχοντ', εἴπερ οἶνος μὴ παρῇ;

Audacius et temerius edidit Brunckius, ἡ τίνος ἂν χάριν τοσαῦτ' εὔχοντ'. Ald. τοσαῦτ' εὔχοντ'. Ravennas τοσαῦτ' εὔχοντ'. Ex cod. Monac. apud Dobræum adnotatum τοσαῦτ' εὔχοντ'. Patet vero, εὔχοντ' illud, si quis id εὔχοντο esse putat, nullo modo significare posse *precarentur*. Quare aut est εὔχονται, aut, si imperfectum est, scribi debet τοσαῦτ' ἂν εὔχοντ'.

Adjiciam his, ut non huc pertinere moneam, locum Ajacis v. 183.

οὐ ποτε γὰρ φρενύθεν γ' ἐπ' ἄριστερὰ,
παῖ Τελαμώνιος, εἰς
τόσσον, ἐν πολὺναις πινύων.

Blomfieldius ad Æschyli Pers. 871. ἂν inserendum putabat. At illud non in hanc sententiam accipiendum est, non ita insaniisses, sed hoc modo interpretandum: non enim a sana mente ita ad perversa aberrasti.

Cæterum etiam Romanos constat eadem figura, qua Græci uti consueverunt, in re præterita indicativos pro conjunctivis usurpare. Satis habeo de plurimis unum afferre exemplum. Horatius Carm. ii. 17, 28.

me truncus illapsus cerebro
sustulerat, nisi Faunus ictum
dextra levasset.

XIV.

De indicativo particula ἂν ironice ommissa.

DENIQUE alia ratio est orationis ironicæ. Nam quum ironiæ sit, contrarium dicere quam intelligi debeat, non est obscurum, ea, quæ sine ironia cum particula ἂν dicenda essent, si ironice dicuntur, carere debere particula. Fit hoc autem ita, ut sublata conditione, cujus indicium est ἂν, incerta oratio in certam mutetur. Aristophanes Eccl. 772.

ἀλλ' ἰδὼν ἐπειθόμην.

Male Brunckius edidit ἀλλ' ἰδὼν ἂν ἐπιθόμην. Persuasioti, ubi videro. Idem in Nubibus v. 1338.

ἐδιδασμένη μὲντοι σε νῆ Δι', ὡς μέλει,
τοῖσιν δίκαιοις ἀντιλέγειν, εἰ ταῦτά γε
μέλλεις μ' ἀναπείθειν, ὡς δίκαιον καὶ καλὸν
τὸν πατέρα τύπτειν ἐστὶν ὑπὸ τῶν υἱῶν.

Si sine ironia loquutus esset, dixisset οὐκ ἂν ἐδιδασμένη σε. Æschines p. 175. (368. §. 181.) ταχὺ γὰρ Τίμαρχον ἢ τὸν κίναιδον Δημοσθένην εἶπαι πολιτεύεσθαι. Omnes hic libri omittunt ἂν, quod viri docti non magis debebant reponere, quam ταχὺ, proprium orationis ironicæ, in τάχα mutare. Bekkerus tamen ταχὺ γ' ἂν. Recte vero libri. Sine ironia diceret οὐκ ἂν εἶπαι. Dinarchus in fine orationis in Aristogitonem: καίτοι, ὡς Ἀθηναῖοι, τί ἂν οἴσθε ποιῆσαι ἐκείνους τοὺς ἄνδρας, λαβόντας ἢ στρατηγὸν ἢ ῥήτορα πολλὴν ἐαυτῶν δῶρα δεχόμενον ἐπὶ τοῖς τῆς πατρίδος συμφορίσιν, οἱ τὸν ἀλλότριον καὶ τῷ γένει καὶ τῇ φύσει τῆς Ἑλλάδος ἄνθρωπον οὕτω δικάως καὶ σωφρόνως ἐξήλασαν ἐκ Πελοποννήσου πάσης; τοιγάρτοι τῆς πόλεως καὶ τῶν προγόνων ὀξείως ἐκινδύνευσαν πρὸς τὸν βάρβαρον. Postrema verba nisi ironice accipias, plane inepta forent: sed cum ironia dicta eximiam vim habent. Vult enim orator hoc dicere: *digne scilicet et civitate et majoribus periclitati erant adversus barbarum, si non in civem animadvertissent etiam severius.*

LIBER SECUNDUS.

I.

De modis verbi obliquis.

DICENDUM nunc est de modis verbi obliquis, conjunctivo atque optativo, de quorum constructione cum particulis *ἄν* et *κἄν* alia ratione explicandum erit, quam qua in indicativo uti licebat. Indicativi enim natura et ratio quum omnibus aperta sit, statim, quæ vis esset hujus modi, si adderentur particulæ istæ, ostendi potuit, deinde autem de iis locutionibus dici, in quibus omissa videri posset particula. Conjunctivi vero atque optativi natura non ita omnibus nota atque perspecta est, ut hi modi quid sine particulis istis significant præterire, ac statim de adjunctione earum ad eos modos dicere possimus: immo ante omnia videndum erit, quam ipsi per se vim habeant, quo deinde, quid ad eam adjectio illarum particularum conferat, intelligi possit.

Repetenda hic paucis simulque confirmanda sunt, quæ alibi explicatius disputavi. Ut indicativus veritatem facti, ita conjunctivus atque optativus ea quæ possunt fieri significant; ita tamen, ut conjunctivus illa indicet, quæ propter aliquam ipsarum rerum, de quibus sermo est, conditionem eveniant: unde totus ad experientiam refertur ex eaque pendet; optativus autem quæ cogitabilia sunt significet: quo fit ut etiam ea comprehendat quæ fieri nequeunt. Uterque modus, si rem severius expendimus, non potest per se solus stare, sed pendet ex alia parte orationis. Nam subtilior quam verior est Apollonii disputatio lib. iii. de syntaxi cap. 28. indicativum atque optativum ita dictos censentis, quod soli per se, alter esse aliquid, alter optari significant; conjunctivum autem inde nomen habere, quod quum per se nihil significet, particula indigeat, cum qua conjungatur ex eaque pendeat. At aut uterque modus per se solus plenam efficit sententiam, quum non minus *ῥα* *ῥα*, quam *εὐτυχίῃ* sine ullo alio verbo dicatur, aut neuter. Utra verior ratio sit, hic nihil attinet quæri. Satis est meminisse, utrumque modum esse assumptivum, sed altero cogitata sumi, qui est optativus; altero facta, quem conjunctivum vocamus. Atque in cogitatis non quærimus, eveniantne an non, quia sciimus in sola cogitatione versari; quæ autem ut facta sumimus, experientiæ comprobatione indigent, ut veree an falso sumpta fuerint appareat.

Declarabimus hæc exemplis. *Εἰ ἐγένετο, εἰ γίνεται, εὐχεται* ad ea referuntur, quæ vere evenerunt, eveniunt, eventura sunt. *Εἰ γένηται* vero est *si evenierit*, idque de eo dicitur, quod videbimus utrum eveniat necne; *εἰ γένοιτο* autem, *si eveniat*, quod mente fingimus evenire, sive possit, sive nequeat. Apertum est, in indicativo veritatem facti ut exploratam respici; in conjunctivo rem sumi experientia comprobendam; in optativo veritatis rationem haberi nullam, sed cogitationem tantummodo indicari: ut si eadem distinctius velis atque explicatius dicere, hæc habeas: in indicativo, *aut est aut non est: sed nescio, sit necne*; in conjunctivo, *aut est aut non est; sed experientia docebit, sit necne*; in optativo, *aut est aut non est: sed sumo esse, etiam si non sit*. Jam si quæris quid hi modi significant quum verbum nudum ponitur, id etsi Latina lingua non nisi per ambages explicari potest, quod qui hujus linguæ conjunctivus vocatur, re vera optativus est, sed ille simul conjunctivi officio fungens: tamen hujusmodi esse apparet: *γίγνεται* est *fit*, de eo quod fit vere; *γίγνηται*, *fieri reperitur*, de eo quod esse experientia cognoscendum sit; *γίγνοιτο*, *fiat, opinione cujuspium*, de eo quod fieri quis cogitet, sive fiat sive non fiat. Itaque indicativus est scientis persuasique de veritate rei; conjunctivus debere quid fieri intelligentis, ac propterea expectantis quid eveniat; optativus cogitantis quid fieri, sed neque an fiat, neque an possit fieri quærentis.

Ex his intelligi potest, qui factum sit, ut conjunctivus atque optativus, quorumcumque temporum sint, tamen certum quoddam tempus sibi proprium habeant, ac propterea sæpissime illorum temporum, quorum modi sunt, primariam significationem amittant. Et conjunctivo quidem ubique significatio adhæret futuri. Nam indicat ille quidem fieri aliquid factumve esse, sed ita indicat, ut expectari postulet donec experientia rem comprobet. Quod autem non aliter fieri censendum est quam quum fieri cognoveris, id usque dum cognovisti nondum pro facto haberi potest. Ita exempli causa *γένηται*, etsi est præteriti temporis conjunctivus, tamen, quia conjunctivus est, futuri temporis aliquam significationem habet, et quidem futuri exacti. Quoniam enim ad rem refertur, cujus veritas facto cognoscenda sit, illud quod ex ea re ut ex conditione sua pendet, non aliter ratum erit, quam cognita jam veritate rei ipsius, ex qua pendet: v. c. *καλὸν τοι γλῶσσ' ὅτ' ἔστις παρῇ*: bona est dicendi facultas, si cui fides sit: i. e. ut explicatius dicam, *laudanda est dicendi facultas in* PARS XXXIII.

eo, in quo fidem esse repereris. Sic etiam cum particulis *ἄν* libus. Nam *ἵνα γίγνηται*, *ἵνα γένηται* proprie significant, ut fieri, ut factum esse reperiat.

Optativus autem natura sua præditus est quadam præsentis notatione. Quum enim cogitationem alicujus indicet, cujuscumque temporis optativus sit, præsentem intelligi postulat cogitationem eo tempore, in quod incidit illa quam indicat cogitatio. Ita tempore facti differunt *γένοιτο*, *γίγνοιτο*, *γενήσεται*, sed cogitatio hæc, factum quid esse, vel fieri, vel futurum esse, ea præsens intelligitur eo tempore de quo loqueris. Ut si de consilio cujuspiam loquere, recte dicas *ὅπως γένοιτο*, sive *ἐπιόλυσεν* addas, sive *ποιεῖ*, sive *ποιήσει*.

Hinc, ut id obiter adjiciam, apertum est, cur, si tempus illud respicis, quo adhuc futurus est eventus consilii, *ὅπως γένηται* dicatur; unde si, quod plerumque fit, tempus illud in mente habes, quo ipse loqueris, recte dices *ποιεῖ* et *ποιήσει* *ὅπως γένηται*, *ἐπιόλυσεν* autem *ὅπως γένηται* non aliter, nisi si nondum effectum est quod quis volebat effici. Ubi autem tantummodo mentem et consilium facientis, non etiam an eventurum sit quod ille vult, indicare voles, omnibus temporibus adjungere licebit optativum *ὅπως γένοιτο*: sin vero de eventu loqueris qui jam est effectus, neque respici vis illud tempus, quo nondum evenit, necessario dices *ἐπιόλυσεν* *ὅπως γένοιτο*, consilium solum significans. Nam si *ὅπως γένηται* diceres, aut falsum diceres, si tempus quo loqueris in mente haberes: non enim amplius futurus est eventus, sed jam præterit: aut respiceres tempus illud, quo nondum evenerat: quod te nolle respicere sumpsimus.

II.

De conjunctivo pro futuro.

EXPLICABIMUS primo de conjunctivo. Qui modus etsi apud antiquissimos ita pro futuro usurpatus est, ut, si quis verbi Græci naturam accuratius consideret, dubitare non possit quin prior futuro extiterit, idque ex ipso demum originem traxerit: tamen natura sua valde a futuro diversus est, neque, quum pro eo positus dicitur, id sic est intelligendum, ac si eandem quam futurum vim ac potestatem habeat. Repugnaret enim, in modo, qui non est indicativus, sed indicativo oppositus, eandem vim inesse, quæ est in indicativo, siquidem futurum aperte est indicativus. Conjunctivus igitur eo differt ab indicativo futuri, quod non potest per se solus intelligi, sed, ut ipsum nomen indicat, aliunde pendere debet. Id autem, unde pendet, quum plerumque additum inveniat, tamen sæpe etiam omittitur, quia sæpe positum est in obscura cogitatione incertæ alicujus causæ ex qua quid proditum sit. Isque est usus conjunctivi deliberativus, ut quum quis dicit *ῥα*, quod est, si plene dicere volemus, *ἀμφισβητῶ εἰ ῥα*. Aptè comparari potest duplex modus, quo id Germani dicimus, alter cum eadem ellipsi qua Græci, *gehe ich*, alter servata particula et verbo tantum omissio, *ob ich gehe*. Ac veterimi Græci, nondum reperto futuro, quoniam quiddam futurum est incertum est, quærique de eo atque ambigi potest, eventurumne sit an non sit eventurum, non habebant alium verbi modum quo futura indicarent, quam hunc ipsum modum deliberativum. Itaque eo sunt usi, donec futuro invento, ubi quid simpliciter futurum dicere vellent, futuri formam usurpare cœperunt, conjunctivum autem ibi tantum servarunt, ubi aliqua deliberatio locum habere videretur. Ea vero illuc redit, ut per conjunctivum conjectura aliqua de eo, quod debeat fieri, indicetur. Unde fere Germanice ista verbo *sollen* licet exprimere. Cujusmodi nihil inest in ipso futuro. Ita Iliad. A. 262.

ὃδ' ἔγ' πῶ τοιόυς ἴδον ἀνέρας, οὐδὲ ἴδομαι.

Si *ἴδομαι* dixisset, rem certam esse indicasset, *non videbo*; si *ἴδομην*, prodidisset opinionem suam, *non, opinor, videam*. Nunc conjunctivo usus, non esse significat ut visurus sit, i. e. *non debeo videre*, sive mavis, *non reperiar videre*. Nos id accommodare ad Græca dicemus, *noch soll ich sie sehen*: quo significamus non expectandum id esse. Iliad. Z. 459. (479. H. 87. Od. Z. 275.)

καὶ ποτὲ τις εἴποι.

Non dicit aliquis, neque dicat opinor, ut si *εἴποι* vel *εἴποι* dixisset, sed *expectandum est ut quis dicat*. Odys. Π. 437.

οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ, οὐδ' ἔσεται, οὐδὲ γένηται.

Non est, neque erit, nec fuisse reperiat. Nam si explicatius vim conjunctivi declarari voles, hæc erit, non esse expectandum ut fuisse aliquem reperias. Videtur autem hoc quidem in loco *γένηται* sic dictum esse, ut propriam aoristi significationem habeat. Sed in his Od. Z. 201.

οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ διεπὸς βροτός, οὐδὲ γένηται,
ὅς κεν Φαίηκων ἀνδρῶν ἐς γαῖαν ἵκηται
δηϊοτήτα φέρων,

et M. 191.

Ἰδμεν δ' ὅσσα γένηται ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ,
sic intelligi praestat, ut tantummodo ad futura spectet. Alia qui desiderat conjunctivorum hujusmodi exempla, conferat Iliad. O. 350. Od. M. 391.

III.

De *ἄν* et *κέν* cum conjunctivo apud epicōs.

Epici veteres, quos jam supra in indicativi explicatione vidimus liberius uti particulis *ἄν* et *κέν*, etiam conjunctivo eas non tam certa ratione addiderunt, quam quæ recentiore usu stabilita est. Nam hæ particulae quum, ut supra ostendimus, aliquam fortuiti notionem verbo addant, ubicumque ei notioni locus esset, adicere eas epici non dubitarunt. Est autem conjunctivus is modus, qui natura facillime eam adjectionem admittat, ut qui ad id referatur, quod experientia cognoscendum sit: id autem eo ipso fortuitum est. Itaque primo ubi conjunctivus pro futuro positus est, (licebit enim ita loqui brevitatis causa, postquam ostendimus quomodo differat a futuro,) sæpe adjectæ invenitur particula ipsæ, forte quid futurum esse indicantes. Iliad. A. 205.

ἢς ὑπεροπλήσῃ τάχ' ἂν ποτε θυμὸν ὀλέσση.

A. 433.

ἢ κεν ἐμὲ ὑπὸ δουρὶ τυπείῃ ἀπο θυμὸν ὀλέσση.

Vide A. 137. 184. 324. B. 488. (Od. Δ. 240.) Γ. 54. 417. A. 487. E. 325. Π. 129. X. 505. Ψ. 559. Od. A. 396. Δ. 692. K. 507. P. 418. X. 325. 350. Hinc tenui discrimine sæpe conjunctivus et optativus junguntur, ut Iliad. Σ. 307.

ἀλλὰ μάλ' ἄντην

στήσομαι, ἢ κε φέρῃσι μέγα κλέος, ἢ κε φεροίμην.

i. e. utrum ille forte reperiatur vincere, an ego forte vincere possim. De hoc genere dixi in diss. I. de legg. quibusdam subtil. serm. Hom. p. 12. seq. Et sic sæpe cum particula *εἰ*, an significante: v. ibidem p. 14. seq.

Quum particulae *ἄν* et *κέν* Homeri ævo liberius construerentur, necdum ubique certis formulis ut necessariæ adstrictæ essent, non est mirum, constructiones quasdam, quæ apud sequiores quasi legitimas habent istas particulas, apud Homerum sæpenu-mero iis carere. Ita ille conjunctivo sine *ἄν* jungit *ἔτε* Iliad. A. 259. E. 522. (de quo loco vide diss. modo citatam p. 11.) O. 207. Π. 54. (de quo loco v. ibidem p. 7.) Z. 183. H. 72. K. 486. E. 60. O. 408. Π. 72. Σ. 133. Φ. 133. ὅποτε Iliad. A. 160. I. 646. N. 271. O. 359. Π. 53. 245. P. 98. T. 201. Φ. 112. Od. Δ. 650. E. 170. Π. 268. P. 471. T. 168. Ψ. 257. ἦμος Od. Δ. 400. ubi male etiam recentissima Wolfii editio indicativum habet; *ἔτε* Od. Θ. 45. O. 452. ὅπως E. 139. ὅπως, *quædammodum*, Iliad. Ψ. 324. Od. A. 349. πρὶν Iliad. Σ. 190. Od. K. 175. N. 336. P. 9. ἐπεὶ Od. Γ. 85. ubi male ex cod. Harl. futurum repositum est; ἐπεὶδὲ Iliad. Π. 473. ὅρα, *quædamdiu*, Iliad. Δ. 346. Ψ. 47. Od. Σ. 130. εἰ Iliad. A. 340. Δ. 261. E. 258. K. 225. 346. M. 223. X. 86. Od. A. 188. 204. E. 221. 470. H. 204. M. 96. 348. E. 373. Π. 98. 116. ὅς et ὅστις Iliad. A. 230. 543. E. 407. 747. O. 391. 408. 422. I. 117. 508. 592. E. 81. O. 491. 492. T. 265. T. 363. Ψ. 319. Odys. A. 101. 415. Γ. 320. Δ. 207. 357. E. 448. H. 74. 161. 210. 547. K. 39. Δ. 427. M. 66. N. 214. E. 85. 106. O. 400. Π. 76. 228. Σ. 275. T. 329. ὅσσα Iliad. A. 554. ὅποτερος Iliad. Γ. 71. 92. οἷος Od. Σ. 136. ὅσσα Od. M. 191.

Eadem vero omnia vocabula etiam cum particulis *ἄν* et *κέν* jungit Homerus, exempli causa *ὅρα*, dum, vel usque dum, vel *quædamdiu*, Iliad. A. 509. Z. 113. H. 193. O. 375. K. 325. 444. Σ. 409. T. 190. Γ. 24. Φ. 558. X. 387. Ω. 553. ubi *κῆται* scribendum; Odys. B. 124. 204. Γ. 353. Δ. 588. Z. 304. H. 319. O. 147. M. 52. N. 412. T. 17. 45. X. 377. et ubi ut significat, Iliad. X. 382. Od. Γ. 359. Δ. 294. K. 298. Π. 234. P. 10. Σ. 182. 363. Ψ. 254. ubi reponendum *κέν*. Atque hic quidem usus quum postea ut legitimus obtinuerit, non opus foret aliquid de eo adicere, nisi in aliquot locis Homeri singularis quædam et ab recentiore consuetudine diversa ratio deprehenderetur. Ac primo recentiores non dicunt divisim *εἰ ἄν*, sed *ἦν*. Epici autem *εἰ* κε sæpissime, pro quo Dorienses *αἶκα* usurpant; tum etiam *εἰ ἄν*, sed hoc quidem non nisi interposita aliqua voce, quod in particulis *εἰ* κε non necessarium est. Iliad. Γ. 288.

εἰ δ' ἂν ἐμοὶ τιμὴν Πριάμοιο τε παῖδες
τίειν οὐκ ἐθέλωσιν.

Deinde quum satis constet, apud recentiores pronomina et quæ his similia sunt vocabula, ut *ὅς*, *ὅστις*, *οἷος*, *ὅσοι*, *ὅποτερος*, cum *ἄν* et conjunctivo consociata, futuri exacti significationem habere, secus id est apud veteres epicōs, ut hi eam constructionem etiam finali significatione admitterint: quale hoc est Iliad. Δ. 190.

ἔλκος δ' ἱππὴρ ἐπιμάσσειται, ἥδ' ἐπιθήσει
φάρμακ' ἃ κεν παύσῃσι μελαίνων ὀδυνῶν

i. e. quæ leniant dolores, quod recentior sermo vel *ἃ* παύσει vel *ἃ* παύσειεν *ἄν* dicit. Apud Euripidem Suppl. 461. male Ald. *ὅς* pro *ὅς*. Exempla hujus generis cum *ὅς* κεν exstant Iliad. H. 171. I. 165. 424. Φ. 103. Ψ. 345. Ω. 119. (147. 176. 196.) Od. B. 192. 213. Δ. 756. Z. 37. 202. I. 356. K. 288. 539. A. 134. (Ψ. 282.) N. 400. O. 311. 518. Π. 349. P. 385. Σ. 85. cum *ὅποτερος* κεν Iliad. X. 130. Ψ. 805. cum *αἶ* κεν Od. O. 312. X. 7. atque alibi, ut Iliad. E. 279. H. 243. Omissio autem *κέν* ita *ὅς* vel *ὅστις* Iliad. B. 233. Γ. 287. Od. Σ. 334. et *ὅποτερος* Iliad. E. 33. Neque tamen Homerus alteram rationem adsperserit, quæ optativum requirit: de qua re dicetur, ubi ad optativum pervenerimus. Rarius futuro utitur, ut Od. E. 331. (T. 288.)

ἔμοσε δὲ πρὸς ἔμ' αὐτὸν, ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,
νῆα κατειρύσθαι καὶ ἐπαρτέας ἔμμεν ἑταίρους,
οἳ δὴ μιν πέμψουσι φίλην ἐς πατρίδα γαίαν.

Et cum particula κέν Iliad. B. 229.

ἢ ἔτι καὶ χρυσοῦ ἐπιδεύεαι, δν κέ τις οἴσει.

K. 43.

χρεὼ βουλῆς ἐμὲ καὶ σέ, διωτρεφές, ὦ Μενέλαε,
κερδαλέης, ἥτις κεν ἐρύσσεται ἡδὲ σαώσεται
Ἀργείους καὶ νῆας.

Φ. 586.

ἐν γὰρ οἱ πολέες τε καὶ ἄλκιμοι ἄνδρες ἐσμέν,
οἳ κεν πρόσθε φίλων τοκέων ἀλόχων τε καὶ νιέων
ἴλιον εἰρυνόμεσθα.

Ψ. 674.

κηδεμόνες δέ οἱ ἐνθάδ' ἀολλέες αὖθι μερόντων,
οἳ κέ μιν ἐξοίσουσιν, ἐμῆς ὑπὸ χερσὶ δαμέντα.

Sed A. 403. non recte legi videtur,

μὴ γὰρ σγ' ἔλθοι ἀνὴρ, ὅστις σ' ἀέκοντα βίρῃ
κτῆματ' ἀποβράσει, Ἰθάκης ἔτι ναιεταώσης.

Nam propter prægressum optativum reponendum est ἀποβράσει.

Cave vero putes, si multis in locis æque futuro ac conjunctivo locus est, vel particula *ἄν* utrum addatur an non addatur parum refert, nihil discriminis esse inter has loquendi rationes. Nam differunt sane, sed sæpe non multum interest, hoc an illo modo loquere. Ubi vero aliquid interest, facile videas quid differant. Indicat enim futurum ea, quæ simpliciter ut futura commemoramus; quibus si additur *ἄν* vel *κέν*, haud certo futura significamus. Conjunctivus autem usurpatur, ubi experientia comprobatio respicitur: in quo genere potest addi *ἄν* vel *κέν*, si vocabulum, cui adjicitur, conditionem aliquam rei fortuitæ admittit. Ita illud Iliad. E. 407.

ὅττι μάλ' οὐ δηναιός, ὅς ἀθανάτοισι μάχηται,

nemo non videt etiam addito *ἄν* dici potuisse; sed est tamen aliquid discriminis: nam sine particula hic sensus est, *is*, qui cum immortalibus pugnaverit; addita autem, quicumque pugnaverit. Itaque quod legitur Iliad. B. 292.

καὶ γὰρ τίς θ' ἕνα μῆνα μένων ἀπὸ ἧς ἀλόχοιο

ἀσχαλὰ σὺν νηὶ πολυζυγῇ, ὅνπερ ἔλλαμι

χειμέριαι εἰλέωσιν, ὀρνομένη τε θάλασσα,

vix commode dici potuit, *ὅν* κεν ἄλλα εἰλέωσιν, siquidem jam satis indicatum est præcedentibus verbis, de aliquo certo homine, qui integrum mensem domo absit, cogitandum esse. Sed si inverteris, *ὅν* κεν ἄλλα εἰλέωσιν, καὶ ἕνα μῆνα μένων ἀσχαλὰ, recte addita erit particula: *quæcumque procellæ retinuerint, etiam si unum mensem domo absit, ægre fert.* Quodsi, ut vulgo, *ἦνπερ* scribas, nullo modo adici potuit *ἄν*. Jam enim non quæcumque navis, sed illa intelligi debet, quæ hunc hominem vehit. Alio modo, sed simili tamen, illud comparatum est Od. Θ. 147.

οὐ μὲν γὰρ μείζων κλέος ἄνθρωπος, ὅρα κεν ᾗσιν,

ἢ ὅ τι ποσσὶν τε βέξη καὶ χερσὶν ἐῖσιν.

Nam ut quodcumque quis roboris documentum edat laudem ei afferat, tamen non hoc dici hic debuit, sed illud: *non ulla major est hominis gloria, quam ex eo, quod pedibus manibusque effecerit.* Cæterum si βέξη, hoc loco cum aliis præferas, sensus erit, *quam quod robore corporis efficiet.* Itaque accurate ex epicorum usu scripsit Moschus in epitaphio Bionis 109.

ἔμμεν δ' οἱ μεγάλοι καὶ καρτεροὶ ἢ σοφοὶ ἄνδρες,

ὅππότε πρῶτα θάναμμες, ἀνέκοι ἐν χθονὶ κοίλα

εὐδομης εὐ μάλα μακρὸν ἀτέρμονα νήγρετον ὕπνον.

Non enim *quandocumque mortui erimus*, sed *quando*, dicere voluit.

Interest autem etiam aliquid inter futurum et optativum. Vide hæc Od. E. 33.

ἀλλ' ὅγ' ἐπὶ σχεδὶνς πολυδέσμου πῆματα πάσχω

ἡματὶ κ' εἰκοσάφ' Ἰσχυρίην ἐρίβωλον ἱκοίτο,

Φαίηκων ἐς γαῖαν, οἳ ἀγχίθεοι γεγάσιν·

οἳ κέν μιν περὶ κῆρι θεὸν ὡς τιμήσουσιν,

πέμψουσιν δ' ἐν νηὶ φίλην ἐς πατρίδα γαίαν.

Et Z. 331. (T. 288.)

ἔμοσε δὲ πρὸς ἔμ' αὐτὸν, ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,

νῆα κατειρύσθαι, καὶ ἐπαρτέας ἔμμεν ἑταίρους,

οἳ δὴ μιν πέμψουσι φίλην ἐς πατρίδα γαίαν.

Sed E. 141.

οὐ γὰρ μοι πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι,

οἳ κέν μιν πέμπουσιν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.

Nam in superioribus locis de eo loquitur, quod sit futurum; hic autem de eo, quod non sit futurum, sed posset fieri, si adesset navis. Itaque hic futuro non recte usus esset, illis autem in locis, etsi optativo uti potuit, tamen convenientius erat, futurum poni. Non ita apte conjunctivum posuisset: quo significasset, *qui eum debeant deducere.*

Sed dicendum hic est de singulari genere loquendi, quod invenitur Od. K. 532.

δὴ τότ' ἐπεὶ ἑτάροισιν ἐποτρύναι καὶ ἀνῶσαι

μῆλα, τὰ δὴ κατεκεῖτ' ἐσφαγμένα νηλεὲς χαλκῷ,

δείραντας κατακείαι, ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν.

Nondum enim mactatæ erant oves, sed exponit Circe, quid faciendum iis sit, ubi mactatæ fuerint. Itaque quis non expectet conjunctivum, eumque sine particula *ἄν*, quia nihil hic incerti est, neque quæcumque oves, sed illæ ipsæ quas antea mactari jusserat, intelligi debent? Nihil minus recte indicativo præteriti usus est. Non abhorret enim ab usu Græcorum, quum quid fingunt, et deinde quid porro futurum sit addunt, ficta illa per indicativum præteriti, tamquam si vere jam accidissent, commemorare. Fingit hic Circe, mactatas esse oves, ut jusserat. Itaque quod dicit, si explicatius indicare voles, hoc est: *jacebant nobis mactatæ oves: i. e. dicebamur de mactatis ovibus: eas oves combure.* Similiter Demosthenes de Halonero p. 77, 19. εἰ γὰρ ταῦτα συγχωρήσῃτε, τί κωλύει, καὶ εἰ τίνα τῆς Ἀττικῆς ληστοὶ τότουν καταλάβοιεν, ἢ Λήμνου, ἢ Ἰμβρου, ἢ Σκύρου, καὶ τινες

τοὺτους τοὺς ληστὰς ἐκκόψαιεν, εὐθὺς καὶ τὸν τόπον τοῦτον, οὗ ἦσαν οἱ λησταί, τὸν ὄντα ἡμέτερον, τῶν τιμωρησαμένων τοὺς ληστὰς γίγνεσθαι;

IV.

De conjunctivi usu deliberativo apud recentiores.

RECENTIOREM usum quum dico, eum intelligi volo, qui quum per prosae orationis scriptores lingua Graeca ad certiore dicendi rationem revocata esset, obtinere coepit. Is quum fere etiam poesin omnem, praeter epicam, invasisset, complectitur scriptores omnes, qui incorrupta lingua Graeca scripserunt, exceptis epicis. Nam quum eo tempore, quo Homerus atque Hesiodus et quos illi auctores habuerunt, carmina sua condidere, ex conjunctivo paulatim futurum enascetur, fieri non potuit, quin epica oratio liberius adhuc conjunctivo uteretur, etsi jam Homeri Hesiodique aeo satis accurate hos verbi modos distinguens. De ea distinctione supra dictum. Recentiores vero conjunctivi usum magis etiam coangustarunt, ita ut ei extra sententias finales et conditionales solum deliberandi et adhortandi vim relinquerent, in sententiis conditionalibus autem solum admitterent futuri exacti, sive maius rei experientia comprobanda significationem.

Et deliberativus quidem conjunctivi usus in interrogationibus maxime cernitur: Od. E. 299.

ὦ μοι ἐγὼ δειλὸς, τί νύ μοι μήκιστα γένηται;
et 465.

ὦ μοι ἐγὼ τί πάθω; τί νύ μοι μήκιστα γένηται.

Apud Atticos haec frequentissima sunt, ut, τί φῶ;

παῖ βῶ; παῖ σῶ; παῖ κέλσω;

Aristoph. Ran. 1.

εἴπω τι τῶν εἰωθότων;

Patet hujusmodi orationem ellipticam esse, ut intelligatur *nescio* aut *nescio an*, vel simile quid. Quare si hoc genus in obliqua interrogatione usurpatur, nihil differt ab recta interrogatione ut quam re vera ipsam quoque obliquam putare oporteat. Deliberare autem quid faciendum sit, et in nostris rebus et in alienis possumus. Unde hic conjunctivus omnium personarum est. Ut quod apud Euripidem est in Oreste v. 779.

ἀλλὰ δὴτ' ἔλθω;

si de alio qui mittendus esset loqueretur Orestes, recte diceret, ἀλλὰ δὴτ' ἔλθω. Non minus recte, si Pylades, quicum loquitur, esset mittendus, huic diceret ἀλλὰ δὴτ' ἔλθω; Demosthenes de cor. p. 263, 27. ἤδη δ' ἐπὶ ταῦτα πορεύσομαι, τοσοῦτον αὐτὸν ἐρωτήσας· πότερόν σε τις, Αἰσχίνη, τῆς πόλεως ἐχθρὸν ἢ ἐμὸν εἶναι φη; Idem in Androt. p. 613, 3. εἴτα ταῦθ' οἴτοι πεισθῶσιν ὑπὲρ αὐτῶν σε ποιεῖν, καὶ τα τῆς σῆς ἀναισθησίας καὶ πονηρίας ἔργα ἐφ' ἑαυτοὺς ἀναδείξωνται; Sed quod apud Euripidem legitur, Herc. F. 1417. πῶς οὖν ἐτ' εἴπης ὅτι συνέσταλμαι κακοῖς; vereor ut potuerit pro *μηκέτ'* οὖν εἴπης dici, ut potius scribendum videatur πῶς οὖν ἐνίπτεις. Non ita in conjunctivo adhortativo, quamquam is proprie nihil aliud quam deliberativus est. Cur vero? Nempe ob id ipsum, quia proprie est deliberativus. Nam nosmet ipsos quid facere oporteat quum deliberamus, in eo sumus ut id faciamus: quo fit ut hic deliberativus conjunctivus adhortationi adhibeatur: quum vero deliberamus quid alios facere conveniat, nihil illud ad illorum voluntatem pertinet. Non enim illi deliberant, sed nos. Omnis enim deliberatio eo tendit, ut is ipse, qui deliberat, capiat consilium. Qui si alios hoc verbo, quo sese deliberare significat, alloquitur, tantum abest ut eos ad faciendum exhortetur, ut nondum an eos exhortari debeat sibi constare indicet. Fac enim, aliquid, qui alios ire velit, dicere ἴστω· quid dicet aliud quam *ego delibero an illos mittam*, i. e. *πέμψω*; At num ita hos jusserit ire? Minime. Sed de se ipso si dicit ἴω, aut de iis, quorum ipse unus est, ἴωμεν, recte dicit illud, quia in ipsius voluntate positum est, exsequi id de quo deliberat. Eaque re factum est, ut conjunctivus ille deliberativus, ubi primae personae est, ita usurpari possit, ut vim habere videatur exhortandi, quam revera non incesse in eo, sed proprie nihil nisi deliberationem contineri, illud ostendit, quod saepe exhortandi verbum adjicitur, ut φέρ' ἴδω et alia hujusmodi plurima apud Aristophanem aliosque. Homerus:

ἀλλ' ἄγε δὴ τὰ χρήματ' ἀριθμῶ καὶ ἴδωμαι.

ἀλλ' ἄγε δὴ στέωμεν καὶ ἀλεξόμεθα μένοντες.

Id ergo omissum potius censendum est, ubi solus positus est conjunctivus, quam hic putandus revera exhortandi potestatem habere. Rarus hic in singulari numeri prima persona conjunctivus est non addito φέρε aut ἄγε. Euripides Heracl. 558.

σοφῶς κελεύεις· μὴ τρέσῃς μιάσματος

τοῦμοῦ μετασχεῖν, ἔλλ' ελευθέρως θάνα;

ut non esse videatur, quare παρέλθω δόμους in Medea v. 1275. cum Elmsleio, cui is est v. 1242. interrogative dictum putetur. Rarius etiam, addito quidem φέρε, alia persona in primae locum substituitur, ut in Philocteta v. 300.

φέρ', ὦ τέκνον, νῦν καὶ τὸ τῆς νήσου μάθης.

Correctoris est μάθε in cod. Ven. Sensus enim est, φέρε εἴπω νῦν τὰ τῆς νήσου. Ceterum patet hic usus conjunctivi deliberativi aliquanto latius, ut cuius imperativo subjiciatur. Iliad. Z. 340.

ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον, ἀρήϊα τεύχεα δῶ.

Ψ. 71.

θάπτε με ὅττι τάχιστα, πύλας Ἀἴδωυ περήσω.

Attigi hanc rem in diss. de ellipsi et pleonasmo p. 182. Exemplum bene multa conegessit Elmsleius ad Heracl. 559. et ad Medeam v. 1242.

Deliberativo conjunctivo in obliquis interrogationibus et dubitationibus vix ullus scriptor saepius usus est quam Herodotus. i. 76. ἐς τε τὰ χρηστήρια ἔπεμπε, εἰ στρατεύηται ἐπὶ Πέρσας. Vide

ii. 52. iv. 9. vi. 25. ubi *πονήρ* reponendum; et cum ὅστις iv. 156. v. 42. ubi vera scriptura est *ἦ*; ix. 98. et cum *δόκετος* i. 159. et 206. ubi *ποιέη* legendum; vi. 52. viii. 101. Coniunxit utrumque modum, conjunctivum et optativum i. 52. τοῖσι δὲ ἄγειν μέλλουσι τῶν Λυδῶν ταῦτα τὰ δῶρα ἐς τὰ ἱρὰ ἐνετελλετο ὁ Κροῖσος ἐπειρωτῶν τὰ χρηστήρια, εἰ στρατεύηται ἐπὶ Πέρσας Κροῖσος, καὶ εἴ τινα στρατὸν ἀνδρῶν προσθέοιτο σύμμαχον. Et mox legati haec repetunt: καὶ νῦν ὑμέας ἐπειρωτᾷ, εἰ στρατεύηται ἐπὶ Πέρσας, καὶ εἴ τινα στρατὸν ἀνδρῶν προσθέοιτο σύμμαχον. Cave utriusque modi eandem putes vim esse. Neque vero optativus, ut cui non sit ἄν additum, significare poterit *an possit sibi socios adungere*. Sed hoc dicit: *an deberet expeditionem adversus Persas facere, et an censerent oracula socios adungi*. Nam diversa haec sunt: primo interrogat an debeat proficisci, quae ipsius est deliberatio; deinde, si debeat, an oracula id se velit cum sociis facere: quod nihil est aliud quam an sinant, idque est ex oraculorum mente dictum. Id apparet ex v. 67. τοῦτον ἐπεθύμησε ὁ Κλεισθένης εἶναι Ἀργεῖον ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς χώρας. ἔλθων δὲ ἐς Δελφοὺς, ἐχρησθητριάζετο εἰ ἐκβάλαι τὸν Ἀδρυστον. Aperte hic non interrogat an debeat ejicere Adrastum, sed an velit eum Apollo ejici, i. e. an non refragetur. Eodem modo illud intelligendum est viii. 67. ὥς δὲ κόσμῳ ἐπαξίης ἔζοντο, πέμψας Ξέρξης Μαρδόνιον, εἰρώτα ἀποπειρώμενος ἐκάστον ἐ ναυμαχίῃν ποιεῖον. Haec quum minus accurate discerneret Werferus in Actis Monac. vol. i. p. 230. seqq. fieri non potuit quin corrigi vellet quae minime indigent correctione. Demosthenes in Mid. p. 525, 19. εἴ τις οὐν κακείνοις τοῖς προὐπάρχουσιν νόμοις καὶ τούτῳ τῷ μετ' ἐκείνους τεθέντι καὶ πᾶσι τοῖς λοιποῖς ἐστ' ἐνοχος, ὁ τοιοῦτος πότερα μὴ διὰ τοῦτο δίκην ἢ μείζω δόξῃ δικάσις; ἐγὼ μὲν οἶμαι μείζω. Accurate distinxit modos, ut non debuerit Bekkerus Spaldingio assentiri, ἄν optativo adjiciendum censenti. Nam quum id agat orator, ut ostendat praena dignum esse Midiam, refutat eos, qui illum forte absoluturi sint. Itaque πότερα μὴ διὰ δίκην dicit: *utrumne ille non debet praenas dare?* Debet vero. Deinde autem affert aliquid, quod non vult fieri, sed quod eo tantum fine adjicit, ut illam priorem sententiam exaggerando corroboraret: *an censebitis majore potius praena dignum esse?* Hoc vero per optativum debuit dicere, quia non est illud, quod nunc oportere ait, sed quod oporteret, si in ipsius potestate esset illum punire. Itaque censendum quidem ita putat, majore illum praena dignum esse, sed non contendit debere etiam affici praena majore. Placet exemplum secundae personae adjicere, quod haec rarius invenitur. Oraculum apud Schol. Aristoph. Eq. 1089. et Suidam in v. Ἀρχίας:

ἦλθετ' ἐρησόμενοι Φοῖβον, τίνα γαῖαν ἔκησθε.

Opera pretium est hic observare, etsi inter conjunctivum atque indicativum futuri multum interest, tamen pro affinitate, quae est inter hos modos, saepe futurum usurpari, ubi putes conjunctivo potius utendum fuisse. Et ubi quidem non quid debeat fieri, sed quid futurum sit quaeritur, nemo non videt necessario futurum requiri, ut apud Herodotum i. 86. βουλόμενος εἶδέναι εἴ τις μιν δαμῶντων ῥύσεται τοῦ μὴ ζῶντα κατακαυθῆναι. Aliter apud eundem viii. 36. ἐν δέματι δὲ μεγάλῳ καθεστῶτες, ἐμαντεύοντο περὶ τῶν ἱρῶν χρημάτων, εἴτε σφέα κατὰ γῆς κατορύξουσι, εἴτε ἐκκομίσουσι ἐς ἄλλην χώραν. Sed apud Demosth. p. 1160, 9. ἀκούσαντες δὲ μου οἱ ἐξηγγητὰ ταῦτα, ἤρουν με πότερον ἐξηγγήσονται μοι μόνον ἢ καὶ συμβουλευσώσιν. Ita quidem Reiskius cum cod. Bav. et Bekkerus, apud quem duo codd. ut vulgo ἐξηγγήσονται, sicut in Herodoti loco aliquot codd. conjunctivos praebent. Mihi quidem et apud Herodotum uterque indicativus, et apud Demosthenem ἐξηγγήσονται probatur. Etenim, si quid video, alia est futuri in hujusmodi locis significatio, quam aut conjunctivi aut optativi. Nam si conjunctivus de eo quod oporteat, optativus autem de eo quod quis censeat faciendum esse usurpatur, futurum ad ea videtur referri, in quibus neque an debeant fieri, neque an censeat quis futura esse, sed simpliciter an sint futura quaeritur, i. e. an, si quis ea faciat, effectum daturus sit, id quod fere idem est atque an liceat facere. Itaque et apud Herodotum recte se habebunt indicativi, et in Demosthenis loco apte legetur ἐξηγγήσονται: *interrogabant, utrum interpretari tantum liceret, an deberent etiam consilium dare*. Apparet vero, id etiam Latine recte dici per futurum: *utrum tantummodo interpretaturi essent*. Confirmat hanc explicationem quum illud apud Herodotum vi. 56, 3. ἐπειρωτῶντα δὲ αὐτὸν εἰ ὄρκῳ τὰ χρήματα λήσεται, ἢ Πυθίῃ μετέρχεται τοῖσδε τοῖσι ἔπεισι: quo in loco manifestum est, non de eo, quid oporteat, sed quid liceat, sermonem esse, ut non debuerit Werferus in Actis Monac. i. p. 234. de conjunctivo reponendo cogitare; tum plura apud Thucydidem exempla, quae habes apud Poppoem vol. i. p. 137. Confirmat etiam similis indicativi praesentis usus. Nam illud quidem per se intelligitur, uti an sit aliquid quaeritur, necessario eum verbi modum requiri, ut apud Herodotum ix. 16. ὥς δὲ ἀπὸ δειπνίου ἔσαν, διαπινόντων, τὸν Πέρσῃν τὸν δμῶκλων, Ἑλλάδα γλώσσαν ἰέντα, εἶρεσθαι αὐτὸν ὁδοπατὸς ἐστι; sed aliquantum ab hoc differt illud ejusdem v. 43. ὃ δὲ, ἀκούσας ταῦτα, ἐς Δελφοὺς οἴχεται χρησόμενος τῷ χρηστηρίῳ, εἰ αἰρέει ἐπ' ἡν στέλλεται χώραν ἢ δὲ Πυθίῃ οἱ χρᾶ ἀίρησιν. Hinc licebit etiam de his verbis ejusdem scriptoris v. 82. judicare: περὶ ταύτης δὲ τῆς συμφορῆς οἱ Ἐπιδαυριοὶ ἐχρέωντο ἐν Δελφοῖσι· ἢ δὲ Πυθίῃ σφέας ἐκέλευε Δαμῖης τε καὶ Αὐξήσιος ἀγάλματα ἱδρύσασθαι, καὶ σφί ἱδρυσάμενοις ἀμεινον συνοίσεσθαι. ἐπειρώτεον δὲ οἱ Ἐπιδαυριοὶ κότερα χαλκοῦ ποιεῖνται τὰ ἀγάλματα ἢ λίθου. Valckenarius hic ποιεῖνται scribendum putabat, cui adstipulatus est Werferus p. 231. seq. et quis non facile adducatur ut in eandem sententiam concedat? Et tamen, nisi fallor, recte tuentur libri indicativum, non quod non licuerit uti conjunctivo: nam debuit ille etiam poni, si quaerebatur, ex qua materia oporteret statuas illas fieri: sed quod eo non opus erat. Nam quum jam certum esset, debere poni statuas, satis erat ita

Si quidem alter effugerit: nam spes erat utrumque occubiturum, Φ. 462.

Ἐννοσθαί, οὐκ ἂν με σαόφρονα μυθήσαιο
ἔμμεναι, εἰ δὲ σοὶ γε βροτῶν ἔνεκα πολεμίζω.

si tecum pugnem: at non sum pugnaturus.

Et versu 576.

εἴπερ γὰρ φθάμενός μιν ἡ οὐτάση ἢ ἐβάλησιν,
ἀλλὰ τε καὶ περὶ δουρὶ πεπαρμένη οὐκ ἀπολήγει
ἄλκῃς, πρὶν γ' ἢ ἐξυμβλημένοι ἡ δαμῆναι.

Si vulneraverit pardum: nani haud facile vulneret. Et X. 86.

σχέτλιος· εἴπερ γὰρ σε κατακτάνῃ, οὐ σ' ἔτ' ἔγωγε
κλαύσομαι ἐν λεχέεσσι, φίλον θάλος, ὃν τέκον αὐτή.

Si quidem te occiderit. Dicit hoc Hecuba, ne detrahare ali-
quid laudi Hectoris videatur, quasi non sperans occisum iri.
Odysse. E. 221.

εἰ δ' αὖ τις ῥαῖσι θεῶν ἐνὶ οἴνοσι πόνηται,
τλήσεται ἐν στήθεσσι ξῶν ταλαπενθέα θυμόν.

Si contuderit: at non spero futurum. Et H. 204.

εἰ δ' ἔρα τις καὶ μῶνος ἰὼν ξυμβληταὶ δόλῃς,
οὔτι κατακρύπτουσιν.

Si vel unus obvius sit. Nempe raro fit: sed si fit, non sese
occultant dii. Et M. 348.

εἰ δὲ χολωσάμενός τι βῶν ὀρθοκραιρῶν
νῆ· ἔθέλη ὀλέσαι, ἐπὶ δὲ σπῶνται θεοὶ ἄλλοι,
βόλοισι παῖς πρὸς κύμα χανὼν ἄπο θυμὸν ὀλέσσαι,
ἡ δὴθα στρεψέσθαι, εὖν ἐν νήσω ἐρήμῃ.

Si perdere navem voluerit: quod non opinor, quum non im-
pietate quadam, sed necessitate compulsi boves mactemus.
Scripsi in hoc loco δὲ σπῶνται pro δ' ἔσπῶνται, quam formam
vix puto defendi posse. Suspecta est etiam Buttmanno ad
scholia in Odysseam. Pindarus Nem. vii. 16.

εἰ οὐ τυχὴ τις ἔρδων, μελλέσθω αἰτίαν
ῥοαῖσι Μοισῶν ἐνέβαλε.

Si cui successerit: non enim facile est. Eadem similiter ex-
pressa sententia exstat ix. 110. et alia similis sententia Isthm.
v. 16. Sophocles Ed. Reg. 1062. ex mea emendatione:

θάρσει· σὺ μὲν γὰρ οὐδ' ἂν εἰ τρίτης ἐγὼ
μητρὸς φανὼ τρίδουλος ἐκφανεὶ κακή.

Ne si quidem ter servus esse reperiat: opinatur enim ita esse
Œdipus. Improbavit hanc emendationem in postrema editione
Elmsleius, non propter εἰ cum conjunctivo, sed propter ἂν cum
futuro conjunctum. Non fecisset, si reputasset, ἂν referri ad
optativum, qui suppressus est. Plene enim ita dicas, οὐκ ἐκ-
φανεὶ κακή, οὐδ' ἂν (ἐκφανεῖς) εἰ φανὼ τρίδουλος. Compara
locum Xenophontis Cyrop. iii. 3, 50. quem supra attulimus.
Recte legitur apud Euripidem Iph. Aul. 1238.

βλέψων πρὸς ἡμᾶς, ὅμμα δὸς, φίλημά τε,
ἴν' ἀλλὰ τοῦτο κατανόου' εἰς σέθεν
μνημεῖον, εἰ μὴ τοῖς ἐμοῖς πεισθῇς λόγοις.

Si nihil precibus meis moveris: quod non videris facturus. Et
in Cyclope 577.

οὐκ ἂν φιλήσαιμ', εἰ Χάριτες πεῖρωσί με.

Si vel Gratia me tentaverint: nempe non sunt facturæ. Ari-
stophanes Eq. 698.

ΚΑ. οὔτοι μὰ τὴν Δήμητρά γ', εἰ μὴ σ' ἐκφάγω
ἐκ τῆσδε τῆς γῆς, οὐδέποτε βιώσομαι.

ΑΛ. εἰ μὴ ἔκφάγῃς;

Et v. 805. de populo:

εἰ δὲ ποτ' εἰς ἄγρην οὔτος ἀπελθὼν εἰρηναῖος διατρίψῃ,
καὶ χιδρα φαγὼν ἀναβαρῆσῃ, καὶ στεμφύλω εἰς λόγον ἔλθῃ,
γνώσεται οἷον ἀγαθὸν αὐτὸν τῇ μισθοφορᾷ παρεκπίπτει.

Sic libri præter Brunckii membranas, in quibus est ἔλθοι, quod
ille recepit, scriptisque διατρίψῃ et ἀναβαρῆσῃ. At recte se
habebat vulgata. Nam hoc dicit: si, quod optari magis quam
sperari potest, pacis muneribus frui populo contigerit, sentiet
quantis bonis a Cleone fuerit privatus. In Pace v. 450.

κεῖ τις στρατηγεῖν βουλόμενος μὴ ξυλλάβῃ,
ἢ δούλος αὐτομολεῖν παρεσκευασμένος,
ἐπὶ τοῦ τροχοῦ γ' ἔλκοιτο μαστιγούμενος.

Sic libri omnes et Suidas v. τροχός, nisi quod hic εἰ pro καί.
Male corrigi κἂν, arguunt quæ præcedunt: quæ sunt ejus-
modi, ut hic quoque καί τις positum a poeta esse vix dubitari
possit. Pariter v. 437.

χῶστις προθύμως ξυλλάβῃ τῶν σχοινίων,
τοῦτον τὸν ἄνδρα μὴ λαβεῖν πότ' ἀσπίδα.

Ubi quamvis in bonis libris ξυλλάβοι sit, tamen deterius vide-
tur. Herodotus ii. 13. quum dixisset Nilum olim, si mini-
mum octo cubitos accrevisset, loca infra Memphin inundasse,
ita pergit: νῦν δὲ εἰ μὴ ἐπ' ἑκατάδεκα ἢ πεντεκατάδεκα πήχεας
ἀναβῇ τοῦλάχιστον ὁ ποταμός, οὐχ ὑπερβαίνει ἐς τὴν χώραν.
Unus tantum codex ἦν, quod dedit Schæferus, et reponendum
censuit Werferus in Actis Monac. T. i. p. 100. non recte, ut
mibi videtur. Est enim hoc nisi forte, quod etsi potuit hic
dici, tamen multo aptior est fortius expressa conditio, nisi,
qua indicatur esse hoc extra ordinem. Eodem modo erravit
Werferus etiam in aliis locis, ut in hoc Herodoti viii. 118. ubi
interroganti regi an aliqua salutis via reliqua sit, gubernator
navis respondisse dicitur: δέσποτα, οὐκ ἔστιν οὐδέμῃ, εἰ μὴ
τουτέων ἀπαλλαγὴ τις γένηται τῶν πολλῶν ἐπιβατέων. Omnes
hic libri tuerentur εἰ. Nam hic quoque major quædam vis re-
quiritur quam quæ est in particula ἦν: nisi, quod vereor di-
cere, hac vectarum multitudine liberemur. Accurate distinxit
Lucianus Dial. meretr. vii. I. T. iii. p. 296, 73. ἀλλὰ προφά-
σεις ἀεὶ καὶ ὑποσχέσεις καὶ μακρὰ ἐλπίδες καὶ πολλὰ τὸ ἐὰν ὁ πα-
τήρ, καὶ εἰ κύριος γένωμαι τῶν πατρῶων, καὶ πάντα σά.
Fortuitum est enim, quando sit pater moriturus; illud autem ut
certum ostendit adolescens, aliquando se patris bona possessu-
rum. Eadem ratio videtur huius loci esse in Piscatore 22. T. i.
p. 592, 16. κἂν σοι δοκῇ, κἀκεῖνός που παράβυσσον, ὡς ὁ μέγας Ζεὺς
πτηνὴν ἄρμα ἐλάττω ἀναγκάσειεν ἂν, εἰ μὴ οὗτος ὑπόσχῃ τὴν
PARS XXXIII.

δίκην. Ubi etsi optativus poni potuit, tamen aptior conjunctivus
videtur, quum totus dialogus ad vindictam sumendam tendat.
Distincte conjunctivo usus est Alciphron iii. 21. ubi mulier ca-
pellam negligentia caprarii a lupo raptam scribens, addit: πέπυ-
σται δὲ οὐδὲν τούτων ὁ ἀνὴρ· εἰ δὲ μάθῃ, κρεμῆσεται μὲν ἐκ τῆς
πλησίον πίτυος ὁ μισθωτός, αὐτὸς δὲ οὐ προτέρων ἀνήσει πάντα
μηχανώμενος πρὶν τὰς παρὰ τοῦ λύκου δίκας εἰσπράξασθαι. Et
ep. 31. ubi mulier urbis quam nondum viderat visendæ cupida
scribit: εἰ οὖν σοι πρόφασις ὁδοῦ ἔστωδε γένηται, ἥκε ἀπάξων νῦν
κἀμέ. Minus cupide loqueretur, si ἦν posuisset, si forte. Nunc,
quum εἰ dicit, fortius rogat, si prætectus repertus fuerit: metuit
enim ne prætermittat ille aliquam opportunitatem. Sæpe sic,
maxime apud Aristotelem, ei prægresso ἂν, ut de Somno et Vigil.
p. 685. A. κἂν εἰ τοῦτο γένηται. De rep. ii. I. p. 312. C. κἂν
εἴ τις ἑτεροι τυγχάνωσι εἰρηκέναι. ii. 2. p. 313. C. ὥσπερ ἂν
εἰ σταθμὸς πλείον ἐλάτῃ.

VIII.

De ἐπεὶ, εἴτε, et πρὶν cum conjunctivo.

Quæ particulae εἰ, eadem etiam cæterarum ratio est. Ex qui-
bus primo videamus ἐπεὶ. Herodotus viii. 22. Θεμιστοκλῆς δὲ
ταῦτα ἔγραψε, δοκεῖν ἐμοί, ἐπ' ἀμφοτέρω νοέων, ἕνα ἢ λαθόντα τὰ
γράμματα βασιλῆα, Ἴωνας ποιήσῃ μεταβαλέειν καὶ γενέσθαι πρὸς
ἐαυτῶν, ἢ ἐπεὶ τε ἀνευεχθῇ καὶ διαβληθῇ πρὸς Ξερξέα, ἀπίστους
ποιήσῃ τοὺς Ἴωνας καὶ τῶν ναυμαχιέων αὐτοὺς ἀπόσχῃ. Si ἐπεὶ
dixisset, nihil nisi incertum esse indicasset, futurumne illud esset
an non: nunc, quum ἐπεὶ dixit, fortius urget conditionem, ut ex
opposito patet: si, quod tamen, si fieri posset, evitare cupiebat,
cognovisset Xerxes. Sophocles Antig. 1023.

ταῦτ' οὖν, τέκνον, φρόνησον· ἀνθρώποισι γὰρ
τοῖς πᾶσι κοινόν ἐστι τοῦδαμαρτάνειν
ἐπεὶ δ' ἀμαρτῇ, κείνος οὐκ ἔτ' ἔστ' ἀνὴρ
ἄβουλος οὐδ' ἄνολβος, ὅστις ἐς κακὸν
πεσὼν ἀκείται, μὴδ' ἀκίνητος πέλει.

Et εἴτε. Æschylus Sept. ad Theb. 344.

πολλὰ γὰρ, εἴτε πόλις δαμασθῇ,
ἢ ἔ, ἢ ἔ, δυστυχῇ τε πρόσσει.

Brunckius εἴτ' ἂν, quod aliud est, minus graviter expressa con-
ditione.

Sic etiam πρὶν. Sophocles Aj. 741.

τὸν ἄνδρ' ἀπήδα Τεύκρος εὐδοῖεν στέγῃς
μὴ ἔω παρῃκειν, πρὶν παρὼν αὐτὸς τύχῃ.

Significat enim Teucer se certo venturum esse. Simillimus lo-
cus est in Trachiniis v. 604.

διδούς δὲ τόνδε, φράξ' ὅπως μηδεὶς βροτῶν
κείνου πάροινεν ἀμφιδύσεται χροῖ,
μὴδ' ὄψεται νιν μήτε φέγγος ἡλίου,
μήθ' ἔρκος ιερὸν, μήτ' ἐφέστιον σέλας,
πρὶν κείνος αὐτὸν φανερός ἐμφανῶς σταθεῖς
δέλῃ θεοῖσιν ἡμέρα ταυροσφάγῃ.

Et in Philocteta v. 917.

μὴ στέναζε πρὶν μᾶθς.

Dicturus est enim Neoptolemus. Iterum in Ajace v. 964.

οἱ γὰρ κακοὶ γνώμασι, τὰ γὰρ χερσὶν
ἔχοντες οὐκ ἴσασιν πρὶν τις ἐκβάλῃ.

Noluit dicere πρὶν ἂν, quod esset priusquam forte amisit, sed
omisit ἂν, ut diceret tum demum quum amisit. Comparari po-
test cum his illud Antiphontis p. 619. (II. §. 29.) οἱ δ' ἐπιβου-
λευόμενοι οὐδὲν ἴσασιν πρὶν ἐν αὐτῷ ῥοι τῷ κακῷ γ' ἦδη, καὶ
γιγνώσκουσι τὸν ὄλεθρον. Quod eandem habet rationem. Sic
etiam in Trach. 945.

οὐ γὰρ ἔσθ' ἢ γ' αἰρίον,

πρὶν εἰ πάθῃ τις τὴν παρούσαν ἡμέραν.

Similiter apud Euripidem in Oreste v. 1218.

φύλασσε δ' ἦν τις, πρὶν τελευτηθῇ φόνος,
ἢ ξύμμαχος τις ἢ κασίγνητος πατρός
ἐλθὼν ἐς οἶκον φθῇ.

Facturus est enim cædem Orestes. Et v. 1354.

ὅπως ὁ πραχθεὶς φόνος

μὴ δεῶν Ἀργείοισιν ἐμβάλῃ φόβον
βοηδρομησάι πρὸς δόμους τυραννικούς,
πρὶν ἐτύμως ἴδω τὸν Ἑλένας φόνον
καθαίμακτον ἐν δόμοις κείμενον.

Et in Alcest. 851.

οὐκ ἔστιν ὅστις αὐτὸν ἐξαίρησται
μογόντα πλευρά, πρὶν γυναικί' ἐμοὶ μεθῇ.

Cogetur enim reddere. Et in Iph. Aul. 538.

ἔν μοι φύλαξον, Μενέλεως, ἂν ἀστρατὸν
ἐλθῶν, ὅπως ἂν μὴ Κλυταίμνηστρα τάδε
μάθῃ πρὶν Αἰδὸν παῖδ' ἐμὴν προσθῶ λαβῶν.

Aristoph. Ran. 1281. quum Bacchus, nolens amplius audire Eu-
ripidem, abiturum se dicit, ille his eum verbis manere jubet:

μή, πρὶν γ' ἀκούσης χυτῆραν στάδω μελῶν.

Jam enim cantaturus est. Eccles. 750.

οὐ γὰρ τὸν ἐμὸν ἰδρῶτα καὶ φειδωλῶν
οὐδὲν πρὸς ἐπος οὕτως ἀνοήτως ἀποβαλῶ,
πρὶν ἐκπύθωμαι πᾶν τὸ πρᾶγμ' ὅπως ἔχει.

Ibidem v. 856.

οὐ δῆτ', ἦν γ' ἐκείναις νοῦς ἐνῇ,

πρὶν κἀπενέγκῃς.

Ita scribendum. Vulgo πρὶν γ' ἀπενέγκῃς. Brunckius ex uno
cod. πρὶν γ' ἂν ἀπενέγκῃς. Porsonus πρὶν ἂν γ' ἀπενέγκῃς. In
eadem fabula v. 628.

κοῦκ ἔξεσται παρὰ τοῖσι καλοῖσι καταδραβεῖν
ταῖσι γυναιξίν, πρὶν τοῖς ἀσχροῖς καὶ τοῖς μικροῖς χαρί-
σωνται.

Χαρίσασθαι hic scribi voluerunt Tyrwhittus, (quem sequitur Porsonus, qui antea *ταῖσι γυναιξί*, *πρὶν ἂν* — *χαρίσωνται* conjecerat, ut refert Dobræus p. 201.) et Reisičius in Conject. i. p. 65. cui assentitur Elmsleius ad Med. 215. qui et illo loco et ad Heracl. v. 959. in eadem sententia est, in qua Porsonus et Reisičius, comicis non licuisse *πρὶν* sine *ἂν* cum conjunctivo coniungere. Et Reisičius quidem etsi hoc valde speciosum affert, qui tenuiore stylo utantur, non omittere *ἂν*, quod iis tantum concessum esse, quorum elatior sit oratio, tamen ego ut aliter sentiam quum analogia moveor aliorum vocabulorum *ἂν* ea qua dixi conditione respicientium, tum exemplorum quæ omissionem particulæ tuerentur natura. Verbis simillima sunt quæ modo attulimus *μὴ πρὶν γ' ἀκούσης* et *πρὶν ἰκπύθωμαι*, atque illa quæ affert Reisičius, *μηδ' ἰκπύθωμαι πρὶν ἂν ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσης*, et in Vespis v. 919.

πρὸς τῶν θεῶν μὴ προκαταγίνωσκ', ὦ πάτερ,
πρὶν ἂν γ' ἀκούσης ἀμφοτέρων,
et in Eq. 960.

μὴ δὴτὰ πῶ γ', ὦ δέσποτ', ἀντιβολῶ σ' ἐγώ,
πρὶν ἂν γ' ἀκούσης ἀμφοτέρων.

Sed permagnum tamen discrimen est. Nam qui vetat judicare priusquam alteram partem quis audiverit, cohiberi vult iudicium usque dum contrariæ sententiæ argumenta sint exposita: quo tantum abest ut significet cogniturum ea quam esse, ut nihil aliud velit quam non esse iudicandum, si non cognoverit. Et in hanc sententiam dictum est illud quod ex Vespis est allatum. Eodemque modo in Equitibus negat Cleo se munus suscepturum, nisi oracula sua populus audiverit. Sed an ea sit ille auditus, in incertis relinquitur. Postea demum effert illa a domo sua, et recitat. Contra in illis exemplis, quæ supra dedimus, certum instat factum, quod eo ipso non debuit per *ἂν* incertum reddi. Hinc spero de illo iudicari poterit in Acharn. 294.

ΔΙ. ἀντὶ δ' ὧν ἐσπεύσαμην οὐκ ἔστ' ἔτι· ἀλλ' ἀκούσατε.

ΧΟ. σοὺ γ' ἀκούσωμεν; ἀπολεί· κἀτα σε χάσσομεν τοῖς λίθοις.

ΔΙ. *μηδαμῶς πρὶν ἂν γ' ἀκούσητ'· ἀλλ' ἀνάσχεσθ', ἀγαθοί.*
Sic Bentleius, Elmsleius, Reisičius. Libri fluctuant: alii *πρὶν ἂν ἀκούσητε*, alii *πρὶν ἂν ἀκούσητε γε*, alii *πρὶν γ' ἂν ἀκούσητε*. Ravennas vero et Scholiastes, *πρὶν γ' ἀκούσητε* sine *ἂν*, recte, quia jam dicturus est Dicæopolis, ut nihil hic incerti sit. Sed metri indicio scribe:

μηδαμῶς γε, πρὶν γ' ἀκούσητ'.

Cæteræ lectiones debentur correctoribus. Quod si comparare quis volet exempla in quibus *πρὶν* solum et *πρὶν ἂν* apud tragicos et Aristophanem leguntur, quæ sedulo notata dedit Elmsleius ad Med. p. 119. facile animadvertet, ubi *ἂν* additum est, semper aliquid incerti subesse: v. c. in Sophoclis *Ἀχαιῶν* συλλόγῳ ap. Athen. xv. p. 686. A.

φορεῖτε, μασσέτω τις, ἐγχεύτω βαθὺν
κρητῆρ'· ὅδ' ἄννηρ οὐ πρὶν ἂν φάγη καλῶς,
ὅποια καὶ βοῦς ἐργάται, ἐργάζεται.

Recte Reisičius negat opus esse particula *ἂν* in his Platonis de Legg. ix. p. 872. E. *τοῦ γὰρ κοινοῦ μισθῆντος αἵματος οὐκ εἶναι καθάρων ἑλλήνων οὐδὲ ἐκπλυνον ἐθέλειν γίγνεσθαι τὸ μισθῆν, πρὶν φόνον φόνῳ, ὁμοίῳ ὅμοιον, ἢ δρᾶσασα ψυχὴ τίση καὶ πάσης τῆς ζυγγενέας τὸν θυμὸν ἀφίλασμένη κοίμηση.* At causam non in gravitate et dignitate orationis quaerenda, sed in iis verbis unde hæc pendent: *ὁ γὰρ μῦθος ἢ λόγος ἢ ὁ τι χρὴ προσαγορεύειν αὐτόν, ἐκ παλαιῶν ἱερῶν εἴρηται σαφῶς, ὥς ἡ τῶν ζυγγενῶν αἰμάτων τιμωρὸς δίκη ἐπίσκοπος νόμῳ χρῆται τῷ νῦν δὴ λεχθέντι, καὶ ἔταξεν ἕνα δρᾶσαντὶ τι τοιοῦτον παθεῖν ταῦτα ἀναγκαίως ἥπερ ἔδρασαν.* Nam quia necessario perpetienda esse eadem dicit quæ quis fecerit, propterea *πρὶν*, ut in re certo consequutura, sine *ἂν* posuit. Quamquam quis neget et hoc in loco et multis in aliis etiam *πρὶν ἂν* dici potuisse? Nam prouti rem consideres, sæpe etiam quod certum est, alia ratione ut incertum proferri potest: ut hic, si non tam illud, sequenturam esse pœnam, quam eam aliquando, sed ut incertum sit quo tempore, sequenturam dicere volueris. Dubia est scriptura in Politico p. 281. D. aliis libris *πρὶν ἂν*, aliis *πρὶν* aὐτὸ præbentibus, quod non dixerim falsum esse. Non assentior Reisičius, in *Æschini* verbis c. Ctesiph. p. 22, 6. p. 447. (480. §. 60.) *ἂν* requirenti: *δοῖς οὕτω διακείται, μήτ' ἀπογνώτω μηδὲν μήτε καταγνώτω πρὶν ἀκούση.* Verissimus est enim librorum scriptura, quum statim dicturus sit orator illa, quæ audiri vult: id quod apertissime declarant quæ sequuntur. Herodotus iv. 157. *οὐ γὰρ δὴ σφεας ἀπείλε ὁ θεὸς τῆς ἀποικίης, πρὶν δὴ ἀπικῶνται ἐς αὐτὴν Λιβύην.* Nam Theræi quos oraculum Libyam petere jussisset, quum Plataeam insulam per aliquid tempus coluissent, Libyam esse ratū, iterum consulto oraculo responsum tulerant, mirum esse, si, qui non adiiissent Libyam, melius eam Apolline nossent. Itaque eos coegit Apollo ipsam quaerere Libyam, quod indicare volens Herodotus omisit *ἂν*, quam particulam si addidisset, significasset non ante eos coloniae deducendæ necessitate liberatum iri, quam quum forte Libyam venissent. Non minus accurate idem vi. 82. *πρὸς ἂν ταῦτα οὐ δικαιοῦν πειρᾶν τῆς πόλεως, πρὶν γε δὴ ἱροῖσι χρήσται καὶ μάθῃ* εἴτε οἱ ὁ θεὸς παραδιδόι, εἴτε οἱ ἐμποδὼν ἔστηκε. Pergit enim: *καλλιεργεῖν δὲ ἐν τῷ Ἡραίῳ ἐκ τοῦ ἀγάλματος τῶν στηθῶν φλόγα πυρὸς ἐκλάμψαι· μαθεῖν δὲ αὐτὸς οὕτω τὴν ἀτρεκήνην ὅτι οὐκ αἰρείε τὸ Ἄργος.* I. 32. *ἐκείνο δὲ τὸ εἶρεθ' ἡμεῖς, οὐκ αὖ σε ἐγὼ λέγω πρὶν τελευτήσαντα καλῶς τὸν αἰῶνα πύθωμαι.* Nescio an rectius ita codd. quidam et Stobæus Serm. cv. 63. quam vulgati *πρὶν ἂν*. Omissa enim particula sensus est, *tum demum te beatum prædicabo.* At eodem capite paullo post: *εἰ δὲ πρὸς τούτοις ἐτι τελευτήσῃ τὸν βίον εὖ, οὕτως ἐκείνος τὸν σὺ ζητεῖς δόλιος κεκληθήσῃ ἕξῳ ἐστι· πρὶν δ' ἂν τελευτήσῃ, ἐπισχέειν, μηδὲ καλεῖν κω δόλιον, ἀλλ' εὐτυχέα.* Additum hic est *ἂν*, quia sensus est, *nisi quum obierit.* Nam etsi, ut in priore hujus capitis loco, re ipsa perinde est utrum *πρὶν* πύθωμαι an *πρὶν ἂν* πύθωμαι dicas, tamen cogitandi modo hæc valde diversa sunt: alterum enim certum est, *quamdiu non cognovero*; alterum incertum, *nisi quum*

cognovero. Quare, ut supra dicebam, non est mirum, ubi ad rem nihil intersit, idem utrovis modo dici. Ita hæc ipsa sententia, quæ est apud Herodotum, quum a multis scriptoribus posita sit, alii nudum *πρὶν* usurparunt, ut Dionysius tyrannus, Sophocles in Tyndaro, idem in Tereo, Euripides in Cressis, apud Stobæum cv. 2. 3. 21. 26. quorum illud ex Tereo Plutarchus in Dictis regum p. 184. B. ab Eumene ita mutatum affert,

μὴ σπεῦδε γῆμαι πρὶν τελευτήσαντ' ἴδης,

alii autem ibidem fr. 14. 38. *πρὶν ἂν* dixere, nominatim Euripides in Andromacha v. 101. et Sophocles in principio Trachiniarum. Hinc iudicari poterit de his apud Herodotum i. 197. *συγῇ δὲ παρεξελθεῖν τὸν κάμνοντα οὐ σφί ἐξεστί πρὶν ἂν ἐπείρηται ἡντινα νοῦσον ἔχει* et cap. 198. *ἄγρεος γὰρ οὐδενὸς ἄπτονται πρὶν ἂν λούσωνται.* In primis autem aperta apte additi *ἂν* exempla sunt in his, i. 82. *ἐποίησαντο νόμον τε καὶ κατάρην μὴ πρότερον θρέψαι κόμην Ἀργείων μηδένα, μηδὲ τὰς γυναῖκας σφί χρυσοφορῆσαι, πρὶν ἂν Θυρέας ἀνασώσωνται.* Et cap. 140. *ὥς οὐ πρότερον θάπτεται ἀνδρὸς Πέρσων ὁ νέκυς, πρὶν ἂν ὦπ' ὀρνίθος ἢ κυνὸς ἔλκευσθῇ.* Nihil enim refert, conjunctivus an infinitivus adjungatur. Et c. 159. *ἡμεῖς δὲ δειμαίνοντες τὴν Περσέων δύναμιν, τὸν ἱκέτην ἐς τὸδε οὐ τετολμήκαμεν ἐκδιδόναι, πρὶν ἂν τὸ ἀπὸ σεῦ ἡμῖν δηλωθῇ ἀτρεκέως ὁκότερα ποίεωμεν.* *Æschini* contra Ctesiph. 86, 4. p. 625. (560. §. 236.) *οὐ μένυσθ' ὅτι οὐδεὶς πάποτε ἐπέθετο πρότερον τῇ τοῦ δήμου καταλύσει, πρὶν ἂν μείζω τῶν δικαστηρίων ἰσχύσῃ.*

IX.

De ἔως aliisque idem significantibus particulis cum conjunctivo.

Eadem plane ratio est particulæ *ἔως* et similium. His quoque, quoniam exiguum discrimen est et plerumque non magni refert utro modo quis loquatur, adjici fere solet *ἂν*, præsertim a prosæ orationis scriptoribus. Sed facile tamen sentias, esse ubi aptius omittatur. Ita jam moribundus quis recte diceret adstantibus amicis *μίμνετε ἔως θάνω*, non item *ἔως ἂν θάνω*, quod potius ei conveniret, qui non ita propinquam sibi putaret mortem esse. Quare vereor ne, quod legitur in *Rheso* v. 613.

Ἰδ' ἐγγὺς ἦσται κοῦ συνῆθροισται στρατῷ,
ἀλλ' ἐκτὸς αὐτὸν τάξων κατεύνασεν

Ἐκτωρ, ἔως ἂν νύξ ἀμείψηται φάος. Sed afferamus exemplum. Sophocles *Ajace* v. 554.

ἐν τῷ φρονεῖν γὰρ μηδὲν ἥδιστος βίος,
ἔως τὸ χαίρειν καὶ τὸ λυπεῖσθαι μάθης.

Omisit particulam, quia hæc inevitabilis est hominum sors, ut discant quid gaudere sit et dolere. In eadem fabula v. 1182.

ἡμεῖς τε μὴ γυναικας ἀντ' ἀνδρῶν πελας
προσέστατ', ἀλλ' ἀρήγετ', ἐς τ' ἐγὼ μὲν
τάφου μεληθεῖς τῷδε, κὰν μηδεὶς ἐξ.

Dicit enim hoc Teucer asseverans se reditum esse. Sic etiam in *Cæd.* Col. 77.

αὐτοῦ μὲν, οὐπερ καφάνης, ἔως ἐγὼ
τοῖς ἐνθάδ' αὐτοῦ, μὴ κατ' ἄστν δημόταις
λέξω τὰδ' ἐλθών.

Et in *Philoct.* 763.

ἀλλὰ μοι τὰ τόξ' ἐλῶν
τάδ', ὥσπερ ἦρον μ' ἀρτίως, ἔως ἂν ἡ
τὸ πῆμα τοῦτο τῆς νόσου τὸ νῦν παρόν,
σῶξ' αὐτὰ καὶ φύλασσε.

Aristoph. *Eq.* 133.

ΝΙ. δύο τῷδε πῶλα. καὶ τί τούτων χρὴ παθεῖν;
ΔΗΜ. κρατεῖν, ἔως ἕτερος ἀνὴρ βδελυρώτερος
αὐτοῦ γέννηται μετὰ δὲ ταῦτ' ἀπολλύται.
ἐπιγίγνεται γὰρ βυρσοπάλης ὁ Παφλαγῶν.

Sic ibi cod. Ven. nisi quod, ut vulgo, γέννητο, quod etsi defendi potest, tamen non prætulim. Quod editum est *ἔως ἂν*, metro repugnat, nec prodest sententiæ, siquidem jam facto comprobatum est illud oraculum, florente populi studiis isto Paphlagone. Sophocles *Trach.* 147.

ἀλλ' ἡδοναῖς ἀμοχθον ἐξαίρει βίον
ἐς τοῦθ', ἔως τις ἀντὶ παρθένου γυνή
κληθῇ, λάβη τ' ἐν νυκτὶ φροντίδων μέρος,
ἦτοι πρὸς ἀνδρὸς ἢ τέκνων φοβουμένη.

Multo magis autem apta est hæc ratio, ubi de re præsentis, ideoque certa, sermo est. *Homerus* *Iliad.* Ψ. 46.

ἐπεὶ οὐ μ' ἐτι δεύτερον ὄδε

ἔρετ' ἄχος κραδίην, δφρα ζωοῖσι μετείω.

Sophocles *El.* 223.

ἀλλ' ἐν γὰρ δεινοῖς οὐ σχίσω
ταύτας ἄτας,
δφρα με βίος ἔχη.

Eurip. *Orest.* 237. (231. Pors.)

ἄκουε δὴ νῦν, ὦ κασίγνητον κάρα,
ἔως ἐώσῃ σ' εὖ φρονεῖν Ἑριννύες.

Quamquam hic quidem etiam iudicium esse potest. Contra vide illud in *Cæd.* Rege v. 834.

ἡμῖν μὲν, ὄναξ, ταῦτ' ὀκνῆρ' ἔως δ' ἂν οὖν
πρὸς τοῦ παρόντος ἐκμάθης, ἐχ' ἐλπίδα.

Incertum est enim, an sit auditus ille. Sed nemo non videt, etsi omittitur *ἂν* in re certa designanda, tamen multa esse ita comparata, ut non sint necessario pro certis vel incertis afferenda. Itaque non mirum est, si aliquando etiam incerta ut certa, sæpe autem certa ut incerta proferuntur. Prouti enim consideres, hanc vel aliam speciem habebunt. Ita quod ex *Electra* Sophoclis attulimus, in eadem fabula v. 103. cum particula *ἂν* dictum est:

ἀλλ' οὐ μὲν δὴ λήξω θρήνων
στυγερῶν τε γόων,

ἔστ' ἂν παμφεγγεῖς ἄστρον
ρίπας, λεύσσω δὲ τὸδ' ἡμάρ.

Et apud Euripidem in Alcest. 337.

οἶσω δὲ πένθος οὐκ ἐτήσιον τόδε,
ἀλλ' ἔστ' ἂν αἰὼν οὐ μὲν ἀνέχῃ, γύναι.

Exempla aperte incertae rei per *ἄν* significatae cum particulis *donec* vel *usquedum* vel *quamdiu* significantibus vide apud Sophoclem Aj. 1117. CEd. Col. 114. apud Euripidem Hippol. 659. Alc. 1024. Cycl. 623. apud Aristophanem Nub. 1460. 1489. Ach. 235.

Eodem modo *μέχρις* et *ἄχρις* non raro particula *ἄν* carent : ut apud Sophoclem Aj. 571. Ex Thucydide exempla dedit Poppo Obs. critt. p. 143. ex Hippocrate aliisque Lobeckius ad Phrynichum : sed hic quae ex Hippocrate de Morb. citat, ne quis frustra quaerat, sciat legi in ed. Mackii i. 12. vol. ii. p. 199. iv. 7. p. 274. iv. 14. p. 286. in qua pagina etiam aliud exemplum ex praecedente capite adnotari potuerat.

Pertinet ad hoc genus etiam *ὥς ἄν*, *donec* significare creditum, de quo dixi ad Soph. Philoct. 1314. et ad Aj. 1096. quod est proprie vel *utcumque*, ut in Ajacis loco,

οὐκ ἂν στραφείην, ὥς ἂν ἦς οἵσπερ εἴ·
του δὲ σου ψόφου

et in Philoct. 1329.

καὶ παύλιν ἴσθι τῆσδε μήποτ' ἐντυχεῖν
νόσου βαρέας, ὥς ἂν οὗτος ἥλιος

vel *tali quodam modo quo*, ut in Euripidis Phoen. 90.

ἐπίσχεσ, ὥς ἂν προὔξευνήσω στίβον.

X.

De pronomibus et adverbis cum conjunctivo.

DICATUR nunc de pronomibus, ac primo de *ὅς* et *ὅστις*, quae plerique videntur sine particula *ἄν* fere poetarum cuidam licentiae tribuenda, a prosa autem oratione et comedia arcenda existimare : in qua opinione hoc veri inest, quod poetas eos, qui non communem sermonem imitantur, etiam ibi interdum omittere *ἄν* videmus, ubi addi potuerat : illud autem falsum est, quod nihil interesse putant, nec vident, quocumque quis stylo utatur, etiam debere aliquando omittere particulam. Apertissime id demonstrare possunt haec verba in Iphig. in Aul. 1192. si sic legantur, ut a Porsono tacite scripta sunt ad Phoen. 1373.

τίς δὲ καὶ προσβλέψεται
παίδων σ', ὅτων ἂν προθέμενος κτήνης τινά.

Alienum hic *ἄν* esse, recte vidit Bremius, vir eruditissimus, in Symbolis philologicis Helvetiae vol. i. p. 240. Est enim ille, ut in censura illarum Symbolarum dixi, solæcismus, quia non de quibuscumque, sed de certis liberis sermo est. Nam quum hoc dicere velit Clytaemnestra, *quis te adspiciet liberorum tuorum, quorum aliquem occideris*, non magis Graece potuit *ὅτων ἄν* dicere, quam Latine *quorumcumque aliquem occideris*. Quin ne *ὅτων* quidem pro *ὧν* hic recte dictum. Utrumque vidit etiam Matthiae, quem tamen miror, quod in his, quae linguae legibus repugnare ipse fatetur, quid solæcismi insit videre se negat. Sophocles Electr. 771.

οὐδὲ γὰρ κακῶς
πάσχοντι μῖσος ἂν τέκη προσγίγνεται.
et v. 1061.

τί τοὺς ἄνωθεν φρονιμωτάτους οἰωνοὺς
ἐσορῶμενοι τροφᾶς κη-
δομένους ἀφ' ὧν τε βλάστω-
σιν, ἀφ' ὧν τ' ὄνασιν εὐρω-
σι, τὰδ' οὐκ ἐπ' ἴσας τελοῦμεν ;

Qui ut in priore loco dicere potuerit *ὧν ἄν*, quia incertum est quos quis et quam multos procreet liberos, tamen quia non illud, sed hos, qui sunt prognati, spectari voluit, recte omisit particulam. In altero autem loco plane inepta foret, quia hic definite dicantur ii, a quibus quis genitus atque educatus sit, non quicumque, e quibus potuerit originem ducere. Sic etiam in Trach. 251.

τοῦ λόγου δ' οὐ χρὴ φθόνον,
γυνή, προσεῖναι, Ζεὺς ὅτου πρὸς τῶν φανῇ.

Est enim non de quavis, sed de certa re sermo, de servitio Herculis apud Omphalen. Contra in CEd. R. 580.

ἄν ἢ θέλουσα, πάντ' ἐμοὶ κομίζεται,

non potuit omitti particula : non enim dicit, *omnia ea, quae voluerit, a me impetrat*, quia non de re quapiam certa cogitat, quam rogatura sit Jocasta, sed de eo, si quid roget, quidquid sit. Ne tamen, quoniam hic et multis in similibus locis, *ὅς ἄν* recte vertitur *quicumque*, id ubique ita esse existimatur, tenendum est, saepe vim hujus particulae aliter exprimi debere : ut in Aj. 1085.

καὶ μὴ δοκῶμεν, δρῶντες ἄν ἡδόμεθα,
οὐκ ἀντιτίσειν ἀδῖς ἄν λυπόμεθα·

ne *putemus facientes quae forte jucunda nobis sint, non esse nos perperuros postea, quae forte non sint jucunda*. Simillima ejusdem poetae sententia est fragm. inc. 14.

φιλεῖ δὲ πολλὴν γλῶσσαν ἐκχέας μάτην
ἔκων ἀκοῖεν οὐδ' ἐκὼν εἶπ' λόγους.

Non enim hic *quidquid dixerit*, sed *illa ipsa quae dixerit* intelligi volebat. Sic ex Plutarcho in lib. de utilitate ex amicis capienda p. 89. B. legendum. In CEd. Col. 1230.

τῶν δὲ πημονῶν
μάλιστα λυποῦσ', αἱ φανῶσ' αὐθαίρετοι,

ex duobus codd. edidit Erfurdus, quibus nuper accesserunt alii libri. Vulgo αἱ *ἄν*, insolita quidem crasi, sed quae velim defensorum inveniatur. Admisit eam *ἄν* scribens G. Dindorfius. Recte

positum αἱ, si dicere voluit *ea mala, quae ultro contracta fuerint* ut apud Euripidem Med. 516.

ὦ Ζεῦ, τί δὴ χρυσοῦ μὲν, δς κιβδηλὸς ἦ,
τεκμήρι' ἀνθρώποιτιν ὥπασας σαφῇ.

Sed non inepte tamen addidisset *ἄν*, quod esset, *quidquid mali ultro quis sibi contraxerit*. Plerisque in locis tragicorum, ubi omisum est *ἄν*, facile ex his quae diximus, causa omissionis cognosci poterit, etsi saepe, re paullo aliter cogitata, etiam locus est particulae. Vide Soph. CEd. Col. 395. Eurip. Hippol. 527. 1274. et cum *ὅστις* Soph. Trach. 1008. Eurip. Hipp. 427. Alc. 77. ubi v. Monk. 981. Androm. 179. ubi editur θέλει, quod habet etiam codex A. Stobaei Serm. lxxiv. 19. nam vulgo apud Stobaeum θήλη. Iph. Taur. 1064. Ion. 856. Belleroph. fr. 16. Sed in Dictyis fr. 13. reponendum videtur ἄν. Aeschylus in Toξοτ.

νέας γυναῖκας οὐ με μὴ λάθῃ φλέγων
ὀφθαλμούς, ἥτις ἀνδρὸς ἦ γεγενυμένην.

Nam neque *quae forte*, neque *quacumque* dicere voluit. Eadem ratio est hujus dicti apud Plutarch. de aud. poet. p. 33. E.

τὸδ' ἐστὶ τὸ ζηλωτὸν ἀνθρώποις, οἷον
τὸδ' ὅσον μερίμνης εἰς δ' βούλεται πέρη.

Sophocles Tyrus fr. 15. ar. Aelian. de N. Anim. xi. 18. cujus fragmenti, quod plures viri docti tentarunt, novissime Fr. Jacobsius, patris cognominis filius, ad Xenoph. de re eq. p. 137. vellem scripturas codd. Vindob. omnes dedisset Heynius ad Iliad. xiv. 40.

κόμης δὲ πένθος λαγχάνω πάλω δικήν,
ἥτις ξυναρπασθεῖσα βουκόλων ὑπο
μάνδρῳ ἐν ἱππέλαισιν ἀγρία χερ
θέρως θειστή ξανθὸν ἀυχενῶν ἄπο,
πλαθεῖσα δ' ἐν λεμῶνι ποταμίων ποτῶν
ἴδῃ σκιάς εἰδῶλον ἀγασσθεῖσ' ὑπὸ
κουραῖς ἀτίμως διατετιμμένης φόβης.

Apertum est, non potuisse hic recte addi *ἄν*, quum haec ut de certa equa referantur. Idem in Phaedra fr. 5.

οὐτῶν γυναῖκας οὐδὲν ἂν μείζον κακὸν
κακῆς ἀνὴρ κτήσασαί' ἄν, οὐδὲ σῶφρονος
κρείσσον· μαθὼν δ' ἕκαστος ὧν τύχῃ λέγει.

Ea, quae fuerit nactus. Ibidem fr. 8.

ἀσχη μὲν, ὦ γυναῖκες, οὐδ' ἂν εἰς φύγοι
βροτῶν πόθ', ὃ καὶ Ζεὺς ἐφορμήσῃ κακά.

Et fragm. inc. 58.

ὥς τρισόλβιοι
κεῖνοι βροτῶν, οἱ ταῦτα δερχθέντες τέλη
μόλωσ' ἐς Ἄϊδου.

Et fr. 59.

ὅτῳ δ' ἔρωτος δῆγμα παιδικὸν προσῇ.

Herodotus iv. 46. τοῖσι γὰρ μήτε ἄστρο μήτε τεύχεα ἦ ἐκτισμένα, ἀλλὰ φερέοικοι ἐόντες πάντες ἐπὶ ἱπποτοξήται, ζῶντες μὴ ἀπ' ὀρότου, ἀλλ' ἀπὸ κτηνῶν, οἰκήματά τε σφ' ἦ ἐπὶ ξυγγένων, πῶς οὐκ ἂν εἴησαν οὗτοι ἡμαχοί τε καὶ ἄποροι προσμύγειν ; Male Schaeferus ad Gregor. p. 80. et Werferus in Act. Monac. i. p. 246. *ἄν* addendum putarunt. Apte distincteque iv. 66. ἀπαξ δὲ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἕκαστος δ' νομάρχης ἕκαστος ἐν τῷ ἐνιαυτῷ νομῶ κίρνῃ κρητῆρα οἶνον, ἀπ' οὗ πίνουσι τῶν Σκυθῶν ὅσοις δὴ ἄνδρες πολέμοιο ἀραιρημένοι ἔωσι· τοῖσι δ' ἄν μὴ κατεργασμένοι ἦ τοῦτο, οὐ γέγονται τοῦ οἶνου τοῦτου, ἀλλ' ἡτιμωμένοι ἀποκέαται. Nimirum alterum est *ἄν* qui hostem ceperint ; alterum, qui foris non ceperint. Pauci tamen libri omittunt *ἄν*. Recte adjecit vi. 86. 1. σὺ δὲ μοι καὶ τὰ χρήματα δέξαι, καὶ τάδε τὰ σύμβουλα σῶζε λαβὼν· ὅς δ' ἂν ἔχων ταῦτα ἀπατῇ, τοῦτ' ἀποδοῦναι. Neque enim hoc Germanice *welcher* dici potest, sed debet *wer*. Sic etiam vii. 8. 1. Cum his comparet quis locos, in quibus *ὅς ἄν* legitur : Soph. Aj. 1085. El. 943. CEd. R. 281. 580. 721. 749. Antig. 35. 563. 583. 1057. CEd. Col. 13. 1332. Trach. 399. Phil. 86. 574. 844. 1276. 1431. Eurip. Or. 895. Phoen. 963. 1626. Med. 788. 1153. ubi sine verbo. Hipp. 445. Alc. 60. Suppl. 180. 364. 445. 736. 916. Iph. A. 1025. 1129. Iph. T. 39. 58. 484. 1466. Rhés. 125. Troad. 62. 68. Bacch. 811. Cycl. 218. 536. Hel. 1257. 1273. Ion. 93. 378. 380. 475. 1234. El. 33. 522. Aristoph. Plut. 186. 484. Lys. 292. Et *ὅστις ἄν* Eurip. Alc. 357. Suppl. 245. Iph. T. 1472. Troad. 661. 1032. Cycl. 566. Heracl. 191. 966. Hel. 154. Ion. 440. Dan. 48. Aristoph. Plut. 473.

Ex iis quae supra diximus intelligetur, cur etiam in prosa Atticorum oratione abesse *ἄν* debeat, ibi scilicet, ubi de re certa sermo est, ut in lege apud Demosth. ad Macart. p. 1055. 2. ἐὰν δὲ μὴ ᾗ δ' ἐπιδικασάμενος τοῦ κλήρου, προσκαλεῖσθω κατὰ ταῦτα ὃ ἢ προβορμία μήπω ἐξήκῃ. Plane ineptum hic foret *ἄν*. Comparo vero legum verba ibidem p. 1069. 13. 23. 1071. 3. 1074. 29. 1075. 1. 1076. 21. et videbis his in locis recte additum esse.

Eadem prorsus ratio est aliorum pronominum, ut *ὅσος* et *οἶος*. Soph. Phil. 1075.

ἡμᾶς δὲ μέιναν', εἰ τοῦτον δοκεῖ,
χρόνον τοσοῦτον, εἰς ὅσον τὰ τ' ἐκ νεὼς
στειλῶσι ναῦται καὶ θεοὶς εὐδόμεθα.

Recte sic est loquutus, ut definite diceret, *tantum spatii, quantum ad ista opus est*. Sed licebat etiam, si minus definite loqui voluisset, *ἄν* ponere : *quamdiu forte sacra non morabuntur*. Comparo cum his Epicurum epist. ad Pythocl. 31. p. 41. ed. Schneid. ὅλος περὶ τὴν σελήνην γίνεται καὶ παρὰ πυρὸς πάντοθεν περφορομένη πρὸς τὴν σελήνην, καὶ τὰ ἀπ' αὐτῆς ἀποφερόμενα βέλματα ὁμαλῶς ἀναστέλλοντος ἐπὶ τοσοῦτον, ἐφ' ὅσον κύκλῳ περιστήσῃ τὸ νεφοειδὲς τοῦτο, καὶ μὴ τὸ παράπαν διακοίνη. Quo loco jam apparebit non debuisset Schneiderum de inserendo *ἄν* cogitare. At in Electra dixit Sophocles p. 946.

ἐξυλοῖω πᾶν ὅσον περ ἂν σθένω.

Sic etiam in CEd. R. 1122. CEd. Col. 74. 1634. 1773. Philoct. 64. 1072. Eurip. Or. 592. Bacch. 673. Cycl. 147. Ion. 1336. et οἶος ἄν Soph. CEd. Col. 956. atque οἶος Philoct. 659. Hinc dubitari potest an in Eurip. Suppl. 460. non recte legatur,

κλαίων δ' ἂν ἦλθες, εἴ σε μὴ πεμψεν πόλις,
περισσὰ φωνῶν τὸν γὰρ ἔγγελον χρεῶν
λέξανθ', ὅς' ἂν τάξῃ τις, ὡς τάχος πάλιν
χωρεῖν.

Nam etsi defendi potest hæc scriptura, tamen multo aptius hic est dici *id quod quis jussisset*, quam *quidquid quis jussisset*. Id vero scribi potuerat *ὅσον τάξῃ τις*.

Quæ pronominum, etiam adverbiorum ratio est. Euripides El. 972.

ὅπου δ' Ἀπόλλων σκαῖος ἦ, τίνες σοφοί;

Affert hoc exemplum Porsonus ad Orest. 141. amare tragicos hanc constructionem suppressa particula ἂν dicens: adjicite aliud exemplum, quod ut Sophoclis citat, Valckenarii opinor judicium sequutus, ex Plutarch. de aud. poet. p. 34. A. et Amator. p. 767. A.

A. πρὸς θῆλιν νεύει μᾶλλον, ἢ π' ἐλάρσενα;

B. ὅπου προσῇ τὸ κάλλος, ἀμφιδεξίος.

Adde Æschylum Suppl. 129.

θεοὶς δ' ἐναγέα τέλεα, πελομένων καλῶς,
ἐπιδρομ', ὁπόθι θάνατος ἀπῇ.

Eodem pertinet ἴνα in his apud Plutarchum de garrulitate p. 514.

A. φίλαντος γὰρ ἂν καὶ φιλόδοξος ὁ τοιοῦτος
νέμει τὸ πλείστον ἡμέρας τούτῳ μέρος,
ἴν' αὐτὸς αὐτοῦ τυγχάνῃ κράτιστος ὢν.

XI.

De particula ἂν cum conjunctivo in sententiis finalibus.

Nihil difficultatis habent sententiæ, quas brevitatis causa finales dicimus, i. e. quibus finis et consilium indicatur. His efficiendis inserviunt particulæ *οὔρα*, *ὅπως*, *ὥς*, *ἴνα*. Significant autem *ὅπως* et *ὥς* proprie *ut*, i. e. *quo pacto*. Eæ particulæ indicativis junguntur cujusvis temporis, quum esse quid vel futurum esse putamus; conjunctivis autem, quum verum quem indicamus, ne quid sit aut non sit. Aristoph. Ach. 343.

ἀλλ' ὅπως μὴ ν' τοῖς τρίβωσι ἐγκάθηται πον λῆθοι.

Æschylus Prom. 68.

ὅπως μὴ σαυτὸν οἰκτιεῖς ποτέ.

Sed Sophocles Aj. 1089.

καὶ σοι προφωῶ τόνδε μὴ θάπτειν, ὅπως
μὴ τόνδε θάπτων αὐτὸς εἰς ταφὰς πέσῃς.

Non potuit hic *πεσεῖ* dicere. Non enim hoc futurum esse putat, sed verendum esse dicit Teucro, si audeat sepelire Ajacem. Plato Phædone p. 77. B. ἀλλ' ἐπὶ ἐνέστηκεν δ' νῦν δὴ Κέβης ελεγε, τὸ τῶν πολλῶν, ὅπως μὴ ἅμα ἀποθνήσκοντος τοῦ ἀνθρώπου διασκεδάννυται ἢ ψυχῇ, καὶ αὐτῇ τοῦ εἶναι τοῦτο τέλος ἦ. At obstat, inquit, *vulgare illud, verentium ne moriente homine disperat etiam anima et esse desinat*. Sed paullo post eadem pagina, D. etsi addito timendi verbo, aliter loquitur: *ὅμως δέ μοι δοκεῖς σύ τε καὶ Σιμμία ἡδέως ἂν καὶ τοῦτον διαπραγματεύσασθαι τὸν λόγον* ἔτι μᾶλλον, καὶ δεδιέναι τὸ τῶν παίδων, μὴ ὡς ἀληθῶς ὁ ἐννεμος αὐτὴν ἐκβαίνουσιν ἐκ τοῦ σώματος διαφυσά καὶ διασκεδάννυσιν. Ubi vel additum ὡς ἀληθῶς indicat non tam de metu, quam de opinione cogitari. Mh particula autem eandem rationem habet, de qua dixi ad Ajacem s. 272. Ex quo apparet falli Heindorfium, qui p. 94. *διασκεδάννυσιν* et *διαφυσά* conjunctivos esse putavit, ut conjunctivus est *διασκεδάννυσιν*, producta penultima.

Igitur consilii indicandi causa quum particulæ *ὥς* et *ὅπως* conjunctivo consociantur, si deest ἂν, simpliciter enunciatur consilium; si adjicitur, aliquid fortuiti accedit, quasi dicas *ut sit, si sit*. In primis idoneus est ad hanc rem demonstrandam Æschyli locus in Choeph. 983.

ἐκτείναντ' αὐτὸν καὶ κύκλῳ παρασταδὸν
στέγαστρον ἀνδρῶν δειξάθ', ὡς ἴδῃ πατὴρ
οὐχ ὁ μὸς, ἀλλ' ὁ πάντ' ἐποπτεύων τάδε
Ἥλιος ἀναγνα μητρὸς ἔργα τῆς ἐμῆς,
ὡς ἂν παρῇ μοι μάρτυς ἐν δίκῃ ποτέ,
ὡς τόνδ' ἐγὼ μετῆλθον ἐνδίκῃς μόρον
τὸν μητρός.

Ostendite velamen, ut videat Sol, is ut mihi, si forte, testis adsit in judicio. Nam expansum velamen Sol non potest non videre, judicium autem nondum ita certo imminet, ut tam confidenter de testimonio edendo loqui possit. Itaque ὡς ἴδῃ dicit, quia hoc ipsum certo consequuturum intelligit ut videat Sol; sed ὡς ἂν μάρτυς παρῇ, quia id sic tantum vult, si opus aut necessarium sit. Ita ὡς sine ἂν dictum invenitur apud eundem poetam S. ad Theb. 633. Pers. 694. Agam. 1302. Choeph. 733. 765. 769. Eum. 616. 632. 641. 774. Suppl. 328. 492. Cum particula ἂν autem Prom. 10. 655. 705. Choeph. 18. 554. Suppl. 502. 527. Omnibus his in locis, qui attendere voluerit, facile intelliget, cur vel addita vel omissa sit particula. In Choeph. 437.

ἐμασχαλίσθη δέ γ', ὡς τὸδ' εἰδῆς.

Debit hic onitti, quia sensus est *hoc te scire volo*. Sed in Suppl. 937.

ἀλλ' ὡς ἂν εἰδῆς, ἐνέπω σαφέστερον,

patet hunc sensum esse, *scias licet*. Sic in Prometheo 823. cum ὅπως:

ὅπως δ' ἂν εἰδῇ μὴ μύτην κλύουσά μου.

Aristoph. Plut. 112.

σὺ δ' ὡς ἂν εἰδῆς ὅσα, παρ' ἡμῖν ἦν μένης,
γενήσεται ἀγαθὰ, πρόσχευε τὸν νοῦν ἴνα πύθῃ.

Et ὅπως quidem sine ἂν posuit Æschylus Pers. 667. Ag. 1656. Choeph. 873. Addita particula autem Choeph. 578. Eum. 576. 1033. Suppl. 241. Ita ὡς ἂν apud Herodotum i. 5. 11. 24. 86. iii. 85. viii. 7. ix. 7. 2. et ὅκως ἂν i. 20. Vide Heindorfium ad Plat. Phædon. p. 15. et Protæg. 497.

Sæpe non multum interest addaturne ἂν, an omittatur. Aristoph. Thesm. 284.

ὦ Θράττα, τὴν κίστην κάθελε, κατ' ἐξέλε
πάνπαν, ὅπως λαβούσα θύσω ταῖν θεαῖν.

Ran. 871.

ἴθι νῦν λιβαρωτὸν δευρό τις καὶ πῦρ δότω,
ὅπως ἂν εὐξώμαι πρὸ τῶν σοφισμάτων.

Alios Aristophanis locos ἂν additam habentes vide apud Heindorfium ad Plat. Phædon. p. 15. quibus adde Plut. 225. Vesp. 113. Non est tamen dissimulandum inveniri locos quosdam, in quibus mirere additum esse ἂν. Quod etsi fortasse aliquando negligentia scriptorum factum est, tamen plerumque caussa, cur addiderint, potest inveniri. Æschines in Ctesiph. p. 430. s. (471. §. 39.) lege juberi dicit *πρυτανες τοὺς μὲν ἀναρεῖν τῶν νόμων, τοὺς δὲ καταλείπειν, ὅπως ἂν εἰς ἑὸς νόμος καὶ μὴ πλείους περὶ ἐκδοστης πράξεως*. Nullus liber omittit particulam ἂν, et tamen fatendum erit valde eam inutilem esse, quum finis indicetur certissimus, ut una lex sit. Sed videtur Æschines propter sequentia, καὶ μὴ πλείους, posuisse: et ita recte dicit, *ne forte plures sint*. Paulo aliter Demosthenes de Symmor. p. 184. 9. εἴτ' ἐπικληρώσαι τὰς τριτῦς, ὅπως ἂν τῶν μὲν ὄλων νεωρίων ἐν ἐκάστης μέρος ἦ τῶν φυλῶν, τοῦ δὲ μέρους ἐκάστου τὸ τρίτον μέρος ἢ τριτῦς ἔχῃ, εἰδῇ τε δ', ἂν τι δέη, πρῶτον μὲν τὴν φυλὴν, ὅπου τέτακται, μετὰ ταῦτα δὲ τὴν τριτῦν, εἴτα τριήραρχοι τίνες καὶ τριήρεις πόσαι, καὶ τριάκοντα μὲν ἢ φυλὴ, δέκα δ' ἢ τριτῦς ἐκάστη τριήρεις ἔχῃ. Qui sic loqui videtur, quod hæc ipse proponit et suadet, ut dubium sit adhuc an facturi sint Athenienses. Apud Nicolaum Damascenum p. 245. in Corais Prodomo, ut ferri possit ἂν, aptius tamen abesset: καὶ μ' εἰς τοῦτο μόνον ἤρθωσαν οἱ θεοί, ὅπως ἂν οὐδωμαι τὰς ἡμετέρας τύχας. Atque omisit in eadem sententia Euripides Hec. 236.

οὐδ' ὤλεσέν με Ζεὺς, τρέφει δ', ὅπως δρῶ
κακῶν κάκ' ἀλλὰ μείζον' ἢ τάλαιν' ἐγώ.

Quo clarius hæc intelligi possint, operæ pretium duxi etiam Sophoclis atque Euripidis locos, in quibus *ὥς* et *ὅπως* vel nudæ vel conjunctæ cum ἂν inveniuntur, indicare, ut, qui rem exemplis comprobata videre vclint, habeant idoneam copiam. Atque ὡς nudum cum conjunctivo exstat in Soph. Aj. 13. 67. 530. 570. 733. 744. 827. 1003. El. 889. 1166. 1440. CEd. R. 359. Antig. 643. CEd. Col. 11. 399. 783. 785. 889. 902. 1130. 1278. 1390. 1524. Trach. 333. 493. 678. 1067. 1149. 1153. Philoct. 24. 534. 559. 635. 653. 1206. Apud Euripidem Hec. 47. 89. 175. 508. 536. 550. 896. 959. 1021. 1130. 1177. 1245. Orest. 265. 446. 629. 732. 795. 797. 1350. 1596. Phœn. 788. 1650. 1675. 1687. Med. 461. 783. 1315. 1380. Hippol. 296. 420. 629. 809. 825. 1265. Alc. 75. 723. Androm. 414. 425. 1074. Suppl. 38. 121. 174. 206. 235. 360. 451. 573. 815. Iph. A. 1340. 1484. Iph. T. 171. 290. 469. 1030. 1177. 1361. 1428. Rhes. 50. ubi ἂν metri indicio delendum. Troad. 20. 58. 295. 508. 714. 912. 978. 1143. 1154. 1268. 1276. Bacch. 61. 1106. 1201. 1212. 1257. 1321. Cycl. 131. 143. 152. 341. 543. 619. 623. 648. Hel. 145. 340. 641. 873. ubi scribendum videtur *δεξώμεθα*. 891. 983. 1003. 1451. 1455. Ione 35. 71. 79. 177. 388. 728. 1112. 1180. 1420. 1569. Herc. f. 40. 323. 731. 1219. 1244. 1255. 1406. Electr. 58. 72. 100. 250. 758. 792. 894. 960. 1132. Dan. 42. Multo rarius est ὅπως nudum cum conjunctivo. Sophocles Aj. 6. 698. 1089. El. 56. 390. 391. 457. 635. 688. 955. 1121. 1205. 1402. 1468. CEd. R. 921. Antig. 776. 1333. CEd. Col. 398. 399. Trach. 335. 602. Philoct. 238. Euripides Hec. 232. Or. 1354. 1585. Phœn. 1328. Suppl. 234. Iph. A. 428. 881. Iph. T. 1461. Cum his locis comparent, qui hoc agunt, hos, in quibus ὡς ἂν ut significat, Sophocles Aj. 655. CEd. Col. 72. Philoct. 129. 826. Eurip. Hec. 350. Or. 533. 1099. 1562. Phœn. 92. 1004. Hipp. 1314. Alc. 743. Andr. 716. 1254. Iph. A. 618. 1426. Iph. T. 1067. Rhes. 72. 420. 473. Troad. 85. 1263. Bacch. 356. 510. Cycl. 155. 630. Hel. 1198. 1427. 1538. Ion. 77. Hec. f. 725. 838. et ὅπως ἂν Soph. El. 41. CEd. Col. 575. Trach. 618. Eurip. Phœn. 760. Med. 939. Hipp. 111. 286. Alc. 782. Iph. A. 539. Rhes. 878. Heracl. 337. Hel. 748. 899. Quod si recte supra indicavimus quid intersit, addaturne an omittatur ἂν, facile dabitur nobis, recte nos emendasse in Bacchis v. 1236.

φέρω δ' ἐν ὠλέναισιν, ὡς δρᾶς, τάδε
λαβούσα τᾶριστία, σοῖσι πρὸς δόμοις
ὡς ἀγκρεμασθῇ.

ubi ὡς ἂν *κρεμασθῇ* legebatur.

XII.

De ὅπως et ὅπως μὴ cum futuro vel conjunctivo, item de οὐκ ἔχω ὅπως et similibus.

Quæ Dawesius de constructione particularum ὅπως μὴ disseruit, ad quem magnam vim exemplorum sed admixtis alienis congestit Kiddius, commemorando usui magis et confirmando, quam explicando atque a dubitationibus liberando sunt. Ut indicativus veritatem rei notat, ita conjunctivus pendere quid ex alia re indicat, eoque fieri, si illud fiat. Ita in interrogatione recta qui πῶς λέγεται dicit, nescire se indicat quomodo quid accepturus sit. Quis ille modus sit, quo accipiet, facto cognoscet. Sed qui dicit πῶς λάβω, dubitare se significat quomodo capere quid debeat, i. e. quid sibi faciendum sit ut capiat. Eadem ratione deferunt ὅπως λέγεται et ὅπως λάβω. Nam qui facit quid ὅπως λέγεται, facit id eo modo, quo accipiet: ex quo patet esse accepturum; qui autem ὅπως λάβω, eo modo, quo debeat accipere: quod est cum dubitatione conjunctum an non sit accepturus. Præterea indicativus certam habet temporis notationem, quæ in ipso cujusque indicativi tempore inest: nam etiam præteriti et præsentis indicativus usurpatur: conjunctivus autem, quia non quid fiat, sed quid debeat fieri significat, per se caret notatione temporis, semperque refertur ad tempus verbi primarii, tamquam ad præsens suum, quia quidquid debet fieri, ejus causæ jam ades debent

cum ea ipsa re, propter quam fieri debet, etiamsi nondum sit factum. Itaque indicativi et conjunctivi cum *ἔσως* constructiones eo differunt, quod indicativus opinionem aut voluntatem, certa temporis notatione adjuncta, conjunctivus autem metum vel dubitationem, carentem notatione temporis, sed praesentem eo tempore, quod in principali verbo est, continet.

Sed quoniam varius est usus particulae *ἔσως*, quae etsi proprie ubique *quomodo* significat, tamen non ubique ita verti potest, ea afferam, quae potissima sunt in hoc genere. Ac maxime simplicia sunt talia, ut *Æschyli* in *Prom.* 641.

οὐκ οἶδ' ἔσως ὅμιν ἀπιστῆσαι με χρῆ.

Euripidis in *Iphig.* T. 684.

οὐκ ἔσθ' ἔσως οὐ χρῆ συνεκπνεύσαι μέ σοι.

Sophoclis in *Antig.* 329.

οὐκ ἔσθ' ἔσως ὅψει σὺ δεῦρ' ἐλθόντα με.

Apparet in his certa opinionis declaratio : *οὐ χρῆ με ὅμιν ἀπιστῆσαι* *χρῆ με συνεκπνεύσαι σοι* *οὐκ ὅψει με δεῦρ' ἐλθόντα.* Ita *ἔσθ' ἔσως* cum futuro in *Ed. Col.* 1372. *Philoct.* 522. *Phæniss.* 1664. *Medea* 171. *Hippol.* 604. *Heraclid.* 707. et *ἔσται Med.* 1060. Sæpe vero etiam alia verba. *Sophocles* *Ed. R.* 1058.

οὐκ ἂν γένοιτο τοῦθ', ἔσως ἐγὼ λαβὼν σημεῖα τοιαῦτ', οὐ φανὼ τοῦμιν γένος.

Alia vide in *Aj.* 556. 1040. *Electr.* 1296. *Ed. R.* 406. 1518. *Ed. Col.* 1742. *Trach.* 455. *Phil.* 55. 77. *Med.* 322. *Iph. T.* 1051. *Heracl.* 421. 1051. *Ion.* 573. *Herc. f.* 315. Jure conjunctivus expulsus est *Ed. R.* 1074.

δέδοιχ' ἔσως

μή 'κ τῆς σιωπῆς τῆσδ' ἀναβῆναι κακὰ.

Recte etiam *Monkii* in *Hippol.* 518. ductu cod. *Flor.* dedit :

δέδοιχ' ἔσως μοι μὴ λιὰν φανεῖ σοφῆ,

et *Elmsleius* in *Heracl.* 249.

ἔσως δὲ καὶ νῦν μὴ τρέσῃς ἔσως σέ τις σὺν παῖσι βωμοῦ τοῦδ' ἀποσπάσει βίᾱ.

Ejusdem generis hæc quoque sunt : in eadem fabula v. 1051.

μή γὰρ ἐλπίσῃς ὅπως

αὐτῆς πατρίδας ζῶν ἐμ' ἐκβαλεῖς χθονός.

Soph. Electr. 963.

καὶ τάνδε μέντοι μηκέτ' ἐλπίσῃς ἔσως τεύξει πότ'.

Ajac. 567.

κείνῳ τ' ἐμὴν ἀγγείλατ' ἐντολήν, ἔσως τὸν παῖδα τόνδε πρὸς δόμους ἐμούς ἀγῶν Τελαμῶνι δέξει μητρί τ', Ἐριβοῖα λέγων.

In *Trach.* 604.

φράξ' ἔσως μηδεὶς βροτῶν

κείνου πάροινεν ἀμφιδύσεται χροῖ,
μηδ' ὀψεται νιν μήτε φέγγος ἡλίου,
μήθ' ἔρκος ἱερὸν, μήτ' ἐφέσταν σέλας.

Proximum his illud genus est, quod in adhortando usurpatur, verbo, unde *ἔσως* pendeat, omisso : ut in *Cyclope* 591.

ἄλλ' ἔσως ἀνθρ ἔσει.

i. e. proprie, vide *quomodo vir futurus sis.* Confer v. 626. et *Orest.* 1060. *Herc. f.* 504. *Soph. Ed. R.* 1518. Frequentissima hæc ratio loquendi est, semperque habet futurum. Refertur enim ad opinionem rei future, cujus fieri volumus contrarium. Ita quod *Euripides* habet in *Bacchis* 367.

Πενθεὺς δ' ἔσως μὴ πένθος εἰσίοισι δόμοις τοῖς σοῖσι, Κόμῃ,

sic est dictum, ut cogitetur illatum iri luctum a *Pentheo*, ac proinde videndum esse, quomodo id irritum reddendum sit. Quod si *εἰσφέρῃ* dixisset, metus tantum significaretur et dubitatio utrum illaturus sit luctum an non, proptereaque cavendum esse ne possit inferre. Hæc si inter ipsa compares, futuro posito hoc habebis : *inferet luctum : tu vide quomodo non inferet ; in conjunctivo autem : potest inferre luctum : vide quomodo possit non inferre*, i. e. quomodo debeat coliberi ab inferendo.

Ex his intelligitur, non promiscue futurum et conjunctivum usurpari posse, sed certam cuique rationem esse. Utin *Ed. R.* 325.

ὥς οὖν μηδ' ἐγὼ ταῦτον πάθω,

recte sic dictum est. Veretur enim *Tiresias*, ne, si dicat quod dici vult *Ædipus*, lædat illum : quamobrem tacere mavult. Quod si dixisset *ὥς οὖν μηδ' ἐγὼ ταῦτον πείσομαι*, hoc significasset : *idem mihi, quod tibi, accidet : videndum ergo quomodo evitem.* Id vero tum recte potuisset dicere, si in animo habuisset respondere ad ea quæ interrogaverat *Ædipus*, etsi videret illum non posse non lædi ea re. Vide quæ initio cap. xi. attulimus. Sic *Herodotus* vi. 85. *τὴν βούλεσθε ποιεῖν, ἄνδρες Αἰγυπτῆται, τὸν βασιλέα τῶν Σπαρτηγέων ἐκδοτὸν γενόμενον ὑπὸ τῶν πολιγέων ἄγειν ; εἰ νῦν ὀργῇ χρεώμενοι ἐγνώσαν οὕτω Σπαρτηγῆται, ὅπως ἐξ ὑστέρας μὴ τι ὑμῖν, ἢν ταῦτα πρῆσσοτε, πανάλεθρον κακὸν ἐς τὴν χώραν ἐμβάλλωσι.* Nam hæc quoque non tam momentis, quam metuentis sunt. Non pertinet huc illud in *Antigone* 215.

ὥς ἂν σκοποὶ νῦν ἦτε τῶν εἰρημένων.

Nam si juberet, diceret *ἔσως ἔσεσθε σκοποί.* At nihil imperat *Creon* ; sed quum vellet dicere, *ὥς ἂν σκοποὶ νῦν ἦτε τῶν εἰρημένων*, καὶ μὴ ἐπιχωρήτε τοῖς ἀπιστοῦσιν τάδε, ἵστε τὸν παραβάντα θαυνομένον, interrumpuntur hæc chori dictis, et proinde aliter conformatur reliqua pars orationis. Neque in *Herc. f.* 1401. quod legitur, ad hoc genus pertinet,

παίδων στερηθεῖς, παῖδ' ἔσως ἔχω σ' ἐμόν.

Ubi si *ἔξω* scriptum esset, verba hunc sensum præberent : *liberis orbatus, quomodo te habiturus sim filium vide.* Sed ita si loqueretur *Hercules*, adhortaretur sese, ut filii loco *Theseum* haberet : quod melius conveniret, si ea re *Theseo* potius quam ipsi consularetur. Nunc vero aut indicativus est *ἔχω*, hoc sensu : *liberis orbatus te tamquam filium meum habeo* ; aut, si conjunctivus, interrogative hæc dicta sint necesse est : *ut te meum habeam filium?* scilicet ita benivolus es.

PARS XXXIII.

Itaque in deliberatione, quæ semper est cum dubitatione conjuncta, non nisi conjunctivus usurpatur. *Soph. Aj.* 428.

οὗτοι σ' ἀπείργειν οὐθ' ἔσως ἐὼ λέγειν
ἔχω, κακοῖς τοιοῖσδε συμπεπτωκότα.

Ed. R. 1367.

οὐκ οἶδ' ἔσως σε φῶ βεβουλεύσθαι καλῶς.

Vide *Æschyl.* Ag. 1367. *Soph. Aj.* 514. *Eurip.* *Hec.* 585. *Orest.* 720. *Phæn.* 386. *Alc.* 118. *Hipp.* 1091. *Iph. A.* 643. 1454. *Iph. T.* 995. *Troad.* 712. *Hel.* 637. *Herc. f.* 1245. Eadem ratio est interrogationis, ut quæ in rectam orationem reducta negationem habitura sit : vide *Aristoph.* Eq. 1320. *Pac.* 521. Interdum conjunctivus et futurum conjunguntur, sed eo, quo par est, discrimine. *Eurip.* *Med.* 1098.

οἷσι δὲ τέκνων ἐστὶν ἐν οἴκοις
γλυκερὸν βλάστημ', ἐσορῶ μελέτη
κατατρυχομένους τὸν ἅπαντα χρόνον,
πρῶτον μὲν, ἔσως θρέψωσι καλῶς,
βιοτὸν θ' ὁπθὲν λείψουσι τέκνοις.

Solliciti sunt, quomodo educare debeant liberos, et unde victum sint relicturi. Non recte neque *θρέψουσι*, neque *λίπωσι* dixisset : non *θρέψουσι*, quia res anceps est et dubitationis ac deliberationis plena, educatio liberorum : non *λίπωσι*, quia de relinquendis facultatibus nulla est dubitatio, sed de eo unde parandæ sint. Itaque *κτῆσονται* recte dixisset, si operam quærendis opibus navandam in mente habuisset : sed potuisset etiam *κτῆσονται*, si illud, unde futuræ essent opes. In *Eurip.* *Hel.* 637. scribe :

οὐκ οἶδ' ὅποιον πρῶτον ἀρξέμαι τανῶν.

Sed memorabile est, huic conjunctivo deliberativo non esse locum nisi in sententia aliquam negationem continente. Quod etsi minime mirum est, tamen, quoniam sæpe recondita latet illa negatio, effugit hæc ratio diligentiam virorum doctorum. At omnis deliberatio est dubitantis, quod est nescientis quid eligat. Unde *οὐκ ἔχω, ἀπορῶ, ἀμφισβητῶ*, aut simile quid ubique subest. Ut apud *Æschylum* *Prom.* 779.

ἐλοῦ γὰρ ἢ τὰ λοιπὰ σοι

φράσω σαφηνῶς, ἢ τὸν ἐκλύουσιν' ἐμέ.

Nec mirum. Quum enim excultus sermo Græcorum, ut supra dictum, conjunctivo non utatur in sententia finali nisi particula finali addita, migraretur ea norma, si affirmatione prægressa deliberativus conjunctivus poneretur : ut *ἔχω δ τι φῶ, habeo quod dicam.* Hæc enim jam non deliberatio, neque conditionalis sententia est, qualis *οὐκ ἔχω δ τι φῶ*, sed finalis. Diximus enim in omni sententia conditionali per conjunctivum significari futurum exactum : eo autem illud, quod primario verbo continetur, posterius esse debet, ut *ἐάν θέλῃς, λέγω.* Hæc si ad illud transferas, *οὐκ ἔχω δ τι φῶ*, recte se habebit oratio. Nam *δ τι φῶ* proprie est quod dicere repertus sim. Id igitur nondum constat, sed expectandum demum est, an quis dicere reperiat : itaque ei recte illud ipsum additur, *οὐκ ἔχω.* At si dicas *ἔχω δ τι φῶ*, repugnabit hæc sibi. Nam quum *δ τι φῶ* dicis, id ut futurum, idque incertum ponis ; quum autem *ἔχω* adjicis, jam præsens et certum esse dicis illud, quod ex ista futura re pendeat, veluti si dicas, *habeo quod dixero.* Omninoque in eo quod est *habeo quod dicam* nihil inest deliberationis : unde ne verbi quidem modo, qui deliberationi inservit, locus est. Itaque non sic loquuntur Græci, sed aut futurum adhibent, aut aliam figuram : planeque comparari potest *πρὶν*, quod non nisi negatione prægressa cum verbo recto constituitur : de qua re dixi ad *Eurip.* *Med.* 215. et *Reisigius* in diss. de partic. *ἄν* p. 105. seq. Edidit quidem *Bekkerus* apud *Platonem* *Phædr.* p. 255. E. *ἐν οὖν τῇ συγκοιμήσει τοῦ μὲν ἑραστοῦ δ ἀκόλαστος ἵππος ἔχει δ τι λέγει πρὸς τὸν ἑραστὴν, καὶ ἀξιοῖ ἀντὶ πολλῶν πόνων σμικρὰ ἀπολαύσαι* et apud *Lysiam* contra *Andoc.* p. 254. (238. *Reisk.*) *ἴσως οὖν καὶ Κηφίσου ἀντικατηγορήσει καὶ ἔξει δ τι λέγει, sed utrumque ex constructura.* Utrobique vulgo λέγοι, sed libri scripti *Lysiae* et longe plurimi optimique codd. *Platonis* λέγει. Unde utrique scriptori *δ τι λέγειν* restituendum videtur. Vide *Soph. Ed. Col.* 48. et quæ ibi adnotata sunt. *Aristophanes* vero recte dixit in *Vesp.* 949.

ἄλλ' οὐκ ἔχω οὐτὸς γ' ἔοικεν δ τι λέγει,

et ipse *Plato* *Lys.* p. 222. extr. *ἄλλ' εἰ μὴδὲν τούτων φίλον ἐστίν, ἐγὼ μὲν οὐκέτι ἔχω τί λέγω.* Et *Demosthenes* p. 378. 5. *οὐ γὰρ δὴ δι' ἀπορίαν οὐ φήσεις ἔχειν δ τι εἶπης*, ut ex codd. pro *εἶπης* dedit *Bekkerus*. Apud *Thucydidem* legitur vii. 25. de navibus *Syracusanis* : *καὶ αὐτῶν μία ἐς Πελοπόννησον φέρετο, πρέσβεις ἄγουσα, ὅπως τὰ τε σφέτερα φράσωσιν ὅτι ἐν ἐλπίσιν εἰσὶ καὶ τὸν ἐκεῖ πόλεμον μάλλον ἐποτρύνωσι γίνεσθαι.* At vel propter additum *πὲρ* pronomen illud ferri nequit : ortum est e male lecto compendio particulae *ἔσως*, quam pauci quidem codd. sed illi haud dubie recte præbent. Valde ab hoc differt in eodem libro c. 7. illud : *πρέσβεις τε ἄλλοι τῶν Συρακοσίων καὶ Κορινθίων ἐς Λακεδαίμονα καὶ Κόρινθον ἀπεστάλησαν, ὅπως στρατιὰ ἐτι περαιωθῇ τρόφῳ ᾧ ἂν ἐν δόλῳ ἢ πλοίοις ἢ ἄλλῳ ὅπως ἐν προχωρῇ.* Non enim finis, sed conditio indicatur, quocumque modo res procedere visa fuerit.

Rarius est *ἔσως* cum futuro in ejusmodi locis, in quibus necessarium per ut vendendum est. *Sophocles* *Phil.* 1068.

χῶρεϊ σὺ μὴ πρόσλευσσε, γενναῖός περ ὦν
ἡμῶν ἔσως μὴ τὴν τύχην διαφθερεῖς.

Eurip. *Iph.* Taur. 321.

Πυλάδῃ, θανούμεθ'· ἄλλ', ἔσως θανούμεθα
καλλιῶσθ', ἔπου μοι, φάσανον σπάσας χερσί.

Cycl. 558.

ἀπομυκτέον δὲ σοὶ γ', ἔσως λήψει πειν.

Electr. 835.

οὐχ, ἔσως πειστηρίαν

θουασόμεσθα, Φιδάδ' ἀντὶ Δωρικῆς

ὀσει τις ἡμῖν κοπίδα ;

Fallatur vero, qui perinde esse putet, utrum futuro quis an con-

unctivo utatur. Nam in hoc quoque genere indicativi hæc vis est, ut ad certam opinionem voluntatemve referatur. Et quemadmodum multis in rebus, ita in hac quoque Germanica lingua cum Græca convenit, conjunctivo atque indicativo utens eadem cum sententiæ diversitate, nisi quod pro futuro præsentis indicativum usurpat. Declarabo rem eo exemplo, quod e Cyclope attuli. Si dixisset *ὅπως λάβης πειν*, nihil aliud quam consilium indicasset, quo ille emungi deberet, ut poculum acciperet. Illud vero plane incertum relinqueretur, an deinde vere esset accepturus. At quum dicit *ὅπως λήψει πειν*, simul significat esse accepturum.

XIII.

De *ἵνα* et *ἵν'* cum conjunctivo.

PERMIRUM in hac quæstione illud accidit, quod, quum *ὥς* et *ὅπως* ut significantes, sæpissime cum particula *ἄν* conjungantur, non fit idem in particula *ἵνα*, quæ tam constanter sine *ἄν* usurpatur, ut, sicubi adjectum reperiatur *ἄν*, non immerito in vitii suspicionem incurrat. Brunckium enim, qui ad CEd. Col. 188. *ἵν' ἄν, ὥς ἄν, ὅπως ἄν*, ut significantes, passim obvia esse scribit, memoria, quod ad *ἵν'* *ἄν* attinet, fefellit. Quis tamen casu, ac non potius ratione quadam factum putabit, ut *ἄν* non eandem cum *ἵνα*, quam cum *ὅπως* et *ὥς* societatem inierit? Quod si qua est hujus rei ratio, non potest ea non in ipsa natura particulæ *ἵνα* inesse. Cujus originem aliqua ex parte bene explicuit Hoo-geveen, quum eam vidit ad pronomen relativum, cui *τίς* respondet, esse referendam. Ex eo enim pronomine derivatum adverbium *ἵνα*, ubi significans. Nam Porsoni conjectura, in Miscellaneis ejus a Kiddio p. 302. prodita, *ἵνα* esse *in d. i. e. ἐν ᾧ*, rectius oblivioni esset tradita. Est autem *ἵνα* tantummodo relativum, neque interrogationi non oblique adhiberi potest: quod recte monuit Elmsleius ad CEd. R. 1515. Nam in ea fabula quod v. 946. legitur,

ὦ θεῶν μαντεύματα,

ἵν' ἐστέ,

non est interrogantis, sed oblique exclamantis, sicuti in eo genere *ὥς*, non *πῶς* dicitur. Itaque recte scholiastes, *ὅπου ἐστέ*.

Construitur autem *ἵνα*, ubi significans, ut consentaneum est, cum indicativis omnium temporum, neque tantum apud poetas, sed etiam apud scriptores prosæ orationis. Sed illa loci significatio est ubi latius pateat, minusque definita sit, ut Odys. Z. 27.

σοὶ δὲ γάμος σχεδὸν ἐστίν, ἵνα χρή καλὰ μὲν αὐτὴν ἔνυσσθαι, τὰ δὲ τοῖσι παρασχεῖν, οἳ κέ σ' ἄγωνται.

Hic quidem certe ad nuptias ita refertur, ut de tempore potius quam de loco cogitandum sit. Et sic etiam Iliad. H. 353. de quo loco mox dicitur. Nec mirum, quum omnibus in linguis loci adverbium etiam ad tempus transferri soleant. Et ubi quidem quum significat vox illa, etiam cum particula *ἄν* conjungitur, ut sit *ubicumque*. Eurip. Ion. 315.

ἅπαν θεοῦ μοι δῶμ', ἵν' ἄν λάβῃ μ' ὕπνος.

Aristoph. Plut. 1151.

πατὴρ γὰρ ἐστὶ πᾶς, ἵν' ἄν πράττῃ τις εὖ.

Nub. 1232.

καὶ ταῦτ' ἐθέλησεις ἀπομόσαι μοι τοὺς θεούς, ἵν' ἄν κελεύσω γῶ σε;

quem locum non debet sollicitare Reisigius. Illud vero mirum ac potius incredibile, quod placuit grammaticis, significare *ἵνα* etiam *ibi* in illis Iliad. K. 126.

ἀλλ' ἴσμεν κείνους δὲ κίχρησθαι πρὸ πυλῶν ἐν φυλάκῃσιν· ἵνα γὰρ σφιν ἐπέφραδον ἡγερῆσθαι.

Quod unicum est hujus significatus exemplum, sed illud, ut ego quidem existimo, vetusto errore depravatum. Quis enim, qui cognitam habeat epicorum dictionem, dubitabit quin poeta dederit *ἵνα* *πέρ σφιν ἐπέφραδον ἡγερῆσθαι*?

Ac nescio an laud minor perversitas in illo sit Iliad. H. 352.

τῷ οὐ νύ τί κέρδιον ἦμῖν

ἐλπομαι ἐκτελέσθαι, ἵνα μὴ ῥέξωμεν ὦδε·

ubi *ἵνα* significare volunt *ἐάν*. Quod etsi fieri potuit: licebat enim dici *ὅπου*: tamen propter finalem potestatem, quam *ἵνα* cum conjunctivo habere solet, valde ambiguum est. Ei rei prospexit Aristarchus, qui *ἵν' ἄν* scripsit, versu cum aliis grammaticis propter insolentiam dictionis damnato, ut schol. Ven. et Vict. ap. Heyn. vol. y. p. 724. testantur. Nec videtur ille temere ad sine exemplis ita statuisset. Certe quod est in Archilochi fragmento apud Stobæum cx. 10. sive p. 100. ed. sec. Liebeli,

μηδὲς ἔθ' ὑμῶν εἰσορῶν θανμαζέτω, μὴδ' ἵνα δελφίσι θῆρες ἀνταμείψωνται νομὸν ἐνάλιον,

in eo videtur *ἵν'* *ἄν* potius scribendum esse, quam quod Valckenario ad Phœn. 1448. placuit, *ἐάν*. Apud Aristoph. Ran. 175. vulgo

ἐπίμεινον, ὦ δαίμον', ἐάν ξυμβῶ τί σοι.

Scholiastes: *ἐάν ξυμβῶ σοι. γράφεται δὲ καὶ ἵνα. ἵνα ξυμφωνῇ σοι. ἐλεγον δὲ τὸ ἵνα ἀντὶ τοῦ ἐάν. καὶ Ὅμηρος, ἵνα μὴ ῥέξωμεν ὦδε*. Ita scribendum. Ac legitur *ἵνα ξυμβῶ* in codd. quibusdam, in quibus esse Ravennas dicitur, et in Etym. M. p. 734. 30. Sed *ἵν' ἄν* in textu Baroccianus et Venetus, optimus codex. Ad sensum aptius est *ἐάν* quam *ἵνα*, ut. Sed *ἵν' ἄν* quum sit fere idem quod *ἐάν*, videtur id exquisitius esse.

Invenitur autem *ἵνα* ubi significans, ut par est in re præterita, etiam cum optativo constructum apud Callimachum h. Dian. 27.

πολλὰς δὲ μάτην ἐταρύσατο χεῖρας, μέχρις ἵνα ψαύσειεν.

Altera significatio hujus voculæ est *ut*, sed ea nonnihil differens

ab *ὥς*. Nam proprius ejus maximeque frequens usus est, quum quid obiter et exempli causa affertur: tum simpliciter fini consilioque indicando inservit: sed apud antiquiores et melioris notæ scriptores non usurpatur comparationis causa, sive prægresso *οὕτως*, sive non prægresso, ut sit *ita ut*: quod labante demum flore linguæ admissum invenitur, ut apud Plutarchum Apophth. regum p. 179. B. aliosque recentiores: v. Dorvill. ad Charit. p. 562. (544. ed. Lips.) Observant autem grammatici, quum *ut* significat *ἵνα*, non construi probatis scriptoribus cum indicativo futuri, quod genus structuræ *πάνν ἀμῶνες* vocat Thomas M. Nec profecto, qui eam constructionem defendere conati sunt, ut Abreschius in Misc. obs. nov. l. 3. 14. Dorvillius ad Charit. p. 460. (480. Lips.) Toupus Opusc. i. p. 438. ii. p. 257. Ernestius ad Callim. h. Cer. 138. quidquam aliud quam aut corruptos aut recentiorum parumque probabilium scriptorum locos attulere. Neque in censum retulit illam constructionem scriptor de Syntaxi in Bekkeri Anecd. p. 149. Novissimis denique temporibus observatum est a viris doctis, *ἵνα ut* significans, ubi cum conjunctivo construat, etiam particulam *ἄν* adspernari, ut a Doederlino in Act. Monac. i. p. 37. ab Elmsleio ad CEd. Col. 189. aliisque. Potuerant etiam indicativum et optativum addere. Non magis enim in his verbi modis adjectio particulæ *ἄν* certis et non dubiis exemplis defendi poterit.

Illud vero omnium maxime mirabile est, quod grammatici etiam *αἰτιολογικὴν* quemdam significatum hujus particulæ commemorant. Etym. M. quidem p. 471. 6. ex Apollonii Lex. Hom. ita integrandum videtur: τὴν αἰτιολογικὴν σύνδεσμον, ὥς τὸ, ἢ ἵνα ὕβριν ἰδῇ Ἀγαμέμνωνος ἀντὶ τοῦ διότι τὴν ἀποτελεσματικὴν σύνδεσμον, ὥς τὸ, ἵνα γινώσκει καὶ οἶδε. Bekkerus quum ad Apollon. de Synt. p. 268. 24. causalem *ἵνα* agnosci scripsit etiam ab Apollonio Sophista et Eustathio p. 793. 55. non meminerat testium, quos satis multos adhibuit Suicerus in Thesaurio, illos autem tum nondum viderat, quos postea in Anecdosis edidit. Et Apollonius quidem lib. iii. de synt. c. 28. quum exempla posuisset hæc, *ἵνα ἀναγνῶ ἐπιμήτην, ἵνα ἀναστῶ ἡνιάθη Τρύφων*, sub finem capituli, ubi *ἐάν* ad futura vel præsentia referri docet, ita scribit: *ὁμοίως καὶ δ' ἵνα ἀποτελεσματικός, ἵνα φιλολογήσῃ παραγενήσεται Τρύφων, καὶ ἐπὶ παραγίγεται. εἰ γὰρ ἐγγένοιτο παρρηχημένον σύνταξις, δύναται δὲ αἰτιώδης ἀκούεσθαι, ἵνα φιλολογήσῃ παραγενήσεται Τρύφων ἐν ἴσῳ γὰρ ἐστὶ τῷ διότι ἐφιλολόγησα παραγενήσεται Τρύφων. οὐ τοῦτο δὲ φημι, ὅτι καὶ ἀποτελεσματικῶς πάλιν οὐ δύναται ἀκούεσθαι δύνατον γὰρ πάλιν οὕτως ἀκούειν, εἰς τὸ φιλολογήσῃ με παραγενήσεται Τρύφων. ἐπὶ τοῖς οὖν ἐσομένοις ἢ σύνταξις τοῦ αἰτιολογικοῦ οὐκ ἄν γένοιτο· ἐπὶ γὰρ γεγενοῖσιν αἱ αἰτίαι ἐπιλέγονται. ὅθεν καταλληλότερος γίνεται δὲ αἰτιολογικός ἐπιφερομένων τῶν παρρηχημένων, ἵνα ὕβρις ὦ Θέων, οὐ φησομεν ἀγανακτήσει Δίῳ, ἢ γὰρ ἀνάκτῃσιν δέ. ἐπὶ γὰρ τῷ ἀποτελεσματικῷ ἔνεστι φάναι, ἵνα ὕβρις ὦ Θέων, ἀπαρῆσται Τρύφων. Eadem aliis verbis repetit in libro de conjunctionibus in Bekkeri Anecd. p. 510. 512. et obiter p. 565. 1. tum scholiastes Dionysii Thracis p. 884. et Theodosius p. 1035. Nullus ita loquutus est probatus scriptor. Fuit enim hæc labantis linguæ quædam incuria, ut pro infinitivo ista constructione uteretur, ut aliquoties in N. T. e. c. Luc. i. 43. καὶ πᾶν μοι τοῦτο, ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ κυρίου μου πρὸς με; Inde αἰτιολογικός iste usus natus, qui mera perversitas est, factumque ut nā illud, quo hodie utuntur Græci, veluti pestis quædam universam linguæ rationem corrumpere.*

Sed mittamus hoc, quod corruptæ dictionis est, et agamus jam id, quod hic locus sibi postulat, ut ostendamus cur non dicatur *ἵν' ἄν*, ubi *ut* significandum est. Posita est hujus rei ratio in eo, quod *ἵνα* proprie *ubi* significat. Id enim quia natura sua definitum est, et ad id ipsum de quo sermo est refertur, arceri postulat particulam *ἄν*, ut quæ rem eam incertam et dubiam redditura esset. Exemplo id planum fiet. *Δεῦρ' ἔλθ' ἵνα κλέψῃς*, si proprie interpretatur, est *huc veni ubi verberari debeas*, non quo illud *ubi* ad *huc* referatur, sed quia spectat ad totum illud *huc veni*, i. e. in qua re, in veniendo *huc*. Sic *κτανὼν ἐς οἶδ' ἄλδς μετήχ'*, *ἵν' αὐτὸς χρυσὸν ἐν δόμοις ἔχῃ, ubi*, i. e. in proiciendo corpore, *ipse servet aurum*, quod possis etiam dicere *in qua re vel qua re*. Eam rem autem patet semper eandem esse: est enim illud ipsum, quo causa ejus quod efficiendum est continetur. Quod si *ἵν' ἄν* diceret, esset id *in qua re, si ea in re*, sicut *ὅς ἄν* est *qui, si is*, quod est *quicumque vel quisquis*. Atqui sic quod per aliquam rem effici diceretur, simul non per hanc rem, sed per quamvis aliam significaretur effici, eoque pendet illud, quod erat dicendum, *qua re*, i. e. *ut*, vel, ut prorsus simili vocabulo reddam, *quo*. Id vel maxime cernitur in iis quæ obiter adjiciuntur. Xenophon Symp. ii. 26. *ἦν δὲ ἡμῖν οἱ παῖδες μικραῖς κύλινθον πυκνὰ ἐπιφασκάζουσιν, ἵνα καὶ ἐγὼ ἐν Γοργείοις βήμασιν εἴπω, οὕτως οὐ βιαζόμενοι ὑπὸ τοῦ οἴνου μεθύειν, ἀλλ' ἀναπειθόμενοι πρὸς τὸ παιγνιδίστητον ἀφιζόμεθα*. I. e. proprie, nam si pueri nobis parvis calicibus sæpe, ubi ego quæ Gorgea voce dixerō, irrorent. Apparet hoc fere idem esse atque *ubi*, i. e. *si mihi licuerit Gorgea voce uti*. Longe aliam vero particularum *ὥς* et *ὅπως* rationem esse patet. Hæ enim natura sua ad id, quod potest etiam incertum esse, referuntur, ideoque admittunt particulam *ἄν*: ut *ὅπως ἄν* *εἴδῃς*, quod est *tali quodam modo quo cognoscas*, vel *quoquo modo cognoscas*.

Ob eandem causam *ἵνα, ut*, a probis scriptoribus non jungitur futuro. Nam ad particulam certa loci significatione præditam si etiam verbi modus definitus accedit, tollitur consilii notatio, solaque remanet relatio facti: *δεῦρ' ἔλθ' ἵνα κλαύσει, huc veni, ubi tibi dabitur malum*.

Quæ conjunctivi, eadem ratio est optativi: nam is nihil est nisi conversio conjunctivi in alium modum propter orationem obliquam. Atqui quod recta oratione dici nequit, ne in obliquam quidem potest converti.

Diversus ab hoc genere is optativus est, qui non est orationis

obliquæ, sed ipse per se cum particula *ἄν* constructus posse quid fieri significat: ut apud Theocritum xxv. 60.

εγὼ δὲ τοι ἡγεμονεύσω

ἀλλ' ἐς ἡμετέραν, ἵνα κεν τέτμοιμεν ἀνακτα·

i. e. ubi inveniemus regem.

Sed dicendum jam de exemplis, si quæ reperiuntur, ἵνα ut significantis cum conjunctivo et particula *ἄν* habentibus. Ac primo non est dubium quin, si *ἄν* ad aliud vocabulum pertineat, id nullum constructioni afferat vitium. Ita apud Homerum Od. M. 156.

ἀλλ' ἔρέω μὲν ἐγώ, ἵνα εἰδότες ἦ κε θάνωμεν,
ἦ κεν ἀλευόμενοι θάνατον καὶ κῆρα φύγοιμεν.

Nam κε particula in epica dictione ad solum ἦ pertinet, quod ex ἦ asseverante natum, aliquam hujus vim servat, ut Germanice per *wohl etwa* exprimi possit. Ejusdem generis hoc est Demosthenis c. Aristog. i. p. 780, 7. ubi Reiskius ex duobus codd. Aug. quibus accedit Parisiensis unus apud Bekkerum, edidit: τίς δ' οὐκ ἄν εἰς δσον δυνατὸν φεύγοι, καὶ τὸν ἔχοντα ταύτην ἐκποδὼν ποιήσαιο, ἵνα μὴδ' ἄν ἔκων αὐτῇ ποτὲ περιπέσῃ. Delevit Bekkerus *ἄν* cum cæteris libris, sed nihil obstat quin servetur, quia ad sola verba *μὴδ' ἔκων* perinet. Cæterum nescio an eo loco præstet *περιπέσοι* scribi, sive addatur sive omittatur *ἄν*. Longe vero alius generis sunt duo loci in Sophoclis *Œd. Col.* Ibi v. 188. legitur:

ἄγε νῦν σύ με, παῖ,
ἴν' ἄν εὐσεβίας ἐπιβαίνοντες
τὸ μὲν εἰπώμεν, τὸ δ' ἀκούσωμεν,
καὶ μὴ χρεῖα πολεμώμεν.

In postremo verbo consentiunt libri, pro prioribus autem conjunctivis et Triclinii recensio et pauci ex antiquioribus codd. optativos præbent, probantibus Doederlino atque Elmsleio. Si recte se habet *ἄν*, reponendi sane sunt optativi *εἵπομεν* et *ἀκούσαιομεν*, ἵνα autem interpretandum ubi: *duc me eo, ubi aliud dicere pie, aliud audire possimus*. Sed ita non apte subjungitur *καὶ μὴ χρεῖα πολεμώμεν*, quod deberet *πολεμήσομεν* dici. Ad id non attendit I. Bakius, quum in Bibliotheca critica nova vol. i. p. 16. seq. mihi *ἄν* in *ἔμ'* mutanti et tuenti conjunctivos ea opposuit, quæ, si id hujus loci esset, facile quam parum firma sint possem ostendere. Alia est alterius loci ratio, qui est v. 404.

τοῦτου χάριν τοίωσ' σε προσθέσθαι πέλας
χάρας θέλουσι, μὴδ' ἴν' ἄν σπαντοῦ κρατῆς.

Sic libri omnes. Scholiastes: *μηδὲ ἔαν σε ὕπου ἄν σεαυτοῦ ἐξουσίᾳ. λείπει τὸ ἔαν ῥῆμα. ἢ ἀπὸ κοινοῦ τὸ προσθέσθαι*. Si *προσθέσθαι* repetendum, omnino scribi debet, quod Elmsleio aliisque placet, *ἴν' ἄν σπαντοῦ κρατοῖς*. Nam *προσθέσθαι* futurum tempus requirit, ut aut *ἵνα κρατήσεις* dicendum sit, aut *ἵνα κρατοῖς ἄν*. Si vero *ἔαν* est intelligendum, ut sæpe verba contraria iis quæ ante posita erant suppleri debent, de qua re vide, ut de multis unum nomen, Erfurdium in ed. min. *Œd. R.* ad v. 242. recte se habebit *ἴν' ἄν κρατῆς*, quia tum locus est futuro exacto: *non autem sinere vivere, ubi te tui juris esse intellexerint*.

LIBER TERTIUS.

I.

De vi optativi universe.

PERVENTUM est ad optativum. Is modus quoniam solam rei cogitationem significat, proprius est orationis obliquæ. Obliquam enim orationem vocamus eam, qua non quid sit, sed quid cogitet quid esse indicatur. Quod si verum fateri volumus, omnis omnino oratio quæ optativum habet obliqua est. Sed usu factum est, ut illud genus, quo nostra ipsorum cogitata sic enunciamus, ut non diserte distinguamus cogitantem ab loquente, rectæ orationis speciem habeat. Itaque consentaneum videtur, separare alterum genus ab altero, primoque de illo dicere, quod aperte nec dubie obliquam orationem continet. Hujus generis duplex modus est. Nam aut pro indicativo, aut pro conjunctivo ponitur optativus, isque carens particula *ἄν*. Nam quum quid ex recta oratione in obliquam transfertur, nihil nisi veritas rei tantummodo ut cogitata proponitur, non etiam adjicitur aliqua conditio, qualem continet particula ista.

II.

De optativo pro indicativo.

Sunt autem optativi pro indicativo positi quattuor potissimum formæ. Earum prima elliptica est, qua tale quid ut λέγει *ἔτι* intelligitur. Sophocles Phil. 615.

εὐθέως δ' ὑπέσχετο
τὸν ἄνδρ' Ἀχαιοὺς τόνδε δηλώσειν ἔγων
οἶοντο μὲν, μάλισθ' ἐκούσιον λαβών,
εἰ μὴ θέλοι δ', ἔκοντα.

Thucydides ii. 72. ἀπεκρίναντο αὐτῷ ἔτι ἀδύνατα σφίσιν εἶη ποιεῖν ἃ προκαλεῖται, ἄνευ Ἀθηναίων· παῖδες γὰρ σφῶν καὶ γυναῖκες παρ' αὐτοῖς εἴσαν. Xenophon Hist. Gr. iii. 2, 23. ἀποκρινάμενων δὲ τῶν Ἡλείων ἔτι οὐ ποίησαιεν ταῦτα· ἐπιληΐδας γὰρ ἔχουεν τὰς πόλεις. Vide Antiphonem p. 777. et Demosth. p. 1220, 11. ss. Platonem Symp. p. 201. A. Alia dedit Matthiæ Gr. Gr. δ. 529. not. 3.

Secunda forma interrogatione continetur. Odyss. Δ. 644.

δύνατό γε καὶ τὸ τελέσσαι;

i. e. *putemne eum adeo hoc ausum esse?* Est enim hæc forma talis, ut sententiam cuiuspiam exquirat de eo, quod recta oratione per indicativum dicimus, δύναται τοῦτο τελέσαι; De hoc genere bene explicuit Reisigius in commentatione de *ἄν* particula p. 132. seqq.

Tertia forma ea est, quæ pro indicativo cum aliis verbis in recta oratione constructo optativum habet. Sophocles Phil. 610.

ὅς δὲ τὰ τ' ἄλλ' αὐτοῖσι πάντ' ἐθέσπισεν,
καὶ τὰπὶ Τροίᾳ πέργαμ'. ὥς οὐ μὴ ποτε
πέρσοιεν, εἰ μὴ τόνδε πείσαντες λόγῳ
ἔγοιτο νήσου τῆσδ', ἐφ' ἧς ναίει τανῦν.

Nam rectæ orationis erat, ὥς οὐ μὴ ποτε πέρσουσιν, εἰ μὴ ἄγονται, Et hoc quidem genere nihil frequentius. Odyss. E. 237.

ἦρχε δ' ὁδοῖο

νήσου ἐπ' ἐσχατῆς, ὅθι δένδρεα μακρὰ πεφύκει,
κλήθρη τ' αἰγυρὸς τ' ἐλάτῃ τ' ἦν οὐρανομήκης,
αὐὰ πάλα, περίκῃλα, τὰ οἱ πλώϊον ἐλαφρῶς.

Quæ facile natare crederet. Hoc quidem loco etiam pro conjunctivo rectæ orationis positus videri potest optativus, si quidem, ut supra ostendimus, ab Homericæ sermonis non abhorret dici ἃ πλώσωιν, id ut sit de consilio dictum, quæ valent, pro ut ea valent. Herodotus i. 31. ὥς δὲ κατὰ τὸν Τελλὸν προετρέψατο ὁ Σόλων τὸν Κροῖσον, εἴπας πολλά τε καὶ ἄλβια, ἐπηρώτα τίνα δεύτερον μετ' ἐκείνον ἴδοι, δοκέων πάγχυ δευτερεῖα γῶν οἶσθαι. Aristoph. Av. 127.

ΕΠ. ποῖαν τίν' οὖν ἤδιστ' ἂν οἰκοῦν' ἂν πόλιν;

ΕΥ. ὅπου τὰ μέγιστα πράγματα' εἴη τοιαδί·
ἐπὶ τὴν θύραν μου πρῶ τις ἐλθὼν τῶν φίλων
λέγοι ταδί.

Quarta forma est, qua quidam putant repetitionem facti per optativum designari: ut apud Homerum II. Γ. 216.

ἀλλ' ὅτε δὴ πολὺμητις ἀναΐξειεν Ὀδυσσεύς,
στάσκειν, ὕπαι δὲ ἴδεσκεν.

et 232.

πολλάκι μιν ξείνισεν ἀρηΐφίλος Μενελαὸς
οἶκῳ ἐν ἡμετέρῳ, ὅποτε Κρήτην ἴκοιτο.

Sed illam opinionem falsam esse, jam ad Viger. p. 909. monui. Non enim alia in hoc genere vis est optativi, quam ut, quum indicativus ad certum factum spectet, id per optativum reddatur incertum, ita ut quodcumque de pluribus factis cogitare velis

indicet. Nam repetitio non potest ullo modo per optativum significari, sed inest in verbis quibus ille adjunctus est. Unde fere vel αἶε, vel πολλὰκις adjicitur, vel verbum primum natura sua frequentativum est, ut στάσκειν, ἴδεσκεν in altero illorum Homeri locorum, innumerabilibusque apud Herodotum exemplis, vel denique imperfectum tempus verbi primarii repetitionem facti continet. Pro eo præsens habet Herodotus i. 29. ἀπικνέονται ἐς Σάρδεις ἀκμαζούσας πλούτῳ ἄλλοι τε οἱ πάντες ἐκ τῆς Ἑλλάδος σοφίστα, οἱ τοῦτον τὸν χρόνον ἐτύγγαλον ἐόντες, ὥς ἕκαστος αὐτῶν ἀπικνέετο, καὶ δὴ καὶ Σόλων. Quin ne omnino quidem rem sæpius factam respici necesse est, sed satis est, factum ut cogitatum commemorari. Sic Iliad. Ψ. 494.

καὶ δ' ἄλλω νεμεσᾶτον, ὅτις τοιαυτὰ γε βέξοι.

et Od. Z. 286.

καὶ δ' ἄλλῃ νεμεσῶ, ἥτις τοιαυτὰ γε βέξοι.

Quibus in locis Schæferus in Melet. Cr. p. 122. conjunctivum reponi volebat. At recte dictum βέξοι, ut in facto quod quisumat fieri, pro βέξει, quod esset de vere facto dictum. 'Ρέξῃ enim ad futurum refertur, si quis fecerit: quod etsi istis in locis potuit dici, non placuit tamen poetæ, eam ob causam, quod non de solis futuris loquebatur. Sic etiam Sophocles Ant. 666.

ἀλλ' ὃν πόλις στήσει, τοῦ δὲ χρὴ κλύειν.

Id de certo dictum, ἔσθησε requireret; de eo autem, quem cogites reip. præfectum esse, optativum habet. Andocides p. 85. (154. δ. 19. Bekk.) ὁμῶν δὲ οὐκ εἰσὶν ἕτεροι ὅφ' ὧν αἰτίαν ἔχοντες. P. 90. (158. δ. 1.) ὅτι δὲ οἱ ῥήτορες τῷ μὲν ὀνόματι τῆς εἰρήνης συγχωροῦσι, τοῖς δ' ἔργοις ἀφ' ὧν ἡ εἰρήνη γένοιτο ἐναντιοῦνται, τοῦτο δὲ οὐ πάντες αἰσθάνεσθε. Demosthenes p. 1214. init. ἐξ ὧν τίνα οὐκ οἶσθε, ὧ ἄνδρες δικασταί, τοῖς στρατιώταις ἀθυμίαν ἐμπεσεῖν; πόσῃν δέ μοι μετὰ ταῦτα ἀπόλειψιν γενέσθαι πάλιν, τῶν ἀρχαίων ναυτῶν ταλαιπωρουμένων μὲν πολλά, ὠφελουμένων δὲ βραχέα, ὅσα ἐγὼ δυναίμην ἐκάστω δανειζόμενος ἐπαρκέσαι πρὸς ᾧ πρότερον εἶχον παρ' ἐμοῦ, ἐπεὶ ὃ γε στρατηγὸς οὐδὲ τὸ ἐφ' ἡμέραν αὐτοῖς τροφὴν διαρκῆ ἐδίδου;

Ex his facile indicari potest, quomodo illi sint loci intelligendi, in quibus optativus cum præsentem vel futuro verbi primarii conjunctus est. Apertissima enim hujus constructionis ratio est, simulatque optativum cum indicativo commutaveris. Ut Iliad. Δ. 262.

σὺν δὲ πλείον βέπας αἶε

ἔσθηχ', ὥσπερ ἐμοί, πείειν, ὅτε θυμὸς ἀνώγει.

343.

πρῶτῳ γὰρ καὶ δαιτὶς ἀκούσῃσθον ἐμεῖο,

ὅππότε δαῖτα γέρονσιν ἐφοπλίζοιμεν Ἀχαιοί.

Id de vere factis diceretur ἀνώγει et ἐφοπλίζοιμεν, de quocumque facto autem, quod mente et cogitatione concipias, per optativum profertur. Quod si conjunctivos posueris, ad sola ea, quæ posthac eventura sint, referetur. Od. Ω. 253.

τοιοῦτῳ δὲ εἰκάς, ἐπὶ λούσαιτο φάγοι τε.

Id de certo facto dictum, esse debebat ἐπεὶ λούσαιτο καὶ ἔφαγεν: de futuro autem, ἐπεὶ λούσονται φάγη τε. v. 342.

ἐνθα δ' ἔνα σταφυλὰι παντοῖαι ἔασιν,

ὅππότε δὴ Διὸς ὤραι ἐπιβρίσειαν ὑπερβῶν.

Si id quod vere fieret indicare voluisset, dixisset ἐπιβρίθουσιν: si futura, ἐπιβρίσωσιν. Nunc vero optativo usus aoristi, præterita respicit, non ea tamen certa, quod esset ἐπέβρισαν, sed quæcumque tibi cogitare libent: unde conjicere potes, quod antehac factum sit, etiam nunc fieri et posthac futurum esse.

Cæterum ut sæpe epici veteres particulis ἄν et κεν utuntur, ubi recentior usus iis particulis abstinet, ita etiam hoc in genere eas interdum præter necessitatem addunt, ut Iliad. I. 524.

οὕτω καὶ τῶν πρὸσθεν ἐπευθόμεθα κλέα ἀνδρῶν
ἥρώων, ὅτε κείν' ἐπιζάφελος χόλος ἴκοι.

III.

De optativo pro conjunctivo.

SEQUITUR alterum genus orationis obliquæ, quod optativum continet pro rectæ orationis conjunctivo positum, et primo quidem sine particula *ἄν*. Ad hoc genus primo pertinet illa optativi ratio, quæ ex particulis finalibus pendet. Nam ἐποίησα, ποιῶ, ποιήσω, ὅπως γένηται quum sic dicatur, ut eventus significetur futurus esse, facile est ad intelligendum, recte ita dici ubique, ubi ea indicare volumus, quæ utrum eveniant an non, experientia simus cognituri. Id ubi principale verbum præsentis vel futuri temporis est, necessario se ita habet, quia quæ ex eo pendent non possunt non futura esse. Sed illud verbum si est præteriti temporis, effectus aut instat adhuc, aut jam præterit. Si instat, eadem est conjunctivi necessitas, quæ in re præsentem et futura.

Ut si quis venisse se dicat, ut nunc verba faciat, is dicet ἤλθον ἵνα λέγω. Nondum enim fecit quod in animo habebat quum veniret, sed est nunc demum facturus. Sed si et venit et quam volebat orationem habuit, ita dicet, ἤλθον ἵνα λέγωμι, non quo se jam habuisse orationem significet, sed ut consilium tantum, quo venerat, indicet, non autem se nunc demum exsequiturum esse illud consilium innuat. Exemplis in re tritissima non opus est. Sed unum tamen afferam, quod singulari modo conformatum est. Odys. Δ. 472.

ἀλλὰ μάλ' ὤφελles Διὶ τ' ἄλλοισιν τε θεοῖσιν
βέξας ἱερὰ καλ' ἀναβανέμεν, ὄφρα τάχιστα
σὴν ἐς πατρίδ' ἴκοιο.

Exspectes hic, ut in irritio consilio, ἵκεο, ut venisses: non venit enim: sed dixit ἴκοιο, non spectans quid eveniret, sed quo consilio res debuerit suscipi. Quod si ἴκηαι dixisset, adhuc rediturum significaret. Eodem modo etiam præsens et futurum verbi primarii optativo junguntur, ubi de solo consilio sermo est: quod quum fit, ea ratione loquendi significamus, eventum non comprobatum iri facto. Alio enim conjunctivo uteremur. Id pulcre perspexit Reisigius in Comm. cr. ad CEd. Col. p. 168. seqq. quem tamen in loco Electrae Euripideæ v. 57. seqq. falli mihi videri, ad Sophoclis El. 57. dixi. In hujusmodi igitur exemplis optativus manifestus sic usurpatur, ut solo consilio indicando effectiorem non sequituram arguat. Est vero etiam, ubi utrique modo locus est, prouti rem animo concipias, ut Iliad. X. 348.

ὡς οὐκ ἔσθ', ὅς σῆς γε κύνas κεφαλῆς ἀπαλάλκοι.

Eurip. Alc. 53.

ἔστ' οὖν ὅπως Ἀλκίσις εἰς γῆρας μόλοι;

Quibus in locis conjunctivi significaturi essent, qui arcere reperitur; ut reperitur ad senectutem pervenire: optativi autem hæc vis est, qui putetur arcere; ut putetur ad senectutem pervenire. Vide ad Soph. Aj. 1200.

Sic etiam cum voculis conditionalibus. Iliad. P. 7.

πρόσθε δέ οἱ δόρυ τ' ἔσχε καὶ ἀσπίδα πάντοσ' ἔσσην,
τὸν κτάνειναι μεμαῶς, ὅστις τοῦ γ' ἀντίος ἐλθῶι.

Od. A. 287.

οὐδέ τι Νηλεῖς

τῷ ἐδίδου, ὅς μὴ ἑλικας βόας εὐρυμετώπους
ἐκ φυλάκης ἐλάσειε βίης Ἰφικληΐης.

T. 138.

ἀλλ' ὅτε δὴ κοίτοιο καὶ ὕπνου μνησκοίτο,
ἢ μὲν δέμνι' ἔκωγεν ὑποστορέσαι δμῶσιν.

Nam recta oratione hæc sic dicerentur: κτενῶ, ὅστις ἀντίον ἔλθῃ οὐ δώσω, ὅς μὴ ἐλάσῃ ὑποστορέσεται, ὅτε κοίτου μνησκείται. Magis ambiguum hoc est Od. T. 510.

καὶ γὰρ δὴ κοίτοιο τάχ' ἠδῆος ἔσσειται ὥρη,
ὄντιν' ἄν' ὕπνος ἔλοι γλυκερός.

Neque enim mirer, si quis hic conjunctivum exspectet. Sed quum addat Penelope, se non posse dormire, facile intelligitur eam per optativum hoc dicere, qui se putet dormitutum esse. Eodem modo Iliad. Γ. 299.

ὀππότεροι πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια πηγήναι,
ὠδέ σφ' ἐγκέφαλος χαμῶδς βέοι, ὡς ὅδε οἶνος.

Atque ita dicturus erat, etiam si non βέοι, sed βέτω posuisset. Nam si πηγήναι dixisset, futurum esse indicaret, ut alterutri sacramentum violarent: nunc vero optativum posuit, ut diceret, si quem putemus perjurum fore. Ob eandem causam Demosthenes in Timocr. p. 747, 13. dixit: καὶ ἐπαρώμαι ἐξώλειαν ἑαυτῷ καὶ οἰκία τῇ ἑαυτοῦ, εἴ τι τούτων παραβαίνομι. Nam si ἦν παραβῶ dixisset, falsurus fidem videretur.

Sæpiissime pro rectæ orationis conjunctivo ponitur optativus, si verbum principale eum modum habet. Nec mirum. Nam ubi summa sententiæ ut sola cogitatione comprehensa enuntiatur, eadem solet etiam partium ejus conditio esse. Odys. Γ. 346.

Zeὺς τόν' ἀλεξήσει καὶ ἀθάναιοι θεοὶ ἄλλοι,
ὡς ὑμεῖς παρ' ἐμεῖο θοῇν ἐπὶ νῆα κίοιτε.

De ea ratione dixi ad Soph. Aj. 904. 1200. Sic Homerus Iliad. E. 212.

εἰ δέ κε νοστήσω καὶ ἐσθόμοι ὀφθαλμοῖσιν
πατρίδ' ἐμὴν ἑλκόν τε καὶ ὑπερέφες μέγα δῶμα,
αὐτίκ' ἔπειτ' ἂν' ἐμεῖο κάρη τάμοι ἄλλοτρίος φῶς,
εἰ μὴ ἐγὼ τὰδε τόξα φαεινῶν ἐν πυρὶ βέην.

Exspectes hic θεῖω, quia asseverat. Et potuerat ita dicere. Nam duobus modis hoc proferri licebat, aut recta oratione, ut votum ex conditione penderet, εἰ μὴ ἐν πυρὶ θεῖω: si non cremaverit, dispeream; aut obliqua, ut conditio ex voto, tamquam pars ejus, penderet, peream, nisi cremaverim, i. e. si fore putem, ut non comburam. Sic Aristophanes in Pace 1072.

ἐξώλης ἀπόδοι', εἰ μὴ παύσαιο βακίζων.

i. e. dispereris, si te non destitutum putem. Vide eundem Eq. 694. Contra in sententia finali non licuit conjunctivum ponere Sophocli Phil. 524.

θυμὸν γένοιτο χεῖρὶ πληρῶσαι ποτε,
ἴν' αἰ Μυκῆναι γνοῖεν, ἢ Σπάρτη θ', ὅτι
χῆ Σκῦρος ἀνδρῶν ἀλκίμων μήτηρ ἔφν.

Nam si esset conjunctivo usus, sic loqueretur, ut qui voti se compotem futurum non dubitaret. Eadem ratio est horum verborum Od. E. 402.

ξείν', οὗτω γὰρ κέν μοι εὐκλείη τ' ἀρετὴ τε
εἴη ἐπ' ἀνθρώπους ἔμα τ' αὐτίκα καὶ μετέπειτα,
ὅς σ' ἐπεὶ ἐς κλισίην ἔγαγον καὶ ξείνια δῶκα,
αὐτίς δὲ κτείναιμι, φίλον δ' ἂπο θυμὸν ἐλπίμην.

Alia optativi ex optativo principali pendens exempla cum pronomine relativo vide Iliad. M. 228. N. 118. 322. 344. E. 92. Odys. A. 47. 229. B. 336. (Π. 386.) Δ. 222. Θ. 240. cum ὅτε Iliad. Φ. 429. Od. E. 189. I. 333. A. 374. M. 106. 114. Φ. 116. Ψ. 185. cum ὅποτε Σ. 147. Non est tamen ita constans hic usus, ut non aliquando in orationem rectam redeat constructio. Ita Odys. Γ. 318.

κείνος γὰρ νέον ἄλλοθεν εἰλήλουθεν

PARS XXXIII.

ἐκ τῶν ἀνθρώπων, ὅθεν οὐκ ἐλποῖτό γε θυμῷ
ἐλθέμεν, ὅντινα πρῶτον ἀποσφάλλωσιν ἑλλάδι.

Δ. 649.

τί κεν βέξειε καὶ ἄλλος,
ὀππότε ἀνὴρ τοιοῦτος, ἔχων μελεδήματα θυμῷ,
αἰτίζῃ; χαλεπὸν κεν ἀνῆνασθαι δῶσιν εἴη.

Hic tamen loco nihil tribuerim, in quo tanto facilius αἰτίζοι scribi possit, quod etiam αἰτίζει scriptum invenitur.

IV.

De optativo cum ἂν pro conjunctivo cum ἂν.

ΜΥΤΑΤΥR autem non solum is conjunctivus, qui caret particula ἂν, in optativum, sed etiam qui adjunctam habet eam particulam. Od. N. 415. ut quidem cum cod. Harl. in postrema ed. dedit Wolfius:

ᾤχετο πεισόμενος μετὰ σὸν κλέος, ἦν που ἐτ' εἴης.

Nam recta oratio foret, πεισόμεναι ἦν που ἐτ' ἦς. Quod si, ut vulgo, εἴ που ἐτ' εἴης scribitur, erit id recta oratione, πεισόμεναι εἴ που ἐτ' εἴ. Iliad. B. 597.

σπεῦτο γὰρ εὐχόμενος νικησέμεν, εἴπερ ἂν αὐταὶ
Μοῦσαι ἀείδουσιν.

Nam recta oratio est, νικῶσω, ἦνπερ αὐταὶ Μοῦσαι ἀείδουσιν. I. 304.

νῦν γάρ χ' Ἑκτορ' ἔλοισ, ἐπεὶ ἂν μάλα τοι σχεδὸν ἐλθοι.

Vide T. 208. N. 227. Od. B. 105. (T. 150.) Δ. 222. H. 315. Π. 392. (Φ. 162.) Aristoph. Eq. 1056.

καὶ κε γυνὴ φέροι ἄχθος, ἐπεὶ κεν ἀνὴρ ἀναβείη.

Neque hoc epici proprium est, sed commune Græcis omnibus. Æschylus Pers. 450.

ἐνταῦθα πέμπει τοῦσδ', ὅπως, ὅταν νεῶν
φθαρέντες ἐχθροὶ νῆσον ἐκσῶζοῖατο,
κτείνουσιν εὐχέωντων Ἑλλήνων στρατόν.

Demosthenes ad Onesior. p. 865, 22. ὥστ' ἐκ τῶν γιγνομένων οὐκ ἔσθ' ὅστις οὐχ ἡγείτο τῶν εἰδομένων δίκην με λήψεσθαι παρ' αὐτόν, πεπιδνὸν τάχιστα ἀνὴρ εἶναι δοκιμασθῆναι. Geminus huic locus est in orat. in Aphobum p. 814, 18. κἀκείνῳ μὲν ἔδωκεν ἐκ τῶν ἐμῶν ἐβρομήκοντα μνᾶς καρπώσασθαι τοσούτον χρόνον, ἔως ἂν ἐγὼ ἀνὴρ εἶναι δοκιμασθῆην. Sed ibi Bekkerus deletit ἂν, aliquot codd. auctoritate. Servavit autem libris omnibus firmatum in Platonis Phædone p. 101. D. εἰ δέ τις αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως ἔχοιτο, χαίρειν ἐφῆς ἂν καὶ οὐκ ἀποκρίναιο, ἔως ἂν τὰ ἀπ' ἐκείνης δρμηθέντα σκέψαιο εἰ σοὶ ἀλλήλοις συμφανεῖ ἡ διαφωνεῖ; etsi mox eodem in loco εως sine ἂν junctum est optativo. Thucyd. viii. 54. καὶ ἐψηφίσαντο πλεῖστα τὸν Πείσανδρον καὶ δέκα ἄνδρας μετ' αὐτοῦ πράσσειν ὅπῃ ἂν αὐτοῖς δοκοῖη δρῆσαι. Duo ibi codd. omitunt ἂν. Plures omitunt in his viii. 68. καὶ ἐκ πλείστου ἐπιμεληθεὶς Ἀντιφῶν ἦν, ἀνὴρ Ἀθηναίων τῶν καθ' ἑαυτὸν ἀρετῇ τε οὐδὲν ὑστερος, καὶ κράτιστος ἐνθυμηθῆναι γενόμενος, καὶ ἂν γνοῖναι εἴπειν. Duo ibi codd. καὶ ἂν ἔγνοῖναι εἴπειν. Antiphon p. 722. (59. §. 34.) οὗτοι δὲ θάνατον τῷ μνηστῇ τὴν δωρεὰν ἀπέδωσαν, ἀπαγορεύοντων τῶν φίλων τῶν ἐμῶν μὴ ἀποκτείνειν τὸν ἄνδρα πρὶν ἂν ἐγὼ ἔλθοιμι. Xenophon de rep. Lac. i. 8. εἰ δέ τις αὐ γυναικὶ μὲν συνοικεῖν μὴ βούλοιο, τέκνων δὲ ἀξιολόγων ἐπιθυμοῖη, καὶ τοῦτο γὰρ νόμον ἐποίησεν, ἥντινα ἂν εὐτεκνον καὶ γενναῖαν ὄρῃ, πείσαντα τὸν ἔχοντα, ἐκ ταύτης τεκνοποιεῖσθαι. Non recte puto Heindorfium ejici voluisse ἂν. Nec δοκῇ scripserim cum L. Dindorfio in ejusdem libri c. 2, 11. ὅπως δὲ μηδ' εἰ παιδονόμος ἀπέλθοι, ἔρημοι ποτε οἱ παῖδες εἴεν ἄρχοντες, ἐποίησε τὸν ἀεὶ παρόντα τῶν πολιτῶν κύριον εἶναι καὶ ἐπιστάτην τοῖς παισιν ὅ τι ἂν ἀγαθὸν δοκοῖ εἶναι. Parum docta est Thomæ M. adnotatio p. 267. τὸ δὲ ἔάν, τὸ ἂν, τὸ κἂν, καὶ τὸ ἦν, καὶ τὸ ὅταν αἰ μετὰ ὑποτακτικοῦ παρὰ τοῖς ἀκριβετέροις: εἰ γὰρ καὶ εὐρηται ἅπασι παρὰ Θουκυδίδην ἐν τῇ τρίτῃ, ἦν τε καὶ ἔχοντες τι συγγνώμης εἴεν, καὶ παρὰ Λουκιανῷ ἐν τοῖς Ἀληθινοῖς, ἔάν καταχθῆναι εἰς τὰς νήσους, καὶ αὐτὸς ἐν τῷ Βίαν πράξεις, καὶ ταῦτα ἦν θελήσειεν ἀποδοῦσθαι οὐτοσί, ἀλλ' οὐ δέει ζηλοῦν τὸ ἅπασι βρῆθαι. Nam in posteriore Luciani loco corruptis libris usus est. Recte legitur hodie in Vitarum auctione c. Π. T. i. p. 551. ναύτης δ' ἂν ἴσως ἢ κηπῶρος ἐν καιρῷ γένοιτο: καὶ ταῦτα, ἦν ἐθέλῃ σε ἀποδοῦσθαι οὐτοσί τὸ μέγιστον δού' ὀβολῶν. In altero autem loco, Verum Hist. ii. 29. etsi hodie scriptum videamus ἴν' εἰ, tamen recte se habet quod præbent codd. Gort. et Aug. ἴν' ἔάν, conveniens orationi obliquæ. Verba sunt: συνέπεμψε δέ μοι ὁ Ῥαδάμανθους τὸν πορθμέα Ναύπλιον, ἴν' ἔάν καταχθῆναι εἰς τὰς νήσους, μηδεὶς ἡμᾶς συλλαβοί. Quo pacto idem loquutus est in Timone c. 39. T. i. p. 151. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τις, ὁπότεν οἱ θεοὶ βιάζονται; Major est de Thucydidis loco, iii. 44. dubitatio: ἦν τε γὰρ ἀποφῆναι πάνυ ἀδικούντας αὐτοὺς, οὐ διὰ τοῦτο καὶ ἀποκτεῖναι κελεύσω: ἦν τε καὶ ἔχοντες τι συγγνώμης εἴεν, εἰ τῇ πόλει μὴ ἀγαθὸν φαίνοντο. Quattuor ibi codd. apud Bekkerum ἔάν, quæ videtur grammaticorum correctio esse. Tractatus est hic locus a multis, a me ipso ad Viger. p. 822. Neque, opinor, debemus ab sententia ibi proposita recedere in diss. de præceptis quibusdam Atticistarum p. 16. Nihil est enim, quod accommodatius illi loco sit, quam εἴεν pro apodosis esse, ut ad ἔχοντες ex præcedentibus intelligatur ἀδικῶσιν. De εἴεν vide Bekkeri Anecd. p. 243, 24. et Timæi Lex. Plat. p. 94. In octavo autem libro c. 27. quum vulgo legatur, ὡς τάχιστα δὲ ἐκέλευε—ἀποπλεῖν ἐς Σάμον, κἀκείθεν ἦδη ξυναγαγόντας πάσας τὰς ναῦς, τοὺς ἐπίπλους, ἦν που καιρὸς εἴη, ποιείσθαι: etsi propter orationem obliquam ferri potest optativus, quem sic defendit Poppo vol. i. p. 144. tamen, nisi gravior aliqua causa accedat, conjunctivum præferri in tali additamento quum alii, tum Thucydides consueverunt, sicut in illo ipso capite paulo superius ἦν ἡσσηθῶσι posuit. Itaque ἦ εἰ cod. Vat. nescio an recte dederit Bekkerus. Neque apud Xenophontem Cyrop. iv. 2, 6. recte legi puto, οἱ δὲ ἀπεκρίναντο ὅτι κἂν αὐρίον ἔωθεν εὐζῶνοι πορεύοντο καταλήψοντο: ubi Guelf. et Par. καὶ ἦν. Qui locus est ejusmodi, ut permirum sit, si verum sit usitatissimum illud κἂν αὐρίον εἰ ἔωθεν εὐζῶνοι πορεύοντο, quod

Schneiderus conjecit. Verum si quibusdam in exemplis non recte optativus locum tenet conjunctivi, in aliis tamen vel aperte præstat, vel saltem offensione caret. Sic apud Xenophontem in Cyrop. i. 6, 22. καὶ εἰ δὴ πείσαις ἐπαίνειν τὴν σε πολλούς, ὅπως δόξαν λάβοις, καὶ κατασκευὰς καλὰς ἐπὶ ἐκάστῳ αὐτῶν κτήσαιο, ἄρτι τε ἐξηπατηκὼς εἴης ἂν, καὶ ὀλίγῳ ὕστερον, ὅπου ἂν πείραν δόξης, ἐξεληλεγμένους ἂν προσέτι καὶ ἀλάζων φαίνοιο. Quem locum non recte interpretatus est Reisigius p. 111. Nec, quod ille putat, dici hic potuit εἰ πείραν ἂν δόξης. Alio modo erravit Heindorfius, qui, nisi ἂν deleatur, δὴς scribendum censuit. At in re ficta et nonnisi cogitando sumpta ὅπου ἂν δὴς, quod ad experientiam refertur, locum non habet. Aperte affert ibi Poppe Mem. S. i. 2, 6. τοὺς δὲ λαμβάνοντας τῆς ὀμιλίας μισθὸν ἀνδραποδιστὰς αὐτῶν ἀπεκάλει, διὰ τὸ ἀναγκαῖον αὐτοῖς εἶναι διαλέγεσθαι παρ' ὧν ἂν λάβοιεν τὸν μισθόν. I. e. non iis a quibus acceperissent pecuniā, ut ai omisisset ἂν, sed a quibuscumque acceperissent. Cyrop. v. 5, 1. ἐπεὶ δὲ ταῦτα διεπέπρακτο, πέμπει πρὸς Κρυαζάρην καὶ ἐπέστειλεν αὐτῇ ἡκεῖν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, ὅπως περὶ τῶν φρουρίων ἂν εἰλήφουσιν βουλευσάμενοι ὅ τι χρῆσαιτο, καὶ θεασάμενοι τὸ στρατεύμα καὶ περὶ τῶν ἄλλων σύμβουλος γίγνοιτο ὅ τι ἂν δοκοῖ ἐκ τούτου πράττειν. Suspectum hic quidam habent ἂν, omisum in cod. Alt. At recte se habet. Nam uti dicit ὅ τι χρῆσαιτο, quia re in præsens tempus translata dicendum erat ὅπως βουλευσάμενοι ὅ τι χρῆσονται, ita scripsit ὅ τι ἂν δοκοῖ, quia id erat ὅπως σύμβουλος γένηται ὅ τι ἂν δοκῇ πράττειν. vii. 5, 49. ἐλογίζομην εἰ ταῦτα προθύμως σοι συλλάβοιμι, ὡς οἰκείος τε σοι ἐσίομην καὶ ἐξέσιτό μοι διαλέγεσθαι σοι διόσον ἂν χρόνον βουλομένην. viii. 3, 48. δ' αὖ ἐνόμιζε μακαριώτατος εἶναι, ὅτι ἐπιτροπὸν ἐξοὶ σχολὴν παρέχοντα πράττειν ὅ τι ἂν αὐτῷ ἡδύ ἐῖη. Sed in eodem capite §. 38. quod legitur de agello, ὅτι γὰρ ἂν λάβοι σπέρμα, καλῶς καὶ δικαίως ἀπεδίδον αὐτὸ τε καὶ τόκον οὐδὲν τι πολλόν, in eo tollendum ἂν. Non est enim id ex ὅ τι ἂν λάβῃ, sed ex ὅ τι ἔλαβεν in optativum conversum. Alia optativi in obliqua oratione pro conjunctivo positi exempla cum ὅ ἂν vide apud Herodot. i. 119. Demosth. p. 518, 13. sed utroque loco alii libri conjunctivum præbent; cum ὅ τι ἂν apud Herodot. i. 119. cum δσος ἂν vi. 41. cum ὡς ἂν simulatque significante i. 196. Epicur. epist. p. 21. §. 44. ed. Schneid. cum πρὶν ἂν apud Xenoph. Hist. Gr. ii. 3, 48, 4, 18.

Apparet ex his, reprehensione vacuum esse usum optativi pro conjunctivo, adjuncta particula ἂν. Ex quo colligi posset, eandem etiam particularum ὡς ἂν et ὅπως ἂν rationem esse. Atque apud epicis quidem et Herodotum hæ particulae sæpius obliquæ orationis optativum adjectum habent. Odys. Θ. 20.

καὶ μιν μακρότερον καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι,
ὡς κεν Φαίηκεσσι φίλος πάντεσσι γένοιτο.

P. 362.

ῶτρυν', ὡς ἂν πύρνα κατὰ μνηστῆρας ἀγείροι.

Magis ut posse significetur, Ω. 80.

ἀμφ' αὐτοῖσι δ' εἵπεται μέγαν καὶ ἀμύμονα τύμβον
χεύαμεν Ἀργείων ἱερὸς στρατὸς αἰχμητῶν
ακτῇ ἐπὶ προύχουσῃ, ἐπὶ πλατείᾳ Ἑλλησπόντῳ,
ὡς κεν τηλεφανὴς ἐκ ποντοφύων ἀνδράσιν εἴη
τοῖς, οἳ νῦν γεγάασι, καὶ οἳ μετόπισθεν ἔσονται.

cf. 332.

σὺ δὲ με προῖεις καὶ πότνια μήτηρ
ἐς πατέρ' Αὐτόλυκον μητρὸς φίλον, ὅφρ' ἂν ἐλοίμην
δῶρα, τὰ δέω μοι μολὼν μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν.

Herodotus i. 152. ὁ δὲ πορφύρεόν τε εἶμα περιβαλλόμενος, ὡς ἂν πυλινόμενος πλείστον συνέλθοιεν Σπαρτιγυνέων, καὶ καταστάς, ἔλεγε πολλά, τιμωρεῖν αὐτοῖσι χρῆζαν. v. 37. καὶ πρῶτα μὲν λόγῳ μετέλθῃ τὴν τυραννίδα, ἰσονομίην ἐποίησε τῇ Μιλήτῳ, ὡς ἂν ἐκόντες αὐτῷ οἱ Μιλήσιοι συναπισταίτο. ix. 22. μαθόντες δὲ τὸ γεγονός, διακελευσάμενοι ἤλαντον τοὺς ἵππους πάντες, ὡς ἂν τὸν γε νεκρὸν ἀνελοίατο. ix. 51. μετακινέεσθαι τε ἐδόκει τότε, ἐπεὰν τῆς νυκτὸς ᾗ δευτέρῃ φυλακῇ, ὡς ἂν μὴ ἰδοίατο οἱ Πέρσαι ἐξορμευμένους, καὶ σφῆας ἐπόμενοι ταρασσείεν οἱ ἱππῶται. i. 75. ποιήσαι δὲ ὥδε· ἔκτανον τοῦ στρατοπέδου ἀρξάμενοι, διώρυχα βαθέην ὀρύσσειν, ἔχοντα μνησιδεία, ὅπως ἂν τὸ στρατόπεδον ἰδρυμένον κατὰ νότον λάβοι ταύτη κατὰ τὴν διώρυχα ἐκτραπόμενος ἐκ τῶν ἀρχαίων ρεέθρων, καὶ αὐτὸς παραμειβόμενος τὸ στρατόπεδον ἐς τὰ ἀρχαία ἐσβάλλοι. i. 91. προθυμωμένον δὲ τοῦ Λοξίεω ἔκως ἂν κατὰ τοὺς παῖδας τοὺς Κροίσου γένοιτο τὸ Σαρδῆων πάθος, καὶ μὴ κατ' αὐτὸν Κροίσον, οὐκ οὖν τε γένετο παραγαγὲν Μοῖρας. i. 110. κελεύει σε Ἀστυάγης τὸ παιδίον τοῦτο λαβόντα θεῖναι ἐς τὸ ἐρημότατον τῶν οὐρέων, ὅπως ἂν τάχιστα διαφθαίῃ. ii. 126. καὶ τοῦ ἐσίνοντος πρὸς αὐτὴν ἐκαστον δέεσθαι, ὅπως ἂν αὐτῇ ἕνα λίθον ἐν τοῖσι ἔργοισι δωρείτο. iii. 44. Πολυκράτης δὲ πέμψας παρὰ Καμβύσεα τὸν Κύρου, συλλέγοντα στρατὸν ἐπ' Αἴγυπτον, ἐδεσθῆν ἔκως ἂν καὶ παρ' αὐτὸν πέμψας ἐς Σάμον δέοιτο στρατοῦ. v. 98. ὡς δὲ οὐ κατήλαβον, ἐπηγγέλλοντο ἐς τὴν Χίον τοῖσι Παλοσι, ὅπως ἂν ὀπίσω ἀπέλθοιεν. viii. 13. ἐποίετο δὲ πᾶν ὑπὸ θεοῦ ὅπως ἂν ἐξισώθῃ τῷ Ἑλληνικῷ τὸ Περσικόν, μηδὲ πολλῶ πλεον εἴη. Pindar. Ol. vii. 71.

τότε καὶ φανσίμβροτος δαι-
μων Ὑπεριονίδας μέλλον ἔντει-
λεν φυλάσσεσθαι χρέος
παισιν φίλοις,
ὡς ἂν θεᾷ πρῶτον κτίσαιεν
βωμὸν ἐναργέα καὶ σε-
μνὰν θυσίαν θέμενοι,
πατρί τε θυμὸν ἰάναιεν κόρα τ' ἐγ-
χειβρόμω.

Æschylus Ag. 370.

Δία τοι ἐξίνον μέγαν αἰδοῦμαι
τὸν τάδε πράξαντ', ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ,
τείνοντα πάλα τὸξον, ὅπως ἂν
μήτε πρὸ καιροῦ, μήθ' ὑπὲρ ἔστρων,
βέλος ἡλίθιον σκῆψιεν.

Xenophon Hist. Gr. iv. 8, 16. λάθρα γε μέντοι ἔδωκε χρήματα Ἀντακίῳ, ὅπως ἂν πληρωθέντος ναυτικοῦ ὑπὸ Λακεδαιμονίων ὥστε Ἀθηναῖοι καὶ οἱ σύμμαχοι αὐτῶν μάλλον τῆς εἰρήνης προει-

δεύοντο. Et §. 30. ὅπως δ' ἂν καὶ ἐκεῖ ἐβρωμένεστατον τὸ στρατεύμα ποιήσαντο, ἐξ ἄλλων τε πόλεων ἡργυρολόγει καὶ εἰς Ἀσπενδὸν ἀφικόμενοι ὠρμίσατο ἐς τὸν Εὐρυμέδοντα ποταμόν. Andocides p. 124. (180. §. 23.) ἐκ ταύτης γὰρ παιδοποιεῖται τῆς γυναικὸς, ἣν ἀντ' ἐλευθέρως δούλην κατέστησε, καὶ ἥς τὸν πατέρα καὶ τοὺς προσήκοντας ἀπέκτεινε, καὶ ἥς τὴν πόλιν ἀνάστατον ἐποίηκεν, ὡς ἂν μάλιστα τὸν υἱὸν ἐχθρὸν αὐτῷ καὶ τῇ πόλει ποιήσειε. Demosthenes p. 74, 24. ὡς δ' ἂν ἐξετασθῇ μάλιστα ἀκριβῶς, μὴ γένοιτο. Quæ ibi Schæferus attulit, habent illa quidem optativum pro conjunctivo, sed sine ἂν. Corrigendus videtur in hoc genere Andocides p. 38. (124. §. 79.) apud quem e verbis Πατροκλείδης εἶπεν pendens hæc: εἰ δὲ μή, ἐνοχον εἶναι τὸν παραβαίνοντα ταῦτα ἐν αὐτοῖς ἐν ὅσπερ οἱ ἐξ Ἀρείου πάγου φεύγοντες, ὅπως ἂν ὡς πιστότατα ἔχοι Ἀθηναῖοι καὶ νῦν καὶ εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον. Aptior enim hic omnino conjunctivus est.

De illa particularum finalium cum optativo et particula ἂν constructione, quæ refertur ad eum finem, ut quid possit fieri, infra explicabitur.

V.

De optativo rectæ orationis sine ἂν.

VENIO nunc ad eum optativi usum, quem supra dixi rectæ orationis speciem habere, quod eo nostra ipsorum cogitata sic enunciamus, ut non distinguamus cogitantem ab loquente. Habet is autem ipse per se quatuor formas: nam vel optantis est, vel jubentis, vel volentis, vel opinantis.

Atque optatio natura sua nihil est nisi cogitatio rei, quam, quam non sit, esse cupimus. Ea necessario caret particula ἂν, quia quod optamus tantum abest ut conditione aliqua restringi velimus, ut ipsum habeamus pro conditione, qua impleta bene nobis fore speremus. Unde multæ optationes etiam cum particula conditionali proferuntur: εἰ μοι ξυνείη φέροντι μοῖρα τὰν εὐσεπτὸν ἄγγειαν λόγων ἔργων τε πάντων. I. e. si id fiat, bene mihi sit. Idem est εἴθε, ortum ex εἴθε. Plurumque autem sine particula conditionali: ἄδοντα δ' εἴη με τοῖς ἀγαθοῖς δμολεῖν. Qualia sic puta dici: liceat mihi (i. e. sumo licere) donorum consuetudine frui: tum bene sit. Sed hoc totum genus, quod optatione continetur, tam planum est, ut non opus sit exemplis. Unum tamen afferam, quod in eo tectius recondita latet optatio. Achilles Iliad. Ψ. 150. Spercheum alloquens, cui comam aluerat, quam nunc Patroclo est consecraturus, ita loquitur:

ἀλλ' ἐπεὶ οὐ νέομαι γε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,

Πατρόκλῳ ἥρωϊ κόμην ὀπάσαιμι φέρεσθαι.

Optat enim ut per Spercheum sibi liceat, quam huic nutriverat comam, dicare Patroclo. Quamquam id etiam velim dare dicas. Illud tamen tenendum est, epicis veteres, qui liberius particula κεν utuntur, ne in optando quidem ea prorsus abstinuisse. Ita in optativo conditionali Hom. h. Apoll. 51.

Δηλ', εἰ γάρ κ' ἐθέλοις ἐδος ἔμμεναι υἱὸς ἔμοιο.

Et sine conditione Iliad. Z. 281.

ὡς κέ οἱ αὐθι

γαῖα χάνοι.

Sed Odys. O. 544. de quo loco non recte indicavi ad hymn.

Apoll. 51. scribendum videtur:

Τηλεμαχ', εἰ γὰρ καὶ σὺ πολλὸν χρόνον ἐνθάδε μῆνους,

quo spectat κεν in uno codicum Vindob. Hoc dicit: etiam si tu diutius ibi maneat.

Proxima optationi est jubendi significatio, quæ nunc precatione continetur, ut in Philoctete,

Ἵπν' ὀδύνας ἀδαῆς, Ἵπνε δ' ἀλγέων,

εὐαῆς ἡμῖν ἔλθοις.

nunc propior imperio est. Iliad. Ω. 144. (178.)

κῆρυξ τις οἱ ἔποιτο γεραίτερος.

Odys. Ξ. 407.

τάχιστα μοι ἔνδον ἑταίροι

εἶεν.

Vide ibidem 496. Iliad. Ξ. 107. P. 640. Æschylus Ag. 963.

ἀλλ' εἰ δοκεῖ σοι ταῦθ', ὑπαί τις ἀρβύλας

λύοι τάχος, πρὸδδουλον ἐμβασιὺν ποδός.

Aristophanes Vesp. 1431.

ἔρδοι τις ἦν ἕκαστος εἰδεῖν τέχνην.

Herodotus vii. 5. ἀλλὰ τὸ μὲν νῦν ταῦτα πρῆσσοις τάπερ ἐν χερσὶν ἔχεις. Quo tamen loco quidam libri ἀλλ' εἰ.

Conjunctissima est voluntatis significatio, quæ in prima potissimum persona elucescit. Odys. Π. 383. Antinous Telemacho insidias struendas censens, ita loquitur:

ἀλλὰ φθέωμεν ἐλόντες ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος,

ἣ ἐν δδφ' βλοτον δ' αὐτοὶ καὶ κτήματ' ἔχωμεν,

δασσάμενοι κατὰ μοῖραν ἐφ' ἡμέας οἰκία δ' αὖτε

κείνου μητέρῃ δοῖμεν ἔχειν ἡδ' ὅστις ὀπίωι.

Conjunctivi adhortationem continent: occidi enim Telemachum, opesque ejus dividi, id est quod jubet. De Penelopa vero jam non præcipit quidquam, sed proponit quid fieri cupiat: domum matris ejus dari velim. Iliad. O. 45. Juno Jovi de Neptuno dicit:

αὐτὰρ τοι κακὲν ἔγω παραμυθησάμην

τῇ ἱμεν, ἣ κεν δὴ σὺ, κελευφῆς, ἡγεμονεύης.

Velim illi suadere. Quod non est ita dubitanter dictum, ac si ἂν esset additum, qua particula conditio aliqua significaretur, ut in eadem oratione v. 39.

σὴ θ' ἱερὴ κεφαλῇ, καὶ νωτῆρον λέχος αὐτῶν

κουρβίδιον, τὸ μὲν οὐκ ἂν ἐγὼ ποτε μάψομαι.

Non temere jurarem, nisi verum dicerem. Inprimis aptum est huic discrimini illustrando illud Theocriti xxix. 87.

νῦν μὲν κῆπλ' ἐπὶ τὰ χρύσεια μάλ' ἔνεκεν σθένει

βαίην, καὶ φύλακον νεκρῶν πεδὰ Κέρβερον.

τόκα δ' οὐδὲ καλεῦντος ἐπ' αὐλείαις θύραις
προμύλοίμιν κε, παυσάμενος χαλεπῶ πόθω.

Æschines p. 611. (552. §. 218.) ἐγὼ δὲ οὔτε τὰς Δημοσθένους διατριβὰς ἐξήλωκα, οὐτ' ἐπὶ ταῖς ξυμφορὰς αἰσχύνομαι, οὔτε τοὺς εἰρημένους ἐν ὑμῖν λόγους ξυμψῶ ἀβήρητους εἶναι βουλόμην, οὔτε τὰ αὐτὰ τοῦτ' ἀμνημονεύσας ἐδεξάμην ἂν ζῆν. Deesse ἂν putat Bekkerus.

Quum nonnumquam vel propter librorum discrepantiam, vel propter sententiæ rationem dubium videri possit, utrum nudus optativus, an idem modus cum particula *ἂν* conjunctus, an conjunctivus præferri debeat, paucis declarabimus, quid hæc dicendi formæ differant.

Atque ut a conjunctivo incipiamus, is deliberantis est, ut in Eumenidibus 791. 821.

τί βέξω, γένωμαι;
quid agam? quid me fiat? Deliberatio autem quum ad agendum spectet, refertur conjunctivus necessario ad futura, subestque ei hæc sententia: *nescio*. Alia est optativi ratio, ut apud Theocritum xxvii. 24.

καὶ τί, φίλος, βέξαμι;
quod illic quidem vertendum est *quid facerem?* Id vero non est deliberantis, sed judicium exquirentis, subjectamque habet hanc sententiam: *non puto*. Judicari autem de præsentibus et præteritis non minus quam de futuris potest. Quare optativi usus nulli est temporis adstrictus. Hinc fit, ut quum de præteritis loquimur, necessario sit optativo utendum, quia de his judicari quidem, sed non deliberari potest. Ut in Æschyli Suppl. initio:

τίνα γοῦν χώραν εὖφρονα μάλλον
τῆσδ' ἀφκοίμεθα;

Patet autem, si rectam orationem restitutas, non ubique posse ejus verbi, cuius optativum positum videmus, indicativum adhiberi. Ut hoc ipsum *τί βέξαμι* recta oratione dictum non est *τί βέξα*, sed *τί βέκτεον ἦν*; Sed si quæras ποιήσεις τοῦτο; *fecerit istud?* tum vero licet recta oratione dici, *ἐποίησε τοῦτο*; Nimirum hic de facto quaeritur: in illo autem exemplo de recte faciendo: ut ibi quoque ejusdem verbi indicativo uti possis, modo sic dicas, *οὐκ ὀρθῶς βέξα*; Nam illud *τί βέξαμι* re vera nihil est nisi conjunctivi in oratione obliqua cum optativo commutatio. Tertia ratio est optativi cum particula *ἂν* conjuncti, ut Iliad. T. 90.

ἀλλὰ τί κεν βέξαμι;
quæ quod optativum habet, ipsa quoque est judicium exquirentis, sed, quoniam additum est *ἂν*, de re ex aliqua conditione suspensa, ut sensus sit, *non puto, nisi quadam conditione*, id quod licet etiam sic exprimi, *non puto posse*. Nam quod potest vel non potest fieri, ex conditione aliqua pendeat necesse est. Id igitur recta oratione dicas, *βέξα ἂν ἦ οὐ*; Ex his facile conjici potest, nonnumquam his formis omnibus locum esse. Ut in Aristophanis Pluto v. 374.

ὦ Ἡράκλεις, φέρε ποῖ τις οὖν
τράποιτο; τὰλῃθές γὰρ οὐκ ἐθέλεις φράσαι.

Quo loco si cum cod. Borg. legitur *ποῖ τις ἂν τράποιτο*, sensus est, *quo quis se vertere possit?* Conjunctivus significaret, *quo quis se vertat?* Vulgata vero hominis est secum cogitantis, quid vel ipse vel quisvis statuatur de dictis illius, quem tergiversari credit: *quo quem se vertere quis censcat?* Eadem ratio est v. 438.

ἄναξ Ἀπολλων καὶ θεοί, ποῖ τις φύγοι;

Ubi qui φύγει scribunt, deliberantem faciunt Blepsidemum. Idque etsi non est in libris, tamen aptius illo loco videtur. Sic etiam apud Demosthenem in Lept. p. 492, 21. quo loco optativi causa utitur Reisigius, præstat quod ex aliquot codd. dedit Bekkerus: *εἰ δὲ μὴδ' ἂν ἐν ἅπαντι τῷ χρόνῳ τοῦτ' ἔχοι δεῖξαι γεγονός, τίνας ἔλκε'* ἔφ' ἡμῶν πρῶτον καταδειχθῇ τοιοῦτον ἔργον; Recte vero apud Sophoclem Antig. 604. scriptum est, *τεὰν, Ζεῦ, δύνασιν τις ἀνδρῶν ὑπερβασία κατὰσχοι;*

Ubi graviter errarunt, qui κατὰσχη reposuerunt. Non enim hic deliberationi, sed opinioni locus est. Recte etiam apud Demosthenem in or. ad Phorm. p. 921, 17. legitur: *καὶ ὅσα μὲν εἶπε μετὰ τῆς ἀληθείας, μὴ χρῆσθε τεκμηρίῳ· ἃ δ' ἐψεύσατο τὸ ὑποτερον, ἐπειδὴ διεφθάρη, πιστότερα ταῦθ' ὑπολάβοιτε εἶναι*; i. e. *hæc vos veriora existimaturus quis putet?* Et apud Andocidem p. 131. (184. §. 36.) *καίτοι οὐδ' ἄνθρωποι, ὡς Ἀθηναῖοι, ὑστρακισθῆναι μὲν ἐπιτηδεύουσιν εἰμὶ, τεθνάναι δὲ οὐκ ἔστις, οὐδὲ κινδυνεύουσιν ἀποφυγεῖν, ἄκριτος δὲ φεύγειν· ὃ δὲ τοσαυτάκις ἀγωνισθῆναι δικαίως καὶ νικῆσας πάλιν δόξαμι δι' ἐκείνα ἐκπεσεῖν*; Non mutassent viri docti ὃ δὲ in οὐδὲ, ne quid de Sluiteri conatu dicam, si vidissent postrema verba per interrogationem proferri. Sed in Erotico Demostheni tributo p. 1404, 17. quod legitur, *τῷ γὰρ εἰκάσειε τις θνητῶν, ὃ ἀθάνατον τοῖς ἰδοῦσιν ἐργάζεται πόθον*; etsi recte dictum est hoc sensu, *cui comparaturum quis putet?* tamen non contenderim non aut scriptum esse cum particula *ἂν*, aut potuisse scribi.

Multo difficilior judicium est de iis locis, in quibus sine interrogatione nudus positus est optativus, quod fere tam tenue ac subtilis discrimen est, ut non multum intersit, utrum addatur *ἂν*, an omittatur. Reisigium quidem in hujus rei explicatione ita a vero aberrasse puto, ut quod de addita particula dici debebat, ad omissam transtulerit. Quam enim conditionem intelligendam existimat, quum omissa est particula, ea non nisi quum additum est *ἂν*, intelligi potest: siquidem omnino hanc videmus illius particulae naturam esse, ut ad conditionem aliquam referatur. Ita quum illud Moschi i. 6.

ἔστι δ' ὁ παῖς περίστροφος· ἐν εἰκοσὶ πᾶσι μάθοις νιν,

sic interpretatur, *inter quosvis viginti noscas, si modo noscas*: non animadvertit, id dici debuisse *μάθοις ἂν*. Nam si in nudo optativo ea quam vult sententia inesset, plane aliud dixisset Moschus quam volebat. Non enim certissime, sed si fors fert,

noscitur, qui noscitur, si modo noscitur. Atqui Moschus non fortasse noscas Amorem, sed noscas opinor dicere voluit. Sed quos in laqueos sese implicuerit Reisigius illa quam proposuit ratione, apertissime cognosci potest ex iis, quæ p. 130. dicit, Homericum illud Iliad. E. 303.

μέγα ἔργον, ὃ οὐ δύο γ' ἄνδρες φέροιεν,
sic esse intelligendum, *εἰ τινες φέροιεν, δύο γε οὐ φέροιεν*, illud autem Iliad. A. 271.

κείνοισι δ' ἂν οὔτις

τῶν οἱ νῦν βροτοὶ εἰσὶν ἐπιχθόνιοι μαχέοιτο,
non potuisse omissa particula dici, quia sic aut hoc cogitaretur, *εἴ τις μάχοιτο, οὔτις μάχοιτο ἐκείνοις*, aut hic sensus prodiret, *εἴ τις μάχοιτο ἐκείνοις, οὔτις μάχοιτο ἐκείνοις*. Quod nemo non videt ita disputatum esse, ut, prouti quis velit, aut ex prior loco demonstrare possit in altero delendam esse particulam, aut ex secundo loco ostendere addendam fuisse in prior. Nam si eodem modo, quo de hoc posteriore loco statuit, priorem interpretari volemus, duas habebimus perversas sententias, aut *εἰ τινες φέροιεν, οὔτινες φέροιεν*, aut *εἰ δύο γε φέροιεν, οὐ δύο γε φέροιεν* sin posteriorem locum eo modo, quo de prior sentit, explicabimus, recte ille se habebit, evanescetque quam omissione particulae nasci putat perversitatem: *εἴ τις μάχοιτο ἐκείνοις, οὔτις τῶν νῦν μάχοιτο*. Cur enim quum in altero loco urgeat predicatum *δύο γε*, hic, ubi additum est etiam significantius, *τῶν οἱ νῦν βροτοὶ εἰσὶν ἐπιχθόνιοι*, pro non addito habet? Denique quid talibus fiet, quale hoc est Iliad. Φ. 274.

ἔπειτα δὲ καὶ τι πάθοιμι.

Quod ex ipsius præcepto quum sic interpretandum sit, *εἴ τι πάθοιμι, πάθοιμί τι*, quid id aliud est quam quod in omnibus verborum modis locum habet? Itaque sic potius existimandum est, nudo optativo opinionem sine conditione, optativo cum particula *ἂν* autem suspensam ex conditione aliqua opinionem significari. Idque vidit etiam Matthiæ ad Eurip. Hippol. 468. Atque illa quidem forma epici potissimum sunt usi. Homerus Od. Γ. 231.

ρεῖα θεός γ' ἐθέλων καὶ τηλόθεν ἔνδρα σάσσαι.

Vide ibidem 319. Ζ. 122. Π. 386. Iliad. K. 246. 556. O. 45. 197. T. 321. Φ. 274. Ω. 213. Duo hujus generis exempla, quod de iis aliter sentire video Reisigium, ipsis verbis adscribam. Iliad. B. 340.

ἐν πυρὶ δὴ βουλαὶ τε γενοῖατο μῆδεά τ' ἀνδρῶν

quod ille p. 134. per interrogationis figuram explicandum censet: ea non opus esse, satis docent cætera quæ memoravimus exempla. Et Iliad. Γ. 426.

οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν

ἀλλήλους πτόσσοιμεν ἂν πτολέμοιο γεφύρας,
quod p. 130. nescio quo pacto solæcum esse ratus, fecit ut eo nomine reprehendendum sit, *πτόσσωμεν* scribendo. Sed Od. Η. 314. scribendum,

οἶκον δέ κ' ἐγὼ καὶ κτήματα δόισιν,

αἶκ' ἐθέλων γε μένοισ.

Vulgo δὲ ἐγὼ. Codd. nonnulli δέ τ' ἐγὼ. Sic etiam Od. A. 103. recte Harl. et unus Vindobonensis,

ἀλλ' ἔτι μὲν κε καὶ ὡς κακὰ περ πάσχοντες ἴκοισθε.

Ubi vulgo μὲν γε καὶ ὡς. Particulæ κε καὶ junctæ reperiuntur etiam alibi, ut Iliad. O. 235. Ζ. 131. 370. P. 546. Od. B. 332. I. 303. 334. et κε καὶ A. 339. Vel ex his apparere puto, quod contendit Reisigius p. 123. omitti *ἂν*, ubi quid hypotheticum ita ponatur, ut ab ipso qui loquitur non certa ratione, sed quodam cogitandi arbitrio sit sumptum, ut est obscurius dictum, ita ne satis quidem verum esse. Exemplorum autem quibus utitur alia recte se habent in quibus opinione indicat optativus, alia vel optativum optantis habent, vel alias ob causas ab hac disputatione removenda sunt. Et illa quidem quæ opinionem significant, hæc sunt. Aristoph. Eq. 1937.

ἀλλ' οὐκ ἂν μαχέσαιοτο· χέσαιο γὰρ, εἰ μαχέσαιοτο.

Pindar. Ol. iii. 81. κενὸς εἴην. Nam κείνος εἴην, quod probabat Reisigius, id ut optantis esset, hodie ipsum jam improbare credo. Ol. xi. fin.

τὸ γὰρ ἐμφυὲς οὐτ' αἰθῶν ἀλώπηξ

οὐτ' ἐρίβρομοι λέοντες διαλλάξαιτο ἦθος.

Eurip. Hippol. 468.

οὐδὲ στέρην γὰρ ἥς κατηρεφέις δόμοι

καλῶς ἀκριβάσειαν.

Theocr. viii. 89.

οὕτως ἐπὶ ματέρα νεβρὸς ἄλοιο.

et 91.

οὕτω καὶ νύμφα γαμεθεῖσ' ἀκάχοιτο.

Et hoc postremum quidem mirum est ab Reisigio non magis quam a Porponne in diss. de particula *ἂν* intellectum esse. Quod si ad γαμεθεῖσα, quod non est idem atque γαμνηθεῖσα, attendissent, vidissent sensum esse: *ita puella nuptum expetita doleat*. Idem iv. 11.

πέσαι τοι Μίλων καὶ τὼς λύκος αὐτίκα λυσσῆν.

Ad idem genus etiam illi sunt loci referendi, in quibus quæ indicatur opinio cum voluntatis quadam significatione conjuncta est. Theocr. viii. 18.

σύργγ' ἂν ἐποίησα καλὰν ἐγὼ ἐννεάφωνον —

ταύταν κατβέην.

hanc opprignere. Isocr. Paneg. p. 253. c. οὐ γὰρ ἀποκρύψαιμι τὰ ληθές. Bekkerus optimi codicis auctoritate ἀποκρύψομαι, quod tamen non vacat suspitione manus correctricis. Eurip. Iph. Aul. 1210.

οὐδὲς πρὸς τὰδ' ἀντείποι βροτῶν

Nemo contradicat, i. e. velit contradicere. Pindar. Pyth. iv.

Αἰώνος γὰρ παῖς ἐπιχώριος οὐ ξέ-

ναν ἰκοίμαν γαίαν ἑλλαν.

Nolim venisse: quem locum audacissima conjectura tentavit Reisigius in Comm. cv. ad Cæd. Col. 199. Moschus iii. 114.

τῷ δ' ἐγὼ οὐ φθονέοιμι
nisi ille scripsit, οὐδέ κ' ἐγὼ φθονέοιμι. Theocritus xxii. 74.
οὐκ ἄλλω γε μαχεσσαίμεσθ' ἐπ' ἀέθλω.

xvii. 60.

φῆς μοι πάντα δόμεν' τάχα δ' ὑπερον οὐδ' ἄλα δόλης.
Qui autem loci non debebant afferri, hi sunt: primum ubi optativus optantis est: Soph. Aj. 904. meæ ed. Æschyl. Ag. 225. Deinde in quibus ἄν idonea codicum auctoritate firmatur, ut in Platonis Theæt. p. 166. A. et Cratyl. 397. A. Tum Soph. CEd. Col. 42. ubi vide quæ notavimus. Porro Aristoph. Av. 180. ubi scribendum videtur ὥσπερ εἴπη τις. Apud Æschylum Suppl. 735. facilius est Erfurdii conjectura,

ἴσως γὰρ ἄν κήρυξ τις ἢ πρέσβυς μόλοι·

quamquam non contenderim non potuisse omitti ἄν. In Eurip. Heracl. 527. particula δὲ καὶ μάλλον faciunt ut non valde laudandum putem Scaligerum, qui πρέποι pro πρέπει scribendum iudicaverit. De Soph. Antig. 912. vide quæ adnotavi ad eum locum v. 903. meæ ed. Denique illud valde miror, quod p. 134. a Schæfero in errore abduci se passus est Reisigius. Nam quod ille ad Posidippi versum in Poesi gnom. 195. dicit, in verbis

ποιήν τις βιότοιο τάμη τρίβον,

ut ex cod. edidit Brunckius, optativum defendi Metrodori parodia,

παντοίην βιότοιο τάμοις τρίβον,

nequaquam verum est. Posidippum enim, ut qui deliberaret, conjunctivo uti necesse erat; Metrodorus autem, qui juberet, non potuit non optativum ponere. Quod ibidem affert Schæferus ex Iliad. Δ. 93. H. 48.

ἢ δά νύ μοι τι πῖθοιο;

non est, ut ipse existimare videtur, dictum omissa quæ addenda fuisset particula, sed quia conditio abest: *velisne mihi obedire?* Nam ubi inest conditio, ἄν est adiciendum, ut in eo versu, qui in prior loco statim sequitur:

τλαίης κεν Μενελάω ἐπιπροέμεν ἰαχὺν ἰόν;

Nempe si quis te roget. Apud Platonem Euthyd. p. 292. E. libri consensu: καὶ ὅπερ ἐλεγον, τοῦ ἴσου ἡμῖν ἐνδεῖ ἢ ἐτι πλείονος πρὸς τὸ εἶδέναι τίς ποτ' ἐστὶν ἡ ἐπιστήμη ἐκείνη, ἢ ἡμᾶς εὐδαίμονας ποιήσειεν. Sentiebat vitium Heindorfius, qui ποιήσειε scriptum malebat, suppleri tamen ad optativum ἄν posse ratus: in quo fallitur. Optativus quidem recte se habet, sed ut sit orationis obliquæ, quam sic restitue: καὶ ὅπερ ἐλεγον τοῦ ἴσου ἡμῖν ἐνδεῖν, constructione illa, de qua dictum ad Viger. p. 745. 751. 894.

VI.

De optativo rectæ orationis cum ἄν.

JAM denique dicendum est de optativi usu eo, qui adjungi postulat particulam ἄν. Atque ex iis quæ hactenus dicta sunt satis planum esse putamus, propriam hujus constructionis vim esse eam, ut opinio cum conditione conjuncta significetur. Vix ullum huic rationi declarandæ aptius exemplum inveniri poterit, quam illud Æschyli in Agam. 1057.

ἐντὸς δ' ἄν οὐσα μορσιμῶν ἀγρευμάτων
πείθοι' ἄν, εἰ πείθοι' ἀπειθοῖς δ' ἴσως.

Dubitanter enim dictum πείθοι' ἄν, quia ex eo pendet, ut placeat Cassandra obedire: sine conditione autem ἀπειθοῖς, quod id putat futurum esse chorus. Alia quædam exempla, in quibus diserte addita est conditio, vide apud Reisigium p. 124.

Apparet ex his, optativo cum particula ἄν conjuncto opinionem significari de eo, quod ex aliqua conditione pendeat. Atqui quod sic demum esse putamus, ut non sit nisi conditione aliqua impleta, id apertum est non ut quod vere sit, sed ut quod possit esse cogitari. Eo factum est ut grammatici particulam illam σύνδεσμον δυνητικὸν appellarent. Quod tamen non sic est intelligendum, ac si ποιοῖμ' ἄν idem sit quod δύναμαι ποιεῖν. Nam illud posterius rei veræ enunciationem continet, esse mihi potestatem faciendi: hoc autem, ποιοῖμ' ἄν, opinionem indicat, facturum me esse, si forte impleta sit conditio aliqua, cur faciam. Ut quod est in Prometheo,

ἀλλ' οὐτε σιγᾶν οὐτε μὴ σιγᾶν τύχας
οἶδ' ἄν μοι τάσδ' ἐστί,

quis ita dicat, οὐτε σιγῶμ' ἄν, οὐτ' οὐ σιγῶμ' ἄν? Neque enim quid fortasse facturum sit dicere vult Prometheus, sed re vera nec tacere nec non tacere injuriam qua affectus sit posse. Contra quod posuit Herodotus iv. 195. εἴη δ' ἄν πᾶν, ὅκου καὶ ἐν Ζακύνθῳ ἐκ λίμνης καὶ ὕδατος πίσαν ἀναφερομένην αὐτὸς ἐγὼ ὄρεον, nemo non videt, si dixisset πᾶν δυνατόν ἐστι, multo eum confidentius dixisse, et detracta opinionis modestia, quam quum, ut fecit, opinari se indicavit, nihil, certis quidem conditionibus, incredibile esse. Et hoc quidem genus ita tritum est, ut exemplis non indigeat.

VII.

De optativo cum ἄν pro futuro.

Cum hoc significato conjunctissimus est alius, isque non minus frequens. Nam quæ opinamur impleta aliqua conditione fieri, sive quæ possunt fieri, per se ipsa nulli sunt temporis adstricta: sola enim in cogitatione nostra versantur. Itaque nisi diserte ad præsentia vel præterita referuntur, consentaneum est, ut, quoniam rei vere factæ notatione carent, ad illud præcipue tempus trahantur, quod natura sua res non factas complectitur, i. e. ad futurum. Ita factum est, ut optativus cum particula ἄν consociatus futuri significationem habere existimetur. Sed hoc

quoque ita est comparatum, ut ipsum futurum tempus rem nt certam enunciet, optativus et ἄν autem ut talem, quæ videatur futura esse, si impleatur illa ex qua pendet conditio. Ita differunt hæc:

ἀ δεῖ γενέσθαι, ταῦτα καὶ γενήσεται·

ὅ τι τοι μόρσιμόν ἐστιν, τὸ γένοιτο' ἄν.

Attici quidem, qui amant omnia dubitantius dicere, præ cæteris hoc optativi usu delectantur. Qui si nonnumquam etiam quum quid certissime futurum dicere volunt, optativum præferunt, non est ea negligentia existimanda, sed figura etiam aliis in dicendi generibus usitatissima, qua verba dubitationis plena, pronunciata significantius, fortius asseverant.

Hic vero optativi cum particula ἄν conjuncti usus vel per se ipse prodit, cur haud facile quis, ut futura indicet, futuri sit optativo usus. Quum enim jam γίγνοιτο' ἄν et γένοιτο' ἄν ad res futuras referatur, quid opus est dicere γενήσεται' ἄν? Quin si quis ita loqueretur, videretur ille præsentia ac præterita excludere. Id vero, nisi quædam plane singularis ratio fieri jubeat, ne recte quidem faciat. Nam quæ futuro aliquo tempore fieri possunt, etiam nunc possunt fieri, et ante facta esse. Quare vix puto exempla illius constructionis, quæ non mendosa sint, inventum iri. Apud Aristophanem quidem Vesp. 1094. recte jam legitur:

οὐ γὰρ ἦν ἡμῖν ὅπως
ῥῆσιν ἐδ' ἔλεξεν ἐμέλλομεν τότ', οὐδὲ
συκοφαντήσαιν τινα
φρόντις, ἀλλ' ὅστις ἐρέτης ἐ-
σουτ' ἕριστος,

pro ὅς ἄν, ex libris Rav. et Ven. qui ὅστις ἄν habent. Mirum vero apud Lycurgum §. 15. p. 149. Reisk. nullum editorum ad hæc verba offendisse: ἐδ' γὰρ ἴστε, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅτι ᾧ πλείστον διαφέρετε τῶν ἄλλων ἀνθρώπων τῷ πρὸς τε τοὺς θεοὺς εὐσεβεῖν καὶ πρὸς τοὺς γονεῖς ὁσίως καὶ πρὸς τὴν πατρίδα φιλοτίμως ἔχειν, τοῦτον πλείστον ἀμελεῖν δόξοιτο' ἄν, εἰ τὴν παρ' ὑμῶν οὗτος διαφύγοι τιμωρίαν. Id scribendum puto δόξοιτο' ἄν.

VIII.

De optativo cum ἄν pro præterito.

ALIA vero in temporum ratione dubitatio sese offert, si de præsentibus et præteritis quaeritur. Nam etsi πεποιήκοι ἄν aperte præteriti temporis notationem continet, tamen hoc quoque non minus ad futurum trahi potest, ut factum quid fore significetur, quam ποιοῖτο' ἄν et ποίησκειν ἄν. Et tamen ista omnia non modo præsentis, sed adeo præteriti significationem habent. Hujus rei ratio sic est animo informanda. Manet sua cuique temporis vis. Et aoristus quidem præteriti quum proprie id quod aliquando factum sit significet, transfertur ad ea omnia, quæ ut jam perfecta cogitari volumus, sive ea ante perfecta sint, sive nunc, sive postero tempore, ita tamen, ut quum de re præsentem vel futura dicitur, cogitationem tantum perfectionis contineat, ideoque vel ipse, ut in imperativo, vel in optativo cum ἄν, cogitationem indicet, vel ex verbo pendeat quo quid cogitari significetur. Quoniam autem quæ jam perfecta esse cogitantur, vacua sunt notione durantis facti, consequens est non posse usurpari aoristum, ubi quid ut nondum ad finem perductum, ideoque vel durans adhuc, vel ex ejusdem actionis nondum absoluta repetitione constans cogitari volumus, sed ad ea pertinere, quæ vel brevi momento temporis vel semel facta intelligimus. Ita patet, manere propriam aoristi vim in omni ejus usu, licet prima specie diversissimum. Hinc illæ observationes grammaticorum verissimæ: Apollonii de Syntaxi iii. 24. p. 251. (253.) ὁ γὰρ ἀποφαίνόμενος οὕτω, γράφει, σάρου, σκάπτει, ἐν παρατάσει τῆς διαθέσεως τὴν πρόσταξιν ποιεῖται, ὥς ἔχει καὶ τὸ

βάλλ' οὕτως, αἰ κέν τι φόως Δαναοῖσι γένηαι·

φησὶ γὰρ ἐν τῷ πολέμῳ καταγίνουσι εἰς τὸ βάλλειν· ὁ γὰρ μὴ λέγων κατὰ τὴν τοῦ παρρησιάζοντος προφορὰν γράφον, σκάφον, οὐ μόνον τὸ μὴ γινόμενον προστάσσει, ἀλλὰ καὶ τὸ γινόμενον ἐν παρατάσει ἀπαγορεύει, εἴ γε καὶ τοῖς γράφουσιν ἐν πλείονι χρόνῳ προσφωνοῦμεν τὸ γράφον, τοιοῦτόν τι φάσκοντες, μὴ ἐμμένειν τῇ παρατάσει, ἀνύσαι δὲ τὸ γράφειν. Et Etym. Gud. p. 472, 26. ζήσεται, ζήσεται δὲ οὐ λέγουσι, διότι τῇ εὐκτικῇ εὐχῇ δηλοῦσι πράγματος ὀφειλόντος πληρωθῆναι· ὁ γὰρ λέγων γράψεται εὐχεται ὅπως εἰς τέλος ἐλθῇ τοῦ γράψαι· ὁμοίως καὶ τὰ λοιπὰ πληρωθῆναι. διόπερ οὐ λέγουσι δεῖ ζήσεται· ὁ γὰρ τοῦτο λέγων εὐχεται ἵνα ἐλθῇ εἰς τέλος τῆς ζωῆς, καὶ λοιπὸν εὐρίσκειται καταρῶμενος ἑαυτῷ· δεῖ δὲ λέγειν ζῶην, ζῶης, ζῶη. Vide eadem in Etym. M. p. 760, 24. Contraria præsentis ratio est, quod quum natura sua rem fientem necdum absolutam significet, optativus ejus temporis cogitationem notat rei, quam, quocumque eam tempore fieri sumamus, vel durare eo tempore, vel in facti nondum absoluta repetitione positam intelligimus.

His præmissis exempla afferamus et aoristi et præsentis optativi de re præterita dicti. Homerus Iliad. Δ. 539.

ἐνθα κεν οὐκέτι ἔργον ἀνὴρ ὀνόσαιτο μετελθών.

E. 311.

καὶ νῦν κεν ἐνθ' ἀπόλοιτο ἄναξ ἀνδρῶν Αἰνείας,
εἰ μὴ ἄρ' ὁδὴ νήσε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη.

et 388.

καὶ νῦν κεν ἐνθ' ἀπόλοιτο Ἄρης ἕατος πολέμοιο,
εἰ μὴ μητρὶν περικαλλῆς Ἡερῖβοια
Ἐρμέα ἐξήγγειλεν.

M. 58.

ἐνθ' οὐ κεν βέα ἵππος εὐτροχὸν ἄρμα τιταίνων
ἐσβαλεῖ, πεζοὶ δὲ μενοίνεον εἰ τελέουσιν.

P. 70.

ἐνθα κε βεῖα φέροι κλυτὰ τεύχεα Πανθοῖδαο
Ἀτρεΐδης, εἰ μὴ οἱ ἀγάσαστο Φοῖβος Ἀπόλλων.

398. οὐδέ κ' Ἄρης λαοσσοός, οὐδέ κ' Ἀθήνη
τόν γε ἴδοντο ὀνόσαι, οὐδ' εἰ μάλα μιν χόλος ἴκοι.
Herodotus vii. 180. καὶ ἔπειτα τῶν ἐπιβατέρων αὐτῆς τὸν καλλιστεύοντα ἀγαγόντες ἐπὶ τῆς πρῆφης τῆς νηὸς ἔσφαξαν, διαδέξιν ποιεύμενοι τὸν εἶλον τῶν Ἑλλήνων πρῶτον καὶ κάλλιστον. τῷ δὲ σφαγιασθέντι τούτῳ ὄνομα ἦν Λέων· τάχα δ' ἂν τι καὶ τοῦ ὀνόματος ἐπαύροιο. vii. 214. εἰδὲν μὲν γὰρ ἂν καὶ μὴ ἐὼν Μηλιεύς ταύτην τὴν ἀτραπὸν Ὀνήτης, εἰ τῇ χώρῃ πολλὰ ὁμιληκῶς εἴη. ix. 71. ἀλλὰ ταῦτα μὲν καὶ φθόνῳ ἂν εἴποιεν. Hæc omnia etiam ac re præsentem vel futura dici potuissent, si res postularet. Cæterum animadvertite pro solis illis, καὶ νῦν κεν ἔνθ' ἀπόλοιο et ἔνθα κε βεῖα φέροι etiam ἀπώλετο ἂν et ἔφερεν ἂν dici potuisse, quia opponi potest ἀλλ' οὐκ ἀπώλετο, ἀλλ' οὐκ ἔφερε. Sed dictum sine illius oppositionis cogitatione, optativum postulabat, ut cætera, in quibus non potest opponi contrarium.

Contra de re præterita, quæ vel diuturnior sit vel sæpius repetita, præsentis optativum posuit Herodotus i. 2. ubi quum Persas narrare dixisset, Europam a Græcis quibusdam, quorum ipsi sedem nesciant, raptam esse, addit: εἴησαν δ' ἂν οὗτοι Κρήτες, fuerint isti Cretenses. Sed eadem formula utitur de re præsentem ii. 6. iv. 195. Idem vii. 184. ἦδη ἂν ἄνδρες ἂν εἶεν ἐν αὐτοῖσι τέσσερες μυριάδες καὶ εἴκοσι. Quæ scriptura recte est a Schweighæusero Gaisfordioque prælata illi, quam Reizius et Schæferus ex paucis codd. receperunt, ἦδη ἂν ἔνθ' ἦν. Neque enim potest opponi, ἀλλ' οὐκ ἦν. Quin potest etiam ut de præsentem dicta accipi hæc sententia. Idem i. 70. τάχα δὲ ἂν καὶ οἱ ἀποδόμνοι λέγοιεν ἀπικόμενοι ἐς Σπάρτην, ὡς ἀναιρεθῆσαν ὑπὸ Σαμίων. Intelligitur enim id sæpius ab iis esse dictitatum. Et viii. 136. τάχα δ' ἂν καὶ τὰ χρηστήρια ταῦτά οἱ προλέγοι, συμβουλευόντα σύμμοχον τὸν Ἀθηναίων οἱ ποιεέσθαι. Plura enim id dixerant oracula.

IX.

De optativo cum ἄν in iubendo.

OPTATIVUS cum particula ἄν conjunctus quoniam quæ possunt fieri significat, usus duos accepit alios, qui cum illa ejus potestate sunt conjunctissimi. Eorum alter in iubendo cernitur, lenior ille imperativo, sed tamen, quoniam permittendi speciem habet, ut pro vocis conformatione etiam vel severior vel superior videri possit, ut in Soph. El. 1491.

χωροῖς ἂν εἴσω σὺν τάχει λόγων γὰρ οὐ
νῦν ἐστὶν ἄ γ' ὦν, ἀλλὰ σῆς ψυχῆς πέρι.

et in Antig. 444.

σὺ μὲν κομίζοις ἂν σεαυτὸν ἢ θέλεις,
ἐγὼ βαρεῖας αἰτίας ἐλεύθερον.

Quæ formula quia proprie non iubentis est, sed dicentis quid fieri possit, non habet μή, ubi negatio accedit, sed οὐ. Iliad. B. 250.

τῷ οὐκ ἂν βασιλῆας ἀνὰ στόμ' ἔχων ἀγορεύοις.

Notatu dignum est, hanc rationem loquenti, quæ familiaris sermonis speciem præ se fert, in fœdere Eleorum ut solemnem formulam pro imperativo usurpari: v. Boeckhii Corpus Inscr. Gr. fasc. i. p. 26. ut, συμμαχία κ' ἔα κατὸν ἔτεα, et quæ alia ibi plura hujusmodi exstant.

X.

De optativo cum ἄν in optando.

ALTER usus in optando positus est, ita quidem, ut de eo quod optamus quærat quomodo fieri possit. Itaque nihil frequentius quam πῶς ἄν in hoc genere est. Eurip. Suppl. 796.

πῶς ἄν ὀλοίμην σὺν τοῖσδε τέκνοις
κοινὸν ἐς Ἀἶδην καταβᾶσα.

Vide ibi Marklandum et Valckenarium ad Hippol. 208. qui tamen quum, ut solet exquisita captare, Sophoclem fortasse semel tantum πῶς ἄν ita posuisse dicit, fallitur. Vide Brunkium ad Aj. 388. Non solum autem πῶς ἄν ita usurpatur, sed quodvis aliud interrogativum vocabulum, quod quidem rei aptum sit, eam rationem admittit. Ut τίς. Æschylus Ag. 1457.

φεύ τίς ἄν ἐν τάχει μὴ περιώδυνος
μηδὲ δεινιώτης
μόλοι τὸν αἰεὶ φέρον' ἐν ἡμῖν
μοῖρ' ἀτέλεον ὑπρὸν;

Vide Soph. Aj. 879.

XI.

De optativo cum ἄν in sententia conditionali.

RELIQUUM est ut de sententiis conditionalibus et finalibus videamus. Et in conditionalibus quidem sententia duplex est particula ἄν cum optativo constructio, altera propria veterum epicorum, particulam sic adjectam habens, ut magis ad voculam conditionalem, quam ad optativum pertineat: quare cultior sermo ut non necessarium omittit. Iliad. A. 59.

Ἀτρεΐδην, νῦν ἔμμε παλιμπλαγχθέντας δῖω
ἄψ ἀπονοστήσειν, εἴ κεν θάνατόν γε φέγοιμεν.

E. 273.

εἴ τοῦτω κε λάβοιμεν, ἀροίμεθα κεν κλέος ἐσθλόν.

PARS XXXIII.

Quibus in locis ne putes posse significari, plurimi obstant alii loci, ut Iliad. Z. 49.

τῶν κέν τοι χαρίσαιτο πατὴρ ἀπερείσι' ἄποινα,
αἱ κεν ἐμὲ ζῶν πεπύθοιτ' ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.

quæ verba etiam K. 380. et A. 134. leguntur, sed in hoc postremo loco ommissa particula κέν. Adde B. 123. O. 196. 205. 1. 141. 283. 362. 445. N. 288. X. 220. Ψ. 346. 592. Hesiod. O. et D. 359. 432. 690. Præposita est particula Od. P. 223.

τὸν κ' εἴ μοι δόις σταθμῶν βντήρη γενέσθαι
iterata apud Hesiodum O. et D. 423.

εἰ δέ κεν ὀκταπῶδον ἔπο καὶ σφῦράν κε τάμοιο.

Iliad. A. 549. Wolfius ex conjectura, ut videtur, dedit:

δν δέ κ' ἐγὼν ἀπάνευθε θεῶν ἐθέλωμι νοῆσαι,
μήτι σὺ ταῦτα ἕκαστα διείρεο, μηδὲ μετόλλα;

recte fortasse: verum tamen non ut vitiosus putandus sit qui vulgo legitur optativus. Is enim facit ut sensus sit, εἰ δέ κ' ἐγὼν ἐθέλωμι, quod apodosin postulabat talem, οὐκ ἂν γνοίης ταῦτα, pro qua fortior infertur admonitio. Minus etiam probem, ut id hac opportunitate addam, Aristarchum, Iliad. O. 23. scribentem,

ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ ἐγὼ πρόφρων ἐθέλωμι ἐρύσσαι,
αὐτῇ κεν γαῖρ' ἐρύσαιμι, αὐτῇ τε θαλάσσει.

Non enim factum se id Jupiter indicat, sed dicit, quid, si velit facere, futurum sit. Rectius, ut in re vera futura, restitutus conjunctivus Iliad. I. 397.

τῶν ἦν κ' ἐθέλωμι, φίλην ποιήσομ' ἔκοιτιν.

Sic etiam Od. T. 489.

οὐδὲ τροφὸς οὖσης σεῦ ἀφέξομαι, δπηπὸτ' ἂν ἄλλας
δμῶας ἐν μεγάροισιν ἐμοῖς κτείνωμι γυναῖκας.

Hic quoque vulgo optativus legitur.

Diximus hoc genus constructionis epicorum proprium esse, ut vel propterea suspectum esse debeat, quod apud Euripidem Androm. 771. legimus,

εἴ τι γὰρ ἂν πάσχοι τις ἀμήχανον, ἀλκὰς
οὐ σπάνις εὐγενέταις.

At facile codd. quorundam scriptura πάσχη monstrare potest, scribendum esse, εἴτε γὰρ ἂν πάσχη.

Altera constructio particula ἄν cum optativo in sententia conditionali ea est, quæ particulam cum ipso jungi optativo postulat, facitque ut vel posse quid fieri, vel quidquid etiam sine particula conditionali optativus cum ἄν notat, significetur. Nam differt hoc genus ab illo, de quo supra dictum, in quo optativus pro rectæ orationis conjunctivo positus est. In his enim, de quibus nunc dicimus, nihil nisi particula conditionalis vel finalis ad optativum rectæ orationis cum ἄν conjunctum accedit. Et posse quidem significatur his in locis: Aristophanis Nub. 1184.

εἴ μὴ πέρ γ' ἄμα

αὐτῇ γένοιτ' ἂν γραῦς τε καὶ νέα γυνή.

Xenoph. Cyrop. iii. 55. τοὺς δ' ἀπαιδεύτους παντάπασιν ἀρετῆς θαυμάζοιμ' ἂν, ἔφη, ὦ Χρυσάντα, εἴ τι πλεόν ἂν ὠφέλησειε λόγος καλῶς ῥηθεὶς εἰς ἀνδραγαθίαν ἢ τοὺς ἀπαιδεύτους μουσικῆς ἄσμα μάλα καλῶς ᾄσθην εἰς μουσικὴν. Vide Æschin. de falsa leg. p. 265. Reisk. (412. §. 34. Bekk.) Demosth. p. 44, 29. 196, 20. ubi Bekkerus indicativum sine ἄν posuit: 582, 24. 748, 14. 903, 19. 1108, 6. 1206, 21. 1300, 8. 1337, 8. Pro futuro autem, ut in Xenoph. Cyrop. iv. 2, 37. ἔγχετε νῦν, ἔφη, ὦ ἄνδρες, εἴ τινες ὦν τὰ μὲν κακὰ μισεῖτε, αγαθοὶ δὲ τιος παρ' ἡμῶν βούλοισθ' ἂν τυγχάνειν. Vide Plat. Protag. p. 329. B. ubi conferendus Heindorfius p. 535. Non recte vero olim judicavi de Pindari verbis Pyth. iv. 468.

εἴ γὰρ τις ὄξους ὀξυτόμῳ πελέκει
ἐξερείψαι κεν μεγάλας δρυὸς, αἰσχύνει
οἱ δὲ οἱ θαητὸν εἶδος.

Videtur ibi κεν in μέν mutandum esse: nam monstruosum ἐξερείψη κεν habeat sibi qui invenit.

Eadem, quam particula εἴ vere conditionalis rationem habet, etiam tum obtinet, quum interrogativa est, an significans. Xenophon Cyr. i. 6, 10. ἐρωτᾷς, ἔφη, τοῦτο, ὦ παῖ, εἴ τις ἂν ἀπὸ σοῦ πόρος προσγένοιτο. Sic etiam viii. 3, 26. et alibi sæpiissime.

Ad hoc genus constructionis pertinent etiam particula ὥς et ὅπως, quomodo significantes, quæ sæpiissime cum optativo et ἄν conjunguntur. Nam etiam sine illis particulis oratio optativum et ἄν habitura esset. Xenoph. Hist. Gr. vii. 1, 27. ἐκεῖ δὲ ἐλθόντες, τῷ μὲν θεῷ οὐδὲν εἰκονώσαντο, ὅπως ἂν ἡ εἰρήνη γένοιτο, αὐτὸ δὲ ἐβουλεύοντο. Vide iii. 2, 1. iv. 1, 40. vi. 4, 28. Demosth. p. 195, 27. 345, 11. 932, 22. Platon. Phædr. p. 231. A. Conferendus ad eum dialogum Heindorfius p. 198.

Addam his aliud genus optativi in sententia conditionali cum particula ἄν consociati, cujus ratio quum lateret viros doctos, tollendum indicarunt ἄν, ut Thierschius apud Pindarum Nem. vii. 131. εἰ δ' αὐτὸ καὶ θεὸς ἂν ἔχοι. Scilicet hic ἄν ad θεὸς pertinet, hoc sensu, εἰ δ' αὐτὸ καὶ θεὸς ἂν ὦν τις ἔχοι. Potest ita accipi etiam illud Xenophontis in initio Agesilai, ubi Schæferus removendum censebat ἄν: οὐ γὰρ ἂν καλῶς ἔχοι, εἰ ὅτι τελέως ἀνὴρ αγαθὸς ἐγένετο, διὰ τοῦτο οὐδὲ μείνων ἂν τυγχάνοι ἐπαίρων. Quamquam nihil impedit quin hic locus etiam sic intelligatur: malum esset, si, quod perfectissima virtutis vir fuit, ne leniorem quidem posset laudationem nancisci.

Tenendum est autem, quod ad collocationem particula ἄν in hisce sententiis conditionalibus attinet, nihil interesse, utrum statim post particulam conditionalem, an interpositis aliquot vocibus, an demum post verbum ponatur. Demosthenes p. 115, 9. οἷς ἂν ἐγὼ ληφθῆιν, ταῦτα πράττω. 167, 17. ὅπως ἂν τις ὀνομάσαι. 168, 24. ὥς ἂν συνταχθῆτε. Xenoph. Hist. Gr. vi. 1, 9. οἶμαι ἂν οὐκ εἶναι ὁποῖο ἂν ἀζιώσαιεν. Demosth. p. 286, 28. ἂν εἴχαιτο, ποιήσομεν. 473, 26. ἐπειδὴ δ' ἐπράξαμεν πάνθ' ὅσ' ἂν εὐξάμεθα. 1112, 2. εἰ ὡς—ὅσ' ἂν ἔχοιμι εἰπεῖν. 815, 7. ὥς ἂν συνομώτατ' εἴποι τις. 1401, 18. ὅν τις ἂν κατάθοιτο. Sed idem p. 73, 5.

ἄπερ εὐχαισθ' ἄν. Plato Phileb. p. 15. C. ὥς γ' οὖν ἐγὼ φαίην ἄν.
Theocritus xxv. 60.

ἐγὼ δέ τοι ἡγεμονεύσω
αὖτις ἐς ἡμετέρην, ἵνα κεν τέτμοιμεν ἕνακτα.

XII.

De optativo cum ἄν in sententia finali.

PARTICULA ἄν in sententia finali cum optativo, qui non sit pro
rectæ orationis conjunctivo positus, ibi tantum usurpatur, ubi
finis is est, ut possit aliquid fieri. Et sic jam Homerus Od. B.
52.

οἱ πατρός μιν ἐς οἶκον ἄ περβίγασι νέεσθαι
Ἰκαρίου, ὥς κ' αὐτὸς ἐεδνώσαιτο θυγάτρα,
δοίῃ δ' ὧ κ' ἐθέλοι καὶ οἱ κεχαρισμένος ελθοι.

Sic ibi scribendum, non, ut vulgo, μέν. M. 156.

ἀλλ' ἐρέω μὲν ἐγὼν, ἵνα εἰδότες ἦ κε θάνωμεν,
ἦ κεν ἀλευόμενοι θάνατον καὶ κῆρα φύγοιμεν.

Π. 295.

νῶϊν δ' οἷοισιν δύο φάσγανα καὶ δύο δοῦρε
καλλιπέεσσι καὶ δοιὰ βοάγρια χερσὶν ἐλέσθαι,
ὥς ἄν ἐπιθύσαντες ἐλοίμεθα.

Sed Ω. 530.

ἴσχεσθε πτολέμον, Ἰθακήσιοι, ἀργαλέον,
ὥς κεν ἀναιμωτί γε διακρινθεῖτε τάχιστα,

non est cur posthabeatur quod libri nonnulli præbent διακρινθήτε.
Sophocles Œnomao apud Aristoph. Av. 1337.

γενοίμαν αἰετὸς ὑψηπέτας,
ὥς ἄν ποταθῇην ὑπὲρ ἀτρυγέτου γλαυ-
κάς ἐπ' οἶδμα λίμνας.

Quem locum Elmsleius ad Soph. Aj. 1217. quod Atticos non ita
loquutos putabat, Simonidis vel alius lyrici esse suspicabatur.
Euripides Iph. T. 1024.

ΟΡ. τί δ' εἴ με ναῶ τῷδε κρύψειας λάθρα;
ΙΦ. ὥς δὴ σκότος λαβόντες ἐκσωθείμεν ἄν;

Demosthenes p. 66, 12. ἔπειθ' ὑμεῖς οἱ καθήμενοι, ὥς μὲν ἄν εἴ-
ποιτε δικαίους λόγους καὶ λέγοντος ἄλλου συνείητε, ἡμῖνον Φιλίπ-
που παρεσκεύασθε· ὥς δὲ κωλύσαιτ' ἄν ἐκείνον πράττειν ταῦτα ἐφ'
ὧν ἐστὶ νῦν, παντελῶς ἀργῶς ἔχετε. Variat ibi scriptura, aliis li-
bris εἴπητε et συνείητε vel συνίετε exhibentibus. Nimis breviter
Schæferus: " συνείητε, ut oportebat, Bekkerus." Ego quidem
cur in priore membro orationis optativi positi sint, fateor me non
perspicere. In altero autem membro et res ipsa et collocatio
particulæ optativum tuetur. Male vero in Sophoclis fragmento
apud Stobæum Serm. xl. 3. legitur:

μή μοι κρυφαῖον μηδὲν ἐξείπησ' ἔπος·
κλειθρον γὰρ οὐδέν· ὥς δ' ἄν εὐπετές λάβοις,
γλώσσης κρυφαῖον οὐδὲν οὐ διέρχεται.

Scribe ὥς δ' ἄν εὐστεγὲς λάβης, quamvis facile celatu acce-
peris.

LIBER QUARTUS.

I.

De ἄν cum imperativo.

DUBITATUM est an etiam imperativo jungi possit *ἄν*. Ac fuerunt quibus id non esset offensioni, in iisque ipse R. Bentleius, cui modeste contradixit Lennepius ad Phalar. p. 310. Nisi egregie fallor, accidit criticis hic quoque quod sæpe, ut viderunt verum, sed uti nescirent. Nam repugnat sane, cum imperativo, qui modus verbi ita definitus est ut non videatur conditionem posse adsignificare, particulam conditionalem *ἄν* construi. Verum temere tamen ageret, qui, sicubi addita reperitur, statim ejiceret, nec reputaret posse eam fortasse alio referri. Ac multis id modis fieri potest. In ipso illo Phalaridis loco epist. 107. quum libri habeant *ἄν ἀνεπαχθέστατον*—προσδέχου, ego quidem non tollendum *ἄν* putem, sed addendum ei *ὥς*: σώματος μὲν γὰρ ἀβρωστίαν θεραπεύει τέχνη· ψυχῆς δὲ νόσον ἵαται θάνατος, *ἄν ὥς ἄν ἐπαχθέστατον ἀντὶ πολλῶν καὶ μεγάλων ἀδικημάτων, οὐκ ἀκουσίῳ ἄν ἐμοὶ προστρέπεις, ἀλλ' ἐκούσιῳ ἄν αὐτὸς εἰργασαί, προσδέχου*. Apertum est, hic jnngi quidem *ἄν* cum imperativo, sed non construi: sensus est enim, οὕτως ὥς *ἄν* ἐπαχθέστατος εἴη. Magis dubius videri potest Aristophanis locus Ach. 1200. ubi φιλήσατον με τὸ περιπεταστὸν καμπιμανδαλωτὸν *ἄν* in edd. vulgaribus scriptum est, sed codd. particulam omittunt. Sunt illa antistrophica, in quibus mirum in modum grassati sunt veteres metrici, quum trimetros voluerunt restituere. Quæ veræ scripturæ sint, ambiguum est, quum propter librorum dissensum, tum quod in antistropha versus excidit. Quod si recte codd. habent,

φιλήσατον με μαλθακῶς, ὧ χρυσίω,
τὸ περιπεταστὸν καμπιμανδαλωτὸν,

quod sane ita videtur, posteriori huic versui respondet is, qui addito in libris quibusdam οὐν quartus strophæ est,

ἐκεῖνο δ' οὐν αἰακτὸν *ἄν* γένοιτο.

Ita quintus versus antistrophæ, qui trimeter iambicus fuit, interiit. Et sic exemptum est hoc exemplum iis, quæ *ἄν* cum imperativo junctum habent. Non utilior est Rhesi v. 685. in quo quod scriptum est, παῖε, παῖε πᾶς τις *ἄν*, quum propter alia ejus versus vitia, tum eo suspectum est, quod verba *τις ἄν* in quibusdam codd. desunt. Omnino illa scena pessime habita est, vitiata etiam choro in bemichoria distincto, quum singuli potius cantores distinguendi fuerint. Hos quidem versus, qui scenam plane perturbant, sic scribendos conjicio:

ΟΔ. ἴσχε, θάρσει. ΧΟΡ. πέλας ἴθ'. ΟΔ. οὐ δὴ. ΧΟΡ. παῖε, παῖε πᾶς. τίς εἴ;

ἦ σὺ δὴ ῥῆσον; ΟΔ. κατέκτας. ΧΟΡ. ἀλλὰ τὸν κτενοντὰ σε.

ΟΔ. ἴσχε πᾶς τις. ΧΟΡ. οὐ μὲν οὐν. ΟΔ. ἄ, φίλιον ἄνδρα μὴ

θενεῖς;

Multum ab his differt illud Platonis Alcib. i. p. 122. D. εἰ δ' αὖ τι καὶ πλοῦτ' προσέχεις καὶ κατὰ τοῦτο οἶε τι εἶναι, μὴ δὲ τοῦτο *ἄν* ἡμῖν ἔρρητον ἔστω, ἐάν πως αἰσθῇ οὐ εἴ. Quamquam eam scripturam ex editione Læmariiana propagatam esse, a Buttmano monitum est in præfatione ad iv. dialogorum ed. quartam p. iv. quum neque codd. nec priores edd. *ἄν* habeant. Sed fatendum est tamen, potuisse addi, ut quod non ad imperativum, sed ad *μὴ δὲ τοῦτο* pertineat. Plane ita loquutus Metopus apud Stebæum i. 64. p. 7, 48. τὰ δὲ εἰδεα αὐτὰς καὶ τὰ μέρεα οὕτως καὶ τις ἀθησαίω. Ita editum a Gaisfordio. Cod. A. καί. Vulgo οὕτως *ἄν* τις. Maximus Tyrius diss. vii. c. 7. p. 116. ed. Reisk. κὰν τοῦτό τις ὑμῶν τὸ πάθος ζηλωσάτω. Male ibi Reiskius conjecit κὰν τοῦτῳ. Recentiores etiam omisso τοῦτο, ut Tzetzes ad Lycophr. 424. σὺ δὲ εἰ τοῦτο μέγα γράφεις, κὰν λέγε δτι ἐπεκτάσει Ἀττικῇ μέγα τοῦτο γράφεται: de quo loco monuit Lobeckius ad Phryn. p. 9. Jam judicari poterit etiam de Xenophontis verbis Anab. i. 4, 8. ἀλλ' ἰόντων *ἄν* εἰδότες δτι κακίους εἰσι περὶ ἡμᾶς ἢ ἡμεῖς περὶ ἐκείνους: in quibus Porsonus quantocius tollendum censuit *ἄν*, quem sequuti sunt alii. Et esset tollendum, si pertineret ad imperativum: sed est ad εἰδότες referendum, quod divisim si hæc enunciasset, dixisset, ἰόντων καὶ εἰδεῖν *ἄν*. Posset defendi etiam infinitivus cum *ἄν* pro imperativo in H. Stephani ed. Herodoti iii. 153. ἐχόντων δὲ μήτε οἱ πρότεροι μὴδὲν τῶν ἀμυνούτων μήτε οὗτοι πλὴν ἐγχειριδίων τοῦτο δὲ *ἄν* ἔχειν. Sed editur hodie, nulla scripturæ diversitate adnotata, τοῦτο δὲ *ἔαν* ἔχειν.

II.

De ἄν cum infinitivo.

INFINITIVUS forma est orationis obliquæ, ut qui semper pen-

deat ex aliquo alio verbo, sive illud additum est, sive mente suppletur. Ex quo consequitur, ubi in recta oratione *ἄν* cum verbi modis qui rectæ orationis sunt, i. e. cum indicativo et optativo construitur, ea oratione per infinitivum in obliquum versa, etiam infinitivo adjici *ἄν*; ubi autem indicativus et optativus non admittunt *ἄν*, ibi ne infinitivo quidem addi posse. Hæc res ita plana et aperta est, ut ne opus quidem sit omnia exemplis scriptorum firmare, præsertim quum attulerit jam grammaticus in Bekkeri Anecd. p. 127. Sed rei declarandæ causa hoc ponemus. Quod ἐποίησα *ἄν* simpliciter affirmans diceres, per infinitivum est φημί *ἄν* ποιῆσαι. Sic quod ἐπόλουν *ἄν*, φημί *ἄν* ποιεῖν; quod ἐπεποίηκεν *ἄν*, φημί *ἄν* πεποίηκεναι. Item quod optativo diceres ποιῆσαιμ' *ἄν*, est ποιῆσαι *ἄν* οἶμαι: quod ποιοῖμ' *ἄν*, ποιεῖν *ἄν* οἶμαι; quod πεποίηκοιμ' *ἄν*, πεποίηκεναι *ἄν* οἶμαι. Ex his apparet, ubi verbum finitum cariturum esset particula, debere eam etiam in infinitivi suffectione abesse. Xenophon Mem. S. i. 3, 3. οὔτε γὰρ τοῖς θεοῖς ἔφη καλῶς ἔχειν, εἰ ταῖς μεγάλαις θυσίαις μᾶλλον ἢ ταῖς μικραῖς εἰσφέρον: πολλὰ γὰρ ἄν αὐτοῖς τὰ παρὰ τῶν πονηρῶν μᾶλλον ἢ τὰ παρὰ τῶν χρηστῶν εἶναι κεχαρισμένα: οὐτ' *ἄν* τοῖς ἀνθρώποις ἀξίον εἶναι ζῆν, εἰ τὰ παρὰ τῶν πονηρῶν μᾶλλον ἢ κεχαρισμένα τοῖς θεοῖς ἢ τὰ παρὰ τῶν χρηστῶν. Bis hic recte junctum est *ἄν* infinitivo; recte vero etiam omissum in principio hujus loci, in quo errarunt qui addi voluerunt. Neque enim ἀλλ' ἔχει καλῶς opponitur, sed ἀλλ' οὐ χαίρουσι μᾶλλον ταῖς μεγάλαις θυσίαις. De Elmsleii dubitatione, an verbis *putare* significantibus jungi nequeat infinitivus aoristi sine *ἄν* ad futurum pertinens, dixi ad Soph. Aj. 1065. ostendique non minus recte id fieri, quam cum quovis alio verbo, quia e. c. πεσεῖν est *cadere*, πεσεῖν *ἄν* *cadere* posse, ut apud Herodot. vii. 203. ὀφείλειν *ἄν* καὶ τὸν ἐπελκύνοντα, ὥς ἐόντα θνητόν, ἀπὸ τῆς δόξης πεσεῖν *ἄν*.

Difficilior est quæstio de infinitivo futuri cum *ἄν*. De eo sic grammaticus apud Bekkerum p. 127. μέλλοντι δὲ μὲν τῶν γραμματικῶν κανὼν οὐκ ἐπιτρέπει, παρὰ τοῖς ἀρχαίοις δὲ οὐκ ὀλίγα παραδείγματα εὐρίσκεται. Δημοσθένους πέμπτῳ Φιλιππικῶν (locum frustra quæras) οὐδὲν *ἄν* τοῦτον ἡμῖν οἶμαι πολεμήσειν. καὶ ἐν τῷ πρὸς Λεπτινῶν (p. 467, 28.) οὐκοῦν πρὸς πολλοῖς οἷς βλάψειν *ἄν* ὑμᾶς δὲ νόμος φαίνεται. καὶ ἐν πρώτῳ τῶν Φιλιππικῶν ὥς μὴδ' οὔτις *ἄν* δεῖνόν πεῖσσεσθαι. Ἰσοκράτης ἐν τῷ περὶ τῆς ἀντιδόσεως (p. 342. D. 436. Bekk.) ἡγουμένους ἐκ τοῦ παρανεῖν τὴν τε διανοίαν τὴν ἐκείνου μάλιστα *ἄν* ὠφελήσιν καὶ τὸν τρόπον τὸν ἐμαυτοῦ δηλώσειν. Quem hic ex Leptinea Demosthenis locum affert, in eo hodie legitur οἷς *ἄν* δὲ νόμος βλάψει ὑμᾶς φαίνεται, unus antem liber apud Bekkerum omittit *ἄν*. In Isocratis loco μάλιστα ὠφελήσιν sine adnotatione dedit Bekkerus. Omitti *ἄν* in cod. Vat. ex litteris ejus scio. Ac liber ille Urbinas etiam aliis in locis ea particula caret, ut p. 162. C. ἦν δὲ διὰ τέλους ἀκούσῃτέ μου προσέχοντες τὸν νοῦν, οἶμαι πάντας *ἄν* ὑμᾶς καταγνώσσεσθαι πολλὰν ἀνοιαν καὶ μανίαν τῶν τὴν ἀδικίαν πλεονεξίαν εἶναι νομίζοντων, et in iis quos Matthiæ citavit in Gr. Gr. p. 880. qui addit Thucyd. ii. 80. extr. νομίζοντες, εἰ ταῦτην πρώτῃν λάβοιεν, βαδίως *ἄν* σφίσι τέλλα προσχωρήσειν. Omittunt *ἄν* duo codd. Sophocles CEd. Col. 1075.

ὥς προμῦναι τί μοι
γνώμα τάχ' *ἄν* δώσειν
τὰν δεινὰ τλάσαν.

Hic Elmsleius litem intendit particulæ. Comparari cum his potest nullius tamen auctoritatis scriptor, Scholiastes Pindari ad Nem. iv. 81. οὐ φάναι *ἄν* δώσειν, εἰ μὴ προσομιλῆσαι. Euripides Hel. 455.

πικρῶς *ἄν* οἶμαι γ' ἀγγελεῖν τοὺς σοὺς λόγους.

Nemo non facile corrigat ἔρ'. Plato Cratylus p. 391. A. ἀλλὰ δοκῶ μοι ὥδε *ἄν* μᾶλλον πεισθήσεσθαι σοι. Multi codd. πείθεσθαι. In Xenoph. de rep. Laced. 8, 3. Aldina: ὅσῳ γὰρ μείζω δύναμιν ἔχει ἢ ἀρχή, τοσοῦτῳ μᾶλλον *ἄν* ἡγήσαιο αὐτὴν καταπλήξειν τοὺς πολίτας. At Junta omisit *ἄν*. Demosthenes p. 776, 3. τί γὰρ *ἄν* τοῦτον ὅλεσε Bekkerus e cod. Marc. ποιεῖν, cæteris libris ποιῆσειν tuentibus. P. 1225, 21. ἦν ἐγὼ οὐ πολλὰς ἐλπίδας εἶχον ζῶσαν *ἄν* καταλήψεσθαι. Omisit *ἄν* cum aliis libris Bekkerus. In primis autem commemorari debet hoc p. 860, 8. ταῦτ' ἐμοὶ προκαλεσαμένου πολλῶν παρόντων οὐκ *ἄν* εἴη ποιῆσειν, ut scriptum est in cod. Lessing. Cæteri libri ποιῆσαι, quod apparet a quibusdam in ποιῆσειν mutatum esse, quia aperte futuri significationem habet. Et tamen quin ποιῆσαι genuina scriptura sit eo minus dubitari potest, quod etiam participium aoristi cum *ἄν* conjunctum de futuro dicitur, in quo debet aliquanto major esse offensio. Ex his colligi potest, non magis cum infinitivo futuri construi *ἄν*, quam cum ejus temporis indicativo aut optativo. Quod si quid veri est in illa grammatici apud Bekkerum adnotatione, neque is mendosis est libris usus, sic erit existiman-

dum, sicubi *ἄν* in illa constructione positum inveniatur, similiter ut supra in aliis locutionibus vidimus, cum alio potius aliquo verbo esse brevitate quadam dicendi conjunctum. Sic illa *τάχ' ἄν δώσῃ, οὐδὲν ἄν πεισθήσεται, βραδίως ἄν προσχωρήσῃ*, si sunt ab auctoribus illis scripta, studio illo multa paucis complectendi defendi possunt, quod in mente haberent *δώσῃ, καὶ τάχ' ἄν' οὐ πεισθήσεται, οὐδὲ ἄν' προσχωρήσῃ, καὶ βραδίως ἄν* in quibus omnibus verborum eorundem optativi *δοίη, πεισθῇ, προσχωροίη* intelliguntur.

Cæterum tantum abest ut, quod Werferus fecit in Act. Monac. i. p. 252. hac constructione uti liceat ad *ἄν* cum indicativo futuri defendendum, ut potius infinitivus hujus temporis non possit cum ea particula construi, si idem tempus non patitur indicativum suum vel optativum ei consociari. De utraque re alibi dictum.

Non dubito quin etiam conjunctivus cum *ἄν* conjunctus in obliqua oratione in infinitivum converti possit, ut, *ὅταν δὲ γενέσθαι ταῦτα, τότε ποιήσῃ*, etsi non habeo exemplum in promptu. Sed illud patet, eam constructionem non posse ferri, si verbum, quod infinitivum regit, ipsum ex illa voce conditionalis pendet, qualis est hic in plerisque codd. Demosthenis locus p. 95, 24. *εἰ γὰρ ἦδη τοσαύτην ἐξουσίαν τοῖς αἰτιάσθαι καὶ διαβάλλειν βουλομένοις δίδωτε, ὥστε καὶ περὶ ὧν ἄν φασὶ μέλλειν αὐτὸν ποιεῖν, καὶ περὶ τούτων προκατηγορούντων ἀκροᾶσθε, τί ἄν τις λέγοι;* recteque puto Schæferum et probare quod Bekkerus omisit *ἄν*, et dicere servato scribendum esse *φῶσιν*.

III.

De *ἄν* cum participio.

Eadem omnia, quæ de infinitivo dicta sunt, quadrant etiam in participium, cui iisdem prorsus conditionibus jungitur *ἄν*. Nam *ποιῶν ἄν* est vel *ὅς ἐποίει ἄν*, vel *ὅς ποιοῖ ἄν*, nisi quod, ut multiplex est participii usus, non ubique *ὅς*, sed *ὅτε, εἰ, ὅτι*, aliasque particulas adhibere, vel etiam participium simpliciter in verbum finitum cum *ἄν* solvere potes. Ut apud Æschylum Choëph. 346.

λιπὼν ἄν εὐκλείαν ἐν δόμοισιν
τέκνων τε κελεύθους
ἐπιστρεπτόν αἰῶνα κτίσας
πολύχρωστον ἄν εἶχες
τάφον διαποντίου γᾶς.

I. e. *ἔλιπες ἄν*. Demosth. Phil. i. principio et in proœm. p. 1418. *εἰ μὲν γὰρ περὶ καινοῦ τινὸς πράγματος προϋτίθετο, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λέγειν, ἐπισχῶν ἄν ἐως οὐ πλείστοι τῶν εἰωθότων γνώμην ἀπεφίοντο, εἰ μὲν ἥρεσκέ τί μοι τῶν ὑπὸ τούτων βηθέντων, ἡσυχίαν ἄν ἦγον.* Sophocles (Ed. R. 523).

ἀλλ' ἦλθε μὲν δὴ τοῦτο τοῦνεῖδος τάχ' ἄν
ὀργῇ βιασθὲν μάλλον ἢ γνώμῃ φρενών.

Ed. Col. 964.

θεοὶς γὰρ ἦν οὕτω φίλον
τάχ' ἄν τι μνηιοῦσιν εἰς γένος πάλαι.

Ad utrumque locum vide quæ adnotavi.

Ita est autem par participii et infinitivi constructio cum *ἄν*, ut etiam futuri participium et dubitationes faciat easdem quas ejus temporis infinitivus, et, si est usurpatum, non potuerit aliis quam infinitivus conditionibus usurpari. De eo grammaticus Bekkeri p. 128. *μετὰ μέλλοντος Ἰσοκράτους ἐν τῷ περὶ τῆς ἀντιδόσεως οὐχ ὡς οὐχ ἡδέως ἄν τινὼν μὴ κατανεύσομεν.* At hujus quoque generis exempla fere codicum auxilio remota sunt, ut apud Isocratem p. 142. B. apud Demosthenem p. 204, 23. Nec dubium est quin etiam de futuro tempore usurpetur aoristi participium cum *ἄν*. Thucydides iii. 37. *οἱ μὲν γὰρ τῶν τε νόμων σοφώτεροι βούλονται φαίνεσθαι, τῶν τε αἰεὶ λεγομένων ἐς τὸ κοινὸν περιγίγνεσθαι, ὡς ἐν ἄλλοις μεῖζον οὐκ ἄν δηλώσαντες τὴν γνώμην.* vii. 42. καὶ ὁρῶν τὸ παρατεχίσμα τῶν Συρακοσίων, ὧ ἐκόλυσαν περιτεχίσμα σφᾶς τοὺς Ἀθηναίους, ἀπλοῦν τε ὤν, καὶ εἰ ἐπικρατήσῃ τις τῶν τε Ἐπιπολῶν τῆς ἀναβάσεως καὶ αὐτὸς τοῦ ἐν αὐταῖς στρατοπέδου, βραδίως ἄν αὐτὸ ληφθῇ. Xenophon Anab. v. 2, 8. αὐτὸς δὲ διαβὰς σὺν τοῖς λοχαγοῖς ἐσκοπεῖτο πότερον εἴη κρείττον ἀπάγειν καὶ τοὺς διαβεβηκότας ἢ καὶ τοὺς ὀπίσθας διαβιβάσειν ὡς ἀλόγως ἄν τοῦ χωρίου. Vide, ne plura afferam, Schæferum in Melet. Cr. p. 125. seq. Matthiæ Gr. Gr. §. 597-6. et quæ Kiddleus congressit ad Dawesum p. 128. s. Sed apud Xenophontem Cyrop. i. 6, 1. quod legitur: *τούτων δὲ φανέντων, οὐδὲν ἄλλο ἐτι οἰωνόμενοι πορεύοντο, ὡς οὐδένα ἐν λήσαντα τὰ τοῦ μεγίστου θεοῦ σημεῖα* quod non est ex Atticorum usu dictum, ad Viger. p. 814. in *λήσαντα* mutandum censui. Idque, nisi placet *ἄν* deleri, sic erit intelligendum, *ὡς οὐ λήσαντα, καὶ οὐδένα ἄν λάθοι*. Sed aoristi participium non minus de re præterita dicitur, ut apud Isocratem p. 265. E. *εἰς τοῦτ' ἦλθον οὐκ ἀνοίας ἀλλὰ μανίας, ὥστε πρὸς μὲν τὸν ἐπιστρατεύσαντα καὶ βουλήθέντα τῷ μὲν πόλει τούτῳ παντάπασιν ἀνελεῖν, τοὺς δ' ἄλλους Ἑλλήνας καταδουλώσασθαι, πρὸς μὲν τὸν τοιοῦτον, κρατήσασαι βραδίως ἄν αὐτοῦ καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, εἰρήνην εἰς ἅπαντα συνεγραψάντο τὸν χρόνον* quod est οὐ ἐκράτησαν *ἄν*. Mirum vero est, apud eundem Isocratem p. 129. A. sic legi: *εἰ δὲ δεῖ καὶ περὶ τῶν ἔξωθεν βοηθειῶν εἰπεῖν, ἡγοῦμαι πολλοὺς ἔσεσθαι τοὺς βουλομένους ἐπαμύνειν. ἐπίσταμαι γὰρ πρῶτον μὲν Ἀθηναίους, εἰ καὶ μὴ πάντα μεθ' ἡμῶν εἶναι, ἀλλ' ὑπὲρ γε τῆς σωτηρίας τῆς ἡμετέρας ὅτιον ἄν ποιήσοντας* *ἔπειτα τῶν ἄλλων πόλεων ἔστιν ὡς ὁμοίως ἄν ὑπὲρ τῶν ἡμῶν συμφερόντων ὡς περὶ τῶν ἑαυταῖς συμβουλευσομένων* *ἐτι δὲ Διονύσιον τὸν τύραννον καὶ τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα καὶ τοὺς ἄλλους κατὰ τὴν Ἀσίαν δυνάστας, καθ' ὅσον ἕκαστος δύναται, προθύμως ἄν ἡμῶν ἐπικουρήσοντας.* In his ὅτιον *ἄν* pro vulgato πάντα habet cod. Urbinas. Idem *ἄν* post προθύμως omittit, ut quidem in litteris ad me datis Bekkerus scripsit: nam in editione sua nihil de ea omissione adnotavit. Et ὅτιον ἄν

quidem recte se habet, quod hic *ἄν* non ad participium pertinet. Duo *ἄν* autem quæ sequuntur, nisi deleri placet, requirere aoristi participium videntur, quod quidem etiam *ἰ-τι-οῦν* *ἄν* addi potuit. Recte scriptum est apud Demosthenem p. 128, 29. *πάλαι τις ἡδέως ἄν ἴσως ἐρωτήσαν καθῆται.* Quæ ibi Bremius ex eodem scriptore commemoravit exempla, eorum duo ope codicum liberata sunt illa constructione: de tertio statim dicam. Schæferus non liquere sibi ait, sed *ἄν ἴσως* juncta ex parallelo putat. Id quomodo fieri possit, non video. Sed plana est res, quod vel si interpungas apparet: *πάλαι τις, ἡδέως ἄν ἴσως, ἐρωτήσαν καθῆται.* Supplendum est enim *ἐρωτᾷν* sive *τοῦτο ποιεῖν*. Ille autem quem modo dicebam alter locus ita vulgo legitur p. 284, 17. *ὡς οὐδ' ἄν εἴ τι γένοιτο ἔτι συμπενοῦντων ἄν ἡμῶν καὶ τῶν Θηβαίων.* Alterum *ἄν* a Bekkerio est codd. quorundam auctoritate deletum. Ita recte se habet oratio, *ὡς οὐ συμπενοῦντων, οὐδ' ἄν εἴ τι γένοιτο, repetito verbi aoristo συμπενοῦντων.* Recte etiam Lucian. Contempl. 14. T. i. p. 510. *ἐν τοσούτῳ δὲ ἐπαίρεσθαι, ὡς ἄν ἀφ' ὑψηλοτέρου ἀλγεινότερον, καταπεσοῦμενοι.* Nam id est *ὡς καταπεσοῦμενοι, ἀλγεινότερον ἄν ἀφ' ὑψηλοτέρου καταπεσόντες.* Quamquam nescio an comparativum illud *ὡς ἄν* quadam negligentia in vitæ communis usu etiam de re certa dictum sit, in qua omittendum erat *ἄν*. Ut apud eundem Contempl. 1. p. 488. *ξαναρήσεις γὰρ εὐ οἷδ' ὅτι με συμπερινοστώ, ὡς ἄν εἰδῶς ἅπαντα.* Pausanias i. 21, 8. *ἵππους πολλὰς ἕκαστος τρέφει, ὡς ἄν οὐτε ἐς ἰδιωτῶν κλήρους τῆς γῆς μεμερισμένης, οὐτε τι φερούσης πλὴν ὕλης ἀγρίας, ἅτε ὄντων νομάδων.* Demosthenes p. 519, 10. *καὶ θόρυβον καὶ κρότον τοιοῦτον ὡς ἄν ἐπαινοῦντές τε καὶ συνησθόντες ἐποίησατε.* P. 1352, 27. *καὶ συνέπειν καὶ συνεδέπειν ἐναντίον πολλῶν Νεάιρα αὐτῇ, ὡς ἄν ἐταῖρα οὐσα.* Rectius omisit *ἄν* in iisdem verbis p. 1353, 9. 1354, 8. 1361, 16. 27.

Cæterum non inutile fuerit monuisse, errare qui participium cum *ἄν* junctum sæpe nihil aliud esse putant quam *εἰ* cum verbo finito compositum. Nam hæc non est particula vis, sed ipsius participii etiam carentis particula. Ut quod est in Ed. R. 446.

συθεὶς τ' ἄν, οὐκ ἄν ἀλγύναις πλέον, dici quidem potuit *εἰ συθεὶς*, sed non propter *ἄν* posset enim etiam si abesset *ἄν*, quod est propter alterum *ἄν* positum. Itaque fere ubi participio adjunctum est *ἄν*, additum est etiam verbo, quod cum illo participio cohæret. Quod si dicas, *συθεὶς ἄν, οὐκ ἀλγυνεὶς πλέον*, erit id inconcinne dictum, quia non satis commode solvi potest in *συθεὶς ἄν, καὶ οὐκ ἀλγυνεὶς πλέον*. Sic apud Antiphontem p. 712. Reisk. (51. §. 16. Bekk.) quum legeretur *ἐλὼν δ' ἄν ἀξιώσεις με ἀποκτεῖναι*, mallet Bekkerus *ἀξιώσεις* dedisset, quo ducit unius codicis scriptura *ἀξιώσης*, quam contra omnes libros mutasset *ἄν* in *αὐ*. Quo clarius res pateat, utar illo Isocratis p. 5. D. quod infra aliam ob causam asserendum erit: *ἃ τοῖς ἄλλοις ἄν πράττουσιν ἐπιτιμῆς.* Id si sic mutaveris, *ἃ τοῖς ἄλλοις πράττουσιν ἐπιτιμᾶς*, est id, *ἃ τοῖς ἄλλοις ἐπὶ πράττουσιν ἐπιτιμᾶς*. Pone autem, *ἃ τοῖς ἄλλοις ἄν πράττουσιν ἐπιτιμᾶς* id vero non illud, quod modo dicebam, significabit, sed *facturis*, vel *facere volentibus*, i. e. *οἱ πράττοιεν ἄν*. Nimirum fallax quadam ratio istam opinionem peperit, *ἄν* participio junctum significare idem quod *εἰ* cum verbo finito. Nam ubi verbum participio adjunctum cum *ἄν* consociatum est, sane participium cum *ἄν* ita verti potest, non tamen quia *ἄν* ei est additum, sed quia, si principale verbum per *ἄν* conditionalem sententiam præbet, etiam partes ejus sententiæ takes sunt. Ut in Lysistrata 310.

καὶ πολλὰκις, ἔνδον ἄν οὐσαι,

ἡκοῖσμεν ἄν τι κακὸς ὅμας βουλευομένων μέγα πρᾶγμα. Et istud ipsum Isocratis, si sic dicas, *ἃ τοῖς ἄλλοις ἄν πράττουσιν ἐπιτιμῆς ἄν*. Contra recte cum *κἄν*, principali verbo sine conditione posito, Sophocles Trach. 1107.

ἀλλ' εὐ γέ τοι τόδ' ἴστε, κἄν τὸ μηδὲν ὦν,
κἄν μηδὲν ἔρπον, τὴν γε δράσασαν τάδε
χειρώσμαι κακὴν τῶνδε.

Nam sensus est, *χειρώσμαι, καὶ ἄν, εἰ μηδὲν εἴην καὶ μηδὲν ἔρποιμι, χειρώσασμαι.*

Non puto autem *ἄν* participio additum vel nomini ad quod intelligendum est, sic explicari posse, ut conjunctivus substituat, qui modus, ut supra dictum, non solus per se construitur cum ea particula. Itaque e. c. *συθεὶς ἄν* non poterit dici pro *ἐάν συθῇς*, aut *ὁ συθεὶς ἄν* pro *ὅς ἄν συθῇ*, quia non potest dici *εἰ συθῇς ἄν, ὅς συθῇ ἄν*. Aliud est *ὅτιον ἄν*, quod quum Schæferus ad Demosth. p. 192, 22. in his verbis, *εἰ δ' ὑπὲρ γε τῶν δικαίων καὶ πολεμείν, ἄν τούτου δέη, καὶ πάσχειν ὅτιον ἄν οἴεσθε χρῆναι*, nisi deleatur, sic explicandum putat *ὅτιον ἄν ἦ*, potest id quidem fieri, si verbum illud vere omisum judicandum est, at veri tamen similis esse arbitror, optativum potius in illa formula intelligi, *ὅτιον ἄν χρείη*. Sic p. 231. init. *πρῶτον μὲν ὑμεῖς οὕτω διέκεισθε, ὥστε Φωκέας μὲν βούλεσθαι σωθῆναι, καίπερ οὐ δίκαια ποιοῦντας ὁρῶντες, Θηβαίους δ' ὅτιον ἄν ἐφησθῆναι πάθουσιν.* Quod est *πάθουσιν ὅτιον ἄν πάθουεν*.

IV.

De *ἄν* omisso verbo.

Quicumque verbi modus cum *ἄν* construi potest, potest etiam omitti, iis quidem conditionibus, quæ propriæ sunt verborum omissionis, ut vel ex præcedentibus sequentibusve cogitatione repetantur, vel quia alio modo patet quid supplendum sit, non judicetur iis opus esse. Demosthenes p. 552, 23. *χρώμενος ὥσπερ ἄν ἄλλος τις αὐτῷ τὰ πρὸ τούτου, scilicet ἐχρήσατο.* 578, 28. *οὐδέλ τις ὅστις οὐκ ἄν.* Repete ex præcedentibus *παρέχειν*. 586, 10. *δεῖ τοίνυν τοῖς τοῖς βοηθεῖν ὁμοίως ὥσπερ ἄν αὐτὰς τὴν ἀδικουμένην, scilicet βοηθήσειεν.* 659, 24. *καὶ μὴν καὶ χρυσοῖς στεφάνοις ἐστεφανούτε, οὐκ ἄν, εἰ γ' ἐχθρὸν ἡγήσθε.* Repete *ἐστεφαναύτε*. 749,

2. φέρε γὰρ πρὸς Διδς, ὅστις ἄν ἡ πρόεδρος ποτ' ἐψηφιστο ἢ πρύτανις τούτων τι τῶν ἐν τῷ νόμῳ γεγραμμένων; ἐγὼ μὲν οὐδέν' ἄν οἶμαι, scilicet ἐψηφίσθαι. Hic quidem omittunt *ἄν* libri quidam. Euripides Alc. 181.

σε δ' ἄλλη τις γυνή κεκτῆσται,
σώφρων μὲν οὐκ ἄν μάλλον, εὐτυχὴς δ' ἴσως.
Vide quæ ibi notavit Matthiæ. Adde Soph. Philoct. 571.
πρὸς ποῖον ἄν τόνδ' αὐτὸς οὐδ' οὐσσέως ἐπλεῖ,
scilicet ὄντα. Vide ibi adnotata. In eadem fabula v. 493.

ἄν δὲ πάλαί' ἄν ἐξέτου δέδοικ' ἐγὼ
μή μοι βεβήκη.
Intellige εἴη. Quin etiam conjunctivus omittitur. Eurip. Hipp. 659.

νῦν δ' ἐκ δόμων μὲν, ἐς τ' ἄν ἐνδημος χθονὺς
Θησεύς, ἄπειμι, σίγα δ' ἐξομεν στόμα.

V.

De *ἄν* repetito.

PERVULGATUM est, *ἄν* indicativo et optativo junctum iterari, ut bis terve in eadem sententia positum inveniatur. Eadem ratio cadit etiam in infinitivum et participium, quia hæc verbi partes nihil nisi conversam ex indicativo et optativo orationem continent. Sed id non temere fieri posse, sponte patet. Sunt autem duo modi, quibus repeti *ἄν* potest, unus, quum pluribus verbis interpositis ab eo verbo, quicum conjungi debeat, longius avulsum est quam ut non videatur concinnitas orationis repetitionem requirere; alter, qui est frequentissimus, quum in parte aliqua sententiæ iteratur. Plane enim eadem hujus particula ratio est, quæ est negationum. Etenim quemadmodum quum ad totam sententiam pertinet negatio, iterari in partibus quibusdam solet, ut *οὐκ ἔστιν οὐδέ*, sic etiam quum tota sententia conditionalis est, refertur ea conditio etiam ad partes ejus primarias. De ea re dixi ad Viger. p. 814. seqq. Sunt autem partes illæ tales, ut addant aliquid, quod illa principalis sententiæ ratione afficiatur. Id modo est participium, ut in *Cæd.* R. 828.

ἀρ' οὐκ ἀπ' ὧμοῦ ταῦτα δαίμονός τις ἄν
κρίνων ἐπ' ἀνδρὶ τῷδ' ἄν ὀρθοῖ λόγον;
modo conditio aliter expressa, ut in *Electra* 333.

ὥστ' ἄν εἰ σθένος
λάβοιμι, δηλώσαιμ' ἄν οἱ αὐτοῖς φρονῶ.
et in *Antig.* 460.

ἀλλ' ἄν εἰ τὸν ἐξ ἐμῆς
μητρὸς θανόντ' ἔθαπτον ἐσχόμην νέκυν,
κείνοισ ἄν ἤλαυνον
et in *Cæd.* R. 1438.

ἔδρασ' ἄν, εὐ τοῦτ' ἴσθ' ἄν, εἰ μὴ τοῦ θεοῦ
πρώτιστ' ἐχηρῶν ἐκμαθεῖν τί πρακτέον.
modo affirmatio major, ut in *Cæd.* R. 139.

ὅστις γὰρ ἦν ἐκείνων δ' κτανῶν, τάχ' ἄν
κῆμ' ἄν τοιαύτῃ χειρὶ τιμωρεῖν θέλοι;
et apud Aristoph. in *Thesm.* 196.

καὶ γὰρ ἄν μαινοίμεθ' ἄν
Soph. *Cæd.* R. 1053.

ἦδ' ἄν τὰδ' οὐχ ἦμιστ' ἄν Ἰοκῆστῃ λέγοι;
modo negatio, ut in *Lysistrata* v. 361.

φωνὴν ἄν οὐκ ἄν εἶχον
et in formula *οὐκ ἄν φθάνοις ἄν*, de qua vide Elmsleium ad *Heracle.* 721. alia exempla attulit Reisigius in *Conject.* p. 187. Tum quæ par est negationi in interrogatione, ut in *Cæd.* R. 772.

τῷ γὰρ ἄν καὶ μέizonι
λέξαιμ' ἄν ἡ σοί;
Aristoph. *Pac.* 68.

πῶς ἄν ποτ' ἀφικοίμην ἄν;
Denique in divisione sententiæ, ut in *Cæd.* R. 857.

ὥστ' οὐχὶ μαντεύας γ' ἄν οὔτε τῇδ' ἐγὼ
βλέψαιμ' ἄν οὐνεκ', οὔτε τῇδ' ἄν ὕστερον
et v. 1227.

οἶμαι γὰρ οὐτ' ἄν Ἰστρον οὔτε φᾶσιν ἄν
νῖψαι καθαρόν τῇδε τὴν στέγην.

Harum rationum ubi nulli locus est, non potest iterari *ἄν*. Itaque absurde legebatur in *Phædro* Platonis p. 276. B. ἐφ' οἷς δὲ ἐσπούδακε, τῇ γεωργικῇ ἄν χρώμενος ἄν τέχνῃ, σπείρας εἰς τὸ προσήκον, ἀγαπῇ ἄν ἐν ὀγδοῇ μηνὶ ὅσα ἐσπερε τέλος λαβόντα. Recte multorum fide librorum delevit prius *ἄν* Bekkerus. Neque enim duæ hic sunt notiones, sed una, χρῆσθαι γεωργικῇ. Vide notata ad *Soph.* *Philoct.* 116.

Cæterum hæc iteratio particulae in primis usitata est Atticis. Rarius invenitur apud Herodotum, raro etiam apud epicis, ut *Odyss.* Δ. 733.

τῷ κε μάλ' ἢ κεν ἔμεινε.
Sed epicis aliud sibi proprium habent, ut conjungant *ἄν* *κεν*. *Iliad.* N. 127.

ὅς οὐτ' ἄν κεν Ἀρης ὀνόσαιτο μετελθών,
οὔτε κ' Ἀθηναίη λαοσσόος.

Quæ pater ob negationis accessionem esse conjuncta. Sic etiam *Oppianus Hal.* iv. 602.

ἐσβαίη.

V. 367.

οὐδέ κεν ἄν τις

οὐδέ κεν ἄν τι

ἀντόμενοι τρέσσειαν.
Scriptor *Lithicorum* v. 247.

οὐδέ κεν ἄν γνώης κέρας ἀτρεκέες ἢ λίθος ἔστιν.
Et πῶς κεν ἄν *Maximus* v. 277. et καὶ δ' ἄν κε v. 303. Quin etiam cum conjunctivo ita conjungunt *ἄν* *κεν*, ut hæc particula pro una sint, quod eo factum puto, quia *κε* ex *καὶ* natum est.
PARS XXXIII.

Homerus quidem in formula *ὅφρ' ἄν μὲν κεν*. *Iliad.* A. 187.

ὅφρ' ἄν μὲν κεν δρᾷ Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαόν.

Vide *Od.* E. 361. Z. 259. Sic ἦν κε, ἐπὶν κε construxerunt *Apollonius Rhodius*, *Theocritus*, *Manetho*. Vide *Schæferum* ad *Theocr.* xxvii. 35. Illud ἐπὶν κεν restituendum *Soloni* apud *Plutarchum* in *Vita* ejus c. 2.

Multum ab his differt geminatum *ἄν*, quod *Elmsleius* ad *Æschyli Prom.* 768. jure negavit conjunctivo consociari. Cur vero? Quia, ut libro ii. ostendimus, hic modus verbi non per se adsciscit *ἄν*, sed *ἄν* pertinet ad vocem ex qua pendet conjunctivus. Hujus vocis ea particula significatum quum mutet, nihil est in tali sententia quod repeti possit. Neque enim ad prædicata pertinet *ἄν*, sed ad ipsam conditionem, ex qua pendet sententia, ut *ὅς ἄν*, *ἐάν*, *ὥς ἄν*. Quare etiam quum hæc per optativum in obliquam orationem vertuntur, non potest iterari *ἄν*. Sed est tamen, nisi fallor, quædam singularis ratio, qua videri potest etiam cum conjunctivo repetitum esse *ἄν*, etsi re vera non est repetitum. Apud *Aristophanem Eq.* 1107. scriptum est:

ἀνύσατε νῦν, ὅ τι περ ποιήσεθ' ὥς ἐγὼ,
ὁπότερος ἄν σφῶν εὐ με μάλλον ἄν ποιῇ,
τούτῳ παραδῶσω τῆς πυκνὸς τὰς ἡνίας.

Omisit *Suidas* duobus in locis prius *ἄν*, quod omitti non potest. *Corrigere* studuerunt versus *Elmsleius* in *Mus. crit.* iii. p. 362. et *Reisigius* *Conj.* p. 188. Neutrius conjectura mihi satis probabilis videtur. Sed scribendum puto,

ὁπότερος ἄν σφῶν εὐ με μάλλον ἄν ποιῇ.
i. e. ὁπότερος ἄν, δ' ἄν ποιῇ, μάλλον εὐ ποιῇ με. Eodem prorsus modo *Thucydides* vii. 7. πρεσβεῖς τε ἄλλοι τῶν Συρακοσίων καὶ Κορινθίων ἐς Λακεδαίμονα καὶ Κόρινθον ἀπεστάλησαν, ὅπως στρατιὰ ἐτι περαιωθῇ τρόφῳ ᾧ ἄν ἐν δλκασίν ἢ πλοίοις ἢ ἄλλως ὅπως ἄν προχωρή. Nam hic quoque nihil nisi verbum repetendum est. Audacius hunc locum tentatum arbitror a *Schæfero* ad *Demosth.* I. p. 815. Sed vitium repetitæ cum conjunctivo particulae eximendum est *Maximo* v. 598. ubi legitur:

ὥς δὲ καὶ εἰαρινόισιν ἐν ἰχθύσιν αἰθροπολοῦσθαι
εὐκέραιον μήνης μῦθις αἰσέαι ὅττι καὶ φᾶρος
εἰς παλάμας κεν ἔλοι.

Aberravit ab recta via *Dorvillius* ad *Charit.* p. 749. (658. ed. Lips.) Scribe, ὅττι κε φᾶρος εἰς παλάμας ἐλθῇ.

VI.

De omisso *ἄν* propter aliud *ἄν*.

QUEMADMODUM iteratur *ἄν* in una sententia, ita in oratione membris quibusdam distincta non raro in uno tantum membro ponitur, in altero autem omittitur. Quod si quæris qua lege fiat, res ipsa monstrat, sic demum posse, si utrumque membrum ad commune quiddam referri licet, ita ut, si præmittas *ἄν* ambobus, ad utrumque verbum pertineat. Sit nobis pro fundamento hujus disputationis illud *Xenophontis* in *Hierone* 7, 12. πῶς γὰρ ἄν τις ποτε ἐξαρκέσειε τύραννον ἢ χρήματα ἐκτίνων ὅσους ἀφείλετο ἢ δεσμούς ἀντιπάσχοι ὅσους δὴ ἐδέσμευσεν, ἢ ὅσους κατέκτανε πῶς ἄν ἱκανὰς ψυχὰς ἀντιπαράσχοιτο ἀποθανονμένους. Prius πῶς ἄν ad duo refertur verba, ideoque recte et ordine factum, ut, sequente deinde divisione, neutri de duobus quæ proxima sunt verbis, ἐξαρκέσειεν et ἀντιπάσχοι, additum sit, etsi potuit addi utrique; sed quod deinde sequitur πῶς, inversa orationis forma, novam incipit sententiam, neque est pars prægressæ: itaque etiam suum sibi *ἄν* adjici postulat. Nunc videamus alia. In eodem libro 2, 11. scriptum est: ὥστε οὐ μόνον φιλοῖο ἄν, ἀλλὰ καὶ ἔρῳ ὑπ' ἀνθρώπων καὶ τοὺς καλοὺς οὐ πεῖρῃν, ἀλλὰ πειρώμενον ὑπ' αὐτῶν ἀνέχεσθαι ἄν σε δέοι. Scilicet id est, ὥστ' ἄν οὐ μόνον φιλοῖο, ἀλλὰ καὶ ἔρῳ. Altera nova sententia est, novum sibi *ἄν* vindicans, καὶ δέοι ἄν σε. Sequuntur prorsus similia: φόβον δὲ οὐκ ἄν ἔχois, ἀλλ' ἄλλοις παρέχοις μὴ τι πάθης· ἐκόντας δὲ τοὺς πειθομένους ἐχοῖς ἄν, καὶ ἐθελοντίως σοὶ προνοοῦντας θεῷ ἄν. I. e. φόβον δ' ἄν οὐκ ἔχοις, ἀλλὰ παρέχοις. Sequitur iterum nova sententia cum suo *ἄν*, quæ in duas partes divisa, etiam in altera parte habet *ἄν*, quo poterat carere. Paulo difficilius judicium est de proximis verbis: εἰ δὲ τις κίνδυνος εἴη, οὐ συμμάχους μόνον ἀλλὰ καὶ προμάχους καὶ προθύμους ὁρῶς ἄν, πολλῶν μὲν δωρεῶν ἀξιούμενος, οὐκ ἀπορῶν δὲ ὅτ' αὐτῶν ἐμμενέι μεταδώσεις, πάντας μὲν συγκαίροντας ἐχῶν ἐπὶ τοῖς σοῖς ἀγαθοῖς, πάντας δὲ πρὸ τῶν σῶν ὥσπερ τῶν ἰδίων μαχομένους· θησαυροὺς γε μὴν ἐχοῖς πάντας τοὺς παρὰ τοῖς φίλοις πλοῦτους. Addendum post ἐχοῖς censuerunt *ἄν* *Schæferus*, *Brennius*, *Reisigius*, alii, nec sine probabilitate. Non videtur tamen necessarium esse, quia hoc in mente habebat scriptor, κινδύνου δ' ἄν ὄντος μάλιστα μὲν προθύμους ὁρῶς, θησαυροὺς γε μὴν ἐχοῖς τοὺς αὐτῶν πλοῦτους. Minus explicate de hoc genere disserunt *Matthiæ* ad *Eurip. Hippol.* 468. p. 44. qui quum negasset illam rationem quadrare in hæc *Sophoclis El.* 799.

Π. οὐκοῦν ἀποστείχοιμ' ἄν, εἰ τὰδ' εὐ κρεῖ.

Κ. ἦμιστ' ἐπεῖπερ οὐτ' ἐμοῦ καταξίως

πράξεις, οὔτε τοῦ πορεύσαντος ξένου,

vide quæ ad eum locum adnotavi. Adde *Cæd.* Col. 997.

τίνοι' ἄν, οὐδὲ τοῦνδικον περιβλέποις.

Sed hæc quamvis ingente possim exemplorum multitudine confirmare, satis sit quomodo indicanda sint indicasse.

VII.

De collocatione particulae *ἄν*.

RELIQUUM est ut dicatur de collocatione particulae *ἄν*, quod ea in nonnullis generibus loquendi vel insolentior esse, vel aliquid videtur perversitatis habere. Quum hæc particula sit

in iis, quæ non possunt in ipso poni orationis principio, quumque natura sua ad aliud verbum referatur cum eoque sit conjuncta, consequens est, proprium ei locum esse statim post eam vocem, ad cuius notionem constituendam aliquid confert. Itaque primo quod ad consociationem ejus cum conjunctivo attinet, quoniam ad hujus potestatem mutandam nihil confert, non potest post conjunctivum poni, sed ei est voci adjicienda, a qua regitur conjunctivus. Itaque ἔάν, ὅς ἂν, et quæcumque sunt hujus generis alia, conjunctim ponuntur, nisi quod, quum non in unam illa vocem coalescunt, conjunctio interponi potest, ut ὅς δ' ἂν, ἵνα γὰρ ἂν, de qua re est libro primo dictum. Cum cæteris autem verbi modis conjunctum ἂν, sequitur eandem regulam, ut verbo ad quod pertinet subjiciatur, ut εἶχον ἂν, ἔχοιμ' ἂν, ἔχειν ἂν, ἔχων ἂν. Sed horum verborum quoniam ea conditio est, ut plerumque non sola per se sententiam compleant, sed conjunctæ cum aliis vocibus integram notionem conficiant, perinde est quo loco ponatur ἂν, dum locetur post unam earum vocum, ex quibus constat illa quæ efficienda est uotio. Ut quod est εἶχον ἂν πρόφασιν, licet etiam sic dici, πρόφασιν ἂν εἶχον, vel πρόφασιν εἶχον ἂν, vel εἶχον πρόφασιν ἂν, ut apud Demosth. p. 1105, 2. εἰ μὲν τοίνυν μὴ προσεμαρτύρουν τῇ προκλήσει τὴν διαθήκην οὗτοι, λόγον εἶχε τιν' ἂν τὸ φεύγειν ἐμὲ ἀνοίγειν τὸ γραμματεῖον. Consentaneum est autem, fere post unam ex iis vocibus poni, in quibus majus aliquid momentum est. Ut apud Lycurgum p. 165. (242. δ. 39. Bekk.) καίτοι κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, ὧ ἄνδρες, τίς οὐκ ἂν τὴν πόλιν ἡλέησεν; Maluit sic, quam τίς ἂν οὐκ ἡλέησεν, quia non quis misericors non fuit, sed quis immisericors dicere volebat. Thucyd. ii. 11. οὐκ οὐκ ἔτι, εἰ τῷ καὶ δοκοῦμεν πληθεῖ ἐπιέναι καὶ ἀσφάλεια πολλὰ εἶναι μὴ ἂν ἐλθεῖν τοὺς ἐναντίους ἡμῖν διὰ μάχης, τοῦτον ἔνεκα ἀμελεστέρον τι παρσκευασμένους χωρεῖν. Demosth. p. 295, 8. τίς οὐχὶ κατέπτυεν ἂν σου;

Pertinet autem ad hoc genus etiam καί, quum quidem hæc vocula non est simpliciter copula, sed paullo fortiores habet vim, ut quasi pro affirmatione quadam sit. Herodotus iv. 118. καὶ ἂν ἐδῆλου. Et fortasse Thucyd. viii. 68. de quo loco v. supra lib. iii. cap. 4. Sed non cadit hoc in ἀλλὰ apud Sophoclem Antig. 465.

οὕτως ἐμοίγε τοῦδε τοῦ πόνου τυχεῖν
παρ' οὐδὲν ἄλγος, ἀλλ' ἂν εἰ τὸν ἐξ ἐμῆς
μητρὸς θανόντ' ἄθαπτον ἐσχόμην νέκυν,
κείνοισ ἂν ἤλγουν.

Id enim propterea sic dici debuit, quia ἀλλ' ἂν elliptice dixit pro ἀλλ' ἢν ἂν ἄλγος, sed eam ellipsin deinde explet additis κείνοισ ἂν ἤλγουν.

Sed sunt alia quædam loquendi formæ, in quibus ἂν videri potest extra eam sententiam esse, in qua media poni debebat. Quæ formæ facile expediuntur, si cogitaveris, duas sententias per attractionis figuram quam vocant in unam conjungi. Earum formarum una est, quum inquit aliquis dicere volumus, verba illius afferentes. Plato Hipp. maj. p. 299. Α. μανθάνω ἂν ἴσως φαίη. Phædone p. 87. Α. τί οὖν ἂν φαίη ὁ λόγος ἐτι ἀπιστεῖς; quod est τί οὖν ἀπιστεῖς, φαίη ἂν ὁ λόγος. Qualia non sunt interpunctionibus disjungenda, quibus pervertitur constructio. Exempla vide alia apud Heindorfium ad Phædonis locum p. 135. qui non debebat Sophocles CEd. R. 937.

τάχ' ἂν
ἥδοιο μὲν, πῶς δ' οὐκ ἂν; ἀσχάλλοις δ' ἴσως
huc referte, interpungique jubere πῶς δ' οὐκ; ἂν ἀσχάλλοις

δ' ἴσως. Hoc enim barbarum foret. Adde vero Demosth. p. 13, 6. ubi Bekkerus ordinem verborum cum libris quibusdam, sed secus quam usus postulabat, mutavit; 14, 24. 1445, 14. et paullo aliter 1097, 8. ὅτι νῆ Δ' ἂν εἴποι.

Ejusdem generis est hoc apud Xenoph. Hist. Gr. vi. 1, 9. ὦν ἐγὼ καὶ τὰ σώματα καὶ τὴν μεγαλοψυχίαν δρών, οἶμαι ἂν αὐτῶν, εἰ καλῶς τις ἐπιμελοῖτο, οὐκ εἶναι ἔθνος ὁποῖον ἂν ἀξιόσαιεν ὑπήκοοι εἶναι Θετταλοῖ. Huic simile aliud exemplum vide apud Heindorfium.

Vix ulla vero frequentior forma est, quam illa, quod mireris, ignota Porsono, οὐκ οἶδ' ἂν εἰ πείσαιμι, quod est οὐκ οἶδα εἰ πείσαιμ' ἂν. Exemplis quæ Elmsleius ad Med. 911. attulit, adde Demosth. p. 441, 21. 1423, 15.

Alia ratio est, quum inseritur sententiæ aliquid, quod proprie non ad eam pertinet, ut apud Aristoph. Pac. 137. appellatio,

ἀλλ' ὧ μέλ' ἂν μοι σιτίων διπλῶν ἐδεῖ.

Ac nescio an eodem referendum sit, quod in Ecclesiâz. 218. et libri et Suidas v. χρηστῶς sic scriptum exhibent:

ἢ δ' Ἀθηναίων πόλιν

εἰ τοῦτο χρηστῶς εἶχεν, οὐκ ἂν ἐσώζετο,

εἰ μὴ τι καὶνὸν ἄλλο περιεργάζετο;

Elmsleius in Addend. ad Ach. 127. conjiciebat οὐκ ἐσώζετ' ἂν. Id quidem minus metri quam sensus causa præstat: non enim num perdit esset, sed num non esset salta dicit. Sed id vide an sic dixerit:

εἰ τοῦτο χρηστῶς εἶχ' ἂν οὐκ ἐσώζετο;

quod est τοῦτο ἂν χρηστῶς ἔχουσα οὐκ ἐσώζετο; Eoque modo defendi posset, quod legebatur apud Andocidem p. 77. (150. §. 6. Bekk.) ὦν ἐνεκα, ὧ Ἀθηναῖοι, εἰ ἀνθρωπίνως περὶ ἐμοῦ γινώσκοιτε ἂν εἴητε ἄνδρες εὐγνώμονεστεροι, nisi ibi nunc ex tribus codd. quorum uno ad eum finem jam Schneiderus usus erat ad Xenoph. de Vectigal. 6, 2. editum esset εἴητε ἂν.

Quæ de duplici ἂν diximus, cadunt etiam in iteratum. Itaque vehementer erravit Werferus in Act. Monac. 1. p. 252. quum illud Isocratis p. 5. D. quo supra usi sumus, ἂ τοῖς ἄλλοις ἂν πράττουσιν ἐπιτιμῶς, sic scribi voluit: ἂ τοῖς ἄλλοις, ἂν πράττουσιν, ἂν ἐπιτιμῶς. Paulo melius, certe non ab linguæ ratione alienum esset, ἂ τοῖς ἄλλοις ἂν, πράττουσιν ἂν, ἐπιτιμῶς; sed id significaret, quæ cæteris, si facturi sint, exprobres. Nunc autem si duplex ἂν ponendum est, cobærent ἂ τοῖς ἄλλοις ἂν πράττουσιν itaque quod reliquum est, ἐπιτιμῶς, non potest dici ἂν ἐπιτιμῶς, quia ἂν in principio positum esset, sed dicendum est ἐπιτιμῶς ἂν. Pauca de millenis id exempla docebunt. Demosth. p. 849, 22. ἔτι δὲ τὸ πᾶν γ' ἂν ἐξελέγξει ζητῶν ἐξήτησεν ἂν με τὸν παῖδα. 1132, 28. πῶς ἂν οὖν μὴ εἰδῶς ὁ πατήρ αὐτὸν Ἀθηναῖον ἐσόμενον ἔδωκεν ἂν τὴν ἐαυτοῦ γυναῖκα; 1368, 18. οὐδ' ἂν τις δέσμενος ἐκ πονηρῶν πραγμάτων εἴπειεν ἂν. Lucian. Hermotim. 55. ὁ Φειδίας ἂν ποτε ἰδὼν ὄνυχια λέοντος ἐγὼν ἂν ὅτι λέοντός ἐστιν, εἰ μὴ ἐωράκει ποτὲ λέοντα ὅλον; Sed alio addito vocabulo quod ad illud verbum pertineat, præponere poteris verbo particulam, ut ἂ τοῖς ἄλλοις ἂν πράττουσι μεγάλως ἂν ἐπιτιμῶς. Demosth. p. 1159, 14. καίτοι πᾶς ἂν εἰ μὴ πεπορισμένον τε ἦν καὶ ἐπηγγέλλετο αὐτοῖς, εὐθὺς ἂν ἀπέλαβον; In eundem errorem, in quem Werferus, etiam Porsonus, adulescens quidem, inciderat, quum Advers. p. 43. Antiphauis versus apud Athenæum p. 3. F. sic putabat scribendos esse:

τοῦ δ' ἂν τις ἄλλον πρὸς θεῶν, πάτερ, οὐνεκ' ἂν
εὐξαιτο πλουτεῖν εὐπορεῖν τε χρημάτων;

I N D E X.

